

taa ryhdytään valitsemaan olisi mielestäni päätettävä, että eri liitot saavat niin ja niin monta edustajaa ja valitkoot liitot itse edustajansa.

V. Kaikkonen: Tahtoisin vaan lyhyesti julkilausua sen ajatuksen, että Ammattijärjestön valtuusto lakkautettaisiin ja otettaisiin käytäntöön se mitä Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liitto ehdottaa.

H. Huttunen: Minä en tahdo ottaa tätä kysymystä kustannusten kannalta erittäin vakavasti, vaan olen sitä mieltä, että Sekatyöntekijäin liiton ehdotuksen mukaan järjestettynä eivät kustannukset tule huomattavasti suuremmiksi kuin ne mitkä Ammattijärjestön valtuustosta tätä nykyä ovat. En tahdo uskoa, että summa, minkä kukin kokous tulisi maksamaan nousisi 2,000 markkaan. Uskon että tämä kokous ei ole tarkotettu päivällä pidettäväksi vaan että se on iltainen työn loputtua, joten kokouspalkkiot eivät tarvitse olla niin suuret kuin valtuuston kokouksessa. Erittäin olisi tällä ehdotuksella se etu, että toimikunnan jäsenet olisivat koolla joka kuukausi ja olisivat velvolliset seuraamaan Ammattijärjestön toimintaa ja sen kehitystä ja siis minun nähdäkseni olisi siitä koko lailla hyötyä. Ammattijärjestön valtuusto sitävastoin kokoontuu vuosittain ja tämän kokouksen päätökset tulevat tehdyiksi juriidisella tarkkuudella mutta niiden nouttamista ei voida niin hyvin valvoa kuin että valtuusto

«autettaisiin ja yhdyttäisiin tähän Sekatyöntekijäin liiton iildottamaan muotoon. Mitä valintaan tulee niin edustajat valittaisiin liittoäänestyksellä. Minun käsittääkseni ehdottajani tarkoitus on että liitot saavat itse määrätä sen tavan miten valinnan toimittavat. Voisihan esim. Helsingissä olla huomattavia osastoja joillakuilla liitoilla ja liitto voisi pyytää tämän osaston tekemään ehdotuksen jonka liittotoimikunta sitte ratkaisisi. Minun nähdäkseni tällaisesta ei ole mitään vaaraa vaan päinvastoin hyötyä ja minä tulen siis ehdottomasti asettumaan Sekatyöntekijäin liiton ehdotuksen kannalle.

O. Viitanen: Ilmoitan lyhyesti ryhmäni puolesta, että me tulemme äänestämään valtuuston lakkauttamisen puolesta.

F. Aalto: Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liiton ehdotuksessa ehdotetaan, että Ammattijärjestön valtuusto lakkautettaisiin. Ne liitot, joiden kotipaikka sijaitsee Helsingissä, voivat hyvällä syyllä tähän yhtyä siitä syystä, että ne saisivat voimansa mukaisen edustuksen tähän toimikuntaan. Mutta ne liitot, joiden kotipaikka sijaitsee muualla, ne joutuvat jon-

kunverran epäoikeutettuun asemaan jos valtuusto lakkautettaisiin. Esim. Kutomotyöntekijäin liitto, Paperityöntekijäin liitto ja vielä joitain muitakin liittoja, joiden kotipaikka ei ole Helsingissä eivät saisi edustustaan niin vaikuttavaksi kun se pitäisi olla. Vaikka täällä Helsingissä löytyy Paperiteollisuusliiton osastoja niin ei ole sanottu, että niiden liiton työläiset ovat tyytyväisiä siihen edustajaan, joka täältä valittaisiin. Jos tämä tulisi valittavaksi liittotoimikunnan kotipaikalta tai etempää, niin pitäisi sen aina matkustaa toimikunnan kokouksiin ja silloin siitä koituisi kustannuksia päiväpalkkaan y.m. nähden. Ne voisivat nousta huomattavaan summaan vuoden kuluessa niin ettei mitään säästöä tässä valtuuston lakkauttamisesta aiheutuisi. Kyllä nämä kokoukset tulisivat yhtäpaljon maksamaan kuin kerran vuodessa pidettävät valtuuston kokoukset, sillä tämä toimikunta tulisi kokoontumaan ainakin kerran kuukaudessa. Ilman palkkaa eivät toimikunnankaan jäsenet tulisi työtä tekemään vaikkapa kokoukset pidettäisiinkin iltaisin. Ne liitot, joidei kotipaikka ei ole Helsingissä, tulisivat tietysti vaatimaan korvausta. Minä Paperiteollisuusliiton työväen puolesta vastustan valtuuston lakkauttamista.

K. Leino: Täällä jo edelliset puhujat ovat tuoneet ilmi mihin tällä Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liiton liittotoimikunnan ehdotuksella on pyritty. Sillä on pyritty siihen, että saataisiin lähempi vuorovaikutus liittotoimikuntien ja Ammattijärjestön toimikunnan välille ja ettei jouduttaisi siihen tilanteeseen kuin täällä Salovaara mainitsi. Salovaara toi esiin tämän pyrkimyksen hyvät puolet mutta toisella kädellä hän tahtoi vetää takaisin ne edut mitä hän toisaalta esiin toi. Hän vakuutti, että kustannukset vielä suurenevat, jos toimikunta pannaan niin kasaan kun tässä ehdotuksessa on esitetty. Hän piti esimerkkinä sitä, mitä nykyään maksetaan valtion komiteoissa palkkiota, joihin hän kai kuuluu, niissä maksetaan 60 mk. kokoukselta. Nyt liittotoimikunnat ja Ammattijärjestön toimikunta saavat 5, 6 ja 7 mk. kokouspalkkiota jäsenelle, mutta lasketaan vaikka 10 mk. kokoukselta niin ei se vielä nouse kokousta kohden minun laskelmani mukaan kuin 300 markkaan. — Täällä on sitäpaitsi esitetty, että ne liitot, joilla ei ole kotipaikka Helsingissä joutuisivat huonompaan asemaan kuin missä ne nyt ovat, ja ne vastustavat uudistusta sen vuoksi, mutta eiväthän hekään joudu sen huonompaan asemaan. Mitä tällä valtuustolla on virkaa varsinaisten kokousten väliajoilla? Oltane

yksimielisellä siitä, että sillä ei väliajoilla ole mitään merkitystä. Ammattijärjestön toimikunta lähettää kirjelmän ja pyytää valtuuston jäsenen lausuntoa, liittäen mukaan oman lausuntonsa, ja huonosti on Ammattijärjestön toimikunnan laita ellei se voi ehdotuksiaan perustella niin, että valtuuston jäsenet voivat niihin yhtyä. Valtuuston jäsenet kirjoittavat lausunnon, joka tavallisesti on suoranainen siunaus Ammattijärjestön toimikunnan kannalle. Tässä ehdotettu järjestys olisi tavallaan alkua siihen mihin on päästävä nim. että lopultakin tultaisiin yhteiseen liittoon koko maassa. Tämä olisi tavallaan alkua siihen. Olen tahtonut ainoastaan tuoda esiin sen puolen, että nekin liitot, joilla ei ole liitto-toimikuntaa Helsingissä eivät tulisi huonompaan asemaan kuin missä ne nyt ovat. Jos tähän toimikuntaan valitaan samoja miehiä kuin liittojen toimikunnissa on, niin ei siitä ole haittaa, sillä kuka on selvillä paremmin eri mielipiteistä kuin liittojen toimikunnat. Mitä mielipiteitä kussakin osastossa on, he ovat velvolliset tuomaan ne esille Ammattijärjestön toimikunnassa, eikä omia mielipiteitään.

On ajateltu sitä, että liitot tulisivat toimittamaan vaalin. Ehdotus että valittaisiin jäsenet vuodeksi kerrallaan, on myös paikallaan, sillä jos toimikunnan jäsenet valitaan 3 vuodeksi, niin liiton mieliala olisi voinut muuttua ja liiton iäsenet voivat katsoa, että se mies siellä Ammattijärjestön "raikunnassa on turhaa, olisi saatava sinne uusi mies, ^{UP}ä voisi jotain vaikuttaa. Tämän yhteydessä on ajateltu, öitä jäsenet tähän toimikuntaan valittaisiin tällä kertaa edustajakokouksessa.

Puhevuorot rajotettiin.

A. Koski: Täällä äsken menettelytapakysymystä käsiteltäessä painostettiin juuri sitä, että toiminta on saatava mahdollisimman joustavaksi ja pikaiseksi. Nyt jos lähdetään siitä periaatteesta, että hyväksytään Sekatyöntekijäin liiton ehdotus, niin minun mielestäni tulee Ammattijärjestön toimikunta vaikeasti kokoonpantavaksi. Tämä ei lainkaan lisää joustavuutta, kun on käsiteltävä työsopimuksia ja muita sellaisia asiota. Olen vakuutettu, että jos Ammattijärjestön toimikunta ajatellaan kokoontuvaksi kerran kuukaudessa, kuka silloin voi väittää, että sen toiminta on joustavaa, pikemmin se tuntuu entistä hitaammalta. Ehdotan senvuoksi, että hyväksyttäisiin Ammattijärjestön toimikunnan ehdotus ja valtuusto säilytettäisiin.

M. Karoonen: Niin hyvä tarkoitus kuin ehdotuksella lieneekin, niin pidän sitä epäonnistuneena. Jos kaikki liittotoimikunnat olisivat Helsingissä, niin silloin tämä järjestys olisi hyvä, mutta tiedetäänhän, että liittojen kotipaikkoja on muualla ja niiden edustus käy tällaisessa toimikunnassa melkein pä mahdottomaksi. Jos tällä paikkakunnalla oleva osasto valitsisi edustajan toimikuntaan, niin silloin liittotoimikunnan suhde Ammattijärjestöön olisi vieläkin vieraampi kuin nykyään. Jos toiselta puolen otetaan huomioon, että liittotoimikunta voisi edustajansa eri paikkakunnalta lähettää, niin kustannukset joka tapauksessa tulisivat sangen huomattaviksi. Minä ainakin otaksuisin, että jos tämä hyväksytään, niin liittotoimikunnat eri paikkakunnilta haluaisivat olla edustettuina ja Ammattijärjestö on silloin velvollinen suorittamaan niiden edustajain palkan ja matkakustannukset. Tämäkin on yksi heikko puoli. Myöskin tahtoisin mieliä kiinnittää siihenkin, että Ammattijärjestön sisäisten asiain hoito kävisi tämän kautta enempi hajanaiseksi. Sillä jos joka vuosi muuttuvat miehet toimikuntaan ja edustajakokous pidetään joka kolmas vuosi, niin kuinkahan mahtaa olla asiainhoito. Jos joka vuosi muuttuvat uudet miehet, niin keskinäinen toiminta tulee pakostakin hajanaiseksi.

H. Kauppi: Minä en vastusta liittotoimikuntain ja Ammattijärjestön toimikunnan yhteistoimintaa, mutta Ammattijärjestön valtuuston lakkauttamista en voi kannattaa vuoksi, että johto joutuu tällä tavalla yhteen paikkaan] kun Ammattijärjestön kokoukset tulisivat olemaan joka 3:s vuosi, niin se väliaika olisi liian pitkä. Se ei suuria kustannuksia tuota, jos kerran vuodessa valtuusto kokoontuu. Valtuuston jäsenten täytyy olla eri puolilta maata kaikista suurimmista työväen keskuksista valittuja. Se on eri asia miten Ammattijärjestön toimikunta valitaan. Siinä on hyvä ottaa eri liittojen edustajia mukaan, mikäli se on mahdollista. Mutta valtuusto on valittava ympäri maata vaikka siitä kustannuksia tuleekin. Ei olisi sopivaa, että kaikki olisivat yhdestä paikasta.

Sv. Lehtonen: Tämä ehdotettu uusi toimikunta tulisi vastaamaan entistä valtuustoa. Erotus olisi ainoastaan siinä, että nimi muutettaisiin valtuustosta toimikunnaksi ja se tulisi kokoontumaan useamman kuin yhden kerran vuodessa. Se ei muuttaisi toimintaa suinkaan joustavammaksi. Jos valitaan niinkuin tämän ehdotuksen mukaan olisi tehtävä, 30-henkinen toimikunta, niin mitenkä se sen liukkaammin toi-

misi? Kun ryhdytään pitämään kokousta niin saadaan aina istua puoleen yöhön asti. Kävisi ehkä niinkin, että niitä kokouksia olisi päivällä pidettävä! Nytkin, vaikka Ammattijärjestön toimikunta on vähälukuisempi, ovat kokoukset kestäneet noin klo 11 asti illalla. Minä epäilen, että tämä päätös merkitsisi käytännössä edistystä, vaan päinvastoin. Jos ehdotus hyväksyttäisiin, niin se, tietäisi ainoastaan nimen muutosta eikä- mitään muuta.

Ida Kantanen: Tähän asti eivät Ammattijärjestön valtuuston jäsenet yleensä ole olleet perillä niiden asioiden kuluista mitä kokouksissa on tullut esille. Se on niin, että valtuuston jäsenet tulevat koolle ja antavat siunauksensa toimikunnan ehdotuksille ja toimikunnan kokousten väliajoilla toimittamalle työlle. Näissä kokouksissa ehkä jonkun verran moititaan toimikuntaa ja arvostellaan sitä sekä sen toimihenkilöitä, tiedustellaan minkälaisia henkilöitä on valittu mihinkin j.n.e, mutta loppujen lopuksi kokous siunaa kaikki kuitenkin. Minun käsittääkseni on asia paljon paremmalla kannalla silloin jos toimikunta on lähempää, kuin että se olisi eri paikkakunnalta koottu. Eiköhän tulevaisuudessa kehitytä siihen, että kaikki toimikunnat tulevat olemaan Helsingissä. Minä luulen, että löytyy liittoja joiden toimikunnat sijaitsevat muualla, mutta jotka nyt jo tulevaisuuteen nähden voitaisiin sijoittaa Helsinkiin. Kaikki toiminta oikeastaan keskittyy pääkaupunkiin ja senvuoksi olisi liittojen koettava pyrkiä siihen, että niiden toimikunnat olisivat täällä. Ehdotan, että tähän ensimmäiseen vaaliin nähden menetettäisiin siten, että tässä kokouksessa valittaisiin jäsenet toimikuntaan.

A. Halme: Pyytäisin huomauttaa, että Ammattijärjestön nykyiset säännöt ovat yhdistyslain mukaan rekisteröidyt ja «äännoissa on määräys, että uudet säännöt eivät voi astua voimaan ennenkuin ne ovat uudessa hyväksytyssä muodossa rekisteröidyt. Siis sääntöjen muutokset tässä kokouksessa tulevat tapahtumaan voimassaolevan yhdistyslain mukaan ja tarvitaan sääntöjen muuttamiseen ^{a/s} ^{o'san} enemmistö, joten täällä tehty muutosehdotus ja se, että niitä heti noudatettaisiin, raukeaa.

Toimitetussa äänestyksessä annettiin valtuuston lakkauttamisen puolesta 52 ääntä ja sen edelleen säilyttämisen puolesta 26 ääntä.

Niemelä ehdotti että säännöt muilta osiltaan lähetettäisiin keskustelutta valiokuntaan. Äänestyksessä 40 äänellä 19 vastaan päätettiin evästyskeskustelu suorittaa.

Otettiin päivällisloma.

Klo 3 i.p. jatkettiin kokousta.

Sääntö- ja järjestömuotovaliokunta pyysi sääntöehdotusta pöydälle.

Hyväksyttiin.

Rauha Neuvosto-Venäjän kanssa.

Järjestävä valiokunta esitti asiasta seuraavan lausuntoehdotuksen:

„Kun sotatilaa Suomen ja Neuvosto-Venäjän välillä yhä pidetään yllä, siitä huolimatta että se sekä taloudellisesti että myös rauhattomuuden synnyttäjänä on maalle vahingollinen, ja kun rauhantarjouksia on Neuvosto-Venäjän taholta tehty, mutta rauhan solmiamiseen on Suomen Hallituksen taholta osoitettu ilmeistä haluttomuutta, ikäänkuin varroten sellaista tilaisuutta jolloin voisi tehdä hyökkäyksen Neuvosto-Venäjää vastaan, niin vaatii Ammattijärjestön edustajakokous, että kaikista vitkasteluista rauhantekoon nähden on luovuttava, ja viipymättä ryhdyttävä rauhaa tosittarkoituksella solmiamaan, koska sen kautta avautuu mahdollisuus maan taloudellisen elämän ko-
hoamiseen ja työväestön elintason parantumiseen.

Varman ja pysyväisen rauhan aikaansaatuja käyvät sotavarustelut tarpeettomiksi, joten niitä sekä armeijan lukua on heti vähennettävä ja maan varojen ja työvoimien haaskausta supistettava sekä vähitellen kokonaan ne lopetettava."

Lausuntoehdotus hyväksyttiin keskustelutta.

8-tunnin työaikalain turvaaminen.

Asian johdosta syntyneessä keskustelussa

Emil Tuomi puhui Helsingin seppien osaston esityksen puolesta, joka oli esitysvihossa painettuna.

H. Moision mielestä tämä kysymys olisi jätettävä riippuvaiseksi niistä päätöksistä, mitä menettelytapakysymyksissä tehdään. Puolsi Ammattijärjestön toimikunnan ehdotusta asiassa.

Fiina Pietikäinen oli sitä mieltä, että asia on lähetettävä valiokuntaan. Olisi keksittävä keinoja, joilla saadaan laki todella käytäntöön.

Arvo Tuominen kannatti Helsingin seppien amm.-os. ehdotusta.

Kun vielä useat muut edustajat olivat lausuneet mielteensä, lähetettiin asia menettelytapavalioikuntaan.

Palkkalakikysymys.

Tästä asiasta oli Tie- ja Vesirakennustyöläisten liiton Uudenkaupungin osasto laatinut ehdotuksen (katso esitysvihosta).

Ammattijärjestön toimikunta puolestaan esitti, että asiasta tällä kertaa ei tehtäisi muuta päätöstä kuin että annettaisiin toimikunnan tehtäväksi suunnitella sellaista lakiehdotusta, jos järjestöiltä vastedes tullaan saamaan sellaisia lausuntoja, jotka sitä kannattavat ja tulee toimikunnan kehoittaa järjestöjä antamaan lausuntojaan asiasta.

E. Halonen ehdotti, että Ammattijärjestön toimikunta velvoitettaisiin valmistamaan ja eduskunnalle jättämään ehdotuksen laiksi alimmasta palkasta.

T. Bryggari oli samaa mieltä kuin edellinenkin puhuja siitä, että esitys palkkalain aikaansaamiseksi olisi tehtävä, mutta esityksen voisi paremmin tehdä Tie- ja Vesirakennustyöläisten liitto, jolle asia on tärkeä. Se on tärkeä myös paperi- ja kutomotyöläisille, joiden näyttää olevan vaikea

saada riittämättömiä palkkojaan korotetuksi jos ei valtiovalta asiaan sekaannu.

Kun vielä oli useita puhevuoroja käytetty, lähetettiin asia menettelytapavaliokuntaan.

Yhtäläiset jäsenkirjat kaikille liitoille.

S. Tehdas- ja Sekatyöväen liiton osasto nro 16 Helsingissä ehdotti:

»että S. Ammattijärjestön alaisille osastoille toimitettaisiin yhtäläiset jäsenkirjat".

Sen johdosta ehdotti Suomen Tehdas- ja Sekatyöväen Uiton toimikunta, että kokous päättäisi kehoittaa S. Ammattijärjestön toimikuntaa ryhtymään toimenpiteisiin sekä jäsenkirjojen että muiden kirjallisten toimintavälineiden yhdenmukaistuttamiseksi Ammattijärjestön alaisissa liitoissa sikäli kuin se on mahdollista.

Ehdotus hyväksyttiin keskustelutta.

-Raha-asiain valiokunnan mietintö Venäjälle siirretystä summasta 1918.

-Kun Venäjälle on siirretty Smk. 121,803: 22 S. Ammattijärjestön varoja Lumivuokon ja Jokisen nimiin, on valiokunta käsitellyt tätä asiaa ja saanut tietoonsa, että varat ovat siirretyt Venäjälle ammatillisten keskusjärjestöjen toimikuntain yhteistä menettelytapaa noudattaen. Samaa menettelytapaa ovat noudattaneet useat muutkin ammatilliset järjestöt. — Että mainittu summa on merkitty Lumivuokon ja Jokisen tilille, on vain muodollinen asia, eikä näin ollen asiaan suu-restikaan vaikuta vaikkakin summa on järjestön tileihin mainittujen nimiinkin merkitty.

Silloin kun tämä tapahtui vallitsi järjestöjen toimikunnissa sellainen käsitys, että jos työväestö taistelussaan.

häviää, niin takavarikoi voittaja järjestöjen omaisuuden. Myöhemmin osottautuikin, ettei tämä pelko aiheeton oliutkaan. Jos ammatillisten järjestöjen, niiden mukana Ammattijärjestön varat olisivaj olleet täällä, olisivat ne mahdollisesti meiltä poissa, joten toimikunta — valiokunnan mielestä on,menetellyt siten kuin niissä oloissa oli mahdollisuus mtenetellä. Edelleen on valiokunta saanut tietää, että varoja senkin jälkeen kun ne ovat Venäjälle siirretyt on hoidettu niinkuin niitä on ollut mahdollisuus hoitaa — ainakin alkuaikoina. Olfeiko summan takaisin saamiseksi voitu tehdä enemmän kuin on asianomaisten taholta tehty? /Tästä ei valiokunta ole onnistunut saamaan täyttä selvyyttä. Mutta sekään ei valiokunnan mielestä ole ratkaiseva tekijä. Valiokunnan mielestä voidaan vasta sitten lopullinen sana lausua kun asianomaiset tallettajat itse ovat tilaisuudessa menettelystä tässä asiassa selostamaan.

Kaiken yllä esitetyn perusteella ehdottaa valiokunta:

että S. Ammattijärjestön toimikunnalle ja rahastonhoitajalle tili- ja vastuuvapautta¹ myönnettäessä v. 1918 ajalta, ei Lumivuokon ja Jokisen nimillä — Venäjällä talletettu erä ole siihen-
esteenä, sekä

että S. Ammattijärjestön tileissä löytyvä erä Smk. 121,803:22 — nimellä »talletuksia Venäjällä" pidetään tileissä siksi kunnes raja Venäjälle avautuu, jos sen jälkeen ei mainittua summaa takaisin saada olkoon Ammattijärjestön toimikunnalla oikeus poistaa tileistä mainittu erä, joko kokonaan tai osa eli se määrä jota ei rajan avaantumisen ja asioiden selvityksen jälkeen voida takaisin saada.

Kun mietinnön johdosta oli käytetty muutamia lyhyitä puheenvuoroja, hyväksyttiin se sellaisenaan.

Kehoitus- ja Valistusasiain valiokunnan mietintö N:o 1 koskeva „Suomen Ammattijärjestö"-lehteä.

Valiokunta katsoo, että „Suomen AmmattijärjestöMehti on välttämätöin olemassa. Sen ilmaiseksi.levittämistä ei kuitenkaan vielä voida pitää mahdollisena seuraavista syistä: Painatus-, posti- y. m. kulut ovat tavattoman korkeat. Jos lehti lähetettäisiin ilman erikoista tilausmaksua kullekin jäsenelle, niin siitä johtuisi, että Ammattijärjestön veroja pitäisi huomattavasti korottaa. Sitä ei valiokunta katso työväestön alhaisten palkkojen tällä kertaa sallivan, palkat kun eivät ole läheskään kohonneet suhteellisesti elantokustannusten kanssa. Pakollinen lehtiveroitus aiheuttaisi epäilemättä tällä kertaa osittaisen jäsenmäärän alenemisen.

Lehden levikin kohottamiseksi ei valiokunta löydä muita keinoja kuin seuraavat: Sen sisältö on saatava enemmän ajan henkeä vastaavaksi kuin tähän asti. Siinä on seurattava valppaasti ammatillisen liikkeen uusimpia virtauksia eri maissa; Siinä on julkaistava helppotajuisia pakinoita ammatityhdistysliikkeestä sikäli kun se tällaisessa lehdessä on mahdollista ja tila myöten antaa. Toimituksen on saatava sisältö mahdollisimman vaihtelevaksi, joka valiokunnan mielestä käy parhaiten päinsä siten, että koitetaan hankkia kirjoituksia eri henkilöiltä. Liittojen toimihenkilöiden ja työväen yleensä on muistettava lehteä kirjoituksillaan. Lehdessä on annettava tilaa sellaisillekin kirjoituksille, jotka ovat toisenlaisen hengen elävöittämiä kuin toimituksen kanta on, jonka on oltava sopusoinnussa edustajakokouksen päätösten kanssa. — Lehden tunnetuksi tekemiseksi on harjoitettava mahdollisimman laajaa ja tarmokasta reklaamia. Tämä olisi mahdollinen siten, että työväen lehtiin koetettaisiin saada uutinen joka kerta kun lehti ilmestyy. Siinä olisi lyhykäisest mainittava lehden sisällöstä sekä kehoitettava sitä tilaamaan. Eri liittojen äänenkannattajissa olisi myöskin harjoitettava lehden tunnetuksi tekemistä. Tämä kävisi päinsä siten, että lehdet tekisivät sen ilmaiseksi tai mahdollisemman

alhaisesta maksusta. Työhuonekunnat ja ammattiosastot ovat velvoitettavat valitsemaan riittävän määrän tarmokkaita asiamiehiä lehdelle.

Edelläesitetyn perusteella ehdotetaan Suomen Ammattijärjestön 5:nen edustajakokouksen päätettäväksi:

1) „Suomen AmmattijärjestöMehteä on toimitettava ja kustannettava edelleenkin entisen suuruisena ja levittämässä noudatettava pääasiassa samaa periaatetta kun tähänkin asti.

2) Lehden sisältö on saatava mahdollisimman ajan henkeä vastaavaksi.

3) Sen tunnetuksi tekemisessä on harjoitettava entistä laajempaa reklaamia.

4) Työhuonekunnat ja ammattiosastot ovat velvolliset valitsemaan lehdelle riittävän määrän tarmokkaita asiamiehiä.

T. Byggari.

K. Vuokila.

Emil Tuomi.

Jaakko Perälä.

Kalle Koivunen.

%

Mietintö hyväksyttiin keskustelutta.

Edustajain päiväpalkat.

Raha-asiain valiokunta pyysi niistä keskusteltavaksi.

I. S. Kivi ilmoitti että raha-asiain valiokunta ehdottaa maksettavaksi edustajille 60 mkaa päivältä.

P. Huttunen ehdotti 50 mkaa päiväpalkaksi.

E. Halonen kannatti Huttusen ehdotusta.

Äänestettiin 50 ja 60 mkan välillä, ja suurella enemmistöllä hyväksyttiin edustajain päiväpalkaksi 60 mkaa.

Otettiin keskusteltavaksi

Ammattijärjestön toimitsijain palkat.

Raha-asiain valiokunta ehdotti, että miestoimitsijoille maksettaisiin 1,800 mkaa kuukaudessa ja matkapäiviltä 30 mkaa päivärahaa sekä nais-apulaisille 900 mk. kuukaudessa. Toimikunnan .jäsenille ehdotti valiokunta maksettavaksi 10 mkaa kokoukselta.

Kun asiasta oli käytetty useita puhevuoroja tuli päätökseksi, että hyväksytään valiokunnan ehdotus siten, että puheenjohtajan, taloudenhoitajan ja sihteerin peruspalkka on 1,800 mkaa kuukaudelta ja matkapäiviltä 30 mkaa sekä toimikunnan jäsenien palkkio 10 mkaa kokoukselta.

Toimistoapulaisten palkan määrääminen, jätettiin toimikunnan asiaksi.

Päätökseen sisällytettiin myös, että toimikunnalla' on oikeus järjestellä palkkoja kulloinkin vallitsevien olosuhteiden mukaan.

Skandinavian maitien välinen avustus suurempien työselkkausten aikana.

Ammattijärjestön toimikunta ehdotti,

„että edustajakokous, tunnustaen aijotun Skandinavian maiden keskusjärjestöjen välisen avustamissopimuksen suuren merkityksen, päättää tällaiseen yhtyä, kuitenkin sillä perustalla, että vaikka avustamis velvollisuus' asetetaankin, niin avustuksen suuruutta ei kiinteästi määritellä, vaan jätetään kunkin maan keskusjärjestön vapaaehtoisesti harkittavaksi ja päätettäväksi, kussakin tapauksessa, missä määrin se katsoo voivansa avustusta antaa, sellaisten työselkkausten sattuessa jolloin toisien maiden avustusta katsotaan tarvittavan". (Katso perusteluja esitysvihossa).

M. Väisänen: Ehdottaisin hyväksyttäväksi Ammattijärjestön toimikunnan ehdotuksen semmoisenaan.

T. Bryggari: Tämä Ammattijärjestön toimikunnan esitys

Skandinavisen yhteistoiminnan järjestämisestä päättyy siihen ponteen, että keskinäinen avustus jäisi vapaaehtoisuuden varaan, siis samalle kannalle kuin työväenliikkeen alkuaikoina. Työnantajain järjestöt ovat aikoja sitte sitoutuneet kiinteästi avustamaan toisiaan työtaistelussa. Meillä sensijaan ehdotetaan jätettäväksi avustus vapaaehtoisuuden varaan. Tämä vaikuttaa arvetuttavasti. Minä olen tässä asiassa sitä mieltä, että nyt jos koskaan olisi jo päästävä sille tasolle, että järjestetään Skandinavian maiden yhteistoiminta sille pohjalle, että oltaisiin pakkoavustuksen kannalla puolustustaistelussa. Tätä asiaa on koetettu järjestellä siitä saakka kun kansainvälistä ammatillista liikettä on ollut, eikä ole päästy sen pitemmälle ja vielä nytkin tämä edustajakokous haluaa asettua entiselle kannalle. Ehdotan, että asia lähetetään menettelytapavaliokuntaan ja että valiokunta laatisi ehdotuksen, joka nojautuu siihen mielipiteeseen, että Skandinavian maiden ammattiliikkeissä sitoudutaan pakollisesti avustamaan työtaisteluja.

Fiina Pietikäinen: Minä yhdyn kannattamaan Bryggaria, että asia menee valiokuntaan ja että siellä asetuttaisiin toiselle kannalle kuin tässä Ammattijärjestön toimikunnan ehdotuksessa.

Sv. Lehtonen: Kun Ammattijärjestön toimikunta tätä asiaa käsitteli, niin ainakin minulla ja mahdollisesti muillakin oli sellainen käsitys — mikä on tässäkin kokouksessa tuotu ilmi — että nim. sellaisia jonotuslakkoja ei tästä lähtien tultaisi käymään. Niitä ei ole katsottu työväelle edullisiksi ja minä olen nyt ja jo aikaisemminkin ollut pitkäaikaisia lakkoja vastaan, mutta tällainen avustus on tarkoitettu juuri sellaisia pitkäaikaisia, suuria työtaistelulta varten. Jos nyt niitä meillä koetetaan välttää, niin näin ollen emme tulisi avustuksesta osalliseksi täällä Suomessa, mutta mahdollisesti voitaisiin joutua maksamaan sitä ulkomaille. Tässä täytyy hiukan pitää silmällä mitä me tulisimme saamaan ja mitä itse maksamaan. Tätä näkökantaa silmällä pitäen ja katsoen siihen minkälaisissa varoissa me olemme, ei minun mielestäni • voitaisi sitoutua kiinteään avustukseen. Köpenhaminan kongressi on jättänyt tämän kysymyksen Skandinavian maiden järjestöjen harkittavaksi ja sitte vasta tehdään asiasta päätös kun tulee tieto, mille kannalle ne ovat asetuneet. Minä puolestani olen sitä mieltä, että meidän taholtamme esitettäisiin tällainen kanta kuin tässä esityksessä esille tuodaan.

Paasiouori: Täällä jo edellinen puhuja toi esiin sen mitä minulla on asiasta sanottavana. Jos täällä kiinteästi päätetään, että meillä pakollinen verotus toimeenpannaan silloin kuin Ruotsissa, Norjassa tai Tanskassa on suuria työtaisteluja, niin meidän täytyy myöskin olla valmiit se päätös käytännössä toteuttamaan eikä ainoastaan luvata. Entinen kokemus ylimääräisistä verotuksista on se, että niitä on hyvin vaikea käytännössä toteuttaa. Varovaisinta on sen tähden tyytyä siihen, että annetaan vapaaehtoista avustusta, joka semmoisen tapauksen sattuessa kootaan keräyksellä, enkä luule että myöskään naapurimaissa mennään määräämään pakollista verotusta silloin kuin Suomessa on" suuria työtaisteluja. Kansainväliset avustukset useimmissa liitoissa perustuvat vapaaehtoisuuteen eikä pakolliseen verotukseen. Puolestani varottaisin kokousta tekemästä sellaista kiinteätä päätöstä, että pannaan pakollinen verotus toimeen.

Kokous päätti hyväksyä asiassa Ammattijärjestön toimikunnan ehdotuksen.

Ammattijärjestön yhtyminen Työväen Sivistysliittoon.

Ammattijärjestön toimikunta esitti asiasta seuraavaa:

„Tämä kysymys oli esillä Ammattijärjestön Valtuuston kokouksessa viime vuonna, vaan Valtuusto silloin hylkäsi toimikunnan ehdotuksen, että Ammattijärjestö yhtyisi Työväen Sivistysliittoon.

Kun ei asia ole kuitenkaan aivan pienimerkityksellinen, sillä sivistysvihoUinen ei Ammattijärjestökään tietenkään tahdo olla, silloin kun on kysymys sivistyksestä sen oikeassa merkityksessä, eikä mistään porvarillisesta pintasivistyksestä, niin on toimikunta päättänyt esittää asian vielä edustajakokoukselle, ja edelleen puoltaa Sivistysliittoon yhtymistä.

Mainitun liiton tarkoituksena on, sen sääntöjen mukaan, levittää sosialistista valistusta työväen keskuuteen sekä tyydyttää sen henkisiä kulttuuritarpeita.

Liitto vero on säännöissä määritelty 10 p:ksi vuodelta ja jäseneltä. ,

Kuten näkyy, on liiton tarkoitus sellainen, että sen hy-

väksyraisestä ei eri mieliä liene, ja liitolle menevä vero myös on varsin pieni. Näinollen ei siis ole olemassa mitään mikä estäisi Ammattijärjestöä tähän liittoon yhtymästä."

Emil Tuomi: Minä olen sillä kannalla, että Sivistysliittoon on liiyyttävä, sillä siihen kuuluvat jo melkein kaikki työväen keskusjärjestöt. Ehdotan siis, että Ammattijärjestö liiyytöy siihen ja vielä tahtoisin mainita, että sitä tietä voidaan myös ehkä saada valtion varoja valistustyötä vaAen.

V. Salovaara: Mielihyvällä pyydän saada kannattaa Tuomen tekemää ehdotusta jo senkin puolesta, että sivistysliitto on käytännössä osottanut että se pystyy siihen tehtävään, jonka se on ottanut suorittaakseen ja sen mukaan kuin tämä sivistysliitto saa itsellensä kokemusta sivistys- ja valistustyön järjestämisessä työväen keskuudessa, sen mukaan, sen kyky valistaa työväestöä kasvaa, ja jos mikä, niin mielestäni juuri Ammattijärjestö on se, jonka velvollisuus olisi kuulua sivistysliittoon. Silloin kun tämä ehdotus Ammattijärjestön valtuustolle tehtiin, oli sivistysliitto vasta äskettäin päässyt alkuun eikä ollut käyttäinössä osottanut minkäänlaisia tuloksia siitä mihin se pyrkii ja mitä se pystyy tekemään, mutta nyt se on jo lyhyellä toimiajallaan saanut luoduksi vankan pohjan sille sivistystyölle, jota se pyrkii tekemään ja siis on kannatettava sitä, että siihen Ammattijärjestökin yhytyy.

P. Jalkanen: Yhdyn kannattamaan edellistä puhujaa tässä asiassa. Meillä on työväen pohjakerroksille sivistys ehdottomasti tarpeellinen ja hyödyllinen.

K. Suometsä: Kun tämä asia on monelle edustajalle jonkunverran epäselvä, kun ei tiedetä minkälaisissa puitteissa ja minkälaisessa johdossa tämä sivistysliitto yleensä on, jos on valtion avustusta saatu ja jotain siltä taholta alkuunpantu, niin pyytäisin, että ne jotka asiaa tuntevat antaisivat jonkunverran seikkaperäisemmän selostuksen, sillä se mitä on selostettu ei oikeastaan mitään sano.

K. Koivunen: Minä puolestani yhdyn tähän Tuomen ehdotukseen että Ammattijärjestön olisi yhdyttävä tähän sivistysliittoon ja minä olin jo aikaisemmin valtuuston kokouksessa sitä mieltä mutta jäin vähemmistöön.

E. Tuomi: Kun täällä jotkut eivät näy olevan selvillä siitä mikä Työväen sivistysliitto on, niin pyydän muutamalla sanalla sitä selittää. Ensinnäkin se on keskusjärjestö eri työväenjärjestöjen välillä. Siihen kuuluvat tällä kertaa esim.

Sosialidemokratinen Nuorisoliitto, Työväen Urheiluliitto sekä melkein kaikki järjestöt ja se harjoittaa valistustyötä työväen keskuudessa. Sillä on esim. luennoitsijoita joita saadaan tilata eri seuduille. Eduskunta on myöntänyt sille huomattavia käyttövaroja tätä varten ja sieltä saadaan sellaisia luennoitsijoita jotka minun käsitykseni mukaan tyydyttävät sekä oikeistolaisia että vasemmistolaisia ja myöskin sellaisia jotka ovat erikoisesti tutustuneet ammattiyhdistysliikkeeseen. Minun käsitykseni mukaan ei kenelläkään työläisellä pitäisi olla pienintäkään epäilystä, että liiton tarkoituksena on, että se voisi tyydyttää kaikkia.

Vacklin: Minä olen päinvastaista mielipidettä kuin edellinen puhuja. Tässä pistää silmään se, kun on ajateltu jäsenmaksuksi 10 penniä hengeltä vuodessa. Mitä valistustyötä sillä kyetään toimittamaan kun otetaan huomioon että liitolla täytyy olla virkailijoita joille täytyy maksaa palkka, jotka virkailijat eivät kuitenkaan jouda muiden töiden takia mitään valistustyötä harjoittamaan. Ja liiton tietysti täytyy olla sellainen, jonka hallitus hyväksyy sillä muutenhan sen valtio-apu loppuu. Minä siis en' näe mitään vastaavaa hyötyä siitä, että Ammattijärjestö yhtyy tähän Sivistysliittoon vaan asetuisin sille kannalle, että meidän on valistustyötä toimitettava omin voimin.

Salovaara: Tuntuu oudolta toveri Vaclinin kanta kun hän vastustaa Sivistysliittoon yhtymistä koska maksu on vain 10 penniä hengeltä. Sivistys, tieto ja taito ovat tarpeellisia, eikä mielestäni olisi niitä vastustettava, olkoon niiden jakajana porvari tai minkäläinen bolsheviikki tahansa; se on samantekevää kunhan niitä jaetaan siinä tarkoituksessa kuin tietoa, taitoa ja valistusta jaetaan. Meillä, jotka tilaamme sivistysliiton välityksellä puhujia, on oikeus, eikä ainoastaan oikeus vaan velvollisuus, määritellä mistä aineesta me haluamme opastusta saada ja mistä haluamme luennoita kuulla. Kun näin on asia, on suorastaan hulluutta ryhtyä vastustamaan Sivistysliittoon yhtymistä sillä perusteella, että se maksaa vaivasan 10 penniä henkilöltä vuodessa. Valtio on juuri sellainen, jonka meidän käsityksemme mukaan pitäisi kasvattaa meidän lapsemmekin. Minkätähden me siis kieltäytisimme ottamasta valtion kustannuksella niitä taidon ja tiedon muruja, jotka mahdollisesti Sivistysliiton avulla saadaan. Minä en, katsonpa asiaa puolin tai toisin, näe mitään järkevää syytä minkätähden asiaa vastustetaan. Minä kyllä ymmärrän miksi Metallityöntekijäin liitto ei ole yhtynyt Si-

vivistysliittoon, se on siitä syystä, että edellytettiin Ammattijärjestön liittyvän, joten sen kautta myös meidänkin liittomme jäsenet tulevat olemaan Sivistysliiton jäseniä. Sama seikka on vaikuttanut muidenkin työväen alajärjestöjen päätöksiin mitä ne ovat tässä asiassa tehneet. Mutta että tämä kokous tekisi sellaisen päätöksen, ettei liittyttäisi Sivistysliittoon, se on enemmän kuin minä jaksan käsittää.

Ida Kantanen: Salovaara sanoi, että on samantekevä kuka sivistystä jakaa, ja siihen minulla on jotain sanomista. Me voimme sanoa, että Sivistysliitto' voi täyttää tarkoituksensa, siinä voidaan kasvattaa voimia joita me tarvitsemme toimissamme, mutta jotta tämä liitto pystyisi valistamaan joukkoja, niin siltä voidaan vaatia myöskin jotain. Nyt tuntuu olevan jonkunverran epäilystä tämän liiton suhteen sen pystyväisyydestä. Sillä on vanhoillinen johtokunta, vanhoillisimmat sosialidemokraatit ovat sen johdossa. Minusta nähdessä ei kyllä tarvitse johdon määrätä, joukko määrää suunnan. Jos liittoon yhdytään suurissa joukoissa, niin se saadaan semmoiseksi että se vastaa tarkoitustaan. Minä siis kannatan liittoon yhtymistä.

Laakso: Minun mielestäni sen ei ollenkaan tarvitse peloittaa jos tässä Sivistysliitossa on »porvarillinen" johto. Täällä Helsingissä oli Helsingin ja sen ympäristön järjestämä opisto ja tämä toimi hyvällä menestyksellä, mutta vielä paremmalla menestyksellä voi toimia tällainen opisto yhdessä teollisuuskeskuksessa, jos on tällainen Sivistysliitto, joka antaa kehoituksia ja neuvoja tällaisessa toiminnassa. Ei ole paikallaan Vacklinin ehdotus, että Ammattijärjestön kokous kieltäytyisi tätä liittoa tukemasta. Minä siis kannatan liittoon yhtymistä.

Helo: Kannatti liittoon yhtymistä.

Niskanen: Yhdyn'Kantasen lausuntoon ja tahtoisin lisätä, että on tarpeen, että Uitosta on koko Suomen työväestö määräämässä. Meidän on ruvettava muuttamaan sen suuntaa ja sen henkeä aikaa vastaavaksi. Kannatan liittymistä.

Kokous päätti, että Ammattijärjestö yhtyy Työväen Sivistysliittoon.

Työväen Arkiston avustaminen.

Ammattijärjestön toimikunta lausui asiasta seuraavaa:

«Työväen Arkisto, joka on kaikkien järjestyneiden työläisten yhteisesti käytettävissä, tarvitsee

hoitokustannuksensa ja kirjojen sidottamiseen y.m. kuluihin varoja. Sitä ovat ylläpitäneet Sos.-dem. puolue ja Ammattijärjestö. Kuluvaksi vuodeksi on Puolueneuvosto myöntänyt arkiston avustamiseksi 4,000 markkaa, ja Puoluetoimikunta on ehdottanut, että Ammattijärjestö myöntäisi saman verran.

Ammattijärjestön toimikunta ehdottaa edustajakokoukselle, että pyydetty 4,000 markkaa myönnettäisiin arkistolle."

Fiina Pietikäinen: Koska tämä arkisto on tuiki tarpeellinen, koska siellä säilytetään kaikki työväenliikettä koskeva kirjallisuus omasta maasta ja muualta, niin katson, että kokouksen tulisi yksimielisesti myöntää pyydetty summa arkiston ylläpitämiseksi.

Kokous päätti yksimielisesti myöntää Työväen Arkistolle 4,000 markkaa kuluvana vuonna.

Sotaorpojen ja -leskien avustaminen.

Sv. Lehtonen: Kuten tiedetään, on työväenjärjestöjen keskuudessa Helsingissä perustettu keskinäinen avustuskomitea sotaorpojen avustamiseksi. Tuli tässä tänä päivänä mieleeni, kun nim. tuli julkisuuteen eräs kirjoitukseni asiasta, että näiden sotaorpojen avustamiseksi pitäisi täällä ehkä jotain päättää tehtäväksi, kun nyt kerran koolla ollaan. Ehdottaisin senvuoksi seuraavaa:

Kun tulevan elokuun 1 p:nä taasen aijotaan järjestää Työnjuhlia kautta maan, niin ehdottaa allekirjoittanut, että näissä juhlissa toimeenpantaisiin vapaaehtoinen rahankeräys kansalaissodan johdosta orvoiksi jääneiden työläisten lapsien ja leskien hyväksi, jonka keräyksen toimeenpanemiseen Ammattijärjestön toimikunta hankkisi asianomaisen luvan ja antaisi keräyksen toimeenpanemisesta kehoituksen järjestöille ympäri maata.

Keräyksellä saadut varat luovutettaisiin työväen järjestöjen avustuskomitean jaettavaksi.

Fiina Pietikäinen: Minä uskon, että tämä kokous puolestaan on valmis mielihyvällä kannattamaan sitä toimintaa, että järjestöjen välityksellä on vihdoinkin ryhdytty hankkimaan avustusta niille, jotka ovat niin paljon joutuneet kärsimään kansalaissodasta. Minunkin tiedossani on tuhansia lapsia ja orpoja, jotka todellakin kärsivät joka päivä, ja uskon, että kokous yksimielisesti hyväksyy sen mitä Lehtonen, äsken esitti. Minä ainakin olisin valmis sitä kannattamaan ja uskon, että se tulee tuottamaan koko paljon kun siihen ryhdytään.

H. Hautala: Kannatan tehtyä ehdotusta, mutta minun on muistutettava pienestä epäkohdasta tähänastisiin avustustoimiin nähden. Täällä Helsingissä on ollut tätä varten 2 vakinaisella palkalla olevaa henkilöä ja niillä ei kuitenkaan ole ollut mitään jakamista niille jotka tarvitsevat. Nämä palkatut henkilöt ovat olleet täysin työkykyisiä henkilöitä ja se on väärin, että ne saavat palkkaa kun ei ole kerran varoja jaettavana. Mitä on varoja tullut, ne ovat menneet palkkoihin ja tarvitsevat eivät ole saaneet mitään. Kun ryhdyimme avustusta keräämään niin on pidettävä huoli, että varat tulevat niille joille ne kuuluvat.

Sv. Lehtonen: Minä pyydän huomauttaa edellisen puhujan lausunnon johdosta, että tässä on kysymyksessä tykkäänään toinen komitea, jonka työväen järjestöt ovat asettaneet. Se entinen komitea lopetti toimintansa jo huhtikuussa, niin että sitä ei enää ole olemassa.

E. Tuomi: Alun nykyisen komitean asettamiseen teki Sos.-dem. Nuorisoliitto. Osastot lähettelivät kirjeitä liitolle ja pyysivät sen järjestämään avustusta. Asiasta keskusteltiin ja ajateltiin, että nuorisoliitto ei yksinään ole velvollinen ryhtymään tähän toimenpiteeseen ja käännettiin työväen keskusliimien* puoleen kirjelmällä ja nämä yksimielisesti siihen vastasivat myöntävästi ja eri keskusliitot, osastot, nuorisoliiton toimikunta ja muut muodostivat komitean, joka on jo alkanut keräyksen ja toimenpiteet avustuksen jakamiseksi. Homma on niin terveellä pohjalla kuin suinkin voi olla.

Nurmi huomautti että varat jaettaisiin keskusjärjestöjen välityksellä, joten ne eivät kuluisi virkamiesten palkkoihin.

O. Särö yhtyi kannattamaan Lehtosen ehdotusta.

Niskanen: Samalla kun yhdyn kannattamaan tehtyä

ehdotusta, ehdottaisin lisäksi, että Ammattijärjestön kokous nyt päättäisi antaa jonkun erän, ehkä 10,000 mk., avustuskomitealle, joka sen jakaisi vähävaraisille sotaorvoille ja leskille. Qnhan tunnettua miten huonossa asemassa nämä ovat, sorron ja vainon alaisina ja senvuoksi meillä on suuri siiveellinen velvollisuus antaa tätä avustusta varten varoja.

Hyväksyttiin Lehtosen tekemä ehdotus yksimielisesti, vaan Niskasen ehdotus 10,000 mkn myöntämisestä lykättiin raha-asiaain valiokuntaan.

Kolmas kokouspäivä päättyi k:lo 6 illalla.

NELJÄS KOKOUPÄIVÄ.

Kokous aloitettiin k:lo 9 aamulla nimenhuudolla.
Menettelytapavaliokunta esitti mietintönsä.

Washingtonin konferenssiin osmottamiskysymyksestä.

Mietintö oli seuraava:

„S. Ammattijärjestön toimintakertomuksen v:lta 1919, kansainvälistä edustusta koskevan osan johdosta, jonka edustajakokous oli jättänyt valiokunnalle päätöslauselman tekoa varten, ehdottaa valiokunta kokouksen hyväksyttäväksi seuraavan lausunnon:

Edustajakokous on sitä mieltä, että Ammattijärjestön osanotto edustajansa kautta Washingtonin konferenssiin on ollut teko, joka on herättänyt laajoissa työläisjoukoissa tyytymättömyyttä, eikä sitä voida hyväksyä. Me tunnustamme täydellisesti työväenluokan kansainvälisen yhteistoiminnan välttämättömyyden ja sellaisiin* kokouksiin osanoton, mutta tämä kokous ei ollut pienimmälläkään tavalla työväen edustajakokous. Se oli kapitalistien ja niiden edustajain järjestämä, jonka tarkoitus oli auttaa kapitalisteja eri maissa sel-

viytymään siitä umpikujasta johon heidän järjestelmänsä aiheuttama monivuotinen ryöstösota oli heidät eri maissa saatanut, sosiaalisten kysymystenkin järjestelyn alalla.

Puheena oleva konferenssi oli ikäänkuin jatkona sille konferenssille jolla tehtiin väkivaltarauha, minkä kautta keskusvalloista tehtiin vastustuskyvytön liittolaisvaltain riistoalue. Työväki ei voi antaa hyväksymistään sellaiselle pakko-
rauhalle.

Tämän luontoisissa konferensseissa ei sitä paitsi anneta työväen edustajille mitään ratkaisevaa päätösvaltaa, vaan olivat he tässäkin konferenssissa heikkona vähemmistönä. Kuitenkin voi osanotto tämäntapaisiin konferensseihin himmentää vähempitietoisten työläisten luokkakäsitteitä ja saat-
taa siihen uskon, että sieltä tulee jotain apua työväen kärsimyksille, vaikka sitä voi tuottaa ainoastaan työväenluokan itsenäinen toiminta, sillä ovathan kapitalistiluokan ja työ-
väenluokan edut sovittamattomassa ristiriidassa.

Kun meillä ei ole ollut olemassa mitään järjestöpäätöksiä tässä suhteessa ja kun muidenkin maiden ammatilliset järjestöt ovat tehneet saman virheen, ei edustajan lähettäminen aiheuta tällä kertaa mitään paheksumislausetta toimikunnalle eikä valtuustolle, jotka enemmistöpäätöksellään ovat edustajan lähettämisestä päättäneet, mutta vastaisuuden varalle päättää kokous:

että vastaisuudessa ei Suomen ammatillisesti järjestyneen työväen edustajat saa mennä omien eikä muiden maiden riistäjien tai niiden edustarien järjestämiin konferensseihin.

Menettelytapavaliokunta:

<i>Matti Väisänen.</i>	<i>E. Härmä.</i>
<i>T. J. Vacklin.</i>	<i>K. Laine.</i>
<i>K. Harju.</i>	<i>J. E. Jokinen.</i>
<i>Ida Vihuri."</i>	

A. *Halme* lausui, että jos mietintö hyväksytään, laskee Ammattijärjestön auktoriteetti suuresti. Työläisten edustajien olisi silloin poistuttava kaikista sellaisista toimikunnista, joissa on porvareita mukana. Samalla se antaisi tilaisuuden n.s. keltaisille järjestöille saada oikeuden ruveta „edustamaan työväkeä”, ja todelliset työväenjärjestöt saisivat nolona katsella sivulta. Ehdotti, että mietintö hylättäisiin.

Emil Halonen lausui, että Washingtonin kongressin oli tosiasiassa pakottanut kokoontumaan maailman työväestö. Porvariston oli pakko kokoontua käsittelemään työväen asioita. Onhan työväestöä koskevia asioita käsiteltävä kansainvälisesti. Sellaisia konferensseja on sanottu kompromisseiksi. Mutta sitä ne ovat vasta sitten, jos niissä tehtäisiin työväestöä koskevia sitoumuksia. Kun niin ei ole tapahtunut, voidaan niihin ottaa osaa. Kannatti Halmeen ehdotusta.

M. Paasivuori ilmoitti, ettei hän halua vaikuttaa kokouksen mielipiteeseen, mutta haluaa sanoa, että jos mietintö hyväksytään, tehdään tuhmuus. Jos pontta tulkitaan sananmukaisesti, on työväestön kutsuttava edustajansa pois Työaikalautakunnasta, Vakuutusneuvostosta y.m. sentapaisista laitoksista. Kutsuttu on myöskin Genuan konferenssiin. Ruotsista Ammattijärjestö lähettää vähintään 5 edustajaa, toisti, että jos ponsi hyväksytään, niin tuhmuus tulee tehtyä.

V. *Salovaara* vastusti myöskin ponnen hyväksymistä selaisenaan, koska se veisi umpikujan. Ammatillinen liike on kompromissia. Kaikki edut on vallattava porvaristolta. Kansainvälisissä konferensseissa on kyllä porvarillinen enemmistö, mutta saa niissä kuitenkin työväestön edustajat tuoda esille ne vaatimukset mitä heillä on. Esitti ponnen muutettavaksi siten, että Suomen työväestö ei ottaisi osaa kansainvälisiin konferensseihin muuta kuin siinä tapauksessa, että muidenkin maiden järjestynyt työväestö ottaa niihin osaa.

Hj. Niemelä ja *K. Laine* puolsivat valiokunnan mietintöä.

K. Koivunen paperiteollisuustyöväen puolesta esitti päätettäväksi, että osanotosta niihin konferensseihin, joihin hallitus kutsuu ja kustantaa edustajan, päättää Ammattijärjestön toimikunta kullakin kertaa erikseen. Kuitenkaan ei ole pyrittävä kompromisseihin porvariston kanssa.

E. Tuomi puolusti mietintöä, mutta ehdotti kuitenkin* että ponteen lisättäisiin sana »kansainvälisiin" konferensseihin.

E. K. Louhikko puolsi mietinnön hyväksymistä, selittäen, että se osoittaa Suomen työväestön luokkatietoisuutta.

O. Lamminsalo katsoi, ettei mietinnössä ole riittävästi moitittu Washingtonin matkaa. Yhtyi kannattamaan Tuomen ehdotusta.

Arit. Aalto lausui, että mietintö rupeaa pelottamaan jo niitäkin, joita vallankumouksen lapsentauti vaivaa. Puhuja lausui, että ponnien sanamuodosta on pidettävä kiinni ja silloin ei voitaisi ottaa osaa myöskään »oman maan riistäjien" järjestämiin konferensseihin. ^On vielä pitkät ajat neuvotte- luilla koetettava saada porvaristolta ne edut, mitä on pakko saada. Kun kokouksessa huudettiin puhuja „alas", lausui hän, että huutakaa vain alas, mutta jos ponsi hyväksytään, seuraava Ammattijärjestön kokous on pakotettu sen purka- maan;

H. Kauppi yhtyi kannattamaan Tuomen ehdotusta siitä, että ponteen lisätään sana «kansainvälinen".

V. Kaikkonen kannatti mietinnön hyväksymistä ja lau- sui, että surkuttelee niitä" luokkansa pettäjiä, jotka kokouk- sessa ovat esiintyneet mietintöä puolustaen.

Ida Kantanen lausui, että johtomiesten päissä kangastaa vielä ministerisalkkuja. Ne on vielä saavuttamatta. Salo- vaaran ehdotus ei ole mistään kotoisin, sillä vaikka muiden maiden järjestöt lähettäisivätkin, ei se merkitse mitään, sillä muissa maissa saattaa olla ja onkin taantumuksellisia järjes- töjä. Halusi lausua myöskin, että kaikista pikkukomiteoista, köyhäinhoitohallituksista, kunnalliskomiteoista y.m. on pois- tuttava.

E. Huttunen lausui, että Salovaaran ehdotus tietäisi vielä suurempaa valtaa Ammattijärjestön toimikunnalle kuin ennen. Hyväksyi Tuomen lisäyksen.

V. Salovaara huomautti, että asiassa on hulluinta se, että kysymyksessä oleviin konferensseihin ei ota osaa mit- kään taantumukselliset tai keltaiset järjestöt, vaan sellaiset kuten Ruotsin Kuljetustyöläisten liitto, Norjan Ammattijär- jestö ja Työväenpuolue, joka kuuluu kolmanteen internatio- naleen. — Samalla halusi puhuja ilmoittaa, että kun on käyty niin paljon ri.s. nykyisten johtajien kimppeun, niin on sen johdosta sanottava, että nykyiset ovat tilapäisesti astuneet

paikalleen siksi kun ne hyvät johtajat, jotka pari vuotta sitten maasta lähtivät, jälleen palaavat. Pani vastalauseen sel- laista menettelyä vastaan, että typerästi julistetaan luokkansa pettäjäksi esim. mies sellainen kuin Paasivuori, joka on pit- kän aikaa rehellisenä proletaarina taistellut luokkansa etu- nenässä.

Äänestyksessä annettiin valiokunnan ehdotuksen puo- lesta sellaisenaan 17 ääntä ja Tuomen ehdottaman lisäyksen puolesta 37 ääntä.

Toisessa äänestyksessä hyväksyttiin lopullisesti valio- kunnan ehdotus Tuomen lisäyksellä, joten ponsi siis tuli kuulumaan seuraavasti:

„että vastaisuudessa ei Suomen ammatillisesti järjestyneen työväen edustajat» saa mennä omien eikä muiden maiden riistäjien tai niiden edustajien järjestämiin kansainvälisiin konferensseihin”.

Ammattiosastojen suhde puolueisiin.

Ammattijärjestön toimikunta oli tästä asiasta Ammatti- järjestö-lehdessä lausunut seuraavaa:

„Ammattijärjestön toimikunnalle on sen jälkeen kun esi- tysvihko jo oli painettu ja järjestöille lähetetty, tehty esitys, että osastot eivät osastoina liittyisi mihinkään puolueeseen ennenkuin Ammattijärjestön edustajakokous on asiassa kan- tansa määritellyt, jota ennen toimikunnan olisi annettarva kielto osastojen puolueisiin yhtymisestä. Kun edustajako- koukseen ei silloin, kun esitys toimikunnalle saapui, ollut täyttä kuukautta aikaa, niin katsoi toimikunta, että asia voi- daan jättää siksi kuin edustajakokous kokoontuu, ja päätti esittää sen edustajakokouksen päätettäväksi.

Tämän kysymyksen yhteydessä on otettava huomioon viime puoluekokouksen päätös, jonka mukaan osastojen, jotka liittyvät puolueeseen, tulee liittyä siihen *kaikkine jäse-*

nineen, mikä ei taas käy laatuun silloin, jos osastoissa on puolueäsiioihin nähden olemassa erimielisyyttä. On siis niin-ollen selvintä, että puolueosastot muodostetaan erillisiksi ammattiosastoista. Samallinen tulisi olla suhteen johonkin toiseenkin puolueeseen.nähden, sillä vaikka se ottaisikin osaston vain enemmistö päätöksellä, niin osaston kannalta katsoen ei sen sovi yhtyä mihinkään puolueeseen osastoksi, jos siihen yhtymiseen nähden on eri mieliä olemassa."

Asia lähetettiin keskustelutta menettelytapavaliokuntaan.

Urakkatyön poistaminen.

Luettiin Turun rakennustyöläisten keskustoimikunnalta tullut kirjelmä, jossa esitettiin ryhdyttäväksi toimenpiteisiin urakkatyön poistamiseksi siten, että se valistustyössä otettaisiin huomioon.

Järjestävä valiokunta ehdotti, että, kun asia tulee toisessa yhteydessä esille, ei se antaisi aihetta toimenpiteisiin.

Järjestävän valiokunnan ehdotus hyväksyttiin.

Ammattijärjestön puheenjohtajan vaali.

Ehdokkaiksi asetettiin ensinnä *M. Väisänen*, *V. V. Salovaara* ja *E. K. Louhikko*. Vielä ehdotettiin *J. Lahermaa* ja *Lauri Nurmiahoa*.

Ehdokkaista syntyi keskustelu.

Niemelä: Kaikista niistä esimerkeistä päättäen, mitä kokouksessa on ilmennyt, ei voi tulla muuhun tulokseen kuin siihen, että nykyinen Ammattijärjestön puheenjohtaja ei ole sellainen, joka tyydyttää ammatillisesti järjestynyttä työväestöä. Aika on kyllä sellainen, ettei ole mahdollisesti oikein kykeneviä miehiä siihen toimeen saatavissa. Mutta sittenkin täytyy olla siinä asemassa sellainen mies, jonka luullaan ottavan huomioon myöskin joukkojen mielipidettä. Kannatti Matti Väisästä.

Väisänen: Luulen käsittäväni jokseenkin sen vastuun-alaisuuden ja sen tehtävän raskauden mikä Ammattijärjestön puheenjohtajalla, varsinkin tänä aikana, tulee olemaan. Olen tottunut pitämään Ammattijärjestön puheenjohtajan tehtävää aina tavattoman vastuunalaisena ja raskaana. Mutta tällaisena aikana on se minun mielestäni vielä paljon raskaampi juuri sen vuoksi, että nyt enempi kuin ennen ilmenee työväestön keskuudessa meidänkin maassamme erimielisyyksiä. Ei siis ole taisteltava yksinomaan porvaristoa vastaan. Ammattijärjestön puheenjohtaja on tässä suhteessa suuremmassa ristitilussa kuin ehkä useimmat muut työväenjärjestöjen toimihenkilöt. Ammattijärjestö on taistelujärjestö, joka joutuu miltei aina olemaan käytännöllisessä toiminnassa ja sen edusmies vaikeissa tehtävissä. Elleivät tulokset tule tyydyttämään eri suuntavirtauksia ja eri joukkoryhmäin mielipiteitä, joutuu siinä ankaran arvostelun alaiseksi. Näitä seikkoja tarkastellessa ja vertailllessani niitä niihin kykyihin, mitä tunnen itselläni olevan, tunnustan sangen suuressa määrin tuntevani heikkoutta astua ehdokkaaksikaan tällaiselle vastuunalaiselle paikalle. Mutta jos kuitenkin suuremmassa määrin tai lähimain eheä kannatus osakseni sattuisi tulemaan, niin uskoisin että heikommillakin voimilla siinä tapauksessa voisi tehtävän suorittaa, koska silloin olisi odotettavissa ohjeita tovereilta.

Rytkönen: Puheenjohtajakysymys on tarkka kysymys meillä Ammattijärjestössä. Mielestäni toveri Väisänen on sellainen mies, joka on tosiasiaa syventynyt ammattiyhdistysliikkeeseen ja hän todenteolla ajaa sitä eteenpäin. Hän on niinsanotun keskustan mies ammattiliittojen yhdistämiskysymyksessä ja silloin ei kai meillä luulisi olevan mitään sellaista ristiriitaa, ettei voitaisi yksimielisesti hyväksyä häntä tähän toimeen. Keskustan mies jokatapauksessa sellainen, jota ei heilutella laidasta laitaan, mutta käyttää keskietä ja antaa kehitykselle vallan. Olisin sitä mieltä, että kävisimme antamaan luottamuksemme Väisäsen puolelle ja tekisimme hänestä Ammattijärjestön puheenjohtajan.

Fr. Aalto ja Tuominen kannattivat V. Salovaaraa.

Niemelä sanoi pääasiassa yhtyvänsä Rytkösen lausuntoon Väisäsestä. Salovaaran ehdokkuutta ei kannattanut, koska hän on täydellisesti hyväksynyt ne mielipiteet ja menettelytavat, jotka nykyinen toimikuntakin hyväksyy.

Kantanen: Minä myös tahdon selittää Väisäsen toimintaa, koska ehkä lähinnä tunnen sitä, ollessani Vaatetustyön-

tekijäin liitossa alusta alkaen mukana. Olen aina pitänyt häntä tarmokkaana toiminnan miehenä ja selväpiirteisenä neuvottelijana esim. lakoissa,. Ei ole koskaan vielä tapahtunut, että suurimmatkaan työrettelöt olisivat saaneet jotakin viivähdystä tai tulleet johonkin huonoon valoon juuri Väisäsen ollessa neuvottelijana. Minun mielestäni on pantava myös hyvin suuri merkitys siihen, mitenikä Ammattijärjestön puheenjohtaja voi olla neuvottelijana. Meillä on ikäviä kokemuksia siitä, että Ammattijärjestön edustaja on mennyt kirjoittamaan alle anomuksia, joita työläiset eivät hyväksy. En usko, että Väisänen menisi tällaista tekemään ilman joukkojen suostumusta, sillä hän ottaa huomioon joukkojen mielihiteen. Mitä taas Salovaaraan tulee, en minä sano, ettei hän miehenä ole kykenevä. Mutta on tullut ilmi, että Salovaara on hyväksynyt kaikki mitä meidän nykyiset »johtajamme" ovat hyväksyneet ja siksi minä en häntä kannata.

Bryggare. Minulla persoonallisesti ei ole mitään syytä lähteä joko moittimaan tai kiittämään kumpaakaan puheenjohtajaehdokasta. Minä haluaisin ensinnäkin huomauttaa edustaja Väisäsestä, että hänen pitäisi itsensä tuntea sen verran itseään, että olisi kieltäytynyt. Hän on henkilö, jolla ei ole ensinkään ulospäin minkäänlaisia edullista vaikutusta ammatillisessa liikkeessä ja sisäänpäin vaikuttaessaan ei hän kykene niin huomattavasti muodostamaan vasta virtausta, että tämä ulospäin heikkenevä vaikutus kykenisi täydellisesti täydentämään sen puolen, mitä edellinen vaikuttaa ammattiliikkeen kokonaisedun kannalta.

Sitte täällä on esitetty Salovaaraa. Mielestäni Salovaara olisi muuten sopiva mies, mutta taitaa olla liian hyväluontoinen. Näin ollen ehdottaisin kolmannen ehdokkaan ja mielestäni ei tällä kokouksella ole muuta valinnan varaa kuiri kaksi, joita pitäisin silmäntekevänä nykyisessä ammattiliikkeessä, nimittäin Salovaara ja ehdokkaani Louhikko. Hän on ammattiliikkeen mukana ollut jo pitemmän aikaa. On tervehermoinen mies, myös kannallaan pysyvä ja ei ole mahdollon mies sovitteluissa. Jos ammattiliikkeen etua, tahdotaan silmällä pitää, niin kaikkein edullisemman valinnan se tällä kertaa tekee valitsemalla-Louhikon Ammattijärjestön puheenjohtajaksi.

Kontula: Tässä jos missään meidän työväenliikkeemme olisi vältetiävä persoonakysymyksiä. Mutta tässä se kai-

kessa tapauksessa tulee esille. Mielestäni ei myöskään ole aivan vähäpätöinen asia se, minkälainen persoona siihen saadaan. Bryggari jo mainitsi siitä puolesta, minkälainen henkilö sen on luonteeltaan oltava. Mutta minä tahtoisin lisätä, että mieheltä vaaditaan joustavaa ja samalla ripeää ja ratkaisevaa harkintakykyä. En tahdo mainita kenenkään persoonallisuuksista, mutta minä toivoisin, että Ammattijärjestön puheenjohtaja, joka tulee valituksi ja jolta vaaditaan paljon, ei yksipuolisesti ottaisi minkään suunnan asiaa ajaakseen.

Huttunen: Minä asettaisin Ammattijärjestön puheenjohtajalle myös sellaisia vaatimuksia, mitä täällä Bryggari esitti. Sitten tämä selkärangattomuus, jota Bryggari mainitsi, antoi jollakin tavalla ymmärtää, että sitä Väisänen on jossakin kysymyksensä osoittanut. Sikäli kuin Väisästä tunnen en minä sellaista ole huomannut. En voi sanoa, että olisin huomannut Salovaarastakaan. Bryggari asetti tänne kolmannen ehdokkaan. Minä luulen käsittäväni, että tuskin kokous voi olla muuta kuin yhtä mieltä tämän kolmannen ehdokkaan valitsemisesta, jos tämä itse tahtois ottaa toimen vastaan.

Louhikko: Koska minut on myös asetettu puheenjohtajaehdokkaaksi niin pyydän heti pitempien keskustelujen välttämiseksi kiittää toveri Bryggaria ja mahdollisia kannattajiani sekä ilmotaa, että en voi toistaiseksi ainakaan ottaa sitä tehtävää vastaan. Ensinnäkin, minä olen aivan hiljattain saanut sen nuoren nousukkaan tittelin ja en toivoisi, että Ammattijärjestö saisi semmoisen „hapuilijan" ja «hahattelijan" kuin minusta saisi, vaan saisi sellaisen miehen kuin Väisäsen. Erikoisesti suosittaisin kohdaltani Väisästä huolimatta siitä, että hän ei ole teollisuustyöväestölle lähemmin tunnettu. Hän on käsityöläisammattialalla enemmän työskennellyt pienemmän liiton sisällä, mutta hän on kuitenkin järjestömuotokomitean jäsen, aikaisemmin tutustunut ammattiyhdistysliikkeeseen, saanut silmällä sitä hieman itäänpäin ja vähän muillekin tahoille. Syvemmälle ammattiliikkeeseen täytyy katsoa. Nyt, jos milloin täytyy löytää miehen, joka osaa tällä kertaa koota Suomen ammatillisen työväen kokonaisuudessaan. Sen voi Väisäsen politiikka tehdä.

Terho: Minä en tälle kokoukselle ehdottomasti tyrkyttäisi meidän liittomme miestä, hän on liitossamme ollut niin kauvan ja tunnettu ammattiyhdistysliikkeen mieheksi jo

toistakymmentä vuotta. Hän on toiminut työväen liikkeessä eri aloilla. Jos Suomen ammatillisesti järjestynyt työväki tahtoo todella kykenevän miehen, jolla on halua pyrkiä eteenpäin, eikä pysähdy siihen, mitä on ennen saavutettu, niin me saamme Väisäsestä juuri sen. Bryggari huomautti selkärangattomuudesta. Jos Bryggari olisi ollut niin monessa sovittelussa, kuin minä olen ollut Väisäsen kanssa ja tietäisi ne mielipiteet millä Väisänen edustaa työläisiä, niin hän ei olisi tätä sanaa sanonut. Ei minulla ole tietysti mitään Salovaaraa vastaan, mutta niissä kokouksissa mitä viimeksi on pidetty, helsinkiläinen työväestö on kai huomannut hänessä jotakin, jota se ei pidä omanaan.

Vacklin: Täytyy valittaa, ettei meillä ole tilaisuus esittää tällä kertaa toimeen pätevää henkilöä, esim. sellaista kuin oli entinen Matti Paasivuori. Hän on ollut, se täytyy meidän jokaisen myöntää, edustava mies. Mutta nyt näyttää siltä, että Suomen ammatillinen työväki tahtoo häntä käyttää toisissa tehtävissä eikä tässä. Täällä on tehty kaksi ehdokasta, nimittäin Väisänen ja Salovaara. Minä pidän nämä molemmat noin tasaväkisinä ehdokkaina, mikäli voin heitä tuntea. Mutta Salovaaran pidän paremmin edustavana miehenä ja asetun sentähden kannattamaan hänen ehdokkuuttaan.

Luoto: Meillä tämän kaupungin ulkopuolella ei ole persoonapolitiikkaa Ammattijärjestön puheenjohtajaehdokaskysymyksessä. Nyt kai meillä on yksimielinen ajatus siitä, ettei viimeksi ollut Ammattijärjestön puheenjohtaja vastaa kuitenkaan niitä vaatimuksia, joita asetetaan. Emme persoonallisesti tunne uusia eikä siihen tietysti aseteta niin suurta painoaan. Meidän täytyy jäädä tällä kertaa kokeilun varaan, kuka on pystyvä Ammattijärjestön puheenjohtajana edustamaan sitä mielipidettä, mikä vastaisuudessa ammattikuntaliikkeessä Suomessa, niinkuin' muuallakin tulee esiintymään. Ja koska Väisänen tällä kertaa näyttää olevan sellainen, joka pystyy ottamaan kokonaismielipiteen kaikkein paraiten, rohkenen asettva Väisäsen kannalle ilman minkäänlaista persoonapolitiikkaa.

Salovaara: Tässä on koko ajan unohdettu keskustelussa Ammattijärjestön puheenjohtajasta se, että siinä on olemassa toisiakin puolia. Minä käsitän Ammattijärjestön puheenjohtajan tehtävän etupäässä siten, että sen pääasiallisena työnä tulee olemaan juuri neuvottelut työntekijäin ja työnantajain

välillä. Siis on otettava huomioon myös, millä näkökulmalla katsellaan henkilöä, jonka me lähetämme edustajaksi. Onnistuuko tässä tehtävässä sellainen henkilö, joka on tuittu ja pikaluontoinen? Mielestäni ei. Sitä paitsi minun käsittääkseni Ammattijärjestön puheenjohtajana täytyisi olla mies, joka on tietopuolisestikin valistunut, tietää työväenliikkeen suuntaviivoja muualtakin ei ainoastaan tästä suloisesta Suomen maasta. Lisäksi vielä hänen täytyy olla siten kehittynyt, että hän voi käyttää kynää ajatustensa ilmituomiseksi ja lisäksi vielä hallita joitakuita niisanottuja sivistyskieliä. Tässä kyllä äsken tehtiin päätös, ettei saa mennä minkäänlaisiin kompromisseihin porvarien kanssa ulkomailla, ja kotimaassa mahdollisesti tultaisiin toimeen yksikieliseläkin miehellä. Kun nyt nämä kaikki seikat otetaan huomioon, niin enempi Väisänen kuin allekirjoittanutkaan ei täytä näitä vaatimuksia. Kuitenkin alunpitäen olen ollut jyrkästi sitä mieltä, että minä en pysty tähän tehtävään, en omaa laisinkaan niitä tietoja, eikä sitä kokemusta, mitä ammatillisen työväenliikkeen ja Ammattijärjestön puheenjohtajalta vaaditaan. Siitä yksinkertaisesta syystä minä jyrkästi kieltäydyn ehdokkuudesta ja voin vielä mainita lisäksi, että metallityöläiset ovat asettuneet sille kannalle ettei saa tulla kysymyseenkään minun siirtämiseni vielä toistaiseksi heidän rintamastaan.

Korkeakangas ja *Kauhanen* puhuivat Salovaaran ehdokkuuden puolesta.

Kankari: Koska täällä toiset ehdokkaat ovat kieltäytyneet, ei ole muuta, kun valita Väisänen ja mikäli tunnen maaseutulaisten mielipiteitä, ovat he myöskin Väisäsen kannalla.

Kontula puhui edelleen Väisästä vastaan sen tähden että piti häntä poliittisesti liiaksi yhden suunnan miehenä. Puolusteli Salovaaran ehdokkuutta.

Bryggari laajemmassa lausunnossaan vastusti Väisästä. Ei kuitenkaan, kuten oli väärin tulkittu hänen edellistä lausuntoaan, ollut tarkottanut ruumiillista lihavuutta tai laihuutta, vaan henkistä. Kannatti edelleen Louhikon valintaa. Toivoi ettei tästä tehtäisi suuntakysymystä, vaan annettaisiin kykyjen määrätä.

Penttilä, *Vuokila* ja *Rytkönen* pitivät saamiensa tietojen perusteella Väisästä myöskin taitavana neuvottelijana ja senkin vuoksi sopivana työskentelemään Ammattijärjestön puheenjohtajana.

Hautala: Minä asettaisin kokouksen harkittavaksi aivan uuden ehdokkaan. Täällä on ollut useiden edustajain kanssa siitä puhetta, mutta ei ole varmaa, suostuuko hän ottamaan ehdokkuuden vastaan, mutta ehdottaisin kuitenkin tätä henkilöä. Se on työväen pankin johtaja Laherma. Hänellä mielestäni olisi tällä kertaa parhaat edellytykset tähän toimeen. On kielitaitoa ja on siis kykenevä seuraamaan ammatillisista liikettä ulkomailla ja kotimaassa. Ehdottaisin, että kokous valitsisi parimiehistön lähetyksen, joka ottaisi selvän jos hän suostuu ottamaan vastaan toimen. Tähän voidaan sanoa, että hän ei ole ollut mukana ammatillisessa liikkeessä. Mutta aivan samaahan sanottiin kuin Tokoi esitettiin Ammattijärjestön puheenjohtajan paikalle. Ehdottaisin siis että tämä kokous ottaisi selvän suostuuko Laherma ottamaan tämän ehdokkuuden vastaan. Tämä tieto saataisiin hyvin pian eikä siinä siis tarvitsisi tuhlaa aikaa.

OVASKA: Yhdyn kannattamaan Hautalan tekemää ehdotusta, että Lahermalta kysyttäisiin tulisiko hän toimeen.

Lepistö: Täällä on esitetty kolme eri ehdokasta, nim. Väisänen, Louhikko ja Salovaara mutta näistä on kaksi ehdottomasti kieltäytynyt, nim. Salovaara ja Louhikko, viimeainnitu tietääkseni syistä, jotka ovat pätevät. Minä tekisin uuden ehdokkaan jonka luulisin olevan koko lailla aikansa tasalla. Minä ehdottaisin Ammattijärjestön puheenjohtajaksi Lauri Nurmiahon Tampereelta. Hänet tunnetaan kykeneväksi vaikka en sanokkaan että hän olisi tähän toimeen spesialisti, mutta tuskinpa sellaista löytyykään. Pyydän siis ehdottaa valittavaksi Nurmiahon.

Sinisalo: Kun täällä nyt on kysymys siitä, kenestä tehdään Ammattijärjestön puheenjohtaja ja minulla on tilaisuus seurata keskusteluja, pyysin puheenvuoroa sentähden, että ehdokkaiden joukossa on m. m. Väinö Salovaara. Ja koska minä nyt luultavasti, ainakin luulen itse niin, paraiden tunnen tuon miehen, kun hänen kanssaan samassa liitossa olen pari vuotta työskennellyt ja senkin tähden, että täällä tahdotaan tuoda esiin sellaista hänestä, joka mielestäni ei ole totuuden mukaista, niin en voi vaieta, kun minun hyvästä toveristani puhutaan roskaa. Salovaaran menettelytapa ammattiyhdistysliikkeessä on ollut johdonmukaista. Tuntee myöskin finanssiasioita yhtä hyvin kun joku toinenkin. Mutta kun liitossamme ei tahdottaisi Salovaarasta luopua, yhtyisin kannattamaan toveri Lepistön ehdotusta, nim. että puheen-

johtajaksi valittaisiin L. Nurmiaho. Hän on nähdäkseni erittäin sopiva mies siihen toimeen. Tampereella esim. tunnetaan hänet hyvin ja metallityömiehet ovat tunteneet hänet useita vuosia varmasti työväenliikkeen mieheksi ja eritoten ammattiyhdistysliikkeen mieheksi, ei minään intoilijana tai haihattelijana vaan johdonmukaisena työväenliikkeen miehenä ja sehtähen pyydän kiinnittää edustajain huomiota toveri Nurmi ahoon.

Lehtonen: En tahdo tässä ryhtyä arvostelemaan esitettyjä ehdokkaita, mutta kun täällä on tullut puheeksi kyvyt ammattiliikkeessä, niin luulisin voivani jotain sanoa niistä vaatimuksista, mitä Ammattijärjestön puheenjohtajalta vaaditaan. Minun käsitykseni mukaan Ammattijärjestön puheenjohtaja pitäisi olla sellainen, jolla on vastaukset valmiina ammatillisiin kysymyksiin, jolla on hermot miltei rautaiset, sillä se on toimi, joka kuluttaa, jos sen kunnollisesti hoitaa. Siis siihen ei kelpaa mies, jolla on jonkun verran heikkohermoisuutta, sellainen ei minun käsittäkseni siinä tule toimeen ollenkaan. Mitä sitte tulee Väisäseen, niin minä tunnen hänet rehellisenä ja suorana työväenliikkeen miehenä ja näin ollen minulla ei siltä kannalta katsoen ole mitään häntä vastaan. Mutta juuri siihen katsoen, että Väisänen on fyysillisesti heikompi kuin joku toinen, olisi myös tämä otettava huomioon.

Täällä on kannatettu erästä kolmatta ehdokasta, toveri Nurmiahoa. Minä yhtyisin myöskin kannattamaan häntä. Hän ei ole joukoille tunnettu niin paljon kuin toiset ehdokkaat entisestään, eikä ole vielääkään, mutta tänä lyhyenä aikana, minkä kokous on kestänyt, me olemme hänestä muodostaneet itsellemme jonkinlaisen käsityksen ja se käsitys on minulla Nurmiahosta, että hän on mies, joka tulisi seisomaan kannallaan eikä häntä voitaisi horjuttaa sinne eikä tänne, joten minä suosittelisin toveri Nurmiahoa edustajain suosioon.

Niemelä: Jokainen tietää, että Ammattijärjestön puheenjohtajalta vaaditaan ennen kaikkea työtarmoa, kehittyneisyyttä ja tällainen on toveri Laherma. Minä uskaltaisin väittää, että näistä ehdokkaista ennen kaikkea olisi sitä hänellä. Ensiksikin hän tuntee jonkun verran ammattiyhdistysliikettä ja toiseksi hän on kielitaitoinen, hän taitaa paitsi maamme molempia kieliä vielä saksan-, englannin- ja venäjänkieltä. Ammattijärjestön puheenjohtajalta vaaditaan kaikkia näitä sentähden, että hän voisi olla kosketuksissa toisten maiden

«dustajain kanssa, keskustella heidän kanssaan heidän kielellään sekä myöskin seurata ulkomaalaisia sanomalehtiä. Ne olisivat kaikki hyviä puolia, mutta minä tiedän että hän on heikosti tunnettu ammatillisen työväen keskuudessa. Suomen ammatillisesti järjestynyt"työväki ei tunne toveri Nurmiahoa. Hän on tämän kokouksen puheenjohtaja ja siitä me «dustajat tunnemme hänet, mutta se joukko, joka on siellä ulkopuolella, ei tunne sitäkään. Väisästä tunnetaan vähän enemmän, sillä hän on kirjoitellut lehtiin-. Hänen alustuksistaan on keskusteltu. Koko Suomen järjestynyt työväki tuntee, että siellä joku henkilö on niiden kirjoitusten takana, joita hän on julkisuuteen antanut, vaikkei se persoonallisesti tunne miestä. Lehtonen sanoi m. m. että Väisänen ei ole kaikin puolin fyysillisesti vahva. En tahdo sitä väittää, mutta on katsottava kuka ehdokkaista on se, joka tällä kertaa enemmän tyydyttää ammatillisesti järjestyneen työväen mielipidettä. Ei tarvitse sitäkään väittää, että hän olisi mikään jyrkkä mies, vaan on hänellä keskustan kanta. On sanottu, että porvarit ovat kieltäytyneet neuvottelemasta Väisäsen kanssa. Sehän on luonnollista, että porvarit tahtovat kieltäytyä neuvotteluista miehen kanssa, jonka tahtovat saada kiinni. Näin ollen minä tällä kertaa en voi yhtyä kannattamaan muita kuin Väisästä. Kyllä täällä ehdokkaita olisi muitakin, mutta siihen on erinäisiä syitä miksi en voi niitä kannattaa.

Nurmiaho: Pyysin puheenvuoroa kiittääkseni tästä Lepistön ehdotuksesta. Luulin että hän teki vaan jonkinlaisen sellaisen sivuhuomautuksen, mutta kun sitä kannatettiin, kieltäydyn aivan jyrkästi ehdokkuudesta. Jo tähän kokoukseen tullessani päätin, että en tahdo puoleen enkä toiseen vaikuttaa, koska käsitin, että se suunta mikä meidän paikkakunnalla on vallitsevana, on edustettuna tässä kokouksessa ja mikä melkein yksimielisesti hyväksyttiin siellä. Täällä on puhuttu niistä tärkeistä tehtävistä, joita erikoisesti Suomen Ammattijärjestön puheenjohtajalta vaaditaan ja minä aivan hyvin ymmärrän ne tehtävät, mitä siinä on ja käsitan heikkouteni tällaiseen edesvastuulliseen toimeen. Vielä yhtenä tekijänä pyydän ottamaan huomioon sen, että minä olen ollut puoluekokouksessa niitä, jotka kirjoittivat silloisen menettelytapavaliokunnan mietinnön alle nimensä ja ehkä suureksi osaksi johtuu menettelytapavaliokunnan mietinnöstä, että tämän maan poliittiset virtaukset ovat jakaantuneet maassamme kahtia ja sillä perusteella minä olen tavallaan sellaisessa ase-

massa etten voi tulla kysymykseen, toisin sanoen jäävi ryhtymään tällä kertaa minkäänlaiseen luottamustoimeen. Vaikaukseni on että ammattiyhdistysliike on pysytettävä siinä missä se tähän asti on ollut eikä pyrittävä sitä hajottamaan. Sitä pitäisi päinvastoin enemmän kehittää ja edistää. Minun ehdokkuudellani tätä ei missään tapauksessa voitaisi tehdä ja sentähden pyydän, että ehdokkuuteni ei antaisi aihetta mihinkään toimenpiteisiin. Minä puolestani kannattaisin Salovaaraa.

Keskustelu päättyi tähän, mutta vaalin toimittamisen päätti kokous siirtää myöhemmäksi.

Esitettiin menettelytapavaliokunnan mietintö n:o 2, koskeva

8-tunnin työaikalain turvaamista.

Suomen porvaristo on ajanut luokkaetujaan sangen häikäilemättömästi koko kansalaissodan jälkeisen ajan. Yksi näistä teoista on se, jolla laki 8-tunnin työajasta huononnettiin siitä miksikä sen eduskunta vahvisti 25 p:nä marraskuuta v. 1917. Tämän huononnetun lain perusteella on sittemmin Valtioneuvosto päätöksillään myöntänyt poikkeuksia 8-tuntisen työpäivän noudattamisessa erinäisten teollisuusalojen työnantajille. Siitä on ollut seurauksena, että useilla aloilla on voitu teettää 9 tuntisia työpäiviä.

Tämänlainen menettely on herättänyt työväen piireissä oikeutettua suuttumusta ja mielipahaa.

Vallanpitäjien korviin ovat varmaan kuuluneet ne monet työväen vastalauseet, joissa on vaadittu 8-tuntisen työajan ottamista. Mutta niistä ei ole ollut apua. 8-tuntinen normaalityöpäivä teollisuudessa alkaa jo olla muualla kansainvälinen tosiasia. Lainsäädäntötietä on se jo saatettu voimaan m.m. Saksassa, Itävallassa, Ranskassa, Espanjassa, Englannissa ja osin Amerikan Yhdysvalloissa. Lyhyen ajan kysymys on, kun samasta asiasta annetaan lait Norjassa ja Hollannissa. Ruotsissa on lainsäädännöllä säädetty 8-tunnin työaikalaki olemassa. Vapaan sopimuksen kautta on 8-tunnin työpäiväperiaate toteutettu jo Tanskassa. Turhaa on

näinollen työnantajaliittojen ja hallitusten vedota kansainvälisyyteen tässä asiassa, jota he ovat tehneet, sillä kuten näemme, on 8-tunnin työpäivä kaikkialla muualla sivistysmaissa otettu jo asiallisesti noudatettavaksi, joten, jos Suomenkin työnantajat olisivat tahtoneet sivistyneestä työnantajasta käydä, niin ei heidän olisi sopinut tässä suhteessa jäädä poikkeusasemaan ja vielä vähemmin sitä vaatia.

Alkuperäisessäkin muodossa ei Suomessa sisälly lain alle kaikki työalat, jossa suhteessa sitä olisi ensi tilassa laajennettava kaikkia työaloja käsittäväksi. Kiireellisimpänä toimenpiteenä päättää kuitenkin kokous

1) tinkimättömästi vaatia, että 8-tunnin työaikalaki on saatettava voimaan sellaisena, kun sen eduskunta 27 p:nä marraskuuta 1917 hyväksyi;

2) jos hallitus edelleen myöntää poikkeuksia työaikalain noudattamisessa, antaa kokous Ammattijärjestön toimikunnalle vallan myöntää työläisille oikeuden työskennellä 8-tuntisia työpäiviä niillä työaloilla, joilla 8-tunnin työaikalaki alkuperäisessä muodossaan niin säättää ja asianomaiset työväenjärjestöt tekevät siitä esityksen Ammattijärjestön toimikunnalle.

Menettely tapa valiokunta:

<i>M. Väisänen.</i>	<i>J. E. Jokinen.</i>
<i>K Laine.</i>	<i>T. J. Vacklin.</i>
<i>E. Härmä.</i>	<i>K. Harju.</i>
<i>Ida Vihuri.</i>	

Mietintö hyväksyttiin ilman keskustelua.

Menettelytapavaliokunnan mietintö n:o 3, koskeva

yleisen työpalkkalain aikaansaamista.

Tästä kysymyksestä oli Ammattijärjestö-lehden viime* vuoden joulukuun numerossa T. Bryggarin kirjoitus, jossa

kehoitettiin järjestöjä ottamaan kysymys keskusteltavakseen ja saattamaan siitä laaditut lausunnot Ammattijärjestön toimikunnan tietoon, jotta kävisi ilmi, pitävätkö työntekijät työpalkkalakia ammatillisen liikkeen ja työväen luokkaetujen mukaisena, vaiko niiden vastaisena. Yhdeltäkään järjestöltä ei kuitenkaan ole saapunut minkäänlaista lausuntoa, lukuunottamatta Tie- ja Vesirakennustyöntekijäin liiton Uudenkaupungin osastoa, joka nyt edustajakokoukselle ehdotuksen on tehnyt.

Kun asia on laajakantoinen ja vaatii perinpohjaista harkintaa, sekä kun sen suhteen voi löytyä paljonkin eri mieliä, niin on valiokunta sitä mieltä, että jos edustajakokous nyt päättäisi tästä asiasta jotain kiinteätä, niin se voisi antaa aihetta suuriin erimielisyyksiin, varsinkin, jos päätös kävisi siihen suuntaan kuin edellämainittu osasto ehdottaa.

Valiokunta siis ehdottaa kokouksen päätettäväksi:

että Ammattijärjestön edustajakokous ei voi asiasta tällä kertaa päättää, vaan jos järjestöissä suuremmassa määrin ilmenee tällaista mielipidettä, velvoitetaan Ammattijärjestön toimikunta tekemään alotteita asiasta.

Menettelytapavaliokunta:

M. Väisänen. *J. E. Jokinen.*

K. Laine. *T. J. Vacklin.*

E. Härmä. *K. Harju.*

Ida Vihuri.

Ammatillisten työväenjärjestöjen ja sos.-dem. nuorisojärjestöjen keskinäisestä suhteesta.

Ammatillisen liikkeen yhtenä menestymisehtona on mahdollisemman laajalle ulottuva ja yhtenäinen järjestäytyminen. Tähän yhtenäiseen järjestäytymiseen kuuluu ensiksikin, että kaikkien alojen työntekijät kuuluvat järjestöihin, toiseksi,

että työläisten kaikki ikäkaudet, nuorista vanhoihin, ovat järjestyneet ja kolmanneksi, että järjestöihin kerran yhtyneet säännöllisesti ja yhtäjaksoisesti pysyvät järjestössä jättämättä välillä pois, taas jonkun ajan kuluttua yhtyäkseen.

Suomen ammatillisella työväenliikkeellä on vielä paljon työtä, ennenkuin se saavuttaa tämän kaiken, johon edellä on viitattu. Suurin ja vaikein työ lienee kuitenkin siinä, miten nuoret työläiset saataisiin ammatillisesti järjestymään.

Nuorten työläisten lukumäärä kaikilla aloilla kasvaa kasvamistaan. Samalla teknillinen kehitys yhä enemmän ja enemmän poistaa entiset ammattitaitovaatimukset. Koneiden ääressä suorittavat nuoret työläiset samoja töitä kuin täysikasvuisetkin. Näin tapahtuu työalalla. Mutta järjestymisen alalla on melkein päinvastoin. Nuorten työläisten ammatillinen järjestäytyminen on vielä pientä.

Kaikissa maamme ammattiliitoissa on asia siten, että alle 20-vuotiaitten lukumäärä on pieni. Suhde muuttuu siis sellaiseksi, että nuorten työläisten lukumäärä kaikilla työaloilla jatkuvasti kasvaa, mutta että* samalla näitten nuorten työläisten enemmistö on järjestymätön.

Huomannette toverit, mikä vaara tällä tavalla uhkaa sitäkin vanhempaa työväenluokan osaa, joka jo on ammatillisesti järjestynyt. Sitähän uhkaa alituisesti se vaara, että kun vanhemmat ammatillisesti järjestyneet työläiset lakon avulla yrittävät lyhentää työpäivää, korottaa työpalkkaa ja parantaa työehtoja, on nuoren työväen joukosta tulemassa rikkureita tekemään mahdottomaksi järjestyneen työväen vaatimukset. Ja kun nämä lisäksi ovat konetekniikan täydellistyttyä useilla ammattialoilla tulleet yhtäläisiksi »ammattimieheksi» kuin vanhemmatkin työläiset, käy lakonrikonta heiltä yhtä hyvin.

Täten siis muodostaa järjestymätön nuorten työläisten joukko vakavan vaaran koko työväen luokalle.

Tästä pulasta olisi päästävä ja myöskin työläisnuoriso saatava ammatillisesti järjestyneeksi.

On kyllä ammatillisten järjestöjen taholta pyritty järjes-

tämään työläisnuorisoa ammatillisestikin. Mutta tulokset on ponnistuksista huolimatta olleet vähäpätöiset.

Syitä tähän lienee monia ja monenlaisia. Yhtenä syynä lienee sekin, että nuori henkilö ei varhaisemmassa nuoruudessaan huomaa vielä elämää yhtä vakavaksi kuin vanhempi ja kokenempi työläinen eikä sentähden^ myöskään osaa antaa leipäkysymykselle sitä arvoa kuin kokenempi vanhempi toveri, eikä myöskään käsitä järjestettyä taistelua taloudellisen elämän parantamiseksi niin tärkeäksi kuin vanhemmat toverit, jotka jo enemmän ovat ennättäneet kurjuutta kärsiä ja elämän kokemuksia saavuttaa. Tämä seikka lienee yksi pidättäjä työläisnuorison ammatillisessa järjestymisessä. Nuoret panevat suuremman painon huvitteluun ja muuhun kevyempään toimintaan. Tämä ominaisuus on luonnollinen,, eikä sitä voitane nuorisosta, ei edes työväenluokan nuorisosta millään hävittää. Eikä sen hävittäminen liene välttämätöntäkään. Kapitalistinen riisto muutenkin lamauttaa kauhasti työläisten reippautta ja virkeyttä, tekee heidät väsyneiksi ja maailmankatsomukseltaan toivottomiksi.

Mutta siitä huolimatta ei saisi jättää työläisnuorisoa yksin oman onnensa nojaan tekemättä mitään sen järjestämiseksi.

Kun työläisnuorison liittyminen ammatillisiin järjestöihin tapahtuu hitaasti, olisi keksittävä keinoja sen liittymisen virkeyttämiseksi.

Viime ammattikongressille esitettiin tässä mielessä eräitä suunnitelmia, jotka näkyvät pöytäkirjasta. Ne ehdotukset nojautuivat eräisiin ulkomaisiin kokeiluihin, muutamiin yrityksiin, joita eräissä maissa on tehty nuorisojärjestöjen käyttämiseksi apuna nuorten työläisten ammatillisen järjestymisen virkeyttämiseksi.

Sellainen järjestely, mikä on Itävallassa ja Saksassa aikaansaatu ylläesitetystä asiasta nuorisojärjestöjen ja ammatillisten järjestöjen välillä, näyttäisi olevan periaatteiltaan meilläkin esimerkiksi kelpaava.

Itävallassa on voimakas itsenäinen työläisnuorisojärjestö;

Itävallan nuorten työläisten liitto. ^ Tämän liiton kanssa ovat tehneet suhdesopimuksia 22 itävaltalaisista ammattiliittoa ja lisäksi suhdepäättökseen Itävallan ammattijärjestö.

Saksassa ei ole omaa itsenäistä nuorisojärjestöä, jonka kanssa ammattiliitot voisivat tehdä suhdesopimuksia. Sen vuoksi on ammatillisten järjestöjen ollut pakko perustaa omien liittojensa alajärjestöiksi erikoisia nuorisojärjestöjä. Tulokset tästä eivät kuitenkaan tunnu olevan yhtä hyviä kuin yllämainitusta itävaltalaisesta järjestelystä. Heikkouksia on laajasti selostettu aikakauskirjassa „Die Neue Zeit" v. 1914 alkupuolella.

Kummankin noiden järjestelyn tarkoituksena on tarjota nuorisojärjestöläisille erikoisetuja heidän liittyessään ammattiliittoihin.

Kun nuorisojärjestöön kuulunut nuori työläinen siirtyy nuorisojärjestöstä ammatilliseen järjestöön, saa hän sen tehdä eräillä tärkeillä eduilla ja oikeuksilla. Toisissa liitoissa otetaan hänet nuorisojärjestöstä ammatilliseen järjestöön ilman sisäänkirjoitusmaksua. Toisissa lasketaan lakko- y. m. avustuksissa tällaisen vastaliittyneen nuoren työläisen hyväksi ammattiliitossa myös se aika, jonka tämä nuori työläinen yhtäjaksoisesti on kuulunut nuorisojärjestöön j.n.e.

Näitä etuja ei saa ulkopuolelta nuorisojärjestön ammattijärjestöön yhtyvä.

Noin tehdään etupäässä Itävallassa.

Saksassa, jossa ammattiliitoilla on omia nuorisojärjestöjä, nuoret työläiset saavat täten oikeuden päästä asianomaisten ammattijärjestöjen huveihin, luentotilaisuuksiin, kirjastoihin,, lukusaleihin, saavat toisissa liitoissa ilmaiseksi asianomaisten liiton äänenkannattajan ja lisäksi Saksan työläisnuorison oman äänenkannattajan j.n.e. Tällä tavalla saksalaiset toverit agiteeraavat nuorisoa jäseniksi ammatillisiin järjestöihin ja valistavat heitä.

Tässä huomaa aivan selvästi, että itävaltalaisilla ja saksalaisilla työväenjärjestöillä on pyrkimys saada työläiset koulutetuiksi ja kasvatetuiksi järjestötoimintaan kykeneviksi jo

mahdollisimman nuoresta alkaen. Sopiviksi harjoituskouluiksi ovat he havainneet nuorisojärjestöt. Niihin nuoriso itsestään mieluummin liittyy jäseneksi. Mutta kokemus on luultavasti Itävallassa ja Saksassakin osottanut, että nuoret eivät tahdo pysyä yhtämittaisesti järjestöissä, vaan aina jättäytyvät välillä pois. Mahdollisesti liittyvät jonkun ajan kuluu uudelleen jäseniksi. Mutta siinäkin tapauksessa ei tällainen edestakaisin kuleskeleminen ja järjestöä pitäminen ikäänkuin jonkunlaisena kestikievarina ole hyväksyttävä. Sellainen menettely totuttaa säännöttömyyteen ja epäjärjestykseen ja sellaisten jäsenten luokkataistelukehitys keskeytyy aina siksi aikaa, kun he ovat poissa järjestöstä.

Nähtävästi juuri tätä epäkohtaa ehkäistäkseen ovat saksalaiset järjestäneet sille nuorisolle, joka yhtämittaisesti pysyy järjestössään, ammattiliitossa erikoisetuja, siten kiihoittaakseen nuoria työläisiä pysymään järjestössä yhtämittaisesti.

Tämän suuntaista esitystä käsitellessään viime ammattijärjestökokous teki päätöksen, joka ei tyydyttänyt maamme järjestynyttä työläisnuorisoa. Eivät myöskään ammattijärjestön alaiset liitot — paitsi kutomatyöläisten — ole sen mukaisesti voineet järjestää suhteitaan nuorisojärjestöjen kera. Päinvastoin on meillä ainakin 4 suurta ammattiliittoa, jotka ovat järjestäneet suhteensa nuorisojärjestöjen kanssa hyvin läheisesti samalla tavalla kuin 1912 pidetty sos.-dem. nuorisoliiton edustajakokous päätti. Puutyöntekijäin, Metallimiesten, Vaatetustyöntekijäin ja Kauppa- ja Liiketyöntekijäin liittojen sääntöihin sisältyy määräys, että „Suomen sos.-dem. Nuorisoliiton jäsenet, jotka jatkuvasti ovat kuuluneet, johonkin mainitun liiton osastoon vähintään 2 vuotta, eivätkä ole vielä täyttäneet 20 ikävuottaan, ovat oikeutetut pääsemään liiton alaisiin osastoihin jäseneksi ilman sisäänkirjoitusmaksua”.

Tätä ei eroita nuorisoliittokokouksen päätöksestä muu kuin että siellä 2 vuoden asemasta puhuttiin 1 vuodesta.

Niillä liitoilla, jotka ylläesitetynlaisiin suhteisiin nuorisoliiton kanssa ovat antautuneet, lienee tuskin huonoja kokemuksia tällaisesta järjestelystä. Samoin ei pitäisi Ammatti-

järjestölläkään olla syytä valittaa nuorisoliittolaisten kylmäkiskoisuutta tätä järjestöä kohtaan. Viittaamme vain nuorisoliittolaisten osuuteen Ammattijärjestön julkaisujen levietyksessä.

Meidän ammattiliittojemme ei ole mielestämme tarvis, perustaa erikoisia nuorisojärjestöjä. Meillähän on jo olemassa melkoisen voimakas työläisnuorison järjestäytyminen ja nuorten oma järjestö piirijärjestöineen: Suomen sos.-dem. Nuorisoliitto, jonka jäsenmäärä nykyisin on yli 20,000. Sen ja sen liiton osastojen kanssa olisi vaan ammatillisten järjestöjen järjestettävä suhteensa jossakin määrin itävaltalaisten esikuvien mukaisesti. Varsin niin pitkälle kuin Itävallassa ja Saksassa ei kuitenkaan monista eri syistä liene meillä vielä tarpeellista eikä edullista pyrkiä. Mutta askel tuohon suuntaan olisi nyt mielestämme otettava ja se siten, että ammattikongressi hyväksyisi alempana olevan ehdotuksen, joka sille esitetään Suomen sos.-dem. Nuorisoliiton Helsingissä 1912 ja Tampereella 1917 pidettyjen liittokokousten päätösten perusteella.

Ehdotamme ylläesitetyn perusteella:

1. Että Suomen Ammattijärjestö antaisi Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton Toimikunnan käytettäväksi vuosittain 3,000: — rahavaroja työläisnuorison valistus- ja järjestämistyön edistämiseksi joko suullisessa tai kirjallisessa muodossa ja velvoittaisi sanotun Liittotoimikunnan harjottamastaan agitaationityöstä ja käyttämistään varoista antamaan tarkan selvityksen aina Suomen Ammattijärjestön kokoukselle. .

2. Että Suomen Sos.-dem. Nuorisoliitto veloitetaan vointinsa mukaan toimimaan siten, että kaikki sen 20-vuotiaat jäsenet, jotka jo yhden vuoden ajan säännöllisesti ovat Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton alaiseen osastoon kuuluneet, myöskin liittyvät jäseniksi ammattiosastoihin.

3. Että Suomen Ammattijärjestö velvoittaa

alaisensa ammattiliitot heti ensimmäisissä edustajakokouksissaan järjestämään suhteensa Suomen Sos.-dem. Nuorisoliittoon seuraavalla tavalla:

.. a) että ammattiosastot ottavat Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton alaisten osastojen jäsenet jäsenikseen ilman sisäänkirjoitusmaksua siinä tapauksessa, että nämä jäsenet eivät vielä ole 20 ikävuottaan täyttäneet ja että he ovat vuoden yhtämittaisesti kuuluneet johonkin Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton alaiseen osastoon;

b) että asianomaiselle liitolle ei ammattiosaston myöskään tällaisilta jäseniltä tarvitse suorittaa sisäänkirjoitusmaksua.

Lähetettiin keskustelutta menettelytapavaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Varhaisnuorison kasvatuskysymys.

Vastapainona porvarilliselle pyhäkoulu-, partio- y.m. kasvatustoiminnalle, on työväen keskuudessa jo useita vuosia harrastettu lasten ja varhaisnuorison kasvatustoimintaa Toivonliitto- ja Ihanneliittotyön muodossa. Vuonna 1917 muodostui mainituista kasvatustyömuodoista erikoinen lasten kasvatuserjestö: T. Järjestönuorten liitto.

Liiton perustavassa kokouksessa hyväksytyjen sääntöjen 1 pykälässä selostetaan liiton tarkoitusta seuraavasti:

„Suomen Työväen Järjestönuorten Liitto on Suomen työväenluokan lasten ja varhaisnuorison, alle kuusitoistavuotiaitten kasvatuksellisen itsetoiminnan ja itsehallinnon järjestö, jonka tarkoituksena on yhteenliittää nämä työväenluokan lapset ja varhaisnuoret kautta maan, kasvattaa heissä yhteenkuuluvaisuuden tunnetta, järjestyskykyä ja -kuntoisuutta, pyrkimystä työskennellä itsensä ja sorrettujen toveriensa puolustamiseksi ja halua kehittyä tietoisiksi ja siveellisesti lujaluontoisiksi taistelijoiksi uuden, paremman yhteiskunnan luomiseksi”.

Juuri kun liiton toiminta oli ehtinyt päästä alkuun, pysähtyi v. 1918 kansalaissota, sekä sitä seurannut taantumus Järjestönuorten liiton, kuten kaikkien muidenkin työväenjärjestöjen toiminnan.

Kansalaissodan jälkeen, kun työväenjärjestöt toinen toisensa perään virkosivat toimintaan, alettiin ennenkaikkea kasvatuksellisten järjestöjen taholta kiinnittää huomiota Järjestönuorten liikkeenkin henkiinherättämiseen. Useaan kertaan kehoitti S. sos.-dem. Nuorisoliiton toimikunta viime kesän kuluessa toimivia työväenjärjestöjen keskustoimikuntia valitsemaan edustajia Väliaikaiseen Järjestönuorten liiton toimikuntaan, joka ryhtyisi liittoa herättämään toimintaan. Marraskuun lopulla päästiinkin asiassa niin pitkälle, että toimikunta muodostui. Edustajansa siihen valitsivat Sos.-dem. Raittiusliiton toimikunta, Sos.-dem. Naisliiton toimikunta ja Sos.-dem. Nuorisoliiton toimikunta, sekä vähää myöhemmin myöskin Sos.-dem. Puoluetoimikunta ja Ammattijärjestön toimikunta.

Toimikunta ryhtyi heti kiireellisiin toimenpiteisiin lasten ja varhaisnuorison kasvatustoiminnan alkuun saamiseksi.

Julkaistuaan kehoituksen toiminnan alkamisesta, kääntyi toimikunta kiertokirjeellä työväen keskusjärjestöjen puoleen, pyytäen niitä rahallisella avustuksella tukemaan liiton toimintaa. Tulos toimenpiteestä olikin, että useat keskusjärjestöt tekivät liitolle, 500: —, 1,000: — ja vieläpä suurempiakin lahjoituksia.

Kun taloudellisesta pulmasta oli näin ensihädässä päästy, alkoi toimikunta puuhaamaan ohjaajien opastuskursseja, sillä toiminnan alkuunpääsyä ehkäisi ennenkaikkea ohjaajavoi-
mien puute.

Viikon kestävät opastuskurssit pidettiinkin maalisk. alkuviikolla Helsingissä. Asian harrastusta työväen keskuudessa todistaa se, että kursseille oli 29 työväenjärjestöä eri puolilta maata lähettänyt edustajansa, — monet useampiakin edustajia. Yhteensä nousi kursseille osanottajain lukumäärä yli puolensadan.

Kurssien ohjelman koetti toimikunta saada niin monipuoliseksi ja tarkoitustaan vastaavaksi, kun kurssien kiireellisen valmistelun vuoksi oli mahdollista. Luentoja kasvatusopista, opetusopista, lapsi- ja nuorisopsykologiasta, terveysopista ja yhteiskuntaopista, siinä pääaineet kurssien teoreettisesta ohjelmasta. Käytännöllisen ohjelman muodosti voimistelun, leikin ja laulun opetus, sekä useat koe- ja mallitunnit. Vaikkakin kurssit olivat vain viikon kestävät, oli niiden tuloksena järjestönuorten liikkeen huomattava elpyminen. Ilmoituksia uusien osastojen perustamisesta alkoi saapua toimikunnalle yhä useampia ja samalla ohjeiden y.m. toimintavälineiden kyselyt lisääntyivät. Kevätkaudella kohosikin järjestönuorten liiton jäsenmäärä noin 7—8 tuhannen vaiheille.

Paitsi kurssien järjestämistä, on toimikunta koettanut liiton toimintaa elvyttää kiertokirjeiden, toimintaohjeiden y.m. avulla.

Pääsiäiseksi julkaisi toimikunta yhdessä Sos.-dem. Raittiusliiton toimikunnan kanssa «Lasten Kevät»-nimisen lasten kevätlehden, jota levisikin 20,000 kpl. Myöskin on toimikunnan taholta puuhattu järjestönuorille omaa äänenkannattajaa, joka puuha onkin edistynyt niin pitkälle, että lehden näytenumero ilmestyy tämän viikon lopulla.

Ympäri maata järjesti toimikunta yhdessä raittiusliiton toimikunnan kanssa viime pääsiäspyhinä lasten juhlia. Juhlia varten julkaisivat liitot yhdessä ohjelmavihkosen, jota jaettiin ilmaiseksi juhlien toimeenpanijoille.

Vielä järjesti Järjestönuorten liiton toimikunta lasten keväthuhlia ympäri maata helluntaipyhinä, joihin juhliin julkaistiin myöskin ilmaiseksi jaettu ohjelmavihkonen.

Liiton toimikunnan työsuunnitteluista voidaan mainita ennenkaikkea lasten tajuksen kirjallisuuden kustannussuunnittelut. Paitsi lastenlehteä, jonka vakituudesta ilmestymisestä päätetään lopullisesti kuukauden kuluttua pidettävässä liiton edustajakokouksessa, on toimikunnalla aikomus, mahdollisesti jonkun toisen järjestön kanssa yhdessä julkaista jo ensi jouluksi työläislapsille soveltuva satukirja. — Myöskin

ovat uudet kaksi viikkoa kestävät ohjaajain opastuskurssit olleet toimikunnalla valmistelun alaisena.

Ottamalla huomioon, että puolisen vuotta on vasta kulunut siitä jolloin Järjestönuorten liittoa alettiin kansalaissodan jälkeen uudelleen herättämään, on myönnettävä, että työ ei ole hukkaan mennyt. Liiton toiminta on jo huomattavan vilkasta. Sitäpaitsi ovat taloudelliset tekijät vaikeuttaneet, sekä edelleen vaikeuttavat Järjestönuorten liiton toimintaa monin verroin enemmän kuin minkään muun työväenjärjestön toimintaa. Eihän liiton 7—16 vuoden iässä oleva jäsenistö voi itse tukea taloudellisesti järjestönsä toimintaa, vaan on sen turvauduttava toisten, enempi taloudellisten työväenjärjestöjen apuun.

- Vaikeampia pulmia mitä toimikunnalla on ollut ja on vieläkin edessä, on järjestöjen taloudellisten kysymysten ratkaisu. Nuo taloudelliset seikat vaikuttavat taasen välittömästi järjestön toimintaan. Nykyisenä aikana kysyy toiminta varoja. Ilman järjestäjää on toiminnan ajattelukin mahdotonta, niin paljon uusia suunnitteluja kysyvässä työssä, kun varhaisnuorison kasvatustyö on. Sen lisäksi on toimikunnalla melkoisia menoja kustannustoiminnassa, kurssien valmisteluissa, toimintaohjeiden y.m. painattamisessa, välttämättömien kansliatarpeiden hankinnassa y.m.

Kun näin on asia, on luonnollista, että varhaisnuorison kasvatusjärjestön tukeminen kuuluu työväenjärjestöille, ennenkaikkea Puolueelle sekä Ammattijärjestölle. Sitä onkin jo järjestöä perustettaessa ajateltu, sillä järjestön säännöt edellyttävät, että Puoluetoimikunta ja Ammattijärjestön toimikunta edustajansa kautta ottavat osaa liiton toimikunnan työhön, kuten on tapahtunutkin.

Viime syksynä pidetty Sos.-dem. puoluekokous päätti-kin jo myöntää puolueen varoista 5,000 mk. määrärahan vuosittain T. Järjestönuorten liitolle, sen toiminnan tukemista varten. Nyt kääntyy järjestönuorten liiton toimikunta S. Ammattijärjestön edustajakokouksen puoleen ehdotuksella, että kokous tekisi asiassa samanlaisen päätöksen, jotta

järjestön kasvatustyö työläislasten ja varhaisnuorison keskuudessa voitaisiin edes jossain määrin jatkuvasti turvata.

Edelläolevan perusteella ehdottaa T. Järjestönuorten liiton toimikunta S. Ammattijärjestön edustajakokouksen päättäväksi seuraavaa:

Käsittäen työväen maailmankatsomuksen mukaisen kasvatustyön lasten ja varhaisnuorison keskuudessa ehkä vaikuttavammin kuin minkään muun toiminnan edistävän köyhälistön yhteisen luokkataistelun voittokulkua, tietäen, että proletariaatteellisen kasvatuksen avulla parhaiten valmistamme maaperää sosialistiselle tulevaisuudelle, jonka eteen olemme vuosikymmeniä voimamme ja työemme uhranneet, päättää S. Ammattijärjestön edustajakokous

1) että Ammattijärjestö tukee kaikessa Järjestönuorten liiton toimintaa, antamalla liitolle tarpeen vaatiessa avustusta esitelmien, luentojen y.m. muodossa:

2) että Ammattijärjestö avustaa taloudellisesti liittoa vuosittain vähintään 5,000 mk. määrärahalla.

T. Järjestönuorten liiton toimikunta.

Syntyneessä keskustelussa lausui

Vacklin: Minä kannatan tehtyä esitystä ja ehdotan että summa korotetaan 10,000 markkaan.

Niskanen: Mielihyvällä yhdyn kannattamaan tehtyä lisäehdotusta, että Ammattijärjestö vuosittain antaisi 10,000 mk., sillä nuorisossa on tulevaisuus ja miten sitä tullaan kasvattamaan ja kehittämään, sellainen pohja tulee rakennettavaksi.

Halonen: Minäkin kannattaisin Vacklinin ehdotusta, mutta täytyy ajatella, mistä se summa maksetaan. Täällä oli eilen esitys 10,000 markan myöntämisestä, tänään taas 10,000 markasta, tämä edustajakokous maksaa 100,000 mk. j.n.e., mutta kokouksen täytyy osottaa varoja myöskin.

Moisio: Jos mennään kovin avokätisesti myöntämään varoja, niin on katsottava mistä niitä saadaan. Raha-asiaINVALIOKUNNAN tulo- ja menoarvioehdotus näyttää huolestuttavalta. Jos määrättäisiin 2 markan vero niin siitä kai voitai-

«iin jonkunverran suorittaa, mutta olen kuullut että esitetään 1 markan veroa. Mielestäni 5,000 on korkein summa, joka tähän tarkoitukseen olisi myönnettävä.

Särö: Ehdotan, että jätettäisiin asiasta päättäminen siksi kun verosta on päätetty.

Vacklin: Minä puolustaisin ehdotustani sillä, että Ammattijärjestö ei nähtävästi läheisessä tulevaisuudessa tule maksamaan taisteluavustusta ja senvuoksi olisi Ammattijärjestön kohdistettava työnsä nuorempaan polveen. Sos.-dem. puolue on tähän tarkoitukseen myöntänyt 5,000 mk. ja kun täällä syntyy toinen sosialistinen puolue, tulee se kai myöskin anfamaan 5,000 mk. ja kun Ammattijärjestö pysyy yhteisenä on sen velvollisuus maksaa 10,000 mk.

Kantanen: Minä yhdyn kannattamaan 10,000 mk. Minusta tämä summa on hyvin pieni sellaiseen hyvään tarkoitukseen. Uskon, että Työnjuhla-julkaisu tulee tuottamaan «nemmän kuin on laskettu, joten siitäkin saadaan lisävaroja.

Karvonen: Olen sitä mieltä, että tätä järjestöä on kannatettava, mutta kun täällä ei olla yksimielisiä siitä, millä määrällä on kannatettava, niin ehdottaisin että summan määrittäminen jätettäisiin raha-asiainvaliokunnalle.

Huttunen: Kannatan edellisen puhujan ehdotusta asian lähettämisestä raha-asiainvaliokuntaan.

Salovaara: Tässä ehdotuksessa on perusteellisesti tuotu esiin se merkitys mikä varhaisnuorison kasvatukselle on annettava ammatillisen liikkeen keskuudessa. Mielihyvällä puolustaisin sitä, että edustajakokous päättäisi myönnettäväksi pyydetyn summan 5,000 mk. Niin halusta kuin kannattaisinkin Vacklinin ehdotusta, en voi sitä kannattaa siitä syystä, että Ammattijärjestön varat tällä hetkellä ovat sellaiset, että kun suoritetaan tarpeelliset menot, niin Ammattijärjestöllä ei tämän edustajakokouksen jälkeen ole varoja ollenkaan, vaan jonkunverran velkaa. Ei myöskään pidä paikkaansa Vacklinin väite, että koska kaksi valtiollista puoluetta tulevat myöntämään kumpikin 5,000 mk. niin Ammattijärjestön velvollisuus on myöntää 10,000 mk. On huomattava, että Ammattijärjestöön kuuluvat liitot ovat myöskin myöntäneet avustusta tähän tarkoitukseen. Metalliliitto on myöntänyt 1,000 mk. ja minä uskon, että jos kirjelmä on tullut kaikille liitoille niin ne katsovat avustuksen myöntämistä yhtä tärkeäksi kuin Metalliliittokin. Kannatan siis 5,000 markan myöntämistä.

Pykäläinen: On erittäin tärkeätä, että Ammattijärjestö

myöntää varoja tähän tarkotukseen. Siitä on tulevaisuudessa suuret tulokset. Minä yhdyin siihen että 5,000 mk. myönnetään, sekä että asia lähetetään raha-asiainvaliokuntaan.

Esitys lähetettiin raha-asiainvaliokuntaan.

Sotaorpojen avustaminen.

Raha-asiainvaliokunta esitti asiasta seuraavan mietinnön:

Kysymyksessä oleva sotaorpojen ja leskien avustamisen tarpeellisuus on ehdottomasti kieltämätön tosiasia. Ennen kaikkea tämä huolto pitäisi olla yhteiskunnan eikä järjestöjen tehtävä.' Ikävällä täytyy todeta, että porvaristo ja sen kannatusta nauttivat huoltolaitokset katsovat heillä olevan suuremman velvollisuuden huoltaa vieraan kansallisuuden sotaorpoja samaan aikaan, kun maassamme tuhannet orvot ja lesket kärsivät suoranaista nälkää. Vaikkakin edellä oleva, ei varsinaisesti kuulu tähän asiaan, niin emme kuitenkaan voineet jättää tätäkään seikkaa huomioon ottamatta. Meistä jokainen kai tietää, että järjestömme varat ovat hyvin pienet, vaan siitä huolimatta on pyhä velvollisuutemme avustaa nälän kanssa taistelevia lapsukaisia ja äitejä vaikka pienelläkin summalla, sillä pienempikin erä on omiaan osoittamaan sen jalon ajatuksen, jota me näitä kovan kohtalon alaiseksi joutuneita kohtaan tunnemme.

Raha-asiain valiokunta on tätä asiaa harkittuaan havainnut, että edustajakokouksesta aiheutuvat suuret menot ovat haittana pienemmänkin erän myöntämisessä mainittuun tarkoitukseen, vaan tämä ei kuitenkaan saa olla esteenä näin tuiki välttämättömään tarkoitukseen varoja myönnettäessä.

Valiokunta ehdottaa:

- 1) että Ammattijärjestön edustajakokous myöntää järjestön varoista Työväen Keskusjärjestöjen Avustuskomitean välityksellä vielä vankilassa olevien ja kansalaissodassa isättömiksi jääneiden orpojen ja leskien avustamiseksi Smk. 10,000: —, sekä

2) että tämä summa maksettaisiin kahdessa erässä siten, että ensimmäinen erä 5,000:— mk. suoritettaisiin kesäkuun 15 p:vään mennessä ja loppusumma eli 5,000: — mk. suoritettaisiin marraskuun 1 p:vään mennessä.

Raha-asiain valiokunta:

J. S. Kivi.

O. Särö.

Tilda Kaihosalo.

August Helminen:

H. Moisio.

A. Halme.

Kokous hyväksyi valiokunnan mietinnön sellaisenaan. Tämän jälkeen otettiin päivällisloma.

Kokouksen alettua klo 3:sta toimitettiin ensiksi puheenjohtajan vaali ja saivat siinä ääniä Matti Väisänen 48 ja V. Salovaara 24, joten siis Ammattijärjestön puheenjohtajaksi tuli valituksi *Matti Väisänen*.

Ammattijärjestön säännöt.

Yleiskeskustelussa lausui:

Louhikko: Ammattijärjestön toimikunnan laatiman sääntöehdotuksen toinen pykälä on sellainen, että se sietää jonkun sanan sanoa. Minä en aio ensinkään proyoseerata keskustelua, enkä rinnastaa tätä pykälää toisiin pykäliin.

Toista viikkoa sitte luin henkivakuutusyhtiö Suomen säännöt ja niiden sääntöjen henki oli sama kuin näissäkin säännöissä. Se on aito poroporvarillinen henki, joka ei tällä kertaa saisi olla Suomen Ammattijärjestön säännöissä, sen tarkoituksen, sen tehtävän ja toiminnan ohjaajana. Minä perustelen tätä väitettäni sillä tosiasialla, joka on ilmennyt tässä kokouksessa kaiken aikaa ja Suomen järjestyneen työväen mielenilmaisussa, nim. että Suomen työväestö ja erittäin Suomen ammatillisesti järjestynyt työväestö on tahtonut lähteä hieman selvemmän, hieman suoranaistempaan taistelun ja toiminnan kannalle, kuin mitä se tähän asti on ollut ja se periaatteellisenä käsityksenään on jo lausunut

pitkin linjaa, ettei se pyri siihen niinkuin täällä puhutaan valistustyön levittämisestä, yhteiskuntataloudellisista kysymyksistä ja sen kanssa yhteydessä olevista kysymyksistä. Minun mielestäni Ammattijärjestön säännöissä tätä valistustyötä kosketellessa käy ilmi, että sen täytyy kohdistua vissiin, tärkeisiin työväkeä lähellä oleviin kysymyksiin, nim. yhteiskuntaolojen täydelliseen muuttamiseen. En tahdo, että sen pitäisi olla äkkivasemmistolaisten ohjelmasta otettu, jyrkkä kommunistinen tai muu muoto, mutta mielestäni siinä pitäisi sanoa, että me olemme astuneet selvän luokkataistelun kannalle ja että me pyrimme tämän yhteiskunnan iän mahdollisimman lyhyeksi tekemiseen ja sellaisen yhteiskunnan voimaansaattamiseen, jossa työväen riistäminen ei olisi niin räikeä kuin se on tässä yhteiskunnassa. Kehottaisin valiokuntaa kiinnittämään huomiota siihen seikkaan, mikä kävi ilmi kokouksessa valistustyöstä keskusteltaessa, sekä näihin huomauttimiini kohtiin. Täällä säännöissä on sangen varovaisesti kosketeltu siihen, mikä on yhteiskunnallisen kysymyksen tärkein ydin nim. se mihin työväestö järjestötoiminnan avulla nykyhetkenä pyrkii. Kun sanotaan „päästä puutteettomaan taloudelliseen asemaan ja henkisesti kehittymään" niin siinä kuvastaa jotain sellaista, mutta se pitäisi sanoa niin, että jokaiselle selviäisi mihin pyritään. Viimeisessä kohdassa tosin puhutaan tuotannon yhteiskunnallistuttamisesta, mikä tietysti on aivan oikein, mutta se jääkin siihen, kun sen sijaan puhutaan enempi kuin puolella sivulla semmoisista asioista, jotka sekottavat senkin, mitä puolella rivillä tässä viimeisessä kohdassa esitetään. Nämä seikat olen tahtonut valiokunnalle evästyksenä mainita.

Salovaara: Tuntui vähän oudolta kuulla toveri Louhikon äskeistä puheenvuoroa. Meillä oli äskettäin Metallityöntekijäin liiton Liittotoimikunnassa keskustelua siitä, mitenkä meidän olisi järjestettävä liiton säännöt. Siellä on asetettu jyrkästi sille kannalle, että liiton sääntöjen pitäisi olla niin vähän puhuvia kuin mahdollista. Nyt toveri Louhikko on sitä mieltä että nämä Ammattijärjestön säännöt pitäisi saada niin moninaisiksi kuin mahdollista, toisin sanoen, täällä täytyy tehdä täydellinen selvitys siitä, mitä me tahdomme ja mihin meidän on lopullisesti pyrittävä. Ei riitä vaikka tämä toinen pykälä on tavattoman pitkä ja vaikka sen lopussa sanotaan: »työskentelee työväen lainsäädännön edistämiseksi

ja tuotannon yhteiskunnallistuttamiseksi". Tämä sana: „yhteiskunnallistuttamiseksi", se sanoo käsittäakseni koko sen ohjelman. Minun mielestäni tästä saisi olla paljon pois, kun vaan nuo sanat „työskentelee tuotannon yhteiskunnallistuttamiseksi" siihen sisältyvät. Ne sisältävät sen, mihin Louhikkokin pyrkii. Tahtoisin kiinnittää valiokunnan huomiota siihen, että säännöt pitäisi olla lyhyet, että jokainen voisi niihin tutustua ja ottaa niistä selvää. Selvittäviä määräyksiä annetaan erikoisohjeissa sääntöjen yhteydessä toimitsijoille, jotka etupäässä näitä pykäläiä tarvitsevat.

Niemelä: Minua ihmetyttää Salovaaran lausunto, kun hän puhui, - että säännöt pitää olla mahdollisimman, lyhyet. Minäkin kannatan sitä että niiden pitää olla lyhyet ja asialliset. Tässä esillä olevassa pykälässä sanotaan paljon enemmän kuin asia vaatii. Ja koska meidän ohjelmamme toisessa yhteydessä on kerran päätetty muuttaa ajanhenkeä ja yleensä ammatillisesti järjestyneen työväestön mielipidettä vastaavaksi, niin luonnollisesti täytyy säännöissä tulla näkyviin sama henki. Yhdyn täydellisesti Louhikkoon että valiokunta kiinnittäisi huomiota tähän pykälään ja tekisi sen asiallisemmaksi ja mahdollisimman lyhyeksi.

Lehtonen: Tahtoisin huomauttaa, että Louhikko joka tähtäsi nykyiseen Ammattijärjestön toimikuntaan, ampui yli maalin. Sääntöehdotus, joka nyt on esillä, on sanasta sanaan samanlainen kuin v. 1917 laadittu, joka on lähtenyt minun tietääkseni Lumivuokon käsistä, niin että jos Louhikko tahtoo moittia jotain, niin hän moittii silloista laatijaa. Ettei nykyinen toimikunta tähän mitään lisännyt, on se tehnyt näin sentähden, että sääntöehdotus näytti tarpeeksi pitkältä muutenkin.

Gylling: Me tiedämme, kuinka työnantajat ovat varustaneet rahastonsa sellaisiksi, että työläisten on mahdotonta niitä vastaan taistella. Nyt meidän täytyisi tätä työväenjärjestöä saada jonkun verran rahallisesti tarkotustaan vastaavaksi ja sen takia täällä on jäsenmaksuja entisestään paljon korotettu. Ei tosin siinä määrin, mitä nykyään on rahan arvo entiseen verraten, mutta huomattavasti. Tiedetään, että monet liitot ovat myöskin korottaneet maksujaan tuntuvasti, mutta tätä korotusta ei ole uskallettu tehdä niin riittävästi, että siitä voitaisiin helposti suorittaa Ammattijärjestölle korotettu vero. M.m. Sahateollisuusliitto on järjestänyt jäsenmaksunsa niin että 3 luokan jäsenmaksu on 35 penniä viikossa. Sahateollisuus työläisiltä menisi tämän ehdotuksen

mukaan kolmannessa luokassa veroa Ammattijärjestölle 4 mk. vuodessa, kun sen sijaan koko luokka maksaa omalle liitolleen veroa ainoastaan 18: 25 vuodessa. Siitä menee työttömyysrahastoon 7:80 ja jällelle ei enää jäisi juuri mitään. Nyt Ammattijärjestön säännöissä viitataan siihen, että työtaisteluissa täytyy liiton etupäässä avustaa jäseniään ja Ammattijärjestö avustaa vaan puolustuslakoissa, työsuluissa j.n.e. Millä liitot avustavat silloin, jos Ammattijärjestölle maksetaan noin suuria veroja. Mutta Ammattijärjestöllä on tilaisuus vielä muutenkin saada varoja, kuten työnjuhlilla y.m. kymmeniä tuhansia markkoja. Kun Ammattijärjestöllä on tällainen tilaisuus koota varoja, olisi Ammattijärjestön veroa toisessa luokassa alennettava puolella.

Kivi: Helsingin metallityöntekijäin ryhmä on yksimielisesti ehdottanut, että jäsenvero määrättäisiin 1 markaksi koko maksavilta ja 50 penniksi puoleksi maksavilta jäseniltä. Samalla voin vielä mainita, että valiokunta, joka on alustavasti asiaa käsitellyt, on aivan samalla kannalla kuin mainitsemäni ryhmä. Ehdottaisin että sääntövaliokunta ottaisi tämän huomionsa.

Halonen: Tie- ja vesirakennustyöläisten liitto on määrännyt jäsenmaksunsa niin alhaisiksi, ettei niistä mitenkään riitä Ammattijärjestölle maksaa näin korkeita veroja. Minä kannatan metallityöntekijäin ryhmän ehdotusta.

Fr. Aalto: Minä olen aina ollut periaatteessa korkeiden verojen kannalla. Mutta ottaen huomioon sen seikan, että löytyy liittoja, joissa vielä jäsenet saavat siksi pieniä palkkoja, kuten tiedetään saavan ja kuten täällä eilen tuotiin esille, niin nämä liitot eivät mitenkään tule pysymään pysyessä, jos niiden täytyy suorittaa Ammattijärjestölle näin korkeita veroja, kuin täällä ehdotetaan. Sellaisia liittoja löytyy, esim. Paperi- ja ehkäpä Kutomotyöläisten liitot, joissa on niin pienet palkat useilla työläisillä, että jos verot korotetaan tähän määrään ja liittoverot samassa suhteessa, niin ne eivät mitenkään siitä selviäisi. Näin ollen täytyy minun yhtyä kannattamaan täällä tehtyä ehdotusta että vero määrättäisiin 1 markaksi täysin maksavilta ja 50 penniksi puoleksi maksavilta' ja jos liitossa löytyy 2 alinta maksuluokkaa, niin ainoastaan ensimmäiseltä luokalta tulisi suoritettavaksi korkeampi vero Ammattijärjestön veroa suoritettaessa ja 2 alimpaa maksuluokkaa suorittaisivat alhaisemman veron. Tämäkin vero on jo niin suuri, että se tietäisi 5 markan

verotusta jäsentä kohti. Se ei semmoiselle henkilölle, joka saa 50 markkaa viikossa palkkaa, ole helppo suorittaa.

Ka.nka.ri: Kannatan metalliliiton taholta tehtyä ehdotusta.

Hannunen: Yhdyn pääasiassa niihin perusteisiin, joita edustaja Kivi esitti ja tahtoisin erikoisesti huomauttaa että jos kutomatyöläiset, jotka saavat kaikkein alhaisempia palkkoja, pakotettaisiin maksamaan korkeampia veroja, niin korkeita, kun tässä ehdotetaan, niin se olisi mahdotonta. Liittomaksu täysin maksavilta jäseniltä on ollut 55 ja puoleksi maksavilta 40 penniä viikossa. Se on tosin tavattoman pieni, mutta jos vero määrätään korkeammaksi, niin meidän liiton jäsenmäärä laskee. Täällä on ehdotettu, että 2 ensimmäistä maksuluokkaa luettaisiin täysin maksaviin. Meillä ei ole olemassa kuin 2 maksuluokkaa ja ensimmäisessä ei ole kuin joitakuita jäseniä ja toiseen luokkaan kuuluvat sellaisetkin, joiden "ansio on alle 30 markan, joten nekin siis joutuisivat täysin maksavien luokkaan. Ehdottaisin sentähden, että täysin maksaviksi katsottaisiin ainoastaan ensimmäinen luokka.

Lamminsalo: Kannatan sitä, että vero olisi 1 mk. täysin maksavilta ja 50 p. puoleksi maksavilta.

Merikoski: Kun otetaan huomioon se päätös minkä edustajakokous äsken teki, koskien valtuustoa, mikä tietysti edellyttää, että meidän täytyy lähteä kokonaan siltä pohjalta, että valtuusto ei tule olemaan, niin silloin tulee tämän 5 §:n koko muoto muuttumaan. Siitä ei silloin oikeastaan jää tässä muodossa jällelle juuri mitään. Valiokunta keskusteenkin jo jonkun verran tästä asiasta ja päästiin pääasiassa yksimielisyyteen siitä mitenkä toimikunta tulevaisuudessa tulisi muodostettavaksi. Kun edellytetään että valtuustoa ei enää ole, niin silloin on lähdettävä siitä periaatteesta, että toimikunta tulisi olemaan suurempi, kuin mitä se täällä esitetään ja sen vaali tapahtuisi myöskin toisilla perusteilla. Täällä edellytetään, että toimikunnan valitsisi edustajakokous ja valtuustoon lähettävät edustajansa eri liitot. Valiokunta on lähtenyt siitä periaatteesta, että tämä kohta olisi muutettava niin, että toimikuntaan lähettävät edustajansa liitot jäsenmääränsä mukaan, joka tietenkin rajotettaisiin siksi vähiin että toimikunta ei tulisi kovin suureksi ja tietenkin otettaisiin se huomioon, ettei toimikunnan tarkoitus ole koontua niin usein kuin tähän asti, vaan että se keskuudestaan valitsisi pienemmän toimeenpanevan valiokunnan, jonka

toiminnasta toimikunta tietenkin pysyisi vastuunalaisena. En tahdo tässä määritellä kuinka suuri tuo toimikunta olisi, enempää kuin mitkä sen tehtävät olisivat, kun olen tilaisuudessa tekemään sen »valiokunnassa. Tahtoisin kuitenkin sanoa, ettei tässä nyt ruvettaisi arvostelemaan toimikunnan vaalia siinä muodossa, kuin se täällä sääntöehdotuksessa esiintyy, sillä tuo valtuuston poisjääminen muuttaa kokonaan pykälän sisällön.

Kontula: Pyytäisin otettavaksi huomioon eräitä seikkoja, kun - liittotoimikunta ei sijaitse, kuten Paperiteollisuus- ja Sahateollisuusliittojen toimikunnat, Helsingissä. Nämä mainitsemani ovat maan suurimmat teollisuudet ja niille tulisi vaikeaksi järjestää niin, että niillä olisi liittotoimikunta Helsingissä. Sen vuoksi olisi kiinnitettävä huomiota siihen puoleen, miten valitaan näiden liittojen edustajat. Siitä olisi mielestäni lausuttava mielipiteitä, että valiokunta ne sitte ottaisi huomioon. Minun käsitykseni mukaan ehkä olisi selvintä että toimikunta voisi heti alottaa toimintansa ja että eri liittojen edustajat sitä varten tekisivät ehdotuksensa valiokunnalle, jotka ehdokkaat sitte valiokunnan ehdotuksen mukaan hyväksyisi yleinen kokous. Jos tämä jää liittotoimikuntien ja mahdollisesti liittoäänestyksen ratkaistavaksi, niin se vie aikaa, eikä Ammattijärjestön toimikunta voi pikaisesti alottaa toimintaansa.

Rantanen: Ehdotan, että edustajat tulisivat valittavaksi sillä tapaa kuin Tehdas- ja Sekatyöväen liittotoimikunta ehdottaa alustusviikkossa. Minun mielestäni meillä ei ole tähän mitään sanomista. Mitä tulee ehdokkaiden valitsemiseen tällä kertaa, olisin sitä mieltä, että voitaisiin tässä kokouksessa tehdä ehdokkaita eri liitoista ja valittaisiin ne tällä kertaa tässä kokouksessa ja sen jälkeen liitot itse päättäisivät asiasta.

Kankari: Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liittotoimikunnan* ehdotus on, että kukin liitto valitsisi yhden jäsenen ja jos jäsenluku on yli 3,000 niin 2. Minä ehdottaisin, että tämä luku 3,000 korotetaan 5,000. Sitte ehdotetaan, että jos jäsenluku on yli 8,000 voidaan valita 3 edustajaa. Tämän rajan ehdottaisin määrättäväksi 15,000:ksi ja ehdotuksessa viimeisenä olevan luvun 15,000 ehdottaisin korotettavaksi 30,000:ksi. Mutta jos katsotaan, että liitto saa valita 5 edustajaa, pantakoon raja 50,000:ksi.

Terho: Kannatan K ankarin ehdotusta ja lisäisin siihen, jos valtuusto lakkautetaan, että se täksi vuodeksi valittaisiin^

koska ei saada uutta Ammattijärjestön toimikuntaa niin pian koolle, että se voisi heti alkaa toimia. Siis tämä kokous valitsisi Ammattijärjestön toimikunnan siksi kun liittoäänestyksellä on liittojen edustajat valittu.

Lehtonen: Minunkin mielestäni on tarpeen, että Ammattijärjestön toimikunnassa olisivat edustettuina kaikki liitot. Mutta ettei toimikunta tulisi niin raskaaksi, kun Sekatyöntekijäin liiton ehdotuksessa on aiottu, menisin minä vielä etemmäksi Kankarin ehdotusta, nimittäin siihen, että kukin liitto valitsisi ainoastaan 1 edustajan Ammattijärjestön toimikuntaan. Toimikunta voisi asettaa keskuudestaan toimeenpaneuvan valiokunnan, jonka asiana olisi kutsua toimikunta koolle silloin, kun on tärkeitä asioita. Tämä valiokunta voisi käsitellä pienemmät juoksevat asiat.

Kankari: Taisteluavustuksesta on käyty pitkiä keskusteluja menettelytapakysymyksen yhteydessä ja tässä esiintyy sellaisia asioita, jotka ovat hyvinkin tärkeitä. Erikoisesti tahtoisin painostaa sitä puolta, ettei Ammattijärjestöä tulisi käydä erikoisemmin avustamaan hyökkäystaisteluja, vaan jos puolustus tulee kysymykseen niin silloin voitaisiin avustus järjestää. Pyytäisin valiokuntaa ottamaan huomionsa menettelytapakysymyksestä käydyssä keskustelussa lausutut mielipiteet.

Merikoski oli sitä mielipidettä, että myös hyökkäyslakkoja olisi avustettava.

Tähti: Ehdottaisin, että ylimääräinen vero olisi 1 mk. täysi-maksavilta ja 50 p. puolimaksavilta viikossa.

Halonen: Jos täällä kerran katsotaan, että avustusta on myönnettävä, niin ei sitä juuri voi kohottaa siitä, mitä Toimikunnan ehdotuksessa on. Mitä tulee ylimääräiseen verotukseen, niin kyllä minä olen sillä kannalla¹, että tämä vero tulee olemaan lyhytaikainen ja siis voidaan maksaa korkeampikin vero. Sentähden asettuisin sille kannalle, että tässä kohden hyväksytään Ammattijärjestön toimikunnan esitys..

Väisänen: Tahtoisin vaan lyhyesti lausua valiokunnan huomioon sellaisen ajatuksen, että säännöt koetettaisiin saada mahdollisimman lyhyiksi ja niihin sovittaa ainoastaan se mikä rekisterilain ja käytännöllisen toiminnan kannalta on välttämätöntä sekä jättää enempi tilaa Ammattijärjestön edustajakokousten päätöksille. Siten mahdollisesti voitaisiin välttyä vastaisuudessa niin usein tekemästä sääntöihin muutoksia ja se olisi joka tapauksessa käytännöllisempää. Sillä voitaisiinhan joistakin erikoiskysymyksistä toimittaa parem-

min äänestys, jos sellainen tulisi kysymykseen. Mitä sääntöjen muutokseen tulee, niin lausuisin sen toivomuksen, että $\frac{3}{4}$ äänen enemmistö on vähän liian raskas, siinä riittäisi ainakin $\frac{2}{3}$ äänen enemmistö.

Yleiskeskustelun päätyttyä tähän, lähetettiin säännöt valiokuntaan.

Raha-asiain valiokunta esitti seuraavan mietinnön, joka keskustelutta hyväksyttiin.

Viittaamalla Varhaisnuorison liittotoimikunnan esittämiin perusteluihin ja tunnustamalla asian tärkeyden, ehdottaa valiokunta,

että Ammattijärjestön edustajakokous päättää luovuttaa mainitulle liitolle Smk. 3,000: — joulukuun 30 päivään mennessä kuluva vuotta, sekä seuraavana kahtena vuotena Smk. 5,000: — kunakin.

Raha-asiainvaliokunta:

<i>J. S. Kivi.</i>	<i>Tilda Kaihosalo.</i>
<i>O. Särö.</i>	<i>H. Moisio.</i>
<i>A. Halme.</i>	<i>A. Helminen.</i>

*

Kehoitns- ja valistusasiainvaliokunnan mietintö n:o 2, koskeva kehoitus- ja valistustyötä.

Se tapa, jota Ammattijärjestö ja eri liitot ovat tähän asti noudattaneet valistustyötä tehdessään ei ole ollut täysin tarkoitustaan vastaavaa. Ammattijärjestön ja liittojen puhujat ovat useasti kulkeneet peräkkäin ympäri maata, puhuneet samoista asioista ja useasti samoille, joskus hyvin pienille kuulijakunnille. Tällaisesta valistustyön tekemisestä olisi luovuttava. Sen sijaan, että Ammattijärjestö ja eri liitot ovat tähän asti ilman erikoista keskinäistä sopimusta ja yhtenäistä suunnitelmaa harjoittaneet valistustyötä kukin omalla tavallaan, olisi sen järjestäminen annettava nyt erikoiselle komitealle, joka olisi kokoonpanttu Ammatti-

järjestön ja eri liittojen valitsemista henkilöistä, jonka suunnitelmat hyväksyy ja toimeenpanee Ammattijärjestön toimikunta. Varat tarkoitusta varten saataisiin siten, että Ammattijärjestö antaisi jonkun määrätyn summan tarkoitusta varten vuodessa ja eri liitot avustaisivat jäsenmääränsä perusteella. Täten saataisiin valistustyö yhtenäiseksi ja halvemmaksi, koska täten välttyttäisiin tarpeettomista matkakustannuksista.

Valistustyön luonne olisi myöskin saatava jonkunverran toisenlaiseksi kuin se on ennen ollut. Se olisi suunnattava mahdollisimman paljon oppikurssien ja useampipäiväisten luentojen muotoon. N.s. lentävä valistustyö olisi rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Sitä olisi harjoitettava ainoastaan sellaisilla paikkakunnilla, jotka ovat harvaan asuttuja ja joissa ei ole ammattiosastoja. Varsinkin etäisimmät seudut, pohjois- ja itä-Suomessa ovat otettavat huomioon enemmän kuin tähän asti.

Valistustyön laatu olisi saatava sellaiseksi, että se paljastaisi ja selvittäisi niitä ristiriitoja, joita työolot ja erilaiset työtavat työläisten keskuuteen synnyttävät. Yhtenä varsin yleisenä epäkohtana on mainittava urakka- ja prosenttityöjärjestelmä. Kuten yleisesti tunnetaan, synnyttävät mainitut työtavat sangen vahingollisia ristiriitoja ja katke-ruuksia työväen keskinäiseen suhteeseen. Se johtaa esim. suosikkijärjestelmään. Sitäpaitsi voidaan urakkajärjestelmän avulla kiertää työaikalakia. Urakka- ja prosenttityö. sinänsäkin on luonnotonta järjestyneen työväen omaksuttavaksi ja kun se vielä lisäksi aiheuttaa varsin turmiollisia haittoja työväen järjestäytymiselle ja taistelukunnon kartuttamiselle, asettamalla toiset työläiset parempaan asemaan kuin toiset, niin on sitä vastustettava. Kun urakka- ja prosenttityöjärjestelmä kuitenkin on juurtunut siksi syvälle osaan järjestystä työväkeäkin, ettei edustajakokouksen kielteisellä päätöksellä urakkatyöhön nähden saataisi paljoakaan aikaan — päin vastoin jyrkkä kiello saattaisi aiheuttaa osittaisen haajannuksen —, niin tällä kertaa ei ole muita keinoja urakka-

ja prosenttityöjärjestelmän vastustamiseksi kuin harjoittaa perinpohjaista valistustyötä niiden turmiollisuuden osoittamiseksi. Eri liittojen olisi asia otettava liittokokouksissaan harkinnan alaiseksi ja tehtävä siitä päätöksiä. Ammattijärjestön toimikunnan olisi tulevalle Ammattijärjestön edustajakokoukselle laadittava siitä asianmukainen alustus.

Opintokursseja järjestettäessä on otettava yhdeksi huomattavaksi tekijäksi se seikka, että kurssien avulla voitaisiin kouluuttaa kykeneviä toimihenkilöitä. Tunnettuahan on, että toimitsijavoimien puutteessa järjestäytyminen yleensä ja järjestöjen toimintakykyisyys huomattavasti kärsii.

Valistustyön tehokkuus riippuu hyvin suuressä määrin siitä, missä hengessä sitä tehdään. Nykyhetkellä olisi päähuomio kiinnitettävä työväen luokkatietoisuuden syventämiseen ja taistelukunnan lisäämiseen. Samoin olisi mahdollisemman selvästi ja tehokkaasti selvitettävä työväelle sitä asemaa, jossa työväki nyt on kapitalisteihin verrattuna. On selvitettävä, että kapitalistit ovat edullisemmassa asemassa, jonka vuoksi työväenluokan voimaa on pyrittävä kaikin keinoin lisäämään ja terästämään, jotta voitaisiin valloittaa työväestölle kuuluvat luonnolliset oikeudet. Valistustyö on ennen kaikkea kohdistettava siihen, että työväestö saadaan tietoiseksi siitä, että työväen taloudellisten järjestöjen kautta pyritään lopullisesti kapitalistisen riiston tyyten lopettamiseen.

Kaiken edelläesitetyn perusteella ehdotetaan Suomen Ammattijärjestön 5:n edustajakokouksen päätettäväksi:

1) Kehoitus ja valistustyön järjestämistä varten on Ammattijärjestön toimikunnan ja eri liittojen toimikuntien valittava erikoinen komitea, jonka suunnitelmat hyväksyy ja toimeenpanee Ammattijärjestön toimikunta.

2) Toimikunnan muodostavat 2 Ammattijärjestön edustajaa ja yksi edustaja kustakin liitosta.

3) Varat valistustyötä varten hankitaan seuraavalla tavalla: Ammattijärjestö suorittaa $\frac{1}{i}$ ko-

konaismenoista ja loput $\frac{8}{4}$ eri liitot suhteellisesti jäsenmääränsä perusteella.

4) Valistustyötä on tehtävä opintokurssien ja esitelmien muodossa, joissa on kiinnitettävä huomiota toimitsijavoimien kehittämiseen. N.s. lentävä valistustyö on suunnattava ainoastaan sellaisille seuduille, jotka ovat harvaan asuttuja ja joissa ei ole ammattiosastoja. Etäisimmät pohjois- ja itä-Suomen seudut on entistä enemmän otettava huomioon.

5) Valistustyötä tehtäessä on entistä selvemmin osotettava urakka- ja prosenttityön turmiollisuus ja siitä johtuvat työvälle vahingolliset seuraukset. Eri liitot keskustelkoot kysymyksestä kokouksissaan ja Ammattijärjestön toimikunta laatikoon siitä alustuksen seuraavalle edustajakokoukselle. Päähuomio on kuitenkin kiinnitettävä työvän luokkatietoisuuden syventämiseen ja taistelukunnan lisäämiseen, sekä yhteiskuntataloudellisten kysymysten selvittämiseen.

Kehoitus- ja valistusasiainvaliokunta:

T. Bryggari. *Emil Tuomi.*

K. Vuokila *K. Koivunen.*

Jaakko Perälä.

Lehtonen: Minusta tämä mietintö on koko lailla onnistunut, mutta haluaisin kuitenkin ponsiin vielä vähän lisättäväksi. / Mielestäni kun kerran puhutaan valistustyöstä, niin olisi otettava huomioon, että valistustyöhön kuuluu myöskin yhteiskunnallistaloudeilisten kysymysten selvittäminen. Siinä on kaiken pohja ja perustus. Nämä asiat tulisi työvän mahdollisimman tarkoin tuntea. Sen vuoksi ehdottaisin tänne ponteen lisättäväksi sanat: »yhteiskunta-taloudellisten kysymysten selvittämiseen».

Mietintö hyväksyttiin Lehtosen tekemällä lisäyksellä.

Sääntö- ja järjestömuotovaliokunnan mietintö nro 1, koskeva järjestömuotoja.

Työväenliikkeen järjestömuodot ammatillisellakin alalla ovat kehityksen alaiset. Siihen vaikuttavat teollisuuden kehitys eri aikoina ja eri maissa sekä vallitsevat valtiolliset ja poliittiset tapahtumat, kuin myöskin vastapuolueen s. o. työnantajain järjestömuodot, menettely- ja taistelutavat.

Meillä Suomessakaan eivät ole järjestömuodot ammatillisessa työväenliikkeessä olleet läheskään samat kaikkina aikoina, vaan ovat ne olevien ojojen ja kehityksen pakoittamina muuttelleet muotoja.

Valiokunta ryhtyessään laatimaan ehdotusta tuleviksi järjestömuodoiksi, on ottanut pohjaksi M. Väisäsen laatiman ehdotuksen, ottaen myös huomioon osaksi v. 1912 S. Ammattijärjestön edustajakokouksessa asetetun toimikunnan laatiman ehdotuksen, ammattijärjestön toimikunnan ja P. Haulin ehdotukset sekä evästyskeskustelussa lausutut mielipiteet. Tämän perusteella ehdottaa valiokunta seuraavaa:

Perusjärjestöt.

Teollisuuden kehitys Suomessa on nykyään sillä kannalla, että vaikka suurteollisuus näytteleeikin jo huomattavinta osaa, missä työskentelee palkkatyöväen valtava enemmistö ja joilla on johtava asema teollisessa "tuotannossa, niin esiintyy vielä myöskin suuri joukko pienteollisuutta, käsi-työtä, sekä työskentelee työläisiä paljon aloilla joita ei voida sanoa suurteollisuudeksi, eikä miksikään teollisuudeksi, kuten kuljetus-, kauppa- y.m. alat. Maatyöväkeä ei myös voi jättää huomioon ottamatta, jota maassamme on runsaasti, vaikka se onkin vielä tätä nykyä hyvin huonosti järjestynyttä.

Perusjärjestön rakennetta määritellessämme on siis ensimmäisenä otettava huomioon se, mitä kaikkea lajia työväkeä on. Perusjärjestöiksi ei nykyisin enää voida pitää soveliaina samoja järjestöjä kaikilla aloilla. Suuremmalta osalta tehdasteollisuusaloilla on vanha ammatittain järjestyminen ny-

kyisin vähemmän soveliasta, sillä kunkin työpaikan työväen toimiakseen menestyksellisesti, täytyy toimia mahdollisimman ehyesti eikä hajaantua pikkuryhmiin, jotka kukin tekevät mitä heille on soveliasta. Se synnyttää monenlaista kahnausta ja vahinkoa yhteiselle asialle. Ainakin eri ryhmien täytyy olla kiinteässä yhteydessä keskenään, olla jonkunlainen työpaikkajärjestö tai neuvosto, joka pitää yllä kokonaisuutta. Vieläpä kunkin työpaikkajärjestön kaikkine mahdollisine alaosastoineen tulisi kuulua samaan liittoonkin. Tästä asiasta antaa erittäin asiallisen kuvan Suomen Paperiteollisuustyöväen liitto alustuksessaan teollisuusliittokysymyksestä v. 1917 osittain pidetylle vaikkakin keskeytyneelle Ammattijärjestön edustajakoukouselle. Siinä sanotaan m. m. näin:

„Meillä nykyään käytännössä oleva teollisuusliittomuoto on osoittautunut, ainakin tehdaslaitoksissa, epäkäytännölliseksi, joten on syytä ryhtyä toimenpiteisiin liittomuodon uudemaksi. Työväestö, joka työskentelee samalla työnantajalla samassa teollisuuslaitoksessa, kuten esimerkiksi paperiteollisuusalan tehtaissa, jakautuu nykyään moneen eri ammattiosastoon ja ammattiliittoon. Siten saman työnantajan palveluksessa samassa tehtaassa työskentelevät työntekijät kuuluvat: Paperiteollisuus-, Metaliteollisuus-, Tehdasr ja Sekatyöväen-, Puutyöntekijäin-, Muurarien-, Kivityöntekijäin- ja Kuljetustyöntekijäin liittoihin. Ei tosin jokaisessa tehtaassa näin moneen, mutta on kuitenkin useita tehtaita, jossa näinkin monen eri liiton jäseniä työskentelee. Tästä järjestäytymismuodosta seuraa ammattiyhdistystoiminnalle usein erinäisiä haittoja ja kahnauksia, kuten kokemus monella allalla, esim. paperi- ja metalliteollisuudessa on osoittanut.”

„Edellä esitetystä käynee selville, että saman teollisuuslaitoksen työväen jakautuminen moniin eri liittoihin on suureksi haitaksi työehtokysymysten käsittelylle ja niiden parannustoimenpiteille, mutta näiden seikkojen lisäksi on otettava vielä huomioon se voiminen ja varojen kulutus, mitä tällainen järjestelmä turhaan aiheuttaa. Sovitteluissa saman työnantajan kanssa tarvitaan monen liiton edustajat, jonka

tehtävän yhden liiton edustaja — Ammattijärjestön toimikunnan edustajan ohella — voisi mutkattomammin ja useissa tapauksissa samalla paremmin toimittaa."

„Nämä tosiasiat puhuvat mielestämme selvää kieltä sen puolesta, että samassa teollisuuslaitoksessa työskentelevien työläisten tulisi kaikkien kuulua yhteen, kysymyksessä olevan teollisuusalan työväen liittoon."

„Tämän suuntaisen teollisuusliittomuodon vallitessa olisi mahdollista tehdä aina täysin yhtenäiset työolojen parannussuunnitelmat. Niissä suunnitelmissa olisi mukana saman teollisuuslaitoksen kaikki eri ryhmät, joita kaikkia koskevat sopimukset vaadittaisiin samalla kertaa hyväksytyiksi, ennenkuin työrauha tulisi turvatuksi. Täten saman tehtaan koko työväki olisi aina kiinteässä yhteistoiminnassa yhtäikaa työehtojensa parantamiseksi. Ammatillinen toiminta saavuttaisi siten yhtenäisen voimakkaan esiintymisen työnantajaan nähden. Työselkkaukset samalla harvenisivat ja työväen saavutukset kuitenkin suurenisivat."

Tämän Suomen Paperiteollisuustyöväen liiton lausunto, joka on kuten näkyy kokemuseräinen ja jota ei voi väittää mitättömäksi, osoittaa oloja paperiteollisuustehtaissa, mutta varmaa on .että samat esimerkit pitävät paikkansa kaikkiin tehdaslaitoksiin nähden, joiden työväki on vielä ammatittain järjestynyt. Näitä seikkoja tarkastellessa tulee pakostakin siihen tulokseen, että ammatittain järjestyminen tehdaslaitoksissa, missä useita ammatteja työskentelee, on käynyt vanhanaikaiseksi. Eihän silti voida sanoa onko käden käänteessä vieläkään toteutettavissa tiivis työpaikoittain järjestäytyminen, mutta on se ainakin helpommin toteutettavissa, jos sen tunnustamme oikeaksi ja rupeamme työskentelemään siihen suuntaan. Eikä näin yleispiirteisesti asiaa käsitellen voida tietysti sitovasti päättääkään, missä tämän suuntainen järjestäytyminen on toteutettava, sillä tehtaita on sekä pieniä että suuria ja eri luontoisia. Tarkemmin niistä päättäminen tulisi jäädä asianomaisille työläisille itselleen yhdessä liittojensa toimikuntain ja mahdollisesti Ammattijärjestön toi-

mikunnan kanssa. Mutta kuitenkin olisi päätettävä heti ottaa asia järjestelyn alaiseksi ja päätettäväksi työläisten keskuudessa, eikä suhtauduttava siihen leväperäisesti.

Käsiteollisuuden ja muilla sellaisilla aloilla, missä työläiset työskentelevät pienissä ryhmissä, ei taas ole tällä kertaa muuta mahdollisuutta kuin järjestystä osastoittain kuten nytkin. Näissä taas ovat työpaikkajärjestöt mahdottomat toteuttaa, paitsi alaosastoina, jollaisina niitä olisi edelleen kehitettävä. Sitäpaitsi tavallisesti kuuluvat kaikki saman työpaikan järjestöt samaan järjestöön. Missä ei niin olisi, olisi niissäkin syytä järjestää kaikki kuulumaan ainakin saman liiton osastoihin. Rakennusteollisuudessa, joka todellakaan ei ole itsenäistä, vaan muodostuu monista ammateista ja teollisuuksista, on selvintä säilyttää entiset muodot siihen asti kunnes valiokunnan ehdottamat toimenpiteet liittomuodoista tuottavat tuloksia. Miksikä eivät rakennustyössäkin ne työalat, jotka kuuluvat varsinaisemmin rakennustyöalaan, voisi perustaa keskuuteensa erikoisia yhteisiä perusjärjestöjä, joiden ei kuitenkaan sovi olla työpaikoittain, sillä työpaikat alinomaan vaihtuvat. Ammatilaiset ja teollisuustyöläiset, jotka toimivat rakennustyöalan sivuammateissa, voisivat kuulua omiin liittoihinsa.

Edellä olevan perusteella ehdottaa valiokunta ammattijärjestön edustajakokouksen päätettäväksi:

1) että perusjärjestöiksi tunnustetaan tehdasteollisuusaloilla työpaikkajärjestöt, joiden nimi voi olla osasto työpaikan nimen mukaan, tai työhuonekunta, ja joiden muodostaminen jätetään lähemmin asianomaisten työläisten päätettäväksi yhdessä asianomaisten liittojen toimikuntain kanssa, tarvittaessa Ammattijärjestön toimikunnan avustamana;

2) että käsityö- ja muilla sellaisilla aloilla, joissa työ on joko tilapäistä tai työläiset työskentelevät pienissä ryhmissä, tunnustetaan edelleen ammattiosastot työalojen mukaan luonnollisiksi perusjärjestöiksi, joiden alaosastoina mahdollisuuden mu-

kaan toimivat työhuonekunnat ja pyritään toimimaan niiden edelleen vahvistamiseksi;

3) että kummatkin perusjärjestöt kuuluvat teollisuutensa laadun mukaan teollisuutensa tai ammattinsa alalla toimivaan liittoon; sekä

4) että näin muodostuneet liitot kuuluvat Ammattijärjestöön.

Paikalliset teollisuusneuvostot.

Milloin samalla paikkakunnalla on useampia saman liiton osastoja, ovat näiden yhdistämiseksi mahdollisimman kiinteään vuorovaikutukseen keskenään osastojen keskusneuvostot välttämättömiä. Useilla aloilla ja paikkakunnilla niitä jo onkin, vaikkakaan ei kaikilla. Niillä on tärkeä merkitys monessa suhteessa. Niiden asiana olisi käsitellä ja esittää osastoille sellaisia asioita, jotka ovat kaikille keskusneuvostoon kuuluville osastoille yhteisiä, pitää huolta agitatsioonista toimintalueellaan, yhtäläistyttää ja valvoa tariffien ja työväensuojelulakien valvontaa ja noudattamista, koettaa saada tarpeellista yhteistoimintaa osastojen kesken työriitojen aikana, ja milloin työriidat uhkaavat tulla yleisemmiksi teollisuuden alalla, ottaa työriitojen johtokin käsiinsä, seurata yleistä politiikkaa ja tehdä sen aiheuttamia esityksiä osastoille, kutsua tarvittaessa koolle n.s. keskusjärjestö, osastojen yhteiset kokoukset j.n.e.

Neuvostoon valitsevat osastot edustajansa ja voidaan sen toiminta järjestää erikoisilla ohjesäännöillä, jotka osastot ja liitot hyväksyvät. Neuvoston kustannukset maksavat osastot jäsenluvun mukaan. Keskusneuvoston toimintaa valvovat lähinnä osastojen toimikunnat, osastot itse sekä liiton toimikunnat, ellei eri valtuutettuja sitä varten aseteta.

Yllä esitettyjä näkökohtia silmällä pitäen katsotaan välttämättömäksi :

jos paikkakunnalla on useampia saman liiton osastoja, perustaa niiden yhdyssiteeksi paikallisia

teollisuuskeskusneuvostoja joihin kukin osasto valitsee edustajansa vuosittain, joiden kulut suorittavat osastot'suhteellisesti jäsenluvun mukaan ja joiden tehtävät määrätään lähemmin erityisillä ohjesäännöillä, jotka käytäntöön vahvistaa asianomaisten liittojen toimikunnat.

Osastojen paikalliset keskusneuvostot.

Samoja näkökohtia silmällä pitäen mitä edellä on esitetty paikallisten teollisuuskeskusneuvostojen tarpeellisuudesta, on välttämätöntä olla myös sellainen orgaani, joka olisi yhdyssiteenä kaikkien teollisuuksien aloilla toimivien osastojen kesken paikkakunnalla, joka voisi olla nimeltä esim. "Teollisuus- ja ammattiliittojen osastojen paikallinen keskusneuvosto", mihin voisi vielä lisätä paikkakunnan nimen. Nämäkin neuvostot voisi valita vuosittain, vaikkapa siten, että osastot asettaisivat niihin ehdokkaita, joista valinta toimitettaisiin yleisellä jäsenäänestyksellä, koska suuremmilla paikkakunnilla, missä on paljon osastoja, ei jako käytännöllisesti voisi olla siinä oman edustajansa kautta edustettuna, koska siitä paisuisi liiaksi jäsenlukuinen. Pienemmillä paikkakunnilla, missä on vähemmän osastoja, voisivat kaikki osastot valita oman edustajansa keskusneuvostoon. Voisipa vielä ajatella sitäkin muotoa neuvoston valinnassa suuremmilla paikkakunnilla, missä kaikilla teollisuus- ja työalain osastoilla on omat keskusneuvostonsa, että ne asettaisivat kaikkien osastojen välisen keskusneuvoston. Se tapa olisi helpoin ja yksinkertaisin. — Keskusneuvoston kulut suorittaisivat osastot suhteellisesti jäsenluvun mukaan.

Näiden keskusneuvostojen tehtävänä olisi käsitellä ja tehdä ehdotuksia sellaisista yhteisistä asioista, jotka koskevat kaikkien töiden aloilla toimivia osastoja, hoitaa yhteistä valistustyötä paikkakunnalla, toimeenpanna luentokursseja, milloin se on soveliaista, valvoa yleisempiä työriita-asioita paikkakunnalla ja tehdä niistä esityksiä liittojen osastojen

keskusneuvostoille ollen niiden kanssa vuorovaikutuksessa, kutsua koolle kaikkien osastojen yhteisiä kokouksia, milloin se osoittautuu tarpeelliseksi yleisen mielipiteen pikaiseksi selville saamiseksi joissain asioissa, sekä valmistella asioita niille.

Täten muodostuisi paikallinen yhteistoiminta ehyeksi ja tukisi tarpeellista keskitystä. Nämä korvaisivat niitä paikallisjärjestöjä, joita joskus on kokeiltu, mutta jotka eivät osoittautuneet elinvoimaisiksi. Täten järjestetty toiminta olisi helpompaa ja halvempaa, sillä neuvoston jäsenet tekisivät työnsä sivutoimena jotain tavallista kokouspalkkiota vastaan. Sen ei tarvitse välttämättä pitää yllä erityisiä virastoja eikä palkattuja toimihenkilöitä milloin eivät osastot niin päättäisi, mutta kuitenkin se vastaisi pääpiirteissään sitä tarkoitusta, mikä aikaisemmillä paikallisjärjestöillä oli.

Sanotuilla perusteilla ehdottaa valiokunta S. Ammattijärjestön edustajakokouksen päätettäväksi:

Tunnustaen välttämättömäksi asettaa sellaisille paikkakunnille, missä on paljon eri liittoihin kuuluvia osastoja, paikallisia osastojen keskusneuvostoja, kehoittaa kokous sellaisten paikkakuntien eri liittojen osastojen keskuudessa toimivia keskusneuvostoja tai osastojen toimikuntia ryhtymään sen suuntaisiin toimenpiteisiin kuin päätöksen toteuttaminen antaa aiheutta.

Ottamalla huomioon eri paikkakunnilla, esim. pohjolassa vallitsevat olot, joka jo maantieteellisen asemansa puolesta on kaukana keskusjärjestöistä ja joissa eri aloilla työskentelevien työläisten asema vaatii lähempää yhteistyötä eri osastojen kesken laajemmalla alalla kun mitä edellä ehdotetun paikallisen keskusneuvoston toimiala edellyttää, ehdottaa valiokunta hyväksyttäväksi:

1) että paikalliset keskusneuvostot asettaisivat yhteisen piirineuvoston pohjolaan jonka tehtävänä olisi

a) järjestää alueellaan kehoitus ja valistus-työtä sekä koettaa saada työläisten ja järjestöjen toiminta- ja menettelytavat yhdensuuntaisiksi ja paikallisia oloja vastaavaksi.

b) toimia yhdyssiteenä liittojen ja Ammattijärjestön toimikunnan kanssa.

2) piirin rajat ja piirineuvoston säännöt laatii Ammattijärjestön toimikunta yhdessä piirin alueella edustettuina olevien liittojen toimikuntien kanssa.

Liitottain jakautuminen ja rajat.

Valiokunta on asettunut teollisuusliittomuotoperiaatteen kannalle. Tätä toteuttaakseen ehdottaa valiokunta, että Ammattijärjestön edustajakokous kehittymisohjeiksi hyväksyy seuraavat Liitot ja niiden rajat:

1, Puuteollisuustgöntekijäin liitto.

Tähän tulisi kuulumaan lukuisia eri työaloja, jotka ovat sukulaisuudessa keskenään. Näistä lueteltakoon: verhoilijat, puunjalostus-, huonekalu- ja konttorikalustotehtaiden työläiset, puu-, laiva- ja veneveistämöiden työläiset, puusorvaamojen, tynnyritehtaiden, pyörä- ja ajokalutehtaiden työläiset, kehys- ja kultaustehtaiden työläiset, piano- ja urkuharmoonitehtaiden työläiset, paju- ja rottinkityöntekijät, leikkikalujen-, faneeri-, rulla- ja nappulatehtaiden työläiset, koulukalustotehtaiden työläiset, harja- ja sivellintehtaiden työläiset, korkki-, kävelykeppien- ja sateensuojatehtaiden työläiset, rakennuspuusepät eli kirvesmiehet siihen asti kunnes rakennusteollisuusliitto muodostuu, ja muiden toisiin liittoihin lähemmin kuulumattomien puuteollisuuden sukulaistyöläiset.

2. Sahateollisuustgöväen liitto.

Tämä liitto on myös teollisuus-, osaksi tehdasliitto ja tulisivat siihen kuulumaan: sahojen ja sahalaitoksien yhtey-

dessä olevien höyläämöjen työläiset, halkosahojen, sysien valmistuslaitosten ja laatikkotehtaiden työläiset sekä metsä- ja uittotyöläiset.

Valiokunta ehdottaa, että Ammattijärjestön edustajakokous velvoittaa Ammattijärjestön toimikunnan kutsumaan yllämainittujen liittojen toimikuntien neuvottelukokouksen, jossa olisi suunniteltava puuteollisuustyöntekijäin ja saha-teollisuustyöntekijäin liittojen yhdistämistä tai muita suhteita.

3. *Paperiteollisuustyöväen liitto.*

Tämä liitto tulisi olemaan puhdas tehdasteollisuusliitto. Tähän liittoon tulisivat siis varsinaisesti kuulumaan: paperitehtaiden työläiset, selluloosatehtaiden työläiset, mikäli selluloosatehdas on itsenäinen tai paperitehtaan yhteydessä, mutta jos selluloosatehdas on sahalaitoksen yhteydessä ja siinä sahauksen jätteistä valmistetaan selluloosaa, on sellaisen tehtaan työväestön sopivinta yhtyä saha-teollisuustyöväen liittoon. Paperiteollisuustyöväen liittoon tulisivat vielä kuulumaan: tapettitehtaiden, kirjekuori- ja paperikotelotehtaiden sekä paperinjalostustehtaiden työläiset, kuin myös paperipussien ja kartongin tekijät.

4. *Elintarveteollisuustyöntekijäin liitto.*

Tähän voisivat kuulua: Tehdas- y.m. leipomojen työläiset, keksi- ja makaroonitehtaiden työläiset, jauho- ja ryynimyllyjen, liha-, kala y.m. itsenäisten ravintoainetyöpaikkain työläiset, elleivät ne ole jonkun muun laitoksen yhteydessä, jolloin ne kuuluvat siihen liittoon mihin laitoksen varsinainen työväki kuuluu.

5. *Kivityöntekijäin liitto.*

Tähän kuuluisivat: porarit, hakkurit, hiojat, kiinnipanijat,, vuolukivitehtaiden työläiset, katukivien hakkaajat, kadun-

laskijat, kivityöapurit (rusnarit) ja rakennuksien perustuksien tekijät. Siihen asti, kunnes rakennusteollisuustyöväen liitto perustetaan, ovat kalkkikivitehtaiden työläiset tähän liittoon kuuluvat.

6. *Kutomateollisuustyöntekijäin liitto.*

Tähän liittoon voisivat kuulua: pellavanpuhdistustyöläiset, tekovillatehtaiden, puuvillatehtaiden, villatehtaiden, pel-lavatehtaiden, nauhankutomatehtaiden, pitsitehtaiden ja vär-jäystehtaiden työläiset sekä trikoo- ja sukankutomojen työ-läiset, toisin sanoen kaikki, jotka lankojen ja kutomotuottei-den valmistuksessa ja niiden värjäyksessä työskentelevät.

7. *Metalliteollisuustyöntekijäin liitto.*

Tämän liiton piiriin kuuluvat: maasuunien eli raudan-valmistuslaitosten työläiset, valimojen, konepajojen, naula- ja rautalankatehtaiden, villatehtaiden, sahanterätehtaiden, putki-johtotehtaiden, sähkökone- ja kuntoonpanotehtaiden, sähkö-valaistus- ja voimansiirtolaitosten, rautalaivatelakkain, mes-sinki- ja tinavalimojen, karkea- ja hienotaontapajojen sekä yleensä kaikkien metalliteollisuuslaitosten työläiset, mikäli ne eivät työskentele muihin liittoihin kuuluvilla toiminta-alueilla. Vielä on mainittava läkki-, pelti- ja vaskisepät sekä muut käsiteollisuuden luontoisilla aloilla työskentelevät met-allityöläiset, kuten puukkosepät, kulta- ja hopeasepät, kello-sepät ja kaivertajat.

8. *Kirjateollisuustyöntekijäin liitto.*

Tämä liitto voi sulkea piiriinsä: kirjanpainajat, kone- ja käsinlatojat, kivipaino- ja kemigrafityöläiset ja kirjansitomo-työläiset.

9. *Nahkateollisuustyöntekijäin liitto.*

Liiton ala käsittää jalkine- ja käsinetehtaat ja -työpajat, nahkuri- ja satulasepäntoiminnat ja remmitehtaat.

10. *Vaatetustyöntekijäin liitto.*

Liittoon kuuluvat kaikki vaatetusten valmistuksen aloilla työskentelevät käsityö- ja tehdastyöläiset, ellei työpaikka ole jonkun muun työlaitoksen yhteydessä, jolloin he kuuluvat siihen liittoon, mihin laitoksen varsinainen työväki kuuluu.

11. *Kuljetustyöntekijäin liitto.*

Tämän liiton muodostavat merenkulku-, lastaus- ja lossaustyöt — mikäli niitä ei suoriteta tuotantolaitosten yhteydessä — ajurien ja autonkuljettajani ammatit ja raitiotieliikenteen työläiset. (Tähän liittoon oikeastaan kuuluisivat kaikki Hikennetyöläiset, mutta sen saattaminen käytäntöön taitaa olla mahdotonta).

12. *Liike- ja taloustyöntekijäin liitto.*

Tähän liittoon tulisivat kuulumaan: myymälä-, konttori-, varasto- ja ajomieshenkilökunnat, kahvila- ja ruokalaliikkeiden-, talous- ja ravintolapalveluskunta, vakuutustoiminnan alalla työskentelevien, puhelin- ja sähkölennätinkonttoreissa, elävienkuvien teattereissa, valokuvaamoliikkeissä y.m. näihin verrattavissa olevien alojen työläiset, pesijät, saunojen ja kylpylöiden työläiset, lepo- ja matkailija- eli vieraskotien palvelijat sekä sairashuonetyöntekijät y.m. näihin verrattavissa olevat työntekijät.

13. *Tie- ja vesirakennustyöntekijäin liitto.*

Tämän liiton muodostavat rautateiden, teiden, siltain, satamain, kanavain ja muiden näiden tapaisten rakennus- ja korjaustyöt. Kuitenkin, jos esim. sillan tekotyön toimittaa joku tehdaslaitos, saavat työläiset kuulua teollisuutensa liittoon.

14. *S. Rautateiden henkilökunnan liitto.*

Tähän liittoon tulevat kuulumaan kaikki Suomen valtion ja yksityisten omistamain rautateiden palveluksessa olevat henkilöt.

15. *Tehdas- ja sekatgöväen liitto.*

Tämän liiton muodostavat kaikki ne teollisuudet, tehtaat ja työalat, joita ei tässä ehdotuksessa ole muihin liittoihin kuuluviksi määritelty. Maatyöväki voisi myös järsjtyä tähän siksi kunnes kykenee oman liiton saamaan aikaan.

16. *Maalaus- ja väritgöntekijäin liitto.*

Ellei tämä katsoisi soveliaaksi liittyyä Tehdas- ja Sekatgöväen liittoon ammattilaisten vähälukuaisuuden tähden, tulisivat siihen kuulumaan maalariliikkeiden työntekijät, rakennuksilla työskentelevät maalarit ja linoleumimattojen kiinnittäjät. Liitto säilytetään siksi kunnes Rakennusteollisuustyöväen liitto'muodostuu.

17. *Muuraus-, rappaus-, uuni- ja kipsitgöntekijäin liitto.*

Tämä liitto ei taitaisi vallan elinvoimaiseksi tulla, mutta ellei se katsoisi soveliaaksi liittyyä johonkin toiseen liittoon, niin tulisivat siihen kuulumaan: rakennusmuurarit, rapparit, uunisepät, tiilien ja laastinkantajat sekä sementtityöläiset, elleivät nämä työt ole varsinaista teollisuuslaitosten yhteydessä tapahtuvaa remontti- ja rakennustyötä, joiden työläiset kuuluvat varsinaiseen teollisuuslaitoksen työväkeen, missä tapauksessa he kuuluvat sen teollisuusalan liittoon. Liitto säilytetään, kunnes Rakennusteollisuustyöväen liitto muodostuu.

Rakennusteollisuustgöväen liitto.

Sen perustamisesta on ollut puhetta jo pitemmän ajan, mutta sen muodostamiseen näyttää edellytykset olevan hei-

kot. Pakkokeinoin ei sitä myös voi edistää. Jos se tällä kertaa kiinteästi päätettäisiin, niin tällaiselle liitolle saataisiin vain ulospäin näkyvä nimi, mutta ei sisäistä eheyttä, eikä sitä voimakkuutta, jota on tarkoitettu.

Ammattijärjestön edustajakokous velvoittaa Ammattijärjestön toimikunnan kutsumaan kaikkien niiden liittojen toimikunnat, joiden liittojen aloilla on rakennustyöväkeä, yhteiseen neuvottelukokoukseen, päättämään siitä tavasta, mitenkä voitaisi Rakennusteollisuustyöntekijäin liitto muodostaa. Liittojen tulee joko liittoäänestyksellä tai ensitulevassa liittokokouksessaan päättää suhteensa Rakennusteollisuustyöntekijäin liittoon.

Mutta kun jo väliaikaisestikin entistä tehokkaampaa yhteistoimintaa rakennusalaan koskevien järjestöjen kesken kaivataan, niin ehdottaa valiokunta:

•

*

että rakennusalaan koskettavien liittojen toimijoista muodostetaan näitä liittoja yhdistävä toimikunta, johon esim. Muurarien, Maalarien, Kivityöntekijäin, Tehdas-, Sekatyöntekijäin ja Puutyöntekijäin liitot valitsevat lisäksi kukin kaksi jäsentä. Tämä komitea pitää yllä vuorovaikutusta liittojen kesken milloin palkka- ja työehtoliikkeitä rakennuksilla syntyy, ja järjestää myös kehoitus-työn yhtenäiseksi.

Paikallista yhteistoimintaa rakennusalaan koskevien eri osastojen välillä voidaan taas ylläpitää muodostamalla paikallisia rakennustyöväen luottamusmies-keskustoimikuntia.

Sääntö- ja järjestömuotovaliokunta:

<i>Kalle Kankari.</i>	<i>Edv. Merikoski.</i>
<i>K. V. Suometsä.</i>	<i>A. Gylling.</i>
<i>Edvard Huttunen.</i>	<i>Väinö Salonen.</i>
<i>Juho Ovaska.</i>	<i>M. Kontula.</i>

Viljani Uro.

Vastalause.

Tyytymättömänä valiokunnan enemmistön mietintöön järjestömuotokysymyksessä ehdotan, että edustajakokous hyväksyisi kysymyksessä Ammattijärjestön toimikunnan tekemän lausunnon (alustusvihko, siv. 5—9) seuraavilla muutoksilla:

Sivulla 6 olevan mom. loppuun lisätään näinkuuluva toinen kohta:

Silloin kun tehtaassa, verstaassa tai muulla työpaikalla työskentelee useamman ammattialan työläisiä, tulee heidän liittyä siihen liittoon, minkä teollisuuden tai ammatin alaan työpaikka kuuluu. Tästä säännöstä saadaan poiketa ainoastaan silloin, kun asianomaisilla liitoilla on asiasta nimenomainen sopimus. Koska entinen käytäntö on tässä suhteessa ollut poikkeavaa, joten tottumus ja nykyään voimassa olevat eri liittojen säännöt voivat aiheuttaa hankaluuksia ja esteitä muutoksen äkkiä toimeenpanoon, velvoittaa edustajakokous, että eri liitot alottavat valistustyön työläisten valmistamiseksi tässä suhteessa ja ensi edustajakokouksissaan muodostavat sääntönsä tällaisen muutoksen vaatimuksia vastaaviksi;

että samaa asiaa koskeva sivulla 8 oleva 8 mom. 2 kohdan alkuosa lauseeseen „Ne liitot* asti poistetaan.

8 sivulla, 8 mom. loppuun lisätään näin kuuluva kolmas kohta:

Koska liittojen suuruus halventaa suhteellisesti liittojen hoitokustannuksia ja lisää liiton voimaa ulospäin, jollei se ole sisällisesti hajanainen kokoonpanonsa puolesta liian erilaatuisista ammateista, on liittojen yhdyttävä toistensa kanssa, mikäli yhdenmukainen työnlaatu, työnantaja y.m.

« olosuhteet luovat ja ovat luoneet siihen edellytyksiä ja missä se voi tapahtua liittojen jäsenten suostumuksella.

Jonkunlaisena ohjeena näistä edellytyksistä voitaisiin nykyään pitää Ammattijärjestön toimikunnan (siv. 8—15) tekemää luetteloa eri liitoista ja niihin kuuluvista ammattiryhmistä.

Emil Halonen.

Kankari: Pyydän tiedottaa arvoisille edustajille, että tämä painettu mietintö ei oikeastaan sisällä ihan kaikkea sitä, mitä valiokunta tulee esittämään. Tämä sisältää vaan, mitkä liitot muodostavat Ammattijärjestön. Sen lisäksi tulee valiokunnasta toinen mietintö ja koska tämä mietintö ei ole ehtinyt painettuna yhtäaikaa kokoukselle, niin mainitsen sen sisällön. Se tarkoittaa enempi sellaista sovittettavaa kantaa niin etteivät ne, jotka ovat huomauttaneet täällä joistain asioista, tulevat huomaamaan, että heidän mielipiteensä on huomioonotettu. Siinä nim. että Ammattijärjestön toimikunta voisi erikoistilanteiden sattuessa järjestää erikoisia toimikuntia, sekä toinen ponsi, että Ammattijärjestön toimikunta edelleen voi tutkia ja ottaa selvää ulkomaisista virtauksista järjestömuotoasiassa.

Halonen: Kun olen valiokunnan mietintöön pannut vastalauseen, olen jättänyt sen perustelematta. Tämä vastalause ei eroa paljonkaan valiokunnan mietinnöstä. Minä kummin-kin pidän muutamassa kohden tätä järjestömuotokomitean mietintöä ja Ammattijärjestön toimikunnan ehdotusta muodollisesti selvempänä ja parempana ja olen sen pohjalla ehdottanut mietintöön muutamia muutoksia. M.m. vastalauseen mukaan tulisi, samoin kuin mietinnönkin mukaan perusjärjestö perustumaan työpaikkaan, eikä kuten tähän asti ammattiin. Tämä muutos on tietysti minunkin mielestäni oikeutettu ja hyvä senkin vuoksi, kun minä kuulun sellaiseen liittoon, joka lieene ainoa liitto, joka on täydellisesti tällä kannalla jo tähänkin asti ollut. Siellä kenties ainoastaan jotkut sukeltajat kuuluvat omaan liittoonsa. Siellä on paljon eri ammatteja sentähden, että rautatie- ja kanavatoissa työskentelevät monet eri ammattilaiset ja kuitenkin kuuluvat yhteen liittoon. Sentähden pidän muodon oikeana ja se on sentähden myöskin vastalauseessani myönnetty oikeaksi.

Sitte minä olen ehdottanut, että eri liitot liittoina ja samoin Ammattijärjestön toimikunta liittyisivät mahdollisimman läheiseen yhteistoimintaan kansainvälisten vastaavien järjestöjen kanssa. Sitä ei ole tässä valiokunnan mietinnössä. Valiokunnan mietinnössä on se eroavaisuus suurempi, joka esiintyy sivulla 6.

Täällä tehtiin ehdotus, että eri liittojen osastot perustaisivat piirineuvoston[^] pohjolan paikallisten olosuhteiden mukaan, mutta eivät pidä tarpeellisena perustaa Ammattijärjestön erikoista haaraosastoa sinne. Sellaisten liittojen, jotka mahdollisesti ovat jo niin erossa pohjolassa, kuten Saha-teollisuustyöväen liitto, on ehkä välttämätöntä perustaa sinne erikoispiiri ja muitakin piirejä Suomeen. Ehkä jotkut toisetkin liitot tulevat tekemään näin. Täten teollisuus olisi, niinkuin ulkomaillakin jaettu eri piireihin ja muodostavat piirijärjestöjä. Tällainen piirijako joissakin tapauksissa Suomessakin käynee tarpeelliseksi, mutta mielestäni ei siihen tarvitse kehottaa.

Merikoski: Näyttää siltä kun täällä joutuisivat valiokunnan jäsenet enimmäkseen puhumaan. Otaksun sen johtuvan siitä, että mietintö on siksi laaja ja jonkun verran poikkeava aikaisemmista mietinnöistä, että edustajat eivät ole ennättäneet siihen syventyä. Senvuoksi tahtoisin lyhyesti tehdä selvää mihin mietintö tähtää.

Ensinnäkin sivulla 3 olevassa ponnassa sanotaan, „että perusjärjestöiksi tunnustetaan tehdasteollisuusaloilla työpaikkajärjestöt, joiden nimi voi olla, osasto työpaikkanimen mukaan, tai työhuonekunta ja joiden muodostaminen jätetään lähemmin työläisten päätettäväksi yhdessä asianomaisten liittojen toimikuntain ja Ammattijärjestön kanssa.” Tämä tietää, että sellaisilla suuremmilla tehdaspaikoilla voisi olla ehkä metallimiesosasto, puutyömiessosasto, paperimiesosasto j.n.e. Jos he edelleen tahtovat itsepäisesti pysyä kiinni siinä, että muodostavat oman työhuonekuntansa, niin he voivat sen kyllä tehdä. Siten muodostuu tehtaassa eri osastoissa eri työhuonekuntia, jotka muodostavat yhteisen keskuksen tai yhteisen toimikunnan. Sitäpaitsi voisi koko tehtaassa muodostua toverikuntia, työhuonekuntia, tahi mikä niiden nimi onkin. Sitte löytyy suurempia paikkakuntia, joissa on samaan liittoon kuuluvia useampia osastoja. Metalliteollisuusosalalla esim. on täällä Helsingissä useampia osastoja. Kirjateollisuusosalalla ei ole kuin yksi osasto, jolla kyllä on aika paljon eri ala-osastoja. Nämä osastot voisivat vielä muodostaa yhteisen.

neuvoston joka vastaisi tavallaan sen paikkakunnan ammattiosastoa. Nykyisiä paikallisia ammattiosastoja vastaisi sen liiton osasto. Täten saataisiin aina kaikki saman liiton osastot ehdottomasti toimimaan hyvin yhdessä kullakin paikkakunnalla.

Sitte on täällä sivulla 5 toinen ponsi, jossa sanotaan: »Tunnustaen välttämättömäksi asettaa sellaisille paikkakunnille, missä on paljon eri liittoihin kuuluvia osastoja, paikallisten osastojen keskusneuvostoja, kehoittaa kokous sellaisen paikkakuntien eri liittojen osastojen keskuudessa toimivia keskusneuvostoja tai osastojen toimikuntia ryhtymään sen suuntaisiin toimenpiteisiin kuin päätöksen toteuttaminen aiheutta antaa." Tämä edellyttää, että kaikki nämä osastot paikkakunnallaan muodostaisivat yhteisen neuvoston, johon kukin valitsisi edustajansa määräämällään tavalla ja tämä neuvosto tulisi huolehtimaan paikallisista oloista, mikäli ne koskevat kaikkia ammatteja ja juuri sitä paikkakuntaa ja se voi asettua yhteyteen liittojen kanssa, mutta pääasiallisesti tietysti kuhunkin liittoon kuuluva osasto olisi yhteydessä liittonsa kanssa. Täten saataisiin kunkin paikkakunnan ammatillisesti järjestyneen työväen toiminta yhtenäiseksi ja mahdollisesti ehkä paikkasuhteet samanlaisiksi.

Liittojen suhteen on yleensä pyritty niin paljon kuin mahdollista keskittämään liittoja. Se ehkä voidaan myöhemmin määritellä mitä kuhunkin liittoon tulisi kuulumaan.

Sitte tämä pohjoinen piiri, josta varsinkin pohjolan edustajat ovat aikaisemmin maininneet, että ne tahtoisivat lähteä jonkinlaisen piirijärjestelmän kannalle. Valiokunta on koettanut tässäkin tyydyttää heitä. Jos otetaan huomioon ne erikoiset olot, joita pohjolassa on, niin luulen, että tämä menettely siellä tulisi vastaamaan tarkoitustaan. Järjestöt voisivat siellä järjestää käytännölliset asiansa miten parhaaksi katsovat, mutta sen täytyy tapahtua liittotoimikunnan sekä Ammattijärjestön toimikunnan välityksellä niin, etteivät ne joutu ristiriitaan muun Suomen työväen pyrkimysten ja harrastusten kanssa, mutta kuitenkin tyydyttävät heitä.

Mitä tulee Halosen vastalauseeseen, niin siinä esitetty periaate on käytännöllisesti jokseenkin mahdoton.

Louhikko: Minun mielestäni on valiokunnan ehdotus paikallaan muissa kohdissa mutta mitä liittojen määrään tulee niin siinä suhteessa suosittelisin lisäksi tehtäväksi sellaisen päätöksen, että Halosen vastalauseen viimeisestä koh-

dasta ensimmäinen kappale' jätettäisiin pois ja otettaisiin tästä alkaen: „Koska liittojen suuruus halventaa j.n.e." —ja päättyen tähän: „liiton jäsenten suostumuksella". Minusta tässä lausutaan sellainen periaatteellinen vastaisuuden ohjelma, joka olisi nyt jo päätökseen sisällytettävä. Se antaisi tulevalle Ammattijärjestön toimikunnalle, samoin kuin eri liitoille jonkunlaisen velvoituksen liittojen lukumäärän supistamiseksi.

Suometsä: Ehdotan että yleiskeskustelu asiasta lopetettaisiin.

Kiviranta ehdotti mietinnössä „ravintolapalvelijat" sanan sijaan otettavaksi »ravintolatyöntekijät" sekä lisättäväksi ^pesijät ja silittäjät".

Paula Saari: kannatti edellisen puhujan ehdotusta.

Huttunen: yhtyi Suometsään puhe vuorojen rajoittamisesta.

Puhevuorot rajoitettiin yleiskeskustelussa.

Luoto: Tahtoisin ehdottaa että valiokunnan mietintö sellaisenaan hyväksyttäisiin, paitsi että siihen lisättäisiin Halosen vastalauseesta Louhikon ehdottama kohta.

Fr. Aalto oli edellisen puhujan kannalla.

Tuomi: Hyväksyn valiokunnan mietinnön, paitsi siinä olevaa pakkokantaa en voi hyväksyä ja kannatan Louhikon ehdotusta.

Vuokila: Siellä pohjolassa on yleinen käsitys, että Sahaustyöntekijäin liitto ja Kuljetustyöntekijäin liitto ovat niin läheisessä suhteessa toisiinsa, että ne olisi liitettävä yhteen. Näiden liittojen edustajakokouksessa on lausuttu sama periaate ja minun mielestäni tässäkin mietinnössä pitäisi se lausua. Mitä tulee Halosen vastalauseeseen viimeiseen kohtaan, niin se selventäisi asiaa minkä vuoksi yhdyn Louhikon tekemään ehdotukseen.

Kantanen: Minä yhdyn myöskin Louhikkoon. Minun mielestäni Tehdas- ja Sekatyöntekijäin liitto ja Elintarvetyöntekijäin liitto aivan hyvin voitaisiin yhdistää. Myöskin Kuljetustyöntekijäin liitto voisi yhtyä tähän. Valiokunta ei ole ottanut huomionsa Sekatyöntekijäin liiton osaston n:o-122 ehdotusta ja se olisi valiokunnan tullut ottaa huomionsa. Siinä kohden en hyväksy valiokunnan mietintöä.

Niemelä: Minä alustavassa keskustelussa mainitsin, että liittoja olisi yhdistettävä siihen suuntaan kuin mitä „Haulin" ehdotus sisältää. Minä myöskin mainitsin että rakennustyöläiset haluavat, että sillä alalla työskentelevät yhdistettäisiin Rakennustyöväenliittoon. Kun valiokunta ei ole asettunut tälle pohjalle, en puolestani voi mietintöä hyväksyä.

Koska ennen rajotusta pyydetty puheenvuorot olivat loppuunkäytetyt, katsottiin yleiskeskustelu päättyneeksi, mutta kun sen kuluessa oli tehty joitakin muutosehdotuksia valio-kunnan mietintöön, päätettiin sen loppukäsittelyyn ryhtyä kohta kohdalta.

Ensimmäinen kohta hyväksyttiin sellaisenaan.

Perusjärjestöt hyväksyttiin, lisäämällä siihen 3:n kohtaan Halosen vastalauseen loppukappale:

Koska liittojen suuruus halventaa suhteellisesti liittojen hoitokustannuksia ja lisää liiton voimaa ulospäin, jollei se ole sisällisesti hajanainen kokoonpanonsa puolesta liian erilaalaisista ammateista, on liittojen yhdyttävä toistensa kanssa, mikäli yhdenmukainen työnlaatu, työnantaja y.m. olosuhteet luovat ja ovat luoneet siihen edellytyksiä ja missä se voi tapahtua liittojen jäsenten suostumuksella.

Paikalliset teollisuusneuvostot, ja Osastojen paikalliset keskusneuvostot, hyväksyttiin.

Liitottain jakautuminen ja rajat.

Moisio: Tässä on kai oikeinkirjoitusvirhe, kun sanotaan, että kirvesmiehet voisivat kuulua Puutyöntekijäin liittoon siihen asti, kun Rakennusteollisuusliitto muodostuu. Täällä perusteluissa on se ajatus, että siirto olisi vapaaehtoista mutta tässä on tiukka määräys. Tahtoisin että tähän lisättäisiin sanat: „ja kirvesmiehet siihen päättävät yhtyä”.

Merikoski: Ei tätä tarvitse käsittää niin, että kirvesmiehet ajetaan pakolla. Vaikka valiokunta onkin laatinut suunnitelman sitä varten, että Rakennustyöväen liitto tulisi syntymään, niin kyllä siihen kuitenkin kuluneen aikaa. Ihmettelen että kaikki täällä puhuvat siitä liitosta, mutta ne jotka kuuluvat rakennusteollisuuteen, eivät puhu siitä mitään.

Kaikkonen: Täällä sanottiin, että Rakennustyöläisiin kuuluvat edustajat eivät ole puhuneet, rakennustyöväenliiton perustamisehdotuksesta, vaan siitä ovat puhuneet muiden liit-

tojen edustajat. Tämän johdosta tahdon mainita, että minua on paikkakunnallani rakennustyöläisten puolelta evästetty sillä, että rakennustyöläisille pitäisi ehdottomasti perustaa liitto. Siellä katsottiin, että kaikki ammattialat, jotka työskentelevät rakennuksilla, pitäisi yhdistää samaan liittoon. Näin ollen myöskin puutyömiehet tulisivat kuulumaan Rakennustyöväen liittoon. Sekatyöväenliittoon voitaisiin mielestäni yhdistää Sahatyöväenliitto ja Kuljetustyöläisten liitto, kuin myöskin Elintarvetyöntekijäin liitto. Näiden yhteen liittämistä voitaisiin jo nyt ajatella, mutta mitään kiinteän päätöksen tekoa «n kannata. Olen edelleen sillä kannalla, että Rakennustyöväen liitto on perustettava ja se olisi tämän kokouksen lausuttava.

Suometsä kannatti myöskin sitä ajatusta, että Rakennustyöväen liitto perustetaan ja että se voidaan toteuttaa sopimalla eri liittojen kanssa, mutta mitään kiinteätä päätöstä ei olisi tehtävä.

Koski: On tullut riita siitä, minkä ryhmän pitäisi kuulua mihinkin liittoon. Täällä mietinnön 3 kohdassa sanotaan: „Koska liittojen suuruus halventaa suhteellisesti liittojen hoitokustannuksia ja lisää siten voimaa ulospäin j.n.e." Tämä on siis sellainen seikka, joka hyvällä syyllä voidaan jättää kunkin liittotoimikunnan ratkaistavaksi.

Kauppi kannatti valiokunnan mietinnön hyväksymistä sellaisenaan.

Huttunen katsoi että mietinnön ehdotus puutyöntekijäin suhteesta Rakennustyöväenliittoon on selvä, eikä siitä tarvitse keskustella.

Pietikäinen: Tässä mietinnössähän on vasta lausuttu periaate Rakennustyöväen liiton syntymisestä ja liittojen yhtymisestä, joten itsekuhkin liiton ja osastojen väliseksi asiaksi jää katsoa, mihin liittoon ne tahtovat yhtyä ja mihin ei)

Liitto 1 hyväksyttiin.

Wuokila: Ehdottaisin liittoa 2 koskevaan kohtaan lisättäväksi, että puutavaran lastaajat kuuluisivat Sahaliittoon.

Karvonen ja *Härmä* kannattivat Vuokilan tekemää muutosehdotusta.

Merikoski: Eihän tämä määritelmä estä sahalaitoksen lastaajia kuulumasta samaan osastoon, nehän ovat samassa työssä, mutta mikäli se koskee puutavaran lastaajia muualla, niin huilisi, että puutavaran lastaajat mieluummin kuuluvat Kuljetustyöntekijäin liittoon, koska ovat sen kanssa läheisessä yhteydessä.

Liitot 2 ja 3 hyväksyttiin.

Rantanen; Jo lähetekeskustelussa ehdotin että Elin-
tarve- ja Tehdas- ja Sekatyöväen liitot yhdistettäisiin.

Niskanen ja *Amann* kannattivat Rantasen ehdotusta.

Merikoski: Se on tosiasia, että Elintarvetevaliokunnan
liitto työskentelee kulutuksen alalla ja ehkä paraiden sopisi
Leipurien liittoon, mutta ei mikään estä sitä liittymästä toi-
siinkin liittoihin.

Äänestettäessä tehdyn muutosehdotuksen (liittojen 4 ja
15 yhdistäminen) ja valiokunnan mietinnön välillä, tuli valio-
kunnan mietintö, koskeva liittoa 4, hyväksytyksi 20 äänellä
18 vastaan.

Kokous oli aikaisemmin päättänyt lähetystön kautta,
johon valittiin *A. Aalto* ja *E. Tuomi*, kääntä ulkoministerin
puoleen Norjan Ammattijärjestön edustajan passiasiasiassa ja
ilmoitti nyt Aalto käynnin tuloksesta seuraavaa:

Kokouksen päätöksen mukaisesti Tuomi ja minä heti
samana päivänä kello 12 aikaan menimme ulkoministerin
luokse ja ilmoitti hän, ettei ollut asiasta mitään tietänyt, sillä
hän itse ei käsittele passiasioita, vaan yksinomaan lähetys-
töt ja passitoimisto täällä. Mutta ilmoitti valittavansa, että
sellaista oli sattunut, sekä sanoi lähettävänsä määräyksen
Kööpenhaminaan, että jos siellä esitetään passi viseeratta-
vaksi, niin se on heti tehtävä. Sen jälkeen, tänään iltapäi-
vällä tapasin ulkoministerin eduskunnassa ja sanoi hän
antaneensa sähkösanomalla määräyksen Kööpenhaminaan
ja ottaneensa passiasastolta selvän asiasta. Kööpenhaminan
Suomen lähetystö oli ilmoittanut, että Svenssen oli kyllä
jättänyt passinsa viseerattavaksi, mutta kun hän ei ollut voi-
nut mainita ketään Suomessa olevaa henkilöä, joka voisi
häntä suositella, niin lähetystö ei voinut viseerata passia-
Asia on sillä tavalla, että jos ulkomaalainen esittää passinsa
viseerattavaksi, niin hänen täytyy mainita joku henkilö siinä
maassa mihin aikoo matkustaa, joka hänet tuntee ja voi
häntä suositella, missä tapauksessa hänen passinsa viseera-
taan. Tarkempia tietoja ei minulla ole asiasta, sillä toveri
Svenssen ei ole sen jälkeen minkäänlaista ilmoitusta tänne
lähettänyt. Tämän olen halunnut saattaa kokouksen tietoon.

Jatkettiin esillä olleen mietinnön käsittelyä ja hyväksyt-
tiin liitot 5, 6, 7, 8, 9, 10 ja 11.

Kiviranta ehdotti, että liittoa 12 koskevassa kappaleessa sana »palvelijat" muutettaisiin sanaksi »työntekijät" sekä että tähän kohtaan lisättäisiin sanat: »silittäjät ja siivoojat".

Saari kannatti edellisen puhujan ehdotusta.

Kankari huomautti, ettei valiokunnalla ole mitään sitä vastaan, että Kivirannan ehdottamat sanamuutokset tehdään.

Liitto 12 hyväksyttiin esitetyillä korjauksilla.

Liitto 13. hyväksyttiin.

Helo ehdotti, että rautateiden henkilökunnan liiton nimeksi hyväksyttäisiin entinen S. V. R. Konepajojen työntekijäin Uitto, koska nykyisin muita rautatieläisjärjestöjä ei kuulu Ammattijärjestöön. Jos syntyy uusia, järjestöjä ja ne yhtyvät, päättäkööt itse nimestään.

Laminsalo kannatti edellistä.

Kankari: Täällä perusteluissa sanotaan liittojen rajoista ja jakautumisesta, että »edustajakokous kehotuksen ohjeeksi hyväksyy" j.n.e. Se tarkoittaa sitä, ettei niitä tässä määrätä, vaan lausutaan ohjeet ja sen jälkeen liitot itse liittokokouksissaan tahi liittoäänestyksellä ratkaisevat asian, tahi jollain muulla tavalla suhteensa järjestävät ja että siis kehitys tulisi tähän suuntaan kulkemaan kuin täällä viitoitetaan. Jos nimessä on virhe, niin korjattakoon, mutta ei sen nimen pitäisi olla niin ahdas, että se koskisi ainoastaan konepajatyöläisiä.

Helo: Siinä tarkoituksessa kun *Kankari* täällä huomautti, ehdottaisin tämän nimen muutettavaksi S. V. R. Työntekijäin liitoksi.

Liitto hyväksyttiin siten, että nimeksi tulee S. Rautateiden Työntekijäin liitto.

"Liitot 15 ja 16 hyväksyttiin.

Leino: Ehdottaisin, että liittoa 17 koskevassa kohdassa pyyhittäisiin pois sanat »tiilen- ja laastinkantajat".

Merikoski: En tiedä, minkätakia tiilin- ja laastinkantajat ja sementtityöläiset pitäisi jättää pois. Ovatko nämä aputyöläiset sopimattomia muurarimestarien kanssa samaan liittoon.

Huttunen: Kivityöntekijäin aputyöläiset ovat samassa liitossa. Minusta näyttää siltä, kun katsottaisiin, että ne jotka eivät ole samalla palkkatasolla, eivät missään tapauk-

sessä saa kuulua samaan liittoon, vaikka työskentelevät samalla alalla. Jos tämä Rakennustyöväen liitto syntyy, niin joka tapauksessa täytyy muurarien kärsiä tiilin- ja laastinkantajia samassa liitossa.

Niskanen: Minun mielestäni tässä Ammattijärjestön edustajakokouksessa ei olisi pyrittävä vetämään rajoja niin jyrkästi, kuin ne näytään tahdottavan eri liittojen suhteen vetää. Täällä ei ole muita minun mielestäni, jotka minä voisin hyväksyä kuin Tehdas- ja Sekatyöväen liitto. Se on ainoa liitto, johon voitaisiin yhdistää kaikki, sillä siinä ei ole ammattiylpeyttä, mutta sitä näyttää olevan kaikissa toisissa liitoissa. Mutta koska tässä ei siitä ole kysymys, niin minä uskaltaisin olla sitä mieltä, että kaikki laastinkantajat ja tulenkantajat täytyy seurata muurareita. Niiden täytyy ehdottomasti kuulua muurareihin, sillä niiden palkkataso on vielä alhainen ja niiden vaatimusten kehityksen tasolle saattamiskyky on tavattoman vähäisellä asteella. Asian johdosta ei tarvitse kiistellä. Muurareilla on niin suuri ammattiylpeys, ettei laastin- ja tulenkantajat sovi muurarien kanssa yhteen, mutta tämä ei pitäisi estää Ammattijärjestön kokousta päättämästä että sinne ne kuuluvat.

Aalto: Täällä Niskanen sanoi mitä minäkin aion lausua. Se on ammattiylpeys, joka estää muurareita kuulumasta samaan liittoon aputyöläisten kanssa.

Nevalainen puolusteli Leinon ehdotusta, jota yhtyi kannattamaan selittäen, ettei tähän ole syynä ammattiylpeys.

Nurminen huomautti, että siitä on suuri etu palkkataisteluja järjestettäessä ja työsopimusta tehtäessä jos aputyöläiset kuuluvat samaan liittoon, sillä niiden työt ovat läheisessä yhteydessä keskenään.

Viherkoski: Kun täällä muurarien taholla vastustetaan rakennustyöläisten, laastinkantajain ja tiilenkantajain yhdistämistä muurarien liittoon, niin minun täytyy ryhmäni puolesta sanoa, että me emme sinne pyrikkään senvuoksi, että muurarit ovat meidän työnantajia, emmekä tahdo työnantajien kanssa samaan liittoon. Muurarit ovat työnantajia niin kauvan kuin Ammattijärjestön kokous ei päättä, että Ammattijärjestön alaiset liitot ja niiden jäsenet eivät saa olla työnantajina toisilla työntekijöillä. Mutta kun asia on kuten nyt, että aputyöläisten työnantajina ovat muurarit, niin niiden edut ovat vastakkaiset ja niin kauvan pysymme ehdottomasti erillämme muurarien liitosta.

Palin huomautti että Kirjatyöntekijäin liitossa aputyöläiset, liimaajat ja sellaiset toimivat yhdessä kirjaltajain kanssa, vaikka näiden palkkataso on erilainen. Turhaa on tästä keskustella, kyllä aputyöläiset sopivat toisten saman alan työläisten kanssa yhteen.

Liitto 17 hyväksyttiin.

Kun valiokunnan mietintö oli kohta kohdalta hyväksytty yhdellä lisäyksellä ja jollakin pienemmällä korjauksella, katsottiin asia loppuunkäsitellyksi.

Kokous lopetettiin kello 7 illalla.

VIIDES KOKOUPÄIVÄ.

Kokous aloitettiin kello 9 aamulla nimenhuudolla.

Käsiteltäväksi otettiin

Sääntö- ja järjestömuotovaliokunnan mietintö n:o 2, koskeva Ammattijärjestön ja liittojen toimikuntien tehtäviä satunnaisia tilanteita varten.

Valiokunta on sen lisäksi, jonka se on esittänyt mietintö n:o 1:ssä, halunnut edelleen kehittää M. Väisäsen laatiman ehdotuksen mukaan järjestömuotosuunnitelmat sellaisiksi, että ne kaikenlaisissa erikoistilanteissakin soveltuisivat järjestötoiminnan pohjaksi ja sitä silmällä pitäen on mietintö n:o 1:ssä olevan järjestörakenteen laatinut. Nykyinen kuuhuntojen aika maailmassa voipi kuitenkin synnyttää odottamatta sellaisia tilanteita, joissa hyväksytyt muodot eivät osottaudu kyllin sopiviksi. Tällaisten mahdollisten sattumien varalle olisi, ja siltä varalta, ettei mahdollisesti olisi tilaisuutta edustajakokouksen pitoon, annettava keskusjärjestöjen toimikunnille lisävaltuuksia. Edellä esitetyn perusteella esittää valiokunta seuraavaa:

että keskusjärjestöille yhdessä neuvotellen annetaan oikeus asettaa mahdollisesti eri tilanteiden aiheuttamia toimikuntia, jotka toimivat liikkeenme tarkoitusperien mukaisesti.

Järjestömuotorakenteen edelleen kehittäminen.

Koska kokouksessa keskustelun kuluessa on tuotu useamman edustajan kautta esiin toisilleen aivan vastakkaisia ajatuksia järjestömuotorakenteesta. Erikoisemmin ovat olleet toisilleen vastakkaiset ne lausunnot eli puheet, joita on pidetty Rakennusteollisuustyöväen liiton suhteen. Niin on käypyt selvästi esiin se käsitys, ettei Rakennusteollisuustyöväen liitto vielä valiokunnan ehdottamallakaan, tavalla järjestyisi, joka olisi valitettava, sillä se suurelta osalta vaikuttaa haitallisesti muiden liittojen teollisuusliittopyrkimykseen. Tämän lisäksi on S. Metalliteollisuustyöntekijäin liiton osasto n:o 15 tekemä alustus tälle Ammattijärjestön edustajakokoukselle, jossa alustuksessa esitetään meille tälläkertaa vähän tunnettua järjestömuotorakennetta. Samassa alustuksessa esitetään ajatus, jossa ehdotetaan, ellei tämä kokous vielä päättäisi yhtyä alustuksessa esitettyyn ehdotukseen, että Ammattijärjestön edustajakokous asettaisi erikoisen toimikunnan, joka ehdotuksen pohjalla laatisi seikkaperäisen ja tarkasti määritellyn järjestömuodon. Sen lisäksi S. Metalliteollisuustyöntekijäin liiton toimikunta on ehdottanut, joka ehdotus löytyy alustusvihossa, Ammattijärjestön toimikunnalle jo tähän kokoukseen valmistettavaksi seuraavaa:

„Liittotoimikunta päätti kehoittaa S. Ammattijärjestön toimikuntaa tutkimaan ja tutustumaan järjestömuotokysymyksen uusimpiin vaiheisiin eri maissa ja ennenkaikkeaa Neuvosto-Venäjällä, sekä saatujen kokemusten ynnä niiden tietojen perusteella valmistamaan tulevaan Ammattijärjestön edustajakokoukseen meidän oloihimme soveltuvan

kiinteän ehdotuksen teollisuuksittani järjestymisen järjestömuodoista". •

Valiokunta ehdottaa edellä olevat ponnet hyväksyttäväksi tämän kokouksen päätöksenä, lisäyksellä:

että Ammattijärjestön toimikunta tutkimuksensa tulokset sopivalla tavalla tekee maamme työväelle tunnetuksi.

<i>Kalle Kankari.</i>	<i>,K. V. Suometsä.</i>
<i>Väinö Salonen.</i>	<i>Edvard Huttunen.</i>
<i>Edo. Merikoski.</i>	<i>Juho Ovaska.</i>
<i>A. Jgllinen.</i>	<i>Viljam Uro.</i>

M. Kontula.

Vastalause.

Koska en pidä suotavana, että keskustärjestöjen toimikunnille annettaisiin aivan rajattomat valtuudet, ehdotan että valiokunnan mietinnöstä N:o 2 ensimmäinen ponsi hylättäisiin ja siis ainoastaan toinen perusteluineen hyväksytään.

E. Halonen.

Valiokunnan mietintö hyväksyttiin ilman keskustelua.

Menettelytapavaliokunnan mietintö n:o 6.

Ammattiosastojen suhteesta puolueisiin ehdottaa valiokunta edustajakokouksen päätettäväksi seuraavaa:

Ammattijärjestön edustajakokous päättää asettaa jäsentensä puolueisiin kuulumiseen nähden vapaaehtoisuuden kannalle, antaen jäsenilleen ja osastoilleen vapauden päättää mihin työväen puoleryhmään haluavat kuulua.

Menettely tapa valiokunta:

<i>M. Väisänen.</i>	<i>J. E. Jokinen.</i>
<i>K. Laine.</i>	<i>T. J. Vacklin.</i>
<i>E. Härmä.</i>	<i>K. Harju.</i>

Iida Vihuri.

Valiokunnan mietintö hyväksyttiin.

Kokoukselle esitettiin Suomen Merimiesten lähettämä seuraava kirjelmä:

Suomen Ammattijärjestön edustajakokoukselle.

Helsingin Merimiesten ja Lämmittäjien ammattiosaston toimikunta käsitteli kokouksessaan t.k. 27 p:nä kysymystä edustajan lähettämisestä Genuassa ensi kesäkuun 15 p:nä pidettävään konferenssiin, • jossa tultaisiin käsittelemään ainoastaan merimiesten työolojen parantamista. Kun Ammattijärjestön edustajakokous on kuitenkin tällaisiin konferensseihin nähden asettunut kielteiselle kannalle, niin päätti toimikunta kääntyä edustajakokouksen puoleen seuraavalla ehdotuksella, sekä samalla toivoa, että asia käsiteltäisiin kiireellisenä.

Paitsi edellämainittua Kansainvälisen Työtoimiston järjestämää konferenssia, pidetään. Genuassa myöskin Kansainvälisen Merimiesliiton konferenssi, joka alkaa kesäkuun 11 p:nä ja kokoontuu se tekemään vastaehdotuksia Työtoimiston päätöksille. Kun olisi erittäin tärkeätä, että suomalaiset merimiehet olisivat edustettuina juuri tässä konferenssissa, niin olemme suunnitelleet asian siten, että Suomen hallituksen edustaja voisi samalla edustaa merimiehiä heidän omassa konferenssissaan.

Asiamme puolustukseksi tahdomme arv. edustajille esittää seuraavaa:

Suomen merimiehet ovat suuressa määrässä jäljellä toisista; ammatilaisista, joten he ehdottomasti kaipaavat kansainvälistä tukea taistelussaan työnantajia vastaan. Esim. sisä- ja rannikkoliikenteessä on työpäivä vielä 16—18-tuntinen ja usein saavat he työskennellä vuorokauden umpeensa. Palkat ovat tavattoman alhaiset, työnantajat kun maksavat palkkaa sen verran minkä itse haluavat, mitään työehto- tai palkkasopimusta kun ei ole olemassakaan. Näin ollen oman edustajan saaminen merimiesten konferenssiin olisi sangen suureksi hyödyksi merimiehillemme.

Esittämiemme syiden perusteella toivomme, että edustajakokous päättäisi konferenssiin osanoton meille myönteiseen suuntaan.

Helsingissä toukokuun 28 p:nä 1920.

Toveruudella

*Suom. Kuljet, tgöntek. liitto H:gin Merim.
ja Lämtnit a.o.*

Kalle Ahonen.

Puheenjohtaja.

K. 'A. Eskelin.

Sihteeri.

Fr. Aalto: Minä pyysin puheenvuoron, koska merimies- ja lämmittäjä-ammattiosaston puheenjohtaja kääntyi tänä aamuna puoleeni ja pyysi tuomaan kokoukselle vähän lisäselityksiä tämän heidän kirjelmänsä johdosta. Meille on tunnettua, että merimiehet on sellainen ammattikunta Suomessa, joka vielä on ulkopuolella kaikkien muiden järjestöjen nimenomaan sanoen työajassa. Niillä, on niinkuin täällä kirjelmässä mainitaan, sisävesistöillä 16—18-tunnin työpäiviä. Sen lisäksi niillä on vielä asunto-olot niissä pienissä paattipurkeissa siksi ahtaat, että niiden on siellä kesäkauden hyvin tukala elää. Kun tilanne on tällainen, niin minun ei tarvitse sitä pitemmälle selvittää. Kun hän nimenomaan teroitti sitä, että jos Ammattijärjestön edustajakokous pysyy edelleenkin sen päätöksen takana, ettei heille millään ehdolla anneta tilaisuutta päästä tällaisiin ulkomalaisiin konferensseihin, niin he eivät saa mitenkään ulkomaiden heitä vastaavain ammattijärjestöjen tietoon, minkälainen tilanne meillä Suomessa vallitsee ja toivoivat sentähden erityisesti, että tämä kokous olisi myöntänyt heille luvan lähettää asiantuntijamiehen mainittuun Genuan konferenssiin selvittämään merimiesten ja lämmittäjain asemaa Suomessa.

Tunturi: Minä olen vastustavalla kannalla. Kun kerran päätös on tehty, niin pysytään siinä, eikä sitä pureta.

Niemelä: Tuntuisi mielestäni naurettavalta, jos se päätös, joka tehtiin juuri, heti purettaisiin. Kun merimiehet pyysivät tätä lupaa, perustelivat he sitä kirjelmässään, sekä myös tässä suullisesti sillä, että täten korjattaisiin Suomen merimiesten täällä sisävesistöillä olevia oloja. Mutta minä ja jokainen on vakuutettu siitä, että Suomen sisävesistöillä ole-

vain merimiesten olot eivät parane siitä, jos he menevät tällaisiin konferensseihin porvariston kanssa. Se olisi luonnollisesti hyvä että he pääsisivät siihen merimiesten konferenssiin, joka mahdollisesti vastapainoksi pidetään siellä tälle toiselle konferenssille. Mutta se kysyy kuitenkin silloin yksityisiä varoja Suomen merimiehiltä, eivätkä he, eikä kukaan liitto pysty sinne lähettämään edustajaa. Ja valtion, nimittäin porvarien kanssa, lähteä sinne yhteistoimintaan, se ei ole merimiesten olojen parantamista, vaan näyttää paremmin siltä, että siellä on joku, joka tahtoi mielellään heidän kanssaan matkustaa. Minä siis edelleenkin olen sillä kannalla, että Ammattijärjestön kokouksella ei ole aihetta tuon kirjeen johdosta ryhtyä mihinkään toimenpiteeseen syystä, että täällä ennen tehty päätös kumoaa tämän kirjelmän. Merimiesten toiminnalle taas on viisaampaa lausua sanansa skandinaavialaisten merimiesjärjestöjen välityksellä.

Lehtonen: Kun asia tällä kertaa koskee juuri merimiehiä ja kun minä tiedän, että merimiesten kansainvälinen unioni on tässä asiassa toisella kannalla kun tämä kokous, niin en tahtoi, että tämän kansainvälisen merimiesjärjestön silmissä asetettaisiin Suomen Ammattijärjestö ehkä mahdollisesti naurunalaiseksi, sillä siinä unionissa, jos missään, ovat näköalat avarat. Merimiehet tuntevat ja ovat kulkeneet maailmaa ja katsovat asioita laveammalta kannalta ja heidän, jos kenenkään, täytyy olla kansainvälisissä suhteissa toistensa kanssa. Tätä silmällä pitäen ei olisi vahingoksi, jos Suomenkin merimiesten edustaja pääsisi yhteyteen muiden maiden merimiesten edustajain kanssa. En minä pidä niin tärkeänä tätä Genuan konferenssia, vaan sitä varsinaista merimiesten konferenssia ja sitä, että pääsisi niiden kanssa vuorovaikutukseen ja yhteistoimintaan. Sen takia kannattaa sin tätä merimiesten pyyntöä.

Tuomi: En ymmärrä, kun täällä tahdotaan tehdä kaikki mitä tehtävissä on, että saataisiin tämän edustajakokouksen vastikään tekemät päätökset taas uudestaan purettua. Mitä järkeä tässä on, että koetetaan saada asiat päätetyksi niin pian kuin mahdollista ja taas ruvetaan niitä purkamaan. Minä olisin sillä kannalla, että kun edustajakokous kerran on tehnyt päätöksen ja sen yhteydessä myös huomautettu tästä merimiesten asiasta, niin edustajakokous ilman pitempiä mutkia siirtyy päiväjärjestykseen.

Väisänen: Minä ajattelen ehdottaa, että tämä kysymys olisi lähetetty menettelytapavaliokuntaan lausunnon anta[^]

mistä varten, joka lausunto rakentuisi sille pohjalle, minkä kokouksessa hyväksytty periaate tässä suhteessa edellyttää.

Fr. Aalto: Ettei syntyisi väärinkäsitystä, että minä olisin halukas myös puoltamaan esitystä, pyydän huomauttaa, että minä olen esittänyt ainoastaan, sen, mitä merimiehet itse haluavat sanoa tässä asiassa.

Kantanen: Pyysin puheenvuoroa kannattaakseni Väisäsen ehdotusta, että asia lähetetään menettelytapavaliokuntaan. Muuten minä olen sitä mieltä, ettei suinkaan ruveta purkamaan ennen tehtyä päätöstä. Tämä on minusta niin kummallista. Merimiesten toimikunnalle tuli hallituksen taholta juuri kirjelmä, että lähetettäisiin edustaja sinne ja kun Ammattijärjestön edustajakokous ei sitä sallinut, niin lähetetään kirjelmä sieltä merimiesosaston kautta. Se on vasta kiero peliä se.

Kirjelmä päätettiin lähettää menettelytapavaliokuntaan

- lausunnon antamista varten.

Ammattijärjestön *tilintarkastajiksi* valittiin lippuäänestyksellä seuraavat henkilöt: Vakinaisiksi: *J. Laherma* 53, *K. F. Hellgren* 42 ja *V. Leino* 35 äänellä, sekä varalta *V. V. Salovaara* 29 ja *K. Harvala* 10 äänellä.

Ammattijärjestön säännöt.

Kokous päätti yksimielisesti hyväksyä säännöt muutettaviksi.

Kankari: Valiokunta on tehnyt suuria muutoksia näihin sääntöihin ja koettanut ottaa ohjeksi sitä evästyskeskustelua, joka täällä käytiin ja jossa erikoisemmin huomautettiin, että valiokunnan tulisi saada säännöt verrattain väljiksi, joten olisi kokousten päätösten ja muiden järjestelyjen avulla vapaampi toimintaa järjestellä. Näitä seikkoja silmällä pitäen on sääntöihin tehty niin paljon muutoksia, että ne ovat tulleet melkein kauttaaltaan korjatuiksi. Koska työ on ollut niin suuri, ei ehdotusta ole voitu jättää kokoukselle painettuna. On koetettu siten voittaa aikaa ja päätti valiokunta ehdottaa,

että kielelliset eli tyylilliset korjaukset jätettäisiin Ammattijärjestön toimikunnan tehtäväksi. •
Valiokunnan esitys hyväksyttiin.

Säännöt valiokunnan esittäminä käytiin läpi pykälittään.

1 ja 2 § hyväksyttiin.

3 §.

Lehtonen: Ellen minä väärin kuullut, niin sieltä oli pois Ammattijärjestön toimikunnan ehdotuksen 5 kohta: »Milloin Ammattijärjestön toimikunta ei katso mitään esteitä olevan, ottaa se liiton Ammattijärjestöön". Se on yhdistyslaki, joka vaatii, että tällainen kohta täytyy olla. Sosialihallitus on selittänyt, että säännöissä täytyy olla selvästi mainittuna, kuka ottaa jäsenet järjestöön ja tässä tapauksessa järjestöt.

Pykälä hyväksyttiin Lehtosen esittämällä lisäyksellä.

4 § hyväksyttiin.

5 §.

Halonen vastusti sitä, että edustajakokous valitsisi toimikunnan jäsenet. Liittotoimikunnat tulisi asettamaan ehdokkaat ja toimikunta hyväksyisi ne. *

Venhola: Ehdottaisin lisättäväksi sellaisen kohdan, että kullakin liitolla on oikeus valita varajäseniä toimikuntaan.

Halonen huomautti edelleen, ettei ole päätetty, että liittotoimikunnan jäsenet pitää olla Helsingistä. Ne voidaan valita muualtakin, miten liitto katsoo itselleen edulliseksi.

Kankari: Täällä on Halonen tehnyt ehdotuksen, että kukin liitto valitsisi edustajansa Ammattijärjestön toimikuntaan. Valinta on ajateltu järjestää sillä tavalla, että se toimittettaisiin tällä kertaa täällä, mutta seuraavalla kerralla liitot asettaisivat ehdokkaansa ja Ammattijärjestön kokous vahvistaisi vaalin.

Päätettiin, että toimikunta nyt valitaan tässä kokouksessa.

Valtuustoa koskeva pykälä poistettiin. 6, 7 ja 8 § hyväksyttiin.

9 § hyväksyminen lykättiin myöhemmäksi.

10 §.

Halonen: Tämän valiokunnan ehdotuksen mukaan tulisivat avustusta saamaan ne, jotka ovat joutuneet työsulkuun. Tällainen työsulku voidaan kuitenkin aina saada proseeraamalla aikaan useilla työaloilla hyvin helposti. Tällä

tavalla voi Ammattijärjestö tulla avustamaan-osittain myöskin hyökkäystaisteluissa.

Kankari: Valiokunnan enemmistö on verrattain pitkälti harkinnut tätä asiaa ja tullut siihen lopputulokseen, jonka esitin sen evästyskeskustelun pohjalla, mikä täällä aikaisemmin suoritettiin. Lähetekeskustelussa erikoisesti painostettiin, että säännöt eivät saa tulla liian sitoviksi ja että edustajakokoukselle jäisi mahdollisimman laaja valta päättää asioista. Tätä seikkaa silmälläpitäen, on valiokunta laatinut ensimmäisen momentin.

Moisio: Minusta tuntuu, että tämä on ilmeisesti heikko kohta näissä säännöissä. Täällä on koko ajan puhuttu siitä, että työtaistelut eivät saisi muodostua pitkeiksi, eikä taisteluja tulisi huomattavassa määrässä avustaa Ammattijärjestön puolelta, eikä ryhdyttävä varoja siihen hankkimaan. Nyt täällä on ilmoitettu että valiokunta ehdottaa avustuksen alkavaksi 6 päivää taistelun alkamisen jälkeen, kun Ammattijärjestön toimikunta oli ehdottanut sen alkavaksi 12 päivän jälkeen. {Esittelijä: 8 päivää ehdottaa valiokunta). Toisessa osassa sanotaan, että avustus on 6 mk. ja 3 mk. Mutta tällaista avustusta ei kyetä maksamaan. Nämä kaikki yhteensä tietävät sitä, että avustus silloin järjestyy toisella tavalla, kuin Ammattijärjestön toimikunta ehdottaa. Silloin on ennakolta sovittava mieluummin asianomaisen taisteluun lähtevän järjestön kanssa, paljonko se sitoutuu avustamaan.

Kankari: Kyllä eilen lähetekeskustelussa esitettiin vakinaisten ja ylimääräistenkin verotusten pienentämistä, mutta kun tässä sentään on asetettu sana »enintään" ja käytännössä olemme havainneet, että tähän asti on ollut yleisenä tapana, ettei korkeinta määrää ole kannettu, niin on katsottu mahdolliseksi tuo vero määrätä. Täällä määrätään, että Ammattijärjestö avustaa työnsulussa ja jos tällainen sulkua tulee, niin kaipa koko maan työväen myötätunto on sulkulaisten puolella ja se tekee myöskin rahallisia uhrauksia.

Tunturi: Kannatan Moisioin ehdotusta.

Loähikko: Pyytäisin vaan huomauttaa, että tämä kokous menettelytapakysymyksissä on lähtenyt sille kaltevalle tielle, joka on kaksiteräinen miekka ja sentähden täytyy varustautua siltä varalta. Mitä tulee avustuksen suuruuteen, niin on jo huomautettu, että kun eri palkkaa nauttivat ovat sijoitetut eri maksuluokkiin, niin eiväthän pienempipalkkaiset joudu maksamaan kuin 1:50 korkeintaan ja kun vertaa sitä entiseen määrään, joka oli 50 p. ylimääräistä veroa, niin

olosuhteet ovat kuitenkin siksi muuttuneet, ettei tämä korotusta itse asiassa tiedä. Täällä on ehdotettu kannettavaksi 3 mk. suurempipalkkalaisilta, mutta palkat ovat sentähden suhteellisesti enemmän nousseet kuin tämä verotus on nousut entisestään.

Kauppi: Yhdyn Louhikkoon.

Moisio: Minä uskon, että heikot järjestöt tästä kärsivät. Toivon, että tämä pykälä lähetettäisiin takaisin valiokuntaan, koska edellinen pykälä jäi hyväksymättä.

Koivunen: Yhdyn kannattamaan Moisio ehdotusta, että asia lähetetään valiokuntaan

Pykälä hyväksyttiin valiokunnan esittämässä muodossa.

H §.

Salovaara: Ehdottaisin, että tässä oleva kohta, jossa sanotaan, että sääntöjä voidaan muuttaa, jos $\frac{3}{i}$ äänten enemmistö sitä vaatii, muutettaisiin $\frac{2}{s}$ -

Kankari puolusti Salovaaran esittämää muutosta.

Valiokunnan esitys hyväksyttiin.

Kokous päätti, että säännöt otetaan käytäntöön heti ja avustuksia koskeva kohta heinäkuun 1 päivästä kuluvana vuonna.

Menettelytapavaliokunnan mietintö n:o 4,

koskeva menettelytapoja palkka- ja työriidoissa.

Työehtojen määrittely.

Ammatillisen liikkeen yleisempänä pyrkimyksenä on säännöllisissä oloissa ollut työehtosopimusten kautta työehtojen järjestäminen mahdollisimman kiinteiksi ja siten koettaa taata huonoinakin työaikoina ne palkat, mitkä sesonkiaikoina on saatu. Työehtosopimuksiin ei kuitenkaan ole päästy läheskään kaikilla aloilla. Etupäässä on niiden kautta voitu turvata etuja ammattitaitoiselle työvälle, mutta ammattitaitoa vaatimattomilla aloilla, pääasiassa suurteollisuudessa, on vähemmän niiden kautta voitu työvälle etuja hankkia.

Niilläkin aloilla, missä työehtosopimuksia on tehty, on työläisten keskuudessa" kuitenkin ilmennyt jonkun verran sään-

nöllisissäkin oloissa erimielisyyttä työehtosopimusten tarkoituksenmukaisuudesta, koska ne toisaaltapäin ovat asettaneet haittoja eri tilanteissa työläisille valvoa etujaan. Sota-aikana, jolloin elintarpeiden hinnat rupesivat suunnattomasti kohoamaan, olivat työehtosopimukset useilla aloilla haitaksi, sillä työnostajat pyrkivät silloin pitämään niistä kiinni, eivätkä tahtoneet maksaa elantosuhteiden vaatimia palkkoja. Siitä olikin seurauksena, että useilla aloilla olivat työläiset pakotettuja kiertämään sopimusta, tekemällä yksityisiä työstälähtöjä, »jonotuksia», saadakseen palkkoja nousemaan. Lopulta olivat työnostajat suurelta osalta pakoitettuja myöntämään koroituksia palkkoihin sopimuksista huolimatta, joka on useimmin tapahtunut n.s. kalliinajan palkankorotusten, perheavustusten ja muiden sellaisten muodossa.

Tätänykyä ei näytä olevan vielä suuresti toiveita siitä, että olot tasaantuisivat suunnilleenkaan entisen tapaisiksi, mutta voi tapahtua vieläkin äkkinäisiä keikauksia puoleen tai toiseen ja hintatasot voivat myös vaihdella, vaikkakaan pikaista laskua ei näytä olevan odotettavissa.

Kiinteät ja pitkäaikaiset sopimukset eivät siis nykyoloissa näytä olevan tarkoituksenmukaisia. Jos sellaisia nyt tehtäisiin, tulisi useilla aloilla palkkojen nousta 300—500 %:lla, vastatakseen edes rauhanaikaisia palkkoja. Joka tapauksessa tulisi niissä olla mahdollisuus työläisillä järjestää palkkaolojaan olosuhteiden vaatimusten ja voimasuhteiden mukaan, sekä muutenkin tehtävä ne sellaiseen muotoon, että ne eivät rajoita työntekijäin järjestäytymis- ja toimintavapautta.

Ajatus sellaisen palkkalautakunnan asettamisesta joka sopimuksen voimassa ollessa määritteli palkat elinkustannusten hintain nousujen ja laskujen mukaisesti, ei näytä edulliselta, sillä harvoin nykyoloissa saataisiin niin suuria koroituksia että ne olisivat läheskään riittävät ja jos sitä pian seuraisi laskukausi ja palkkalautakunta kävisi sen mukaan alentamaan palkkoja, olisi se työläisten syöksemistä kurjuuden kuiluun. Saisi tapahtua suuri hintatason aleneminen ennenkuin useimmilla aloilla olisi kapitalisteilla oikeutta työ-

palkkojen alentamiseen; niin alhaisia_useilla aloilla palkat ovat elinkustannuksiin verraten.

Edellä olevan perusteella päätti kokous:

1) että kysymys siitä, millä aloilla on edullista tehdä sopimuksia työehdoista, jätetään asianomaisten järjestöjen itsensä harkittavaksi;

2) sopimukset on sopivinta tehdä toistaiseksi tai lyhyeksi määräajaksi;

3) milloin sopimus tehdään määräajaksi, tulee Diissä taata työläisille tilaisuus erikoistoimenteillä järjestää palkkaoloja;

4) että joka tapauksessa tulee sopimuksissa olla taattu työläisille järjestötoimintavapaus ja oikeus työstä eroamiseen, milloin haluaa.

Työlakkojen valmistelu ja taistelukeinot.

Tässä suhteessa on määrittelyjä olemassa eri liittojen ja Ammattijärjestön säännöissä, kuin myöskin erinäisissä menettelytapaohjeissa ja päätöksissä. Niissä saattaa kuitenkin eräissä tapauksissa olla vanhettuneita ja tarpeetonta hitautta aiheuttavia muotoja ja määritelmiä, joita on tarkistettava ja muutettava asianmukaisessa järjestyksessä sellaiseksi, että niitä voidaan noudattaa, mutta samalla niiden tulee olla tarkoituksen mukaisia. Samoin menestyksellinen toiminta vaatii tarkkaa keskitystä, ettei jouduta anarkiaan.

Toiminnan tulee olla nopean joustavaa, mutta samalla harkittua. Palkankorotuspyyntöjen esittämisestäkin on keskusjärjestöille ilmoitettava välttämättä, sillä muuten eivät keskusjärjestöt voi tietoisina ja tarpeellisella asiantuntemuksella valvoa yhteistä etua. Keskusjärjestön lupa on välttämättä saatava lakon tekemiseen tai muiden voimaperäisempien taistelukeinojen käyttämiseen, ellei erikoistilanteita varten ole poikkeuksia myönnetty. Mutta keskusjärjestöt eivät saa vitkastella eikä tarpeettomasti viivyttellä lausuntojensa antamisessa.

On myös kiinnitettävä tarpeellista huomiota siihen, milloin on sopiva aika alkaa työtaistelu, jossa suhteessa on hyvä huomioon ottaa:

Onko aika sopiva työnseisauksen toimeenpanemiseen.

Onko työn valmistumisella kiire.

Voiko työnostaja teettää työnsä muualla.

Kuinka suuri prosentti työläisistä on järjestyneitä.

Kuinka paljon näistä sääntöjen mukaisesti avustusoikeutettuja.

Onko työnostajalla mahdollisuus hankkia rikkureita joko sivulta tai lakkolaisten riveistä.

Miten riittävät ovat lakkolaisten avustusvarat.

Y.m. onnistumiseen vaikuttavia seikkoja.

Avustuskysymykset ja muut sellaiset seikat ratkaistaan sääntöjen mukaan. Mahdollisuuden mukaan on myös koetettava ottaa huomioon se ettei lakkoja jatketa tarpeettoman pitkäaikaisiksi, joilla väsyttäisiin turhanpäiden voimia. Keskusjärjestöillä ei kuitenkaan ole oikeutta työlakon lopettamiseen ellei asianomaisten työläisten enemmistö sitä hyväksy.

Kokous päättää siis yleiseksi ohjeeksi hyväksyä:

1) Menettelytapoja työriita-asioissa on pyrittävä hellittämään sellaisiksi, ettei työläisiltä jäisi yhtään edullista tilaisuutta käyttämättä valvoakseen etujaan työnostajain riistoa vastaan.

2) Jos jonkun liiton tai järjestön nykyisin voimassa olevat säännöt vaikeuttavat erilaisiin olosuhteihin soveltuvaa ja tarpeeksi pikaista toimintaa, on sääntöjä siinä suhteessa ensi sopivassa tilaisuudessa muutettava.

3) Tavallinen lakko tunnustetaan edelleen tekevissä taistelukeinoksi, jota käytetään silloin, ellei työläisille välttämättömät vaatimukset muuten tule hyväksytyiksi. Muita taistelukeinoja voidaan käyttää tilanteen ja asianomaisten järjestöjen harkinnan mukaan.

4) Keskusjärjestöille säilytetään johto työriidoissa, milloin he eivät katso tarpeelliseksi alajärjestöille sitä luovuttaa.

5) Yksityiskohtaisten ja eri tilanteihin soveltuviin ohjeiden antamiseen annetaan oikeus Ammattijärjestön toimikunnalle ja liittojen toimikunnille.

Menettelytapavaliokunta:

M. Väisänen.

Iida Vihuri.

J. E. Jokinen.

Hj. Niemelä.

K. Laine.

E. Härmä.

K. Harju.

T. J. Vacklin.

Artturi Aalto.

A. Aalto: Ehdotan, että ensimmäisen osan loppuun lisätäisiin seuraavaa: Kuitenkaan ei valiokunta ole tahtonut jyrkästi kieltää palkkalautakuntien asettamista niiden työehtosopimuksien yhteyteen, joissa työntekijät katsovat sen edulliseksi.

Rantanen: Kannatan Aallon tekemää ehdotusta.

Väisänen: Tahtoisin vastata Aallolle, että hänen käsitöksensä tästä periaatteellisesta kohdasta on aivan väärä. Valiokunnan enemmistö asettui sille kannalle, että palkkalautakunnat eivät näytä erittäin edullisilta. Kun asia kaikin puolin harkittiin, luovuttiin siltä jyrkältä kannalta, että niitä ei olisi ensinkään asetettava ja otettiin mietintöön tällainen välilause „eivät näytä edullisilta”. Tämä ei tiedä sitä, että palkkalautakuntia ei saisi asettaa, jos ne joissain tapauksissa näyttäytyisivät työvälille edullisiksi. Sen vuoksi ei asiasta tässä päätöstausermassa mitään puhuta.

Äänestettäessä valiokunnan mietinnön ja Aallon ehdotuksen välillä, tuli valiokunnan mietintö suurella enemmistöllä hyväksytyksi.

Koivunen: Tämä viimeisen osan loppukappale, joka alkaa: „Avustuskysymykset ja muut sellaiset j.n.e.,” aina kappaleen loppuun, olisi mielestäni poistettava.

Väisänen: Edellisen puheenvuoron johdosta pyytäisin saada huomauttaa, että täällä lausutaan sellainen periaat-

teellinen toivomus, joka on kaikille yhteinen, sekä osastoille, että keskusjärjestöille, ettei lakkoja jatkettaisi tarpeettomasti, sen jälkeen kuin ei enää näytä olevan mitään voiton mahdollisuutta. Mutta, että järjestöillä ei kuitenkaan olisi oikeutta lopettaa lakkoa ilman, ellei työväestön enemmistö sitä hyväksy, tämän otti valiokunta tähän sen vuoksi, että aikaisemmin on ilmennyt sellaisia ikäviä kokemuksia ja riitoja, jolloin työläisjoukot ovat joutuneet hyvin ankaran arvostelun antamaan. Niin tapahtui sahatyöläisten lakossa Kotkassa 1914. Valiokunta ajatteli, että kun on lausuttu yleensä tuollainen periaate ja toivomus, että lakkoja ei laskettaisi vallan pitkäaikaisiksi, niin se riittäisi. Kansanvaltaisuuden periaatteen vuoksi ei kuitenkaan keskusjärjestöille annettaisi lakon lopettamisoikeutta, ellei asianomaisten työläisten enemmistö sitä hyväksy. Keravan puutyöntekijäin esityksessä ehdotettiin, että ellei $\frac{2}{3}$ työtaisteluun osaaottavia työläisiä hyväksy lakon lopettamista, ei sitä saisi lopettaa. Se olisi kuitenkin liikaa ja katsoimme kohtuulliseksi sen, että siinä riittää kyllä kun työväestön enemmistö sen hyväksyy. Minusta ainakin yksityisesti tuntuisi siltä, että keskusjärjestöillä pitäisi olla senverran auktoriteettia, että jos olosuhteet sen vaativat, ge auktoriteetillaan kykenee saamaan vähintään puolet lakkolaisista puolelleen/ silloin, jos lakon lopettaminen on välttämätöntä.

A. Aalto: Kun tämä periaate hyväksytään, voi tapahtua, että joku pieni ryhmä saattaa pitää lakkoa yllä, eivätkä ammatilliset järjestöt voi siihen millään lailla sekaantua: Minä tahtoisin muistuttaa, että voi sellaista tapahtua, että yksi työläisryhmä jyrkästi tahtoo pitää lakon voimassa ja se saattaa johtaa sellaisiin seurauksiin, että lakko leviää laajalle alueelle. Ammattijärjestö ja keskusliitot näkevät, että tuo lakko tuottaa täydellisen tappion, että se pitäisi lopettaa, mutta jos Ammattijärjestön kokouksen päätös on tällainen, niin silloin tätä päätöstä täytyisi ehdottomasti rikkoa käytännössä. Kyllä sellaisia tapauksia voi sattua. Minä kyllä tunnen Kotkan lakot, mutta en puutu niihin. Huomautan 1912 lakoista, jolloin myös Kymintehtailla oli lakko. Ammattijärjestö ja keskusjärjestöt ja kaikki muut olivat sitä mieltä, että lakko olisi lopetettava kun sitä oli 8 viikkoa käyty, mutta lakkolaiset yksimielisesti päättivät, että lakkoa oli jatkettava ja vasta 13 viikon kuluttua he huomasivat täydellisesti hävinneensä. Täällä on miehiä Kymin tehtaalta, jotka tietävät tämän asian. Jos silloin olisi voitu lakko ai-

kaisemmin lopettaa, niin minä luulen, olisi se onnellisemmin päättynyt. Minä olen sillä kannalla, että tämä kohta poistettaisiin. Sen mukaan ei Ammattijärjestön toimikunta voisi mihinkään lakkoon sekaantua, vaikka se näkisi siitä tulevan kuinka suuren onnettomuuden. Minä en tahtoisi, että Ammattijärjestön uusi puheenjohtaja olisi tekemässä päätöstä, jota hänen täytyy itsensä rikkoa.

Salovaara: Minun täytyy pääpiirteissään yhtyä Aallon lausuntoon. Kun täällä mainittiin sahatyöläisten lakosta Kotkassa, niin se oli yhdestoista hetki, kun lakko siellä lopetettiin. Että siitä syntyi suuri melu, se johtui suorastaan persoonapolitiikasta Haapalaisen ja Tokoin välillä. On paljon pienempi vaara, kun annetaan lakon lopettamisoikeus keskusjärjestöille, kun että se annetaan taistelussa olevalle järjestölle. Taistelun kuumeessa ei voida niin kylmästi harkita asiaa, kuin sen voi johto tehdä, nim. keskusjärjestö, jolla ei ole mitään omia intressejä siinä ajettavana, vaan päinvastoin se voi kylmästi seurata tilannetta ja katsoa mihin se on kehittymässä ja voi siitä harkintansa mukaan päättää, onko se työväelle edullinen vai eikö. Ei ole järjellistä ajatella, että keskusjärjestö pakottaisi lopettamaan lakon, ennenkuin se on välttämätöntä. Erittäin vaarallista on lakko esim. selaisessa tapauksessa, että paperitehtaan metallityöläiset tekevät lakon. Jos he menevät lakkoon, johon keskusjärjestöt ei saa sekaantua, niin se voi johtaa koko suuren paperitehtaan lakkoon tai sulkuun. Tällä tavalla voisi joutua ehkä tuhatta työläistä sulkuun, ja tämän voi aiheuttaa esim. 10 tai 12 lakkolaista siitä syystä, että ne eivät halua sitä lopettaa. Tämä on semmoinen kohta, jossa ei voida noudattaa kansanvaltaisuutta, vaan kylmää harkintaa.

Tuomi: Minä en tahdo muutosehdotusta vastustaa, vaan ehdottaisin poistettavan lauseen tilalle seuraavan lauseen: Keskusjärjestöt ovat oikeutetut pidättämään itselleen taistelun lopettamisoikeuden, jos siitä taisteluluvan yhteydessä huomautetaan.

Koski: Olen pääasiassa tämän mietinnön kannalla, mutta ehdottaisin siihen vielä muutoksen. On sattunut niin, että esim. työtaistelun syttyessä työpaikalle jää $\frac{1}{2}$ tai $\frac{1}{3}$ miehistä, toiset muuttavat muualle. Sen vuoksi tahtoisin lisätä täähän seuraavaa: »keskusjärjestöillä ei kuitenkaan ole oikeutta lakon lopettamiseen, ellei vielä työttöminä olevien lakkolaisten enemmistö sitä vaadi».

Kontula: Minä pyytäisin kiinnittää edustajain huomiota

siihen, mistä Aalto täällä mainitsi. Meillä Kymin työväellä on kokemusta siitä, mihin vie, jos johdolla, keskusjärjestöillä, ei ole lakoissa mikäänlaista määräämisoikeutta. 1904 siellä ryhdyttiin taisteluun ja sitä jatkettiin niin pitkälle, että siitä seurasi täydellinen häviö, vaikka aikaisemmin olisi voitu se paljon paremmin päättää. 1912 oli myöskin samansuuntainen tapaus. On saatava sellainen päätös, että jos työläiset eivät tahdo lopettaa epäonnistunutta lakkoa, niin on se keskusjärjestöjen lopetettava. Toivon, että perustelut muutettaisiin Aallon ehdotuksen mukaan.

Niemelä: Edellinen puhuja vetosi 1904 vuoden aikaisiin tapauksiin. Salovaaralle pyytäisin huomauttaa hänen esimerkkinsä johdosta, että metallimiehet kuuluvat ammattiosastoon ja päättävät siinä asiasta ja jos kuuluvat osastoon tehtaalla, niin se osasto päättää muiden kanssa. Olen valiokunnan ehdotuksen kannalla.

Väisänen: Sahatyöläisten lakon lopettamista 1914 voitiin kyllä puolustaa parhaiten sillä, että se tapahtui juuri siihen aikaan jolloinka alkoi maailmansota, joten sen seuraukset olisivat voineet olla vaaralliset. Sikäli kuin minulle on sahateollisuustyöväen liiton jäsenten taholta ilmoitettu, niin teko herätti tavattoman paljon katkeruutta ja vastenmielisyyttä keskusjärjestöjä kohtaan. Kuka tietää eikä siinä mahdollisesti ole ollut mukana persoonakysymyksiä niinkuin Salovaara täällä mainitsi, mutta en kuitenkaan luulisi, että ne sahatyöläisiin niin tavattoman suuressa määrässä olisivat vaikuttaneet. Muuten kun kerran pyritään työpaikkajärjestöihin, niin työläisten pikkuryhmäkunnissa esiintyminen, joista Salovaara mainitsi, ei pitäisi tulla vaaralliseksi.

Karvonen: On myönnettävä, että keskusjärjestöjen puolesta koetetaan päästä työtaisteluista niin vähällä kuin mahdollista. Niiden tehtäviin kuuluu sovitteluinen, mutta työläiset eivät aina katso asiaa samalta kannalta. Ne paikkakunnallisia oloja tuntevina tuntevat asiat toisella tavalla, kuin ne jotka esim. Helsingistä tulevat asioista selvää otta-
maan. Meillä on tästä hyviä kokemuksia olemassa. Täällä on jo puhuttu Kotkan lakosta. Se oli kerrassaan maltiton teko Ammattijärjestön toimikunnalta. Se katkeruus mikä silloin syntyi Kotkan sahatyöläisten keskuuteen, ei ole vielääkään hävinnyt, sillä siellä kuultiin enemmän työnantajain mielipiteitä kuin työmiesten. Työmiesten esittämiä tosi-
asioita ei otettu huomioon, vaan päinvastoin mitä herrat katsoivat tarpeelliseksi uskotella. Ne lähetit, jotka täältä kävi-

vät, olivat samanlaiset. On myönnettävä, että osa työläisistä taisteli Sahateollisuusliiton johtoa vastaan, joka julisti taistelun. Tällaiset seikat edellyttävät, että tällainen määräys kuin ehdotetaan, on oleva säännöissä.

Kantanen yhtyi kannattamaan Tuomen tekemää ehdotusta.

Louhikko: Kyllä se niin hullusti on, että minun täytyy yhtyä kannattamaan tätä Tuomen ehdotusta. SiM olen sitä mielipidettä, että tämän kokouksen pitäisi nyt jo vihdoin myöntää toimikunnalle, johdolle, se valta että se voi panna aikomuksensa voimaan. Siitä Kotkan jutusta on jo puhuttu niin paljon Ammattijärjestön edustajakokouksissa, että voin sen sivuuttaa. Siinä on tosiaan ollut toinenkin puoli, kuin se mitä täällä on painostettu. Minun käsittääkseni täällä menettelytapakysymyksissä yleensä on ajateltu ja oltu sillä kannalla, että sellainen asema on olemassa nykyään, että kaikki voimat on kohdistettava kapitalisteja vastaan ja työväen on kaikilla voimillaan ja tarmollaan toimittava työväen elinehtojen parantamiseksi. Jos ajatellaan, että me ryhdyimme pitkäaikaiseen laksoon ja toiselta puolen tiedämme sen, että suomalainen työmies varsinkin hämäläinen työmies, kun se kerran pääsee lakon makuun ei tahdo sitä lopettaa, vaikka se jatkuisi viimeiseen tuomioon. Suomalainen työmies ei käsitä, että lakkoa ei aina voiteta. Sen päästä pitää saada pois se usko että lakolla aina voitettaisiin. Tämän kokouksen täytyisi sentähden asettua sille kannalle, että kun se kerran sik eenkin yksimielisesti on hyväksynyt menettelytavan ja asettanut jo johdon, niin sen pitää antaa johdolle valta päättää taistelu, josta ei ole mitään hyötyä. Tämän se tekee hyväksymällä Tuomen ehdotuksen. Se sisältää sen, että kun johdolle tehdään lakkoilmoitus se pidättää itselleen — niin kuin metallityöntekijäin liiton taholta viime aikoina on tehty — oikeuden julistaa lakon lopetetuksi. Samoin on meidän tehtävä. Meidän ei pitäisi ottaa tuollaista venyvää menettelyä käytäntöön, vaan meillä täytyy olla selkäranka, että kun me kerran olemme asettaneet johdon, johon luotamme, niin me olemme myös velvolliset siihen luottamaan ja sen määräksi alistumaan, eikä meillä ole mitään aihetta epäillä, että uusi johto tekisi jotain sellaista, joka on työväelle vahingollista.

Koivusen ehdotus hylättiin äänestyksellä.

Tuomen muutosehdotus hyväksyttiin suurella äänenemistöllä.

Hautala ehdotti, että loppuosan 3 ponnen 2 viimeistä riviä poistettaisiin.

Fr. Aalto yhtyi edellisen puhujan lausuntoon.

Kontula: yhtyi edellisiin, ehdottaen lisäksi että alussa oleva sana «tavallinen» poistettaisiin ja tilalle asetettaisiin „työlakko”.

Vacklin: Minä yhdyn valiokunnan mietintöön. Tämä poistettavaksi ehdotettu lause on tärkeä olemassa tehostuskeinona. Yhdyn Kontulan ehdotukseen, mutta muuten hyväksyn mietinnön.

Tuomi: Minä olen periaatteessa aivan jyrkästi menettelytapavaliokunnan mietinnön 8 kohdan kannalla. Minä tahotoisin, että määrittely jätettäisiin asianomaisten järjestöjen huoleksi. Siis sama ajatus säilytettävä, mutta muoto pitäisi muuttaa.

Väisänen: Kyllä minusta 2 viimeistä riviä puheena olevassa ponnassa eivät ole vaarallisia. Tässähän ei paljasteta mitään. Se on aivan turha pelko,. Täällä sanotaan: muita taistelukeinoja. Siinä siis pidetään työnantajat ikäänkuin ymmällä; että mitkähän ne keinot mahtavat olla. Jos tässä olisi yksityiskohtaisesti ehdotettu muita keinoja, niin silloin se olisi vaarallista. Tässä muodossa en siinä näe mitään vaaraa.

Aalto: Puutyöntekijäin taholta on lausuttu toivomus, että Ammattijärjestön edustajakokouksessa olisi saatava tällainen päätös ja minä pyydän siis yhtyä kannattamaan valiokunnan ehdotusta.

Valiokunnan mietintö hyväksyttiin Tuomen tekemällä lisäyksellä.

Vastalause.

Koska emme voi hyväksyä Menettelytapavaliokunnan mietinnössä N:o 4, Työlakkojen valmistelu ja taistelukeinot, olevaa 3 kohtaa, ilmoitamme kokouksen päätöstä vastaan vastalauseemme.

M. Kontula.

Fr. Aalto.

Kalle Koivunen.

Ida Tuovinen.

Sääntöjen 9 § hyväksyttiin valiokunnan ehdottamassa muodossa.

Raha-asiain valiokunnan mietintö n:o 3, koskeva Nuorisoliiton avustamista:

Suomen Ammattijärjestön edustajakokous, käsitteä sen kasvatustyön tärkeyden, jota sos.-dem. Nuorisoliitto harjoittaa alaistensa osastojen välityksellä työläisten keskuudessa ammatillisen luokkatietoisuuden kohottamiseksi, ehdottaa edustajakokous tämän valistustyön tukemiseksi sos.-dem. Nuorisoliitolle kuluvana vuonna Smk. 3,000: —. Sen lisäksi myöntäköön Ammattijärjestön toimikunta seuraavina vuosina selvän luokkataisteluperiaatteen omaavalle Nuorisoliitolle valistustyön tekemiseksi määräämänsä summan harjintansa mukaan.

Raha-asiain valiokunta.

J. S. Kivi.

, *Tilda Kaihosalo.*

O. Särö.

August Helminen.

Moisio: En voi hyväksyä valiokunnan mietintöä ja pyydän esittää kokoukselle seuraavaa: Ammattijärjestön taloudellinen tila on verrattain heikko ja tulopuoli edelleenkin rajoitettu, katsoen niihin menoihin, joita edustajakokous on suunnitellut, niin että jo nyt tiedossaolevat menot kuluttavat miltei kaikki vakinaisella verotuksella saadut tulot. Sen sijaan on Nuorisoliitto taloudellisesti jotenkin yhtä vakavarainen järjestö kun Ammattijärjestökin, jota paitsi Nuorisoliitolla on enemmän mahdollisuuksia tilapäistulojen hankkimiseen. Kun näin on, en mitenkään voi ryhtyä valiokunnan enemmistön tekemään päätökseen puheenaolevassa asiassa, vaan ehdotan, että edustajakokous ei sitoutuisi rahalliseen avustukseen Nuorisoliitolle, vaan asia jäisi Menettelytapavalio-kunnan päätöksen varaan.

Kaihosalo: Raha-asiainvaliokunnan mielestä Suomen Ammattijärjestön edustajakokous olisi nyt velvollinen antamaan tunnustuksen sos.-dem. Nuorisoliitolle. Se olisi nyt ensi kertaa. Liitto on pitemmän aikaa avustanut ammatillista liikettä ja tehnyt sille suurta hyötyä. Minun mielestäni ei 3,000 markan apu ammatillisen valistustyön tekemisestä ole suuri. 3,000 markalla ei tehdä paljon työtä missään lii-

tossa, mutta se olisi myötätunnon osotus nuorisoliikkeelle,, joten edustajakokous voisi yhtyä raha-asiainvaliokunnan mietintöön.

Merikoski: Ellen väärin kuullut, niin ponnessa sanotaan: ammatillisen luokkatietoisuuden kohottamiseksi. Tarkoittaanko sellaista luokkatietoisuutta kuin esim. muurarien ja timpermannien välillä. Muuten yhdyn Moisioon.

Huttunen: Ilman pitempiä perusteluja pyydän kannattaa Moisio-ehdotusta.

Tuomi: Olen sitä mieltä, että tästä kysymyksestä ei päätettäisi ilman menettelytapavaliokunnan mietintöä. Siinä sanotaan mitä velvollisuuksia Nuorisoliitolla on Ammattijärjestöä kohtaan.

Kantanen: Yhdyn kannattamaan Tuomen tekemää ehdotusta, että Menettelytapavaliokunnan mietintö esitetään ja sitten keskustellaan molemmista rinnan.

Kokous päätti, että Menettelytapavaliokunnan mietintö esitetään ennen kun keskustelua jatketaan.

Menettelytapavaliokunnan mietintö n:ro 5, koskeva ammatillisten järjestöjen suhdetta Sos.-dem. Nuorisoliittoon.

Sos.-dem. Nuorisoliiton toimikunta on tehnyt Ammattijärjestön edustajakokoukselle esityksen rahallisen avustuksen myöntämisestä sanotulle liitolle valistustyön harjoittamista, varten, sekä ammatillisten järjestöjen ja sanotun liiton välisten suhteiden järjestämisestä. Valiokunta tunnustaa Sos.-dem. Nuorisoliiton tärkeän merkityksen nuorison valistukseni alalla, josta ammatilliselle työväenliikkeellekin on hyötyä,, minkä tähden hyvien suhteiden säilyttäminen tämän liiton; ja ammatillisten järjestöjen välillä on mitä suotavinta. Kun kuitenkin raha-avustuksen myöntämisestä ehdotuksen tekeminen kuuluu raha-asiainvaliokunnalle, jättää valiokuntat asian tämän puolen käsittelyn sanotulle valiokunnalle.

Edellyttäen että Ammattijärjestön edustajakokous myöntää Sos.-dem. Nuorisoliitolle rahallista avustusta, ehdotamme asian muusta puolesta edustajakokouksen päätettäväksi seuraavaa:

1. Että Suomen Sos.-dem. Nuorisoliitto vei-

voitetaan vointinsa mukaan toimimaan siten, että kaikki sen 20-vuotiaat jäsenet, jotka jo yhden vuoden ajan säännöllisesti ovat Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton alaiseen osastoon kuuluneet, myöskin liittyvät jäseniksi ammattiosastoihin.

2. Että Suomen Ammattijärjestö velvoittaa alaisensa ammattiliitot, jotka eivät jo niin ole tehneet, heti ensimmäisissä edustajakokouksissaan järjestämään suhteensa Suomen Sos.-dem. Nuorisoliittoon seuraavalla tavalla:

a) että ammattiosastot ottavat Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton alaisten osastojen jäsenet jäsenikseen ilman sisäänkirjoitusmaksua siinä tapauksessa, että nämä jäsenet eivät vielä ole 20 ikävuottaan täyttäneet ja että he ovat vuoden yhtämittaisesti kuuluneet johonkin Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton alaiseen osastoon;

b) että asianomaiselle liitolle ei ammattiosaston myöskään tällaisilta jäseniltä tarvitse suorittaa sisäänkirjoitusmaksua.

Menettelytapavaliokunta:

M. Väisänen.

Ida Vihuri.

K. Harju.

K. Laine.

J. E. Jokinen.

T. J. Vacklin.

Hj. Niemelä.

E. Härmä.

Kaihosalo huomautti Merikosken lausunnon johdosta, että sanamuoto ei ehkä ole onnistunut, sitä olisi hyvä muuttaa.

Niemelä yhtyi raha-asiainvaliokunnan mietintöön.

Tuomi: Nuorisoliitto on kansalaissodan jälkeen tehnyt tarmolla työtä ammatillisen liikkeen uudelleen elvyttämiseksi. Vuoden 1919 alussa lähdin kiertelemään ympäri Suomea ammattiyhdistysliikkeen uudelleen järjestämiseksi ja tein matkoja 60—70 kuntaan. Nuorisoliikkeen ja sen äänenkannattajan puolelta on paljon tehty ammatillisen liikkeen hyväksi, joten se mielestäni hyvin ansaitsee sen tunnustuksen mitä

täällä on ehdotettu ja se tulee edelleen yhä suuremmassa määrässä työskentemään ammatillisen liikkeen eteen sen mukaan kun täällä on tehty sen mielipiteitä vastaavia päätöksiä. Olen itse nuorisoliittolainen ja jossain määrin luulen tuntevani sitä mielipidettä, mikä siellä on vallalla. Voin sanoa, että se on suurin virhe mitä kokous voi tehdä, jos se asettuu nuorisoliikettä vastaan. Nuorison on tulevaisuus ja nuorisoliittolaiset tässäkin kokouksessa ovat huomattavaa osaa näytelleet.

Salovaara: Toveri Tuomen lausunto osottaa nuorisoliikkeen kantaa, koska hän on nuorisoliiton jäsen ja edustaa etupäässä juuri nuorisoliittoa tässä edustajakokouksessa. Minä olen myöskin sitä mieltä, että meidän vanhempien tulisi tehdä kaikki voitavamme nuorisoliikkeen tukemiseksi ja kannattamiseksi. Mutta tuo ehto, että ne, jotka ovat jäseninä nuorisoliikkeessä, pääsevät osastoihin ilman maksuja, on minusta niin suuriarvoinen, että siitä vuosien varrella koituu tuhansien markkojen tappio niille järjestöille, joittenka välityksellä nuorisoliittolaiset yhtyvät Ammattijärjestöön. Kun tämän otamme huomibon, niin mielestäni me olemme silloin Ammattijärjestön miehinä tehneet velvollisuutemme Nuorisoliittoa kohtaan, emmekä siis enää ole velvolliset myöntämään erikoisia raha-avustuksia siitä yksinkertaisesti syystä että Nuorisoliiton ohjelmaan tietysti kuuluu valistaa sitä työläisnuorisoa, jonka se joukkoihinsa kokoo edistääkseen pyrkimyksiään. Toinen seikka on se, että Nuorisoliitto on niin voimakas järjestö taloudellisesti, että se pystyy tekemään valistustyötä ilman, että sillä rasitetaan Ammattijärjestön kassaa tällaisena aikana. Ei mikään estä meitä ottamasta seuraavassa edustajakokouksessa asiaa esille ja kun täällä on tehty esim. sellainen päätös, ettei Ammattijärjestö tule avustamaan enää työtaisteluissa, niin on luonnollista, että rahavarat kasvavat ja voi se vastaisuudessa paremmin jakaa avustuksia tällaisiin tarkoituksiin. Minä tämän perusteella, ettei meillä ole varoja, katsoisin kevytmieliseksi, että kokous myöntäisi avustusta muuten kuin että 20 vuotta nuoremmat nuorisoliittolaiset oikeutetaan pääsemään Ammattijärjestön alaisiin liittoihin ilman sisäänkirjoitusmaksua.

Puheenvuorot rajotettiin.

Niskanen: Täällä sanottiin, että Tuomi on yksinomaan nuorisoliittolainen. Minun nähdäkseni Ammattijärjestön ko-

kouksen on tunnustettava nuorisoliikkeen merkitys siinä määrässä, että sitä avustetaan vuosittain jonkinlaisella summalla. Tämä ei suuresti rasita rahavaroja, ei vie sinne eikä tänne Ammattijärjestön kassaa. Nuorisoliike ansaitsee sen tunnustuksen, sillä sen toimesta tulee vuosittain kymmeniä ja satoja jäseniä ammatillisiin järjestöihin. Nuorisoliitto myöskin antaa näille nuorille ensimmäiset ohjeet käytännöllisissä tehtävissä. Tämä velvottaa ammattiyhdistysliikettä varteenottamaan juuri nuorisoliikkeen kasvattavan merkityksen. Kannatan raha-asiainvaliokunnan ehdotusta.

Kankari: valitti sitä seikkaa, että kokouksessa oli vastustettu tehtyä ehdotusta. Mainitsi itsellään olevan puhujamatkoilta sellaisia kokemuksia, että nuorisoliittolaiset olivat saaneet jäseniä ammattiosastoihin siellä, missä hänellä puhujana ei ollut mitään menestystä.

Nurminen vastaili Salovaaran huomautuksiin ja kannatti varojen myöntämistä.

Vuokila: Minun täytyy ikäväkseni myöntää, etten ole nuorisoliittolainen, mutta silti lämpimästi kannatan valiokunnan mietintöä juuri Tuomen esittämillä näkökannoilla. Kulkiessani ammattiyhdistysväen keskuudessa olen tullut huomaamaan, että nuorisoliiton järjestöt ovat ehdottomasti tehneet paljon hyötyä ammattiyhdistysliikkeelle kansalaissodan jälkeen ja myös sitä ennen. Ympäri Suomen ovat nuorisoliittolaiset ammattiyhdistysliikkeen eturivin miehiä.

Niemelä: Kun tulee kysymykseen vaikka kuinka pieni avustus nuorisoliikkeelle, niin ammattiyhdistysliikkeen veteraanit asettuvat vastustamaan sitä. Näyttää siltä, että tässä on jonkinlainen ylpeys kysymyksessä. Katsovatko nämä ammattiyhdistysliikkeen veteraanit, että se vastustus, mikä alhaaltapäin tulee, on liika vaikea heidän sulattaa. Kun katsoo nuorisoliikettä, niin täytyy tunnustaa, että nuorisoliiton osastot paikkakunnallaan tekevät enemmän työtä kuin ammattiliikkeen johdossa olevat henkilöt. Sillä he jokaisessa kokouksessaan pohtivat keskustelukysymyksiä, pitävät huolta kirjallisuuden levittämisestä, puhuvat j.n.e. Mikä on suurempaa työtä kuin sellainen. Minusta on hämmästyttävää, että näin pientä asiaa kehdataan vastustaa niinkuin Salovaara teki.

Raha-asiainvaliokunnan mietintö hyväksyttiin äänestyskellä.

Menettelytapavaliokunnan mietintö hyväksyttiin yksimielisesti.

Koska ulkolaisten edustajain täytyi matkansa^ tähden poistua ennen kokouksen loppua, myönnettiin puheenvuoro toveri *hangelle*, joka lausui:

Koska meillä Tukholmassa alkaa Ammattijärjestön valtuuston kokous maanantaina, olen toverini Holmströmin kanssa pakotettu nyt poistumaan kokouksesta. Puhuja pyysi omasta ja toverinsa puolesta kiittää siitä ystävällisyydestä ja vieraanvaraisuudesta, jota heitä kohtaan oli kokouksen kestäessä osoitettu. Kun he eivät ymmärrä suomenkieltä, eivät he tietenkään ole voineet aivan täydellisesti seurata kokouksen kulkua. Puhuja sanoi kuitenkin' olevansa vakuutettu siitä, että kokous on tehnyt sellaisia päätöksiä, jotka johtavat ammatillista työväenliikettä yhä parempiin saavutuksiin. Puhuja uskoi, että siitä huolimatta vaikka hän toverinsa kanssa ei olekaan aina ymmärtänyt niitä motiiveja, jotka ovat johtaneet kokousta erinäisten päätösten tekoon, nämä siitä huolimatta ovat hyvin harkitut ja niinmuodoin johtavat ammattiyhdistysliikettä niitä päämääriä lähemmäksi joihin ammattiyhdistysliike kaikkialla pyrkii. Toivottavasti se hyvä yhteisymmärrys, joka on tähän saakka vallinnut Suomen ja Skandinavian maiden eri liittojen ja erittäinkin ammattiliittojen kesken saa yhä pysyväisemmän pohjan ja edelleen vahvistuu. Kiittäen vieläkin kerran, lausui puhuja kokoukselle jäähyväiset.

Puheeseen vastasi kokouksen puheenjohtajana toimiva Arvo *Tuominen*: Suomen Ammattijärjestön viidennen edustajakokouksen puolesta on minulla kunnia tulkita kokouksen kiitollisuus ruotsalaisen veljesjärjestön edustajille tovereille *Langelle* ja *Holmströmi*Ue. Suomen ammatillisesti järjestynyt työväki on suorastaan ylpeä saadessaan olla ja toimia läheisessä yhteisymmärryksessä ja vuorovaikutuksessa voimakaiden skandinaviaalaisten veljesjärjestöjen ja ennenkaikkea ruotsalaisten järjestöjen kanssa. Tämä yhteisymmärrys on ollut paraiten havaittavissa juuri kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana, jolloin Suomen työväestö on saanut olla Suomen porvarisluokan suojeluskuntain diktatuurin alaisena, ollen voimaton itse itseään auttamaan, puhumattakaan siitä taloudellisesta avustuksesta, jota meidän kansalaissodan hajallelyödyt järjestömme ovat saaneet ruotsalaisilta veljesjärjestöiltä. Muistetaan myöskin se voimakas siveellinen avustus, jolla ruotsalaiset toverit ovat meitä tänä aikana tukeneet. Tahdon erikoisesti mieliin muistuttaa erään yksityis-

tapauksen* V. 1918, jolloin valkoinen terrori maassamme voimakkaimpana riehui, muistamme kun Suomen porvaristo tahto> m.m. teloittaa niin Suomen kuin Ruotsinkin työväen hyvin tunteman toverin, ylikonduktööri Jalon, niin tällöin Ruotsin työväestö ryhtyi suoranaisiin voimatoimenpiteisiin pakottaakseen maamme julman porvariston luopumaan tästä aikeestaan. Mainitsen vaan tämän yksityisen esimerkin, joka osaltaan selittää millä tarmolla ja antautumuksella ruotsalaiset veljesjärjestöt ovat meitä tukeneet. Tästä kaikesta, joka unhoittumattomasti pysyy Suomen työväestön mielissä, tuntee maamme työväestö olevansa suuressa kiitollisuuden velassa ulkomaalaisille tovereilleen ja ennen kaikkea ruotsalaisille tovereille ja veljesjärjestöille. Minä siis pyydän, että Te, kokouksemme vieraat, Ruotsin veljesjärjestön edustajat veisitte tämän kokouksen ja koko Suomen järjestyneen työväen terveiset kotimaanne työväestölle kuin myöskin tulkitsette ne vilpittömät kiitollisuuden tunteet, joita Suomen työväestö on tuntenut ja tuntee auttajiansa Ruotsin työläisiä kohtaan sekä että Suomen työväen hartain toivomus on saada yhä kiinteämmiksi ystävyysten ja veljeyden siteet Pohjanlahden toisella puolella olevien toverien kanssa.

Tahtoisin vielä sanoa, että se vaikutus minkä vieraat toverit kokouksestamme ja järjestöjemme toiminnasta ovat saaneet, ei suinkaan ole kiitettävä eikä ilahuttava, eikä mitenkään rinnastettavissa heidän keskeytymättömästi toimineiden voimakkaiden järjestöjensä toimintaan. Toivomme Teidän kuitenkin käsittävän sen vaikean aseman, missä olemme täällä eläneet ja vieläkin elämme ja joka juuri on aiheuttanut että meidän toimintamme on ollut miltei alusta alettava, olemme vielä ikäänkuin synnytystuskissa. Horjumaton uskomme on kuitenkin, että Suomen työväenluokka on jälleen nouseva, kokoava voimansa, kohotakseen siitä alennuksen tilasta, jossa olemme olleet ja vieläkin osittain olemme.

Samalla kun puhuja vielä lopuksi kokouksen puolesta kiitti vieraita esitti hän Ruotsin ammattiyhdistysliikkeelle kolmikertaisen eläköönhuudon, johon kokous voimakkaasti yhtyi.

Tämän jälkeen laulettiin Internationalesta ensimmäinen ja viimeinen värssy.

tännölliseen ohjelmaan, ovat seurauksena niistä virtauksista, joita koko maailman ja myös tämän maan ammatillisesti järjestyneen työväenluokan keskuudessa viimeaikoina hyvinkin huomattavissa määrin ja koko lailla voimakkaina on ilmennyt. V. 1918 loppuunkäyty maailmansota kaikkine sitä seuranneine kurjuuksineen on saattanut kaikkien maiden riiston-alaiset työläiset keksimään uusia ja tarmokkaampia menettelytapoja taistelussa vallassa olevaa riistäjäluokkaa vastaan. Niiden merkeissä on tämäkin kokous pääasiassa kulkenut. Kokouksessa on voimakkaana ilmennyt sellainen mielipide, että ammatillisesti järjestyneen työväen kesken voimassaolleet toimintamuodot eivät kaikissa kohdin enää ole ajan vaatimusten mukaisia. Ja sentähden on tässä kokouksessa edustajat parhaansa mukaan koettaneet saada nämä nykyistä tilannetta vastaaviksi. Missä määrin tässä työssä on onnistuttu, sen näyttäneen jo ehkä hyvinkin läheinen tulevaisuus. Sitä, että tyytymättömyyttä voi tulla puolelta jos toiseltakin, ei saa eikä voida katsoa edustajain syyksi siinä merkityksessä, etteikö kukin olisi aina yrittänyt kykynsä mukaan tehdä työtä niiden uudistusten luomiseksi, joita tässä kokouksessa on suunniteltu.

Kehoitin puolestani edustajia kutakin paikkakunnallaan vaikuttamaan, että tämän maan ammatillinen työväenliike säilyisi niistä repeämisistä, joita tämän maan poliittisessa työväenliikkeessä viime aikoina on ollut hyvinkin suuressa määrässä havaittavissa. Tunnussanamme olkoon: koko maamme ammatillisen työväenliikkeen yhtenäisillä voimilla on pyrittävä saavuttamaan tämän maan työväenluokalle mahdollisimman hyvä toimeentulo nykyisenkin riistojärjestelmän aikana, unohtamatta silti sitä yhteistä köyhälistön päämäärää, joka on sosialismi.

Näillä muutamilla sanoilla minä puolestani julistan Suomen Ammattijärjestön 5:n edustajakokouksen päättyneeksi ja samalla saan kiittää arvoisia edustajia siitä luottamustoitimesta, johonka he minut tässä kokouksessa ovat uskoneet.

Kehoitin, että lopuksi tämän kokouksen päättäjäisiksi kohotamme 3-kertaisen eläköön-huudon tämän maan työväenluokan taistelulle ja sen jalolle päämäärälle, sosialismille. Eläköön!

Väisänen lausui: Arvoisat toverit ja edustajat! Ennenkuin täältä hajaannumme, pyydän Teille lausua muutamia sanoja.

Minäkin voin puolestani suurella tyydytyksellä merkitä

sen yksimielisyyden ja sen eheyden, mikä tässä kokouksessa on ilmennyt. Minusta näyttää, että ammatillinen työväenliike on sittenkin tällä kertaa vielä voitu säilyttää eheänä, vaikka senkin hajaantumisesta, samalla tavalla, kuin valtiollisessa työväenliikkeessämme, on lausuttu hyvin paljon epäilyksiä. Samalla kun tämä kokous on mielestäni poistanut tämän epäilyksen, on tässä kokouksessa ilmennyt eräs kunnioitettava piirre: arvokkuus ja mallikelpoinen esiintyminen, joitakin poikkeuksia, yksityistapauksia lukuunottamatta. Tämä onkin tärkeä seikka työväenliikkeessä. Se osoittaa kehittyneisyyttä, se osoittaa sitä harjaantuneisuutta, sitä harkintakykyä jota työväestö aina ja joka paikassa yhteiskunnallisessa toiminnassaan tarvitsee. Jos tätä kokousta vertaa esim. viime syksyiseen puoluekokoukseen, niin minun täytyy sanoa, että tässä on hyvin suuri ero. Ja ennen kaikkea se on ilmennyt siinä, että on vältetty melkein kokonaan persoonallisia loukkauksia ja persoonallisia hyökkäyksiä, vaikka mielipiteet ovat törmänneet jossain määrin vastakkain. Se onkin mielestäni luonnollinen ja terve ilmiö työväenliikkeessä kun se vaan tapahtuu maltillisuuden rajoissa. Minä uskon,, että jos tähän suuntaan jatkamme toimintaamme tulee olemaan menestystä edelleen.

Niiden päätösten merkitys, jotka tässä kokouksessa ovat tehdyt, näkyy lähemmin lähitulevaisuudessa. Se ei ole tällä kertaa täysin arvosteltavissa. Minä puolestani kuitenkin uskon, että kun olemme näiden päätöstemme taakse voineet asettua niinkin yksimielisinä ja yhtenäisinä, niin voidaan tästä tehdä se johtopäätös, että ne vastaavat myöskin niitä käsitteitä, jotka vallitsevat työläispiireissä tällä hetkellä.

Tämä kokous on osoittanut erityistä luottamusta minua kohtaan. Siitä luottamuksesta minä pyydän kiittää. Minä tosin olen sangen paljon epäroinyt asettua ottamaan vastaan tämän sangen tärkeän ja vastuunalaisen tehtävän, Ammattijärjestön puheenjohtajan toimen, joka minulle on uskottu. Mutta kun olen huomannut, että niinkin valtava kannatus on minulla siihen toimeen ollut, niin olen luottanut siihen, että heikoillakin voimilla tulen siinä onnistumaan ja voin vakuuttaa, että toimintaohjeenani tulevat olemaan pääasiallisesti ne suuntaviivat, jotka tässä kokouksessa meidän toimintaohjelmaamme ovat vedetyt ja keskitetty joukkojen tahto. Ja tässä mielessä siis uskalsin asettua tähän tehtävään, mutta tiedän ja olen vakuutettu siitä, että tehtäväni tulee sangen vaikeaksi, jos en saa teiltä, työläistovereilta,

apua sekä pääkaupungista että maaseudulta. Samalla kun minä käännyin täten Teidän puoleenne, voin ryhtyä yhteistoimintaan Teidän kanssanne ja tulen paraani mukaan työskentelemään työväenliikkeen hyväksi ilman mitään sivutarkoituksia.

E. K. Louhikko puhui *M. Paasivuorelle*, muistuttaen, että tämä on työväenliikkeemme alkuajoista saakka ollut siinä mukana, tehden sille arvaamattoman suuria palveluksia. Kun hän nyt eroaa Ammattijärjestön puheenjohtajan toimesta, lausui puhuja toveri Paasivuorelle vilpittömän tunnustuksen hänen suorittamastaan työstä, uskoen, että hänen nimensä tulee säilymään rehellisen luokkataistelun edustajana Suomen työväenliikkeen historiassa.

M. Paasivuori vastasi puheeseen, kiittäen hänelle lausutusta tunnustuksesta.

Kokous lopetettiin kello 2,40 ip. laulamalla Työväenmarssi.

Olemme tänään tarkastaneet edelläolevan Suomen Ammattijärjestön V:nen edustajakokouksen pöytäkirjan ja havainneet sen kokouksen menon ja siellä tehtyjen päätösten kanssa yhtäpitäväksi.

Helsingissä lokakuun 20 p:nä 1920.

Emil Tuomi.

T. J. Vacklin.

Esityksiä ja ehdotuksia

Suomen Ammattijärjestön viidennelle
edustajakokoukselle

Kokous pidetään Helsingissä toukokuun 25
ja sitä seuraavina päivinä 1920

S. Ammattijärjestön viidennen edustajakokouksen työohjelma.

1. Kokouksen avaus.
2. Kutsuvieraiden esittely ja tervehdykset.
3. Edustajien nimenhuuto, tarkastettujen valtakirjain mukaan.
4. Kokouksen toimitsijain vaali. Ehdotetaan valittavaksi:
 - a) 2 puheenjohtajaa,
 - b) 3 sihteeriä,
 - c) 4 ääntenlaskijaa,
 - d) 2 pöytäkirjan tarkastajaa.
5. Valiokuntien vaalit. Ehdotetaan valittavaksi:
 - a) toimitus- ja valitusasiainvaliokunta, 6 jäsentä,
 - b) sääntövaliokunta, 6 jäsentä,
 - c) järjestömuotovaliokunta, 10 jäsentä,
 - d) menettelytapavaliokunta, 6 jäsentä,
 - e) raha-asiain valiokunta, 4 jäsentä.
6. Päätetään kokouksen työjärjestyksestä.
7. Esitetään toiminta- ja tilikertomukset vuosilta 1917, 1918 ja 1919 sekä päätetään niistä.
8. Järjestömuotokysymys.
9. Kehoitus- ja valistustyö.
10. Menettelytavat palkka- ja työehtoriidoissa.
11. Ammattijärjestön säännöt ja Valtuuston lakkauttaminen.
12. Rauha Neuvosto-Venäjän kanssa.
13. 8-tunnin työaikalain turvaaminen.
14. Palkkalakikysymys.
15. Edustajain ja Valtuuston jäsenien palkat.
16. Ammattijärjestön puheenjohtajan, taloudenhoitajan ja sihteerin palkat sekä toimikunnan jäsenten palkkiot.
17. Ammattijärjestön puheenjohtajan vaali.
18. Toimikunnan vakinaisten ja varajäsenten vaali.
19. Tilintarkastajain ja heidän varamiestensä vaali.
20. Muita mahdollisesti esitettäviä asioita.

Kokouksen työaika.

Kokous alkaa tiistaina toukokuun 25 p:nä Helsingin Työväentalon A-salissa klo 10 a.p. ja jatkuu klo 1 päivällä. Klo 1—3 on päivällisloma. Senjälkeen jatkuu kokousta klo 3—6 i.p. Seuraavina päivinä on aikajärjestys muuten sama, paitsi kokous alotetaan klo 9 aamulla.

Kokoussäännöt.

1. Kokous alkaa täsmälleen määrättyinä aikoina. Joka aamu toimitetaan nimenhuuto.

2. Puheenvuorot pyydetään kirjallisesti puheenjohtajalta sitä varten painetuilla lipuilla, joista ilmenee myöskin se, minkä liiton edustaja on puheenvuoroa pyytänyt.

3. Paikaltaan saa puhua 2 minuuttia; yli sen ajan kestävä puhe on pidettävä puhujalavalta.

4. Uudet ehdotukset ovat jätettävät kirjallisesti puheenjohtajalle. Niitä ehdotuksia, joita keskustelun aikana ei ole kannatettu, ei oteta äänestyksen alaiseksi.

5. Toiminta- ja tilikertomuksista keskusteltaessa on Ammattijärjestön toimitsijoilla puheenvuorojärjestyksestä riippumatta, oikeus antaa tarpeellisia selityksiä. Sama oikeus on myöskin valiokunnan asiain esittelijällä.

6. Puhevuorot ja puheaika voidaan rajoittaa kokouksen päätöksellä.

7. Äänestys tapahtuu käsiennostolla, edustajakorttia näyttämällä, ja vaadittaessa nimenhuudolla.

8. Vaalit toimitetaan lippuäänestyksellä.

9. Saliin pääsee näyttämällä ovella olevalle ovivartijalle edustajakorttia.

10. Valikyselyjä tai muita sattuvia asioita ei esitetä suoraan kokoukselle, vaan ovat ne jätettävät kirjallisesti toimitusvaliokunnalle, joka ne lausuntonsa ohella esittää kokoukselle.

11. Kuuntelijain laskemisesta kokoukseen päättää kokous kun pyyntö siitä esitetääri.

Järjestömuodot.

Ammattijärjestön toimikunnan ehdotus.

Toimikunta ei katso olevan syytä lähteä tässä yhteydessä yksityiskohtaisesti käsittelemään kaikkia niitä esityksiä mitä järjestömuotojen suhteen on tehty, koska v. 1912 pidetyn Ammattijärjestön edustajakokouksen asettama järjestömuotokomitea on asiasta julaissut laajoja mietintöjä eli selostuksia niinhyvin Suomen kuin ulkomaidenkin ammatillisesta liikkeestä ja järjestömuodoista sekä niiden kehityksestä.

Toimikunta tahtoo vaan puolestaan omana ehdotuksenaan esittää seuraavaa:

Yllämainittu järjestömuotokomitea antaa maamme ammatillisen liikkeen järjestämisestä seuraavan loppulausunnan:

«Työnantajain ammatillinen liittoutuminen ja yhdistyminen ei ainoastaan kansallisesti vaan myös kansainvälisesti sekä heidän järjestöjensä käymä häikäilemätön taistelu työväen oikeutettuja vaatimuksia vastaan, pakottaa työtätekevän luokan entistä tarmokkaammin yhtymään ammatillisiin järjestöihinsä sekä säilyttämään ne eheinä ja aina taistelukuntoisina; ja on kaikki toiminta mikä tähtää näiden järjestöjen hajoittamiseen taikka heikontamiseen ehdottomasti tuomittava työväenluokalle vahingollisena.

Tämän on kokemus meillä ja muissa sivistysmaissa osoittanut olevan ainoan ja oikean tien, joka johtaa työtätekevän luokan todellisiin saavutuksiin taistelussa vapautuksensa puolesta. Samalla osoittaa kokemus, että ne järjestömuodot, jotka meillä ovat kehittyneet samansuuntaisesti kuin naapurimaissamme ja näiden ammatillisten järjestöjen noudattama menettelytapa ovat olleet oikeita ja kestäneet koetuksen, niin että tuskin nykyään voidaan uusia järjestömuotoja löytää, jotka paremmin voisivat edistää työväen ammattiyhdistysliikettä.

Järjestömuotomme ovat edelleen kehityksenalaisia; järjestöemme epäilemättä kehittyvät yhä suuremmiksi ja voimakkaammiksi liittoutumiksi. Mutta tämän kehityksen ehkäisemistä ja häiritsemistä olisi lähtäviä keinoitekoisesti erikoisilla kokousten ja neuvottelujen päätöksillä jouduttamaan. Järjestöjemme yhdistely sellaisin päätöksin ei ole mahdollista. Pahin vika järjestöissämme on siinä, että vielä eivät kaikki työläiset — ei yksityisten eikä valtion ja kuntain palveluksessa olevat — ole yhtyneet ammattiyhdistyksiinsä.

Työnantajamme ovat järjestöjensä avulla hankkineet itselleen suunnattoman voiman niin taloudellisissa kuin yhteiskunnallisissakin asioissa ja olisi työväenluokan perikato edessä, jos sen ammatilliset järjestöt eivät kehittyisi. Sentähden on kaikissa ammateissa ja teollisuuksissa luotava voimakkaat liitot ja nämä yhdistettävä lujaksi keskusjärjestöksi; tämä on paras järjestymismuoto.

Taistelua työnantajistoa vastaan on käytävä voimakkaasti, sillä se järjestöineen käy työväestön elin-ehtojen kimppuun kokonaisena luokkana. Ja tähän leveään, voimakkaaseen rintamaan järjestykäämme näin:

- 1) Kullekin paikkakunnalle muodostetaan kussakin liitossa yksi ammattiyhdistys, joka sitten jakaantuu ammattiosastoihin ja verstasosastoihin, kuten tämän mietinnön perusteluissa esitetään."

Edelläolevan ensimmäisen ponnen sijalle ehdottaa toimikunta seuraavaa:

- 1) Että kullekin paikkakunnalle kunkin ammatin eli teollisuuden alalle muodostetaan, mikäli mahdollista, yksi ammattiosasto ja se jakautuu työhöuonekuntiin. Osastot valitkoot työpaikoille luottamusmiehiä, joiksi työhöuonekunnat tekevät ehdokkaita.

- 2) Samalla paikkakunnalla olevat ammattiosastot muodostakoot keskenään *keskuskomiteoja*, jotka valvovat työväen suojeluslakien noudattamista, pitävät yllä yhtenäistä toimintaa palkka- ja työehtoliikkeissä, järjestävät kehoitus- ja valistustyötä paikkakunnallaan, tehden kaikista edellämäinuituista asioista esityksiä ja ehdotuksia osastojen kautta asianomaisille liitoille, milloin siihen aihetta ilmaantuu.

Komitean toinen ja kolmas ponsi voitaisiin sellaisinaan hyväksyä, ja niiden numerot muuttamalla kuuluvat ne seuraavasti:

3) Eri paikkakuntien ammattiosastot muodostakoot koko maata käsittävän liiton.

4) Kaikki liitot yhtykööt Suomen Ammattijärjestöön.

Komitean neljäs ponsi, joka kuuluu: «Kunkin paikkakunnan kaikki ammattiosastot kehittäkööt keskinäisiä suhteitaan», olisi nyt tarpeeton, koska sen tarkoitus on sanottu jo 1:ssä ja 2:ssa ponnassa.

Viidennen ponnen ehdottaa toimikunta seuraavaksi:

5) Liitot velvoittakoot osastonsa perustamaan paikallisia keskuskomiteoita.

Komitean viides ponsi tulee olemaan tässä kuudes, ja kuuluu seuraavasti:

6) Kukin liitto samoin kuin Ammattijärjestö liittyy mahdollisimman läheiseen yhteistoimintaan vastaavien kansainvälisten järjestöjen kanssa.

7) Mitä erikoisesti ammattiyhdistyksien ja liittojen suhteeseen tulee, on keskitetty järjestäminen ainoa oikea, niin että sekä rahallisesti että hallinnollisesti on liiton johdolla lopullinen määräamisvalta. Sitä varten on pyrittävä siihen, että kaikki verotus tapahtuu liiton toimesta sen keskuskassan hyväksi ja ammattiosastot saavat omaa toimintaansa varten kantaa ainoastaan liittotoimikunnan hyväksymän veron. Niin myös palkkaliikkeissä ja muussa jokapäiväisessä toiminnassa on ammattiyhdistysten seurattava liiton johdon ohjeita ja päätöksiä.

Komitean 7:nneen ponnen ehdottaa toimikunta sellaisenaan hyväksyttäväksi, eli seuraavassa muodossa:

8) Liittojen kehittäminen teollisuusliitoiksi on pidettävä johtavana periaatteena, sillä työnantajajärjestöjä vastaan sillä tavalla parhaiten voidaan taistella, Jäsenten siirtymiseen nähden liitosta toiseen

noudatetaan Ammattijärjestön kolmannen edustajakokouksen päätöstä, että nimittäin liitosta toiseen saa siirtyä ilman uutta sisäänkirjoitusmaksua, mutta sikäli muutettuna, että toiseen liittoon siirtynyt jäsen saa nauttia siinä ainoastaan niitä avustuksia mitä hän nautti siinä liitossa josta hän siirtyi.

Silloin kun tehtaassa, verstaassa ja työmaalla työskentelee useamman ammatin tai teollisuuden työläisiä, on niistä kunkin liittyttävä ammatti- tai teollisuusalallaan olevaan liittoon, jos tällä liitolla on paikakakunnalla oma ammattiosasto; muussa tapauksessa tulee heidän liittyä siihen liittoon, jonka ammattiosasto tehtaassa, verstaassa taikka työmaalla on määrävänä. Tästä säännöstä saadaan poiketa ainoastaan silloin kuin asianomaisilla liitoilla on asiasta nimellinen sopimus. Ne liitot, joilla on yhteinen työnantajajärjestö vastassaan, tehkööt keskenään ennen kuin palkkaliikkeen aloittavat sopimuksen siitä, miten siinä on meneteltävä, mitä vaatimuksia esitettävä, kuinka mahdollisessa lakossa ja sulussa on avustuskysymys ja neuvottelut järjestettävät j.n.e. Kukin liitto on velvollinen kuitenkin avustamaan vain omia jäseniään, ellei liittojen kesken ole tästä poikkeavaa sopimusta avustuksien suhteen tehty. Tällaisista sopimuksista on jäljennös jätettävä Ammattijärjestölle.

9) Ammattijärjestön perustana ovat liitot, jotka suorittavat säännöllistä ja ylimääräistä veroa jäsentensä puolesta sillä tavalla kuin Ammattijärjestön säännöissä määrätään.

Ammattijärjestön toimikunta yhtyy pääasiassa järjestömuotokomitean käsityksiin järjestömuodoista, mutta katsoo kuitenkin tarpeelliseksi esittää yksityiskohtaisenkin ehdotelman ammatti- ja teollisuusliitoista, joiden täydellistytämiseen olisi pyrittävä. Eri liitot ja ne työläiset, jotka kuhunkin liittoon voitaisiin sisällyttää, ehdottaa toimikunta määriteltäväksi seuraavasti:

Ajurien liitto.

Tähän liittoon voivat kuulua kaikki kuorma- ja pika-ajurit, vaan voisi liitto kokonaisuudessaan yhtyä myös Kuljetustyöntekijäin liittoon.

Elintarveteollisuustyöntekijäin liitto.

Tähän liittoon voisivat kuulua: Tehdas- y.m. leipomojen työläiset, keksitehtaiden työläiset, makaroonitehtaiden työläiset ja sokerileipurit, joita kaikkia on maassa yhteensä noin 6,000. Voitaisiin ajatella tähän liittoon yhdistettäväksi myös teurastajat ja makkarantekijät, meijerityöläiset, kasvivoi- ja margariinitehtaiden työläiset sekä kaljapanimojen työläiset.

Kehruu-, kutoma- ja värjägsteollisuusigöntekijäin liitto.

Tähän liittoon voisivat kuulua: Pellavanpuhdistustyöläiset, teko villatehtaiden, puuvillatehtaiden, villatehtaiden, pellavatehtaiden, nauhankutomotehtaiden, pitsitehtaiden ja värjäystehtaiden työläiset sekä trikoo- ja sukankutomojen työläiset, toisin sanoen kaikki, jotka lankojen ja kutomotuotteiden valmistuksessa ja niiden värjäyksessä työskentelevät.

Kirjateollisuustyöntekijäin liitto.

Tämä liitto voi sulkea piiriinsä: Kirjanpainajat, kone- ja käsinlatojat, kivipaino- ja kemigrafityöläiset ja kirjansitomotyöläiset, joita on maassa yhteensä noin 5,000.

Kuljetustyöntekijäin liitto.

Tämä liitto käsittäisi merenkulku, lastaus- ja lossaustyöt — mikäli niitä itse tuotantolaitosten yhteydessä ei suoriteta — kuorma-, pika-ajurin ja autonkuljettajain ammatit. Raitioliikenne, mikä ei suoranaisesti lähemmin kuulu toisten liittojen piiriin.

Liike- ja taloustyöntekijäin liitto.

Tähän liittoon voitaisiin sisällyttää: myymälä-, konttori- ja ravmtolapalvelijat, perhepalvelijat ja varastotyöntekijät, mikäli ne työskentelevät kauppaliikkeiden yhteydessä, joten nykyinen Kauppa- ja Liiketyöntekijäin Liitto ja Talous- ja Ravintolatyöntekijäin Liitto olisi yhdistettävä yhdeksi liitoksi niiden läheisen sukulaisuuden takia.

Metalliteollisuustyöntekijäin liitto.

Tämän liiton piiriin kuuluvat: Maasuunien eli raudanvalmistuslaitosten työläiset, valimojen, konepajojen, naula- ja

rautalankatehtaiden, villatehtaiden, sahanterätehtaiden, putki-johtotehtaiden, sähkökone- ja kuntoonpanotehtaiden, sähkövalaistus- ja voimansiirtolaitosten, rautalaivatelakkain, messinki- ja tinavalimojen, karkea- ja hienotaontapajojen sekä yleensä kaikkien metalliteollisuuslaitosten työläiset, mikäli heidän työnsä koskee metallien käsittelyä, joko niiden jalostamista tai niistä tuotteiden valmistamista. Vielä on mainittava läkki-, pelti- ja vaskisepät sekä muut käsiteollisuuden luontoisilla aloilla työskentelevät metallityöläiset, kuten puukkosepät, kulta- ja hopeasepät, kellosepät ja kaivertajat, jotka kaikki voivat tähän liittoon kuulua. Edellämainituilla ja niihin verrattavilla aloilla on metallityöläisiä maassamme noin 20,000.

Maalaus- ja väriyöntekijäin liitto.

Tähän liittoon voisivat ammatin tai työalan sukulaisuutta silmälläpitäen kuulua: maalarit, linoleumimattojen kiinnittäjät, pellavaöljy-, lakka- ja väritehtaiden työläiset. Voidaan myös mainita vielä Stucco- eli keinotekoisien marmorien tekijät, joita tosin on meillä vain muutamia. Kun maalareita jo yksinään on maassamme yli 3,000, niin voidaan sanoa tähän liittoon soveltuvia edellämainittuja yöntekijöitä olevan maassa kaikkiaan noin 5,000, joten mahdollisuuksia saada verrattain huomattava liitto, on olemassa.

Muuraus-, rappaus-, uuni- ja kipsityöntekijäin liitto.

Kuten jo ylläoleva nimitys sisältää, tulisivat tähän liittoon kuulumaan: muurarit, rapparit, uunisevät ja kipsityöntekijät, mutta tarkoituksenmukaista olisi, että myös tiilien ja laastinkantajat kuuluisivat tähän liittoon, sillä työehto- ja palkkakysymyksissä ovat viimeksimainittu läheisissä tekemisissä ensinmainittujen kanssa, ja nämä työtkin ovat tavallaan sukulaisuudessa keskenään. Myös sementtityöntekijät voisivat kuulua tähän liittoon, sillä »muurausta» on sementtityökin tavallaan, varsinkin betonityö. Näiden työläisten yhteinen lukumäärä ei ole tunnettu, mutta useissa tuhansissa se joka tapauksessa voidaan laskea.

Kivityöntekijäin liitto.

Tähän kuuluisivat: porarit, hakkurit, hiojat, kiinnipaniijat, vuolukivitehtaiden työläiset, katukivien hakkaajat, kadunlaskijat, kivityöapurit (rusnarit). ja rakennuksien perustuksien tekijät.

Näiltäkin aloilta löytyvät työntekijät voidaan laskea tuhansissa.

Pauteollisuustyöntekijäin liitto.

Tällä liitolla on laajat kasvamismahdollisuudet. Siihen voidaan nimittäin liittää työläisiä lukuisilta eri työaloilta, jotka ovat sukulaisuudessa keskenään. Niistä lueteltakoon: huonekalu- ja konttorien sekä myymäläin sisustuspuusepät, puulaiva- ja veneveistämöiden puutyöläiset, puusorvaajat, tynnörintekijät, ajokalujen ja lastenvaunujen puuosien tekijät, lestien ja puuvarsi- tekijät, kehyslistatehtaiden työntekijät ja kehyksien kokoonpanijat, piano- ja urkuharmoonitehtaiden puusepät, paju- ja rottinkihuonekalujen tekijät, puisien leikkikalujen tekijät, suksien tekijät, harjojen ja siveltimien tekijät, markiisien ja sälekaihdinten tekijät, puunkyllästäjät ja -värjääjät, faneerityöntekijät, kävely- ja sateenvarjokeppi- tekijät, korien, tuohiesineiden, karstojen ja kampo- jen tekijät, koneenosien puisien mallien tekijät ja rakennuspuusepät eli kirvesmiehet. Näitä kaikkia voidaan laskea Suomessa olevan noin 12,000. Puuteollisuuden alalle voi siis muodostua, laajaa järjestäytymistä edellyttäen, voimakas teollisuusliitto.

Tässä välillä voidaan ottaa puheeksi se usein mainittu

„Rakennusteollisuustyöväen liitto.“

Sen perustamisesta on ollut puhetta jo pitemmän aikaa, mutta sen mahdollisuudet näyttävät olevan heikot. „Rakennusteollisuus“ ei ensiksikään ole mikään erityinen ja itsenäinen teollisuus, vaan syntyvät rakennukset useampien eri teollisuuksien ja ammattien avulla. Rakennusta tehtäessä tarvitaan puuteollisuutta, metalliteollisuutta, muurarin ammattia, uunintekijän ammattia, maalarin ammattia, lasinleikkaajan ammattia j.n.e. Näiden niin erilaisten teollisuuksien ja ammattien työläisistä ei keino- tekoisesti voida tehdä ehyttä ja tarkoitustaan vastaavaa „rakennusteollisuustyöväen liittoa“. Pakkokeinot eivät sitä myös voi edistää. Tällaiselle liitolle saataisiin vain ulospäin näkyvä nimi, mutta ei sisäistä eheyttä eikä sitä voimakkuutta jota on tarkoitettu.

Mutta kun entistä tehokkaampaa yhteistoimintaa rakennus- alaa koskettavien järjestöjen kesken kaivataan, niin ehdottaa Ammattijärjestön toimikunta,

että rakennus- alaa koskettavien liittojen toimitsijoista muodostetaan näitä liittoja yhdistävä komitea,

johon esim. muurarien, maalarien, kivityöntekijäin ja puutyöntekijäin liitot valitsevat lisäksi kukin kaksi jäsentä. Tämä komitea pitää yllä vuorovaikutusta liittojen kesken milloin palkka- ja työehtoliikkeitä rakennuksilla syntyy, ja järjestää myös kehoitustyön yhtenäiseksi.

Edellä jo on sanottu, että muurarien ja rapparien apulaiset sekä sementtityöntekijät voisivat kuulua muurarien y.m. liittoon, mutta jos he eivät haluaisi erota Tehdas- ja Sekatyöväen liitosta, niin olisi myös siitä kutsuttava asiantuntijoita ylläehdotettuun komiteaan, silloin kun palkka- ja työehtoliikkeitä rakennuksilla esiintyy.

Paikallista yhteistoimintaa rakennusalaan koskevien eri osastojen välillä voidaan taas ylläpitää muodostamalla paikallisia rakennustyöväen luottamusmies-keskuskomiteoja.

Nahkateollisuustyöntekijäin liitto.

Tähän liittoon soveltuvat: nahkurit sekä tehtaista että käsityöliikkeistä, jalkinetyöntekijät, samoin tehdas- ja käsityöalalta, valjaiden tekijät eli satulasepät, nahkakäsineiden (hansikkaiden) ja turkiksien valmistajat, sekä yleensä kaikki nahkatuotteiden valmistajat.

Nahan valmistuksen ja nahkateollisuustuotannon alalla työskentelee Suomessa vähintään 7,000 työläistä.

Paperiteollisuustyöväen liitto.

Tämä liitto tulisi olemaan ei puhdas teollisuusliitto vaan osaksi myös tehdasliitto, sillä siihen tulisi kuulumaan ei nimenomaan paperiteollisuustyöläisiä, vaan myös paperitehtaissa työskenteleviä seka- ja aputyöläisiä, mutta ei sanotuissa tehtaissa työskenteleviä *muiden teollisuuksien työläisiä*, joilla on omat teollisuusliittonsa, paitsi jos nämä muiden teollisuuksien työläiset itse haluavat kuulua paperityöläisten liittoon, niin heitä ei ole siitä estettävä, mutta ei myöskään siihen pakoitettava. Tähän liittoon tulisivat siis varsinaisesti kuulumaan: paperitehtaiden työläiset, puuhiomo- ja pahvitehtaiden työläiset, selluloosatehtaiden työläiset, mikäli selluloosatehdas on itsenäinen tai paperitehtaan yhteydessä, mutta jos selluloosatehdas on sahalaitoksen yhteydessä ja siinä sahauksen jätteistä valmistetaan selluloosaa, on sellaisen tehtaan työväestön sopi-

vinta yhtyä sahateollisuustyöväen liittoon. Paperiteollisuustyöväen liittoon tulisivat vielä kuulumaan: tapettitehtaiden, kirjekuori- ja paperikotelotehtaiden sekä paperinjalostustehtaiden työläiset, kuin myös paperipussien ja kartongin tekijät. Näillä edelläluetelluilla aloilla on työläisiä kaikkiaan noin 11,000.

Sahateollisuustyöväen liitto.

Tämä liitto on myös osaksi teollisuus-, osaksi tehdasliitto, samaten kuin paperityöläisten liittokin ja tulisivat siihen kuulumaan: sahojen ja höyläämöjen työläiset, halkosahojen, sysien valmistuslaitosten ja laatikkotehtaiden työläiset sekä metsä- ja uittotyöläiset.

V. 1913 sahateollisuudesta toimitetun tutkimuksen mukaan oli saha-, metsä- ja uittotöissä yhteensä 82,821 työläistä ja puutavaran lastaus- ja purkaustöissä 5,905 työläistä, siis sen perusteella olisi tässä puu-raaka-aineteollisuudessa noin 100,000 työläistä. Tämä työläisten lukumäärä tietenkin riippuu kulloinkin vallitsevista puutavaramarkkinoista, mutta jokatapauksessa on tällä alalla suurin lukumäärä työläisiä kuin millään muulla teollisuusalalla ja siis mahdollisuuksia kasvattaa suuri ja voimakas liitto.

Kuten jo edellä on mainittu, voisivat tähän liittoon yhtyä myös niiden selluloosatehtaiden työläiset, jotka ovat sahojen yhteydessä ja saavat raaka-aineensa pääasiallisesti sahoista.

Tehdas- ja sekatyöväen liitto.

Kuten jo nimikin osoittaa, on tämä liitto kokonaan tehdasliiton luontoinen, siis ei teollisuusliitto. Tähän liittoon tulisivat kuulumaan seuraavien alojen työläiset: Kaivoksien, järvimalmin nostopaikkojen, kalkkitehtaiden ja polttimojen, tiilitehtaiden, kaakelitehtaiden, porsliini- ja fajanssitehtaiden, liitutehtaiden, muurilaastitehtaiden, sementti-, asfaltti- ja keinotekoisien kiven valmistustehtaiden, kipsitehtaiden, turvepehkutehtaiden, klooraatti-, hiilihapo- ja soodatehtaiden, luujauhotehtaiden, räjähdysaineiden, tulitikkutehtaiden, kimröökitehtaiden, teknokemiallisten tehtaiden, tervapolttimoiden ja pikitehtaiden, hartsitehtaiden, öljytehtaiden, lukuunottamatta pellavaöljytehtaita, kumitavara-tehtaiden, kynttilä-, saippua- ja suopatehtaiden, lakka- ja pulituuritehtaiden, köysi- eli nuoranpunomatehtaiden, vanu- ja huopatavaratehtaiden, kalanverkkotehtaiden, lastuvillatehtaiden, rulla-, korkki-, mallas-, sokeri-, siirappi-, karamelli-, marjamehu-, sikuri-, etikka-, tupakka-, nappi- ja leimasintehtaiden, kaasu-

tehtaiden, pesu- ja silityslaitosten, saunojen, kylpylaitosten sekä sairaalojen työntekijät, y.m. edellämainittuihin verrattavat.

Jos rakennus-aputyöläiset eivät haluaisi liittyä muurarien y.m. liittoon, niin he voisivat kuulua myös tähän tehdas- ja sekatyöväen liittoon. Vielä voisivat tähän kuulua nuohoojat, valokuvaamojen työläiset y.m.s.

Tällaista tehdas- ja sekatyöväkeä on maassamme arviolta noin 29,000.

Näiden lisäksi sopisi nykyisen *Lasiteollisuustyöväen liiton* yhtyä Tehdas- ja sekatyöväen liittoon kokonaisuudessaan. Lasiteollisuuden alalla oli v. 1914 työläisiä 1,728.

Kun Maatyöläisten liitto ei vuoden 1918 tapausten jälkeen ole voinut nousta toimintaan, niin olisi kehoitettava kaikkia maatyöväen osastoja, mikäli niitä on, yhtymään Tehdas- ja sekatyöväen liittoon. Ja missä osastoja ei ole, eikä voida sellaisia perustaa, olisi kehoitettava yksityisiä maatyöläisiä liittymään tämän liiton osastoon, jos sellainen on paikkakunnalla.

"Vaikka edellä onkin jo paperiteollisuustyöväen liitto ja siihen kuuluviksi ajatellut työläiset määritelty erikseen, niin voidaan kuitenkin ajatella toteutettavaksi tämän sekä tehdas- ja sekatyöväen liiton *yhdistäminen*. Ollen suureksi osaksi tehdasliiton luontoinen, sopisi paperiteollisuustyöväen liitto hyvin yhdistettäväksi tehdas- ja sekatyöväen liittoon, joten Ammatti-järjestön toimikunta ehdottaa sitä.

S. V. Rautatien konepajojen työntekijäin liitto.

Tämä on luonteeltaan myös enempi tehdasliitto, sillä siihen kuuluu metalliteollisuustyöläisiä, puuteollisuustyöläisiä, maalarin-ammattilaisia, verhoilija-ammattilaisia, aputyöläisiä j.n.e. On toivottu, esim. metalliteollisuustyöntekijäin liiton taholta, että tämä liitto yhtyisi edellämainittuun liittoon, mutta kun S. V. R. Konep. liiton kokoonpano on näin sekalainen, ja kun siihen kuuluvien työläisten työnantajana on valtio, niin näiden kahden liiton yhdistäminen tulisi kaikesta päättäen olemaan epäonnistunut yritys. Näillä valtion verstasyöläisillä siis olisi toimikunnan mielestä paras säilyttää oma liitto.

Tie- ja Vesirakennustyöväen liitto.

Tämä liitto voi käsittää kaikki ne työläiset, jotka työskentelevät rautateiden, maanteiden, siltain, satamain, kanavain y.m.s. rakennus- ja korjaustöissä, ruoppaustöissä sekä koskien perkauksissa y.m.s. Kuitenkin, jos esim. sillan rakennuksen

suorittaa joku metalliteollisuuslaitos, esim. sellainen kuin Kone- ja Siltatehdas Helsingissä, niin kuuluvat sen laitoksen sillanrakennustöissä olevat työläiset metalliteollisuustyöntekijäin liittoon.

Vaatetusteollisuustyöntekijäin liitto.

Tämä liitto tulee olemaan osaksi ammatti-, osaksi teollisuusliitto. Se käsittää räätälit, naisten vaatteiden ompelijat, turkki-työntekijät, paita-, kaulus-, hattu-, lakki-, sateen- ja päivänvarjotehtaiden työläiset, koruompelijat, vanttuiden tekijät y.m. edellmainittuihin verrattavat tehdas- ja käsityöläiset. Vaatetusteollisuuden ja -ammatin alalla on työläisiä noin 6,000.

Ammattijärjestön toimikunta katsoo, että jos edelläolevien ehdotelmien mukaisesti ammatillisten järjestöjen rakennetta edelleen kehitetään, niin järjestöt vastaavat tarkoitustaan ainakin yhtähyvin tai paremmin kuin joitain toisia muotoja yrittämällä toteuttaa, sillä edelläolevat rajamääritelmät ovat tehdyt luonnollisia teollisuuksien rajoja silmälläpitäen, ja niissä puitteissa toimien ollaan oikealla pohjalla. Järjestöjen vaikutusvoima ja saavutukset riippuvat pääasiassa järjestyneisyyden laajuudesta ja järjestyneiden kehittyneisyydestä ja valistuneisuudesta, eikä niinpaljon siitä, minkälainen muoto on järjestöillä.

Sentakia siis Ammattijärjestön toimikunta ehdottaa, että edustajakokous hyväksyisi edelläolevat ehdotelmat.

S. Tehdas- ja Sekatyöväen liiton osasto n:o 122 Oulussa,

päättyi ehdottaa Suomen Ammattijärjestön kokoukselle liittojen yhdistämistä ja erityisesti piti osasto tärkeänä, että S. Tehdas- ja Sekatyöväen liitto, S. Kuljetustyöntekijäin liitto ja S. Saha-teollisuustyöntekijäin liitto yhdistettäisiin, sillä näissä ei ole erityisiä ammatillaisia, vaan sekatyöläisiä, ja läheisissä kosketuksissa toistensa kanssa. Osasto pyytää, että ylläoleva ehdotus otettaisiin huomioon.

Liiton toimikunnan lausunto.

Edelläolevan johdosta päätti liiton toimikunta käsityksensä lausua, että eri liittoja olisi yhdistettävä sikäli kuin niiden yhdistäminen katsotaan olevan työväen ammatilliselle liikkeelle eduksi ja yleinen kehitys sitä vaatii.

S. Kivityöntekijäin liiton osasto n:o 46 Oulussa,

ehdottaa liittojen yhdistämisestä seuraavaa:

Rakennusosalalla toimivat pienet liitot olisivat, mikäli mahdollista, kaikki yhdistettävät, jotta saataisiin isompi ja voimakkaampi liitto. Kun työnantajatkin järjestäytyvät ja lujittavat liittojaan, niin olisi työläisten myös saatava ammatillinen toiminta tehokkaammaksi ja yhtenäiseksi, ja se kävisi hyvin päinsä sillä tavalla, että rakennustyöaloilla toimivia liittoja yhdistettäisiin. Siten voisivat eri ammattilaiset paremmin auttaa toisiaan, ja myöskin agitationia voitaisiin tehokkaammin ylläpitää.

Edellämainittujen syiden takia ehdotamme siis:

että pieniä liittoja yhdistettäisiin sopivalla tavalla niin, että siten saataisiin ammatillinen toiminta voimakkaammaksi ja yhtenäisemmäksi, nimittäin yhdistämällä rakennustyöalalla toimivat liitot yhdeksi liitoksi.

Edelläolevaa Oulun osaston n:o 46 ehdotusta eri liittojen yhdistämiseksi kannatamme siinä muodossa, että kysymys yhdistämisestä on jätettävä jokaisen liiton itsensä päätettäväksi ja ratkaistavaksi, josko haluavat yhtyä johonkin toiseen liittoon tai ei.

S. Kivityöntekijäin liiton toimikunta.

Järjestömuotokysymyksestä ehdottaa S. Puutyöntekijäin liiton Jyväskylän osasto n:o 44, seuraavaa:

Sen johdosta, että S. P.t.t. liiton 6:des edustajakokous 10—13 p:nä marraskuuta 1919 vasta edustajakokouksessa esilletulleena, liiton jäsenille tuntemattomana asiana, päätti järjestysmuotokysymyksestä teollisuusliittomuotoihin siirtymisperiaatteen, voimakkaan vähemmistön sitä vastustaessa, niin yllämainitun liiton Osasto n:o 44 täten lausuu eriävän mielipiteensä teollisuusliittomuotoihin siirtymisestä, perustellen sitä seuraavasti:

Viimeaikoina useassa eri kokouksessa on keskusteltu sekä arvosteltu nykyisiä ammatti- ja teollisuusliittomuotoja ja verrattu niitä ehdotettuihin teollisuus- ja tehdasteollisuusliittomuotoihin. Näin on selvinnyt se, ettei meillä ole enää varsinaisia ammatti-liittoja kuin muutamia, joten liittomme ovat jo kehitystietä kulkeneet, ja edelleen kehittyvät teollisuusliittomuotoihin. Mutta ne teollisuusmuotoehdotukset, joita on esitetty usealtakin eri taholta, sisältävät peitetyssä muodossa n.s. tehdasteollisuusliitto-

muodot. Tähän tehdasteollisuusliittomuotoon siirtymistä on pidettävä ennenaikaisena ja epäkäytännöllisenä, sekä tosioloihin perustumattomana, huomioonottaen nykyään eri ammasteissa esiintyvät epänormaaliset palkkasuhteet. Näinollen päätti osasto Ammattijärjestön edustajakokoukselle ehdottaa:

että mahdollisesti tehty ehdotus teollisuusliittomuotoihin siirtymiseksi siinä muodossa, että se sisältää n.s. tehdasteollisuusliittomuodot, tässä Ammattijärjestön edustajakokouksessa annettaisiin raueta.

S. Metalliteollisuustyöntekijäin liiton Vaasan osaston n:o 15 ehdotus uudeksi, koko maata käsittäväksi järjestömuodoksi:

Yhä enemmän alkaa uusi aika vaatia ei ainoastaan uusia menettelytapoja, vaan siinä sivussa myöskin uusia järjestömuotoja. Ensiksikin sen tähden, että ne järjestömuodot, jotka nyt ovat käytännössä, eivät voi täyttää niille asetettuja vaatimuksia työväen aseena tilansa kohottamiseksi kapitalistisen järjestelmän puitteiden sisässä, vaan ovat myöskin taloudellisesti raskaita työväestön kannettavaksi aikana, jolloin alhainen rahan arvo tekee elämisen ylen raskaaksi. Koska tämän ehdotuksen tarkoitus kuitenkin on ainoastaan se, että aikanaan ennen Ammattijärjestön kokousta saattaa yleisen keskustelun alaiseksi jonkun määritellyn järjestömuotoehdotuksen, emme tässä yhteydessä voi lähemmin arvostella nykyisen järjestön epäkohtia. Toiseksi kun nykyään astuu sosialismin brobleemi ainoana keinona ihmiskunnan pelastamiseksi taloudellisesta rappioutilasta ja sitä seuraavasta hädästä ja puutteesta, niin juuri tästä syystä astuu pakoittavana esiin kysymys, kykeneekö nykyinen järjestömuoto ammatillisella alalla vastaamaan niitä vaatimuksia mitä sosialisminen asettaa työväelle ja sen järjestöille. Nyt onkin juuri tästä syystä jokseenkin kaikissa maissa pidetyissä työväenliikkeen konferensseissa tultu siihen johtopäätökseen, että työväen on mitä pikemmin ruvettava taistelemaan määräysvallasta teollisuuden alalla. Mutta tämä vaatii uusia järjestömuotoja: muotoja jotka kasvatetaan joko vanhojen muotojen sivussa tai siten, että vanhat muodot sisältäpäin kehitetään sellaisiksi että ne vastaavat tarkoitustaan.

Mukana seuraava ehdotus, jonka paremman havainnollisuuden vuoksi olemme piirustaneet graafillisen kaavan muotoon, on rakennettu samalle periaatteelle kuin esim. Köpenhaminan kongressin hyväksymät tuotantoneuvostot ovat ajateltuina tehdasteollisuudessa. Eroitus on ehkä siinä, että olemme ajatel-

leet tällaisen järjestömuodon edelleen kehitettynä ei ainoastaan kokoovan tehdastyöläiset ympärilleen, vaan yleensä kaikki muutkin työläisjoukot, vaikka niiden silloin täytyykin järjestäytyessä seurata ammatillisia periaatteita.

Tällaisella järjestäytymisellä on vielä sekin etu, että se nykyisissä oloissa on parhain ja vahvin turva työväen palkkataistelussa. Jokainen palkkataistelu nykyään ei ole enää samantoinen kuin se oli ennen sotaa. Pienimmätkin palkkataistelut kehittyvät useasti koko maata käsittäviksi voimainmittelyiksi sillä työalalla työnantajain ja työntekijäin välillä, ja vieläpä useimmiten kehittyy näistä luokkainvälinen kamppailu. Jos tällaisilla edellytyksillä aletaan työtaistelu, niin sen onnistumiseksi vaaditaan koko valveutuneen työväenluokan voima. Luulemme siis, että järjestömuotojen tiivistäminen *keskitetyn johdon* yhteydessä on *välttämätön edellytys*, jos tulevaisuudessa voidaan enää työläisluokan joukkoesiintymistä ajatella.

Taloudellisen taistelun rinnalla seuraa poliittinen. Voidaan täydellä syyllä sanoa, että ne voitot mitkä työväestö on saavuttanut meillä, ovat olleet seurauksena ammatillisesti järjestyneen työväen toiminnasta. Uusi aika vaatii kuitenkin tässä suhteessa enemmän keskitystä, ja jos voitaisiin päästä siihen, että poliittinen ja ammatillinen taistelu voitaisiin suorittaa samalla aseella s.t.s. samoilla järjestöillä, olisi epäilemättömästi saavutettu se piste, jolloin työväen kootuilla luokkayöimillä saavutettaisiin suurimmat tulokset.

Mukana seuraava ehdotus on rakennettu sille periaatteelle, että luovat aloitteet ja esille tulevat asiat tulisivat jaetuiksi mitä laveammalle pohjalle ja siten tempaisivat mukaansa laajoja työläisjoukkoja samalla kouluuttaen heitä järjestötoimintaan ja työväenliikkeen ymmärtämykseen. Tämän tähden olemme ajatelleet että järjestömuodon perus-yksikkönä tulisi olla *tehtaissa* työhuonekunta tai *verstaissa* toveriseura, jonka olemme ehdotuksessa lyhykäisyyden vuoksi kutsuneet *ryhmäksi*. Kun kuitenkin tietyistä syistä ei tälle perustalle voida rakentaa kokonaista ammattijärjestöä, johon voisi kuulua kaikki maan työläiset, niin olemmekin siitä syystä ryhmittäneet työläisluokan kuuteen eri ryhmään:

- 1) Tehdastyöläiset.
- 2) Käsityöläiset.
- 3) Kuljetustyöläiset.
- 4) Maatyöläiset.
- 5) Rakennustyöläiset.
- 6) Henkisen työn tekijät.

Nämät ylläluetellut jaostot eivät tietenkään tarvitse olla lopullisia, vaan voidaan, jos tarve vaatii, -liittää vielä siihen jonkun jaoston. Olemme kuitenkin vakuutettuja siitä, että tämä riittää, etenkin kuri jaottelua ei tarvita pitemmälle kuin ryhmäperusteen aikaansaamiseksi.

Niinkuin jo edellä mainittiin, tulisi tehdastyöläisten ryhmä perustumaan *työpaikkaan*. Käsityöläisille ja Rakennustyöläisille sekä Kuljetustyöläisille ammattialansa perusteella. Samaten voidaan ajatella henkisen työn tekijäin ryhmittyminen, ainakin osaksi. Maatyöläiset on ajateltu ryhmittyvän *asuinpaikkansa* mukaisesti. Olemme täten pääkohdissaan maininneet järjestömuoto-ehdotuksen perustuksen sekä myöskin millä tavalla tämä perustus voidaan toteuttaa eri työläisryhmien välillä.

Järjestöjen yhteensitominen tapahtuisi siten, että eri työläisjaostot perustaisivat keskinäisiä ryhmittymiä esim. siten, että käsityöläiset, niinkuin suutarien ryhmä, räätälien ryhmä, kulta- ja hopeaseppäin ryhmä j.n.e. perustaisivat keskenään *ryhmä-osaston*, samaten myöskin rakennustyöläisten kesken muurarit, kirvesmiehet, rapparit, maalarit y.m. perustaisivat ryhmä-osaston. Tehdastyöläiset taas liittyisivät keskenään eri ryhmäosastoiksi j.n.e.

Nämät ryhmäosastot liittyisivät kukin paikkakunnillaan, joko kaupungissa tai maaseudulla, kunnittain yhdeksi *työyhdistykseksi*. Nämät työyhdistykset voidaan siten liittää piirittäin, jonka piirin suuruuden olemme ajatelleet seuraavan nykyisen poliittisen puolueen piirijärjestön rajoja. Tällaiseen piirijärjestöön tulisivat kuulumaan kaikki piirissä olevat työyhdistykset. Piirijärjestöt voidaan sitte sitoa yhteen ainoaan *maajärjestöön*.

Kaikki nämät toimisivat siten, että ylimmäinen määräys- ja johtovalta olisi ryhmien ja työyhdistysten kokouksilla sekä piirijärjestöjen edustajakokouksilla. Toimeenpanovalta taas tulisi kuulua näitten järjestöjen toimikunnille ja hallinnoille. Mitä käytännölliseen toimintaan tulee, niin lausumme ainoastaan mielipiteenämme, että päätösvallan jako keskitettäisiin niinpä paljon kuin suinkin yksiin käsiin, ettei järjestö toiminnassaan joutuisi syndikalistiseen decentaalisatimiin joka ei ole työväenliikkeelle eduksi.

Ehdotamme siis, että tämä ehdotus otettaisiin pohdinnan alaiseksi järjestöjen keskuudessa, sekä sittemmin Ammattijärjestön kokouksessa, sekä vielä, että ammattijärjestön kokous asettaisi komitean, joka tämän ehdotuksen pohjalla laatisi seikka-peräisen ja tarkasti määritellyn järjestömuodon, sekä tähän sopivat säännöt.

Lopuksi huomautamme, että tämä järjestömuoto voitaisiin toteuttaa joko nykyisen järjestömuodon sivussa, tai siten, että

se kasvatettaisiin nykyisten järjestöpuitteitten sisässä. Ja sitä myöten kuin uusi järjestö on kehittynyt, niin että se voi ryhtyä itsenäiseen toimintaan, niin vanhat järjestöt voisivat raueta.

Suomen Metallit.t. liiton Vaasan osasto N:o 15.

Koska ehdotuksen tekijät eivät ole tarkoittaneet että meillä ilman tarkkaa harkintaa siirryttäisiin uusiin järjestömuotoihin, vaan tahtoneet saattaa kysymyksen pohdinnan alaiseksi, niin emme katso tarpeelliseksi laajemmin puuttua alustukseen. Viit-
taamme lausuntoomme järjestömuodoista ja menettelytavoista ammattiyhdistysliikkeessä, jonka olemme Ammattijärjestön toimikunnalle lähettäneet.

Suomen Metalliteollisuustyöntekijäin Liiton Toimikunta.

*Lisäselvitys ennen tekemäämme uuteen järjestömuoto-
ehdotukseen.*

Laatiessamme uutta ehdotusta järjestömuodoista ajattelimme etupäässä sitä, että tuleva Ammattijärjestön kokous katsoo nykyisen ajan kehittyneen siksi pitkälle taloudellisesti ja poliittisesti, että työväen, ollakseen tämän kehityksen tasalla, olisi järjestettävä rivinsä uudelleen, siten tehdäkseen itsensä taistelukyvykkääksi uuden ajan keskittyneitä ja kansainvälistyneitä pääoman omistajien järjestöjä vastaan, ja samalla myöskin että ne järjestömuodot jotka riviä uudelleen järjestettäessä tulisivat olemaan pohjana ja etupäässä muodostuakseen palvelemaan tuotantovälineitten yhteiskunnallistuttamiskysymystä.

Lähdimme siitä olettamuksesta, että yhteiskunnallistuttamiskysymys on nyttemmin astunut etualalle ja työväenliikkeen on, sekä ammatillisen että poliittisen, kohdistettava voimansa etupäässä tämän kysymyksen ratkaisuun. Seisommekin melkein kaikki järjestöt täällä sillä kannalla yksimielisesti, että tämän kysymyksen onnellisesta ratkaisusta riippuu myöskin työväenliikkeen voimistuminen ja tulevaisuus. Näistä edellytyksistä lähtien on ehdotelmamme rakennettu, kuitenkin tulee huomata, että ehdotusta ei suinkaan tarvitse katsoa lopulliseksi, vaan toivomme on, että siitä keskusteltaessa päästäisiin parempaan selvyyteen ja muovailtaisiin yksityiskohtaisemmin, joko ennen kokousta tai sen jälkeen jonkun tätä asiaa varten asetetun valiokunnan kautta, huomioonottaen mitä muissakin maissa tämän samanlaatuisen kysymyksen hyväksi on jo tehty.

Ryhmitys.

Niinkuin ehdotuksesta näkyy, on järjestäytymisen pohjaksi ajateltu työhuonekuntaa, jota ehdotuksessa nimitetään *työryhmäksi*.

Tehtaissa voidaan tällainen järjestöyhtymä toteuttaa helposti siten, että pienemmät tehdaslaitokset yhtyvät yhdeksi työryhmäksi, että suuremmat tehtaat muodostavat tällaisen työryhmän joka, jos tarpeelliseksi katsotaan, voidaan jakaa alaosastoihin.

Tällainen yhtyminen on tietysti hyvin yksinkertainen ja muutenkin helposti toteutettava tehdasteollisuuden alalla. Korkeintaan voidaan tätä järjestäytymistä vastaan muistuttaa, että täten eri teollisuudet tulevat yhteenkytketyiksi ja siten sotkevat toistensa ammattikysymysten ratkaisuja. Täytyykin myöntää, että tällainen huomautus on paikallaan, vieläpä mitä tulee yhteiskunnallistuttamiskysymykseenkin ja etenkin tuotantoa järjestettäessä. Näissä kohden on kuitenkin asia helposti autettavissa siten, että eri teollisuusalat ryhmitetään, esim. rautateollisuus, kutomateollisuus, j.n.e. Näitten teollisuusalojen työryhmät liittyvät sitten eri osastoiksi. Kysymyksen ratkaisun tältä kohdalta jätämme kuitenkin avonaiseksi. Vaikkakin yleensä teollisuusalalla tällaisten järjestömuotojen perustaminen työpaikoilla onkin helppoa niin se ei ole yhtä helposti ratkaistavissa muilla työaloilla. Sen tähden olemmekin ajatelleet, että työryhmä järjestömuodon perusyksikkönä kaikilla muilla aloilla perustuisi työalaan tai työtapaan nähden. Tästä johtuukin että olemme jaotelleet kaiken suoritettavan työn tekijät eri ryhmiin niinkuin ennen tekemästämme ehdotuksesta näkyy. Tämäkin jaoittelu ei kuitenkaan tarvitse pysähtyä siihen määrään kuin mitä ehdotuksessa on lueteltu.

Työryhmät.

Tehtaassa perustetaan siellä olevien työläisten kesken työryhmä. Tämä valitsee keskuudestaan tarpeelliset virkailijat sekä luottamusmiehen. Virkailijat muodostavat toimikunnan ja puheenjohtajana toimii luottamusmies. Toimikunta kokoontuu puheenjohtajan kutsumuksesta niin usein kuin asiat vaativat. Luottamusmies toimii ryhmän edustajana niin ulos- kuin sisään-päin. Hänen on otettava vastaan kaikki sellaiset asiat jotka saattavat tulla työryhmän käsittelyn alaiseksi, n.k. parannusvaatimukset tehtaan tai työpaikan olosuhteissa, palkkavaatimuksessa y.m., sekä esittää ne toimikunnalle, joka ne asianmukaisesti valmistettuna esittää työryhmän kokoukselle. Näitä kokouksia on pidettävä vähintään kerran kuukaudessa ja useam-

minkin jos asiat niin vaativat. Yksityinen ryhmä ei kuitenkaan saa päättää työtaisteluun ryhtymisestä, vaan sellaiset asiat jotka uhkaavat johtaa työtaisteluun tai muuhun senkaltaiseen ratkaisuun alistetaan ryhmäosastonsa välityksellä paikallisen *työyhdistyksen* käsiteltäväksi, jonka tulee asiasta antaa lausuntonsa, ja ellei asiaa rauhallista tietä saada ratkaistuksi, lähettää sen piirijärjestön toimikunnalle, joka antaa luvan työtaistelulle sekä samalla ilmoittaa siitä maajärjestön sihteeristölle.

Ryhmä-osasto.

Kaikki eri työalaan kuuluvat työryhmät yhtyvät omalla alallaan ryhmäosastoiksi. Siten yhtyvät tehdastyöläiset yhdeksi tehdastyöläisosastoksi. Jos kuitenkin havaitaan, että tehdastyöläisiä ei voida koota yhteen ainoaan osastoon, niin siinä tapauksessa on, niinkuin jo ennen on huomautettu, tehdasteollisuus myöskin ryhmitettävä: (Kutomateollisuus, Rautateollisuus, Rakennusteollisuus, Paperiteollisuus y.m.)

Ryhmä-osaston pääasiallisimpana tehtävänä olisi ammatillisten kysymysten valvominen omalla tuotantoalallaan. Tässä suhteessa sen kuitenkin tulisi olla välittäjänä paikalliselle työyhdistykselle sellaisissa kysymyksissä jotka johtavat ehdottomasti lakkoon. Muuten tällaisen ryhmäosaston toimenä on valvoa työväensuojelus- y.m. työväelle edullisten lakien noudattamista.

Poliittisessa toiminnassa tulisi tällaisten osastojen etupäässä seurata työväenlainsäädäntöä, koota tilastoa omalta työalaltaan, tehdä mahdollisia aloitteita j.n.e.

Osasto kantaisi ensikädessä työväenliikkeessä[^] tarvittavien menojen peittämiseksi hyväksytyt verot, ja tilittäisi nämät paikalliselle Keskusyhdistykselle.

Osaston toimintaelimet ovat: *osasto, kokoukset ja toimikunta*. Näiden oikeudet ja velvollisuudet määrättäisiin myöhemmin.

Toimikunta kokoonpantaisiin siten, että vuosikokouksessa valittaisiin puheenjohtaja ja muina jäseninä olisivat työryhmien luottamusmiehet.

Työyhdistykset.

Kaikki yhden ja saman paikkakunnan työosastot yhtyvät yhdeksi *työyhdistykseksi*. Tällainen yhdistys olisi ammatillisen ja poliittisen työväenliikkeen paikallinen keskus. Sen tulisi itse valita puheenjohtajansa ja hallintonsa. Suuremmissa keskuksissa voisi sillä olla oma vakinainen sihteerinsä. Sen valtuudet

olisivat poliittisessa suhteessa samat kuin nykyisen kunnallisjärjestön ja ammatillisessa suhteessa jokseenkin samat kuin nykyisen ammattiosaston. Toimikunta kokoontuu vähintään kaksi kertaa kuukaudessa, sekä työyhdistykset niin usein kuin tarve vaatii, kuitenkin vähintään kerran kuukaudessa. Työyhdistys määrää tulo- ja menosäännön, sekä samalla asialliset verot.

Työtaistelukysymyksissä rajoittuu työyhdistyksen valta lausunnon antamista varten piirijärjestön hallinnolle.

4 Piirijärjestöt.

Kaikki jonkin määrätyn piirin sisällä löytyvät työyhdistykset muodostavat yhteisen piirijärjestön. Piirijärjestön elimet ovat: *piirijärjestön edustajakokous, piirijärjestön neuvosto ja piirijärjestön hallinto.*

Piirikokous.

Tähän kokoukseen lähettävät paikalliset työyhdistykset •edustajansa jonkin määrätyn perusteen mukaan. Tällaisen piirikokouksen toimivaltaan tulisi kuulua kaikki se mitä tähän saakka on käsitelty poliittisissa piirikokouksissa. Sitäpaitsi tulisi sen tietysti tarkistaa piirin toiminnan tulokset menneeltä ajalta ja määrätä toimintasuunnitelman tulevaksi toimintakaudeksi. Ammatillisella alalla tulisi sen käsiteltäväksi myöskin ammatillisen toiminnan tulokset ja etupäässä määrätä miten ja millä tavalla piirijärjestön hallinnon tulee suhtautua ammatilliseen liikkeeseen. Piirijärjestön tulee myöskin huolehtia piirin valistustyöstä ja jos mahdollista perustaa erityisiä kouluja jossa järjestelmällisesti opetetaan työläisiä tuntemaan tuotantoa ja tuotannon joutoa. Piirijärjestö valitsee piirijärjestön hallinnon.

Piirihallinto.

Tämän hallinnon asiana on hoitaa piirikokouksen määräyksien mukaan piirin poliittisen toiminnan. Tätä varten on sen perustettava sanomalehti, joka on piirin äänenkannattaja ja ottaa palvelukseensa sihteeri poliittista toimintaa varten. Samoin myöskin tarpeellisessa määrin luennoitsijoita y.m. mitä valistustyössä tarvitaan. Sen on johdettava yleensä vaalien y.m. yllytystyötä.

" Ammattitaisteluissa on sen huolehdittava piirin aineellisesta kannatuksesta ja muista veroista. Työtaisteluja johtaa piiri-

hallinto, siihen luvan saatuaan maajärjestön sihteeristöltä. Tämän tähden on kaikista lakoista ilmoitettava ennen lakon puhkeamista maajärjestölle.

Piirineuvosto.

Tämän elimen pääasiallisena tarkoituksena olisi tarpeeni vaatiessa kokoontua päättämään kiireellisesti ja erittäin tärkeistä asioista silloin kun edustajakokousta ei ehditä kutsua kokoon ja hallinto myöskään ei katso voivansa ratkaista asiaa.

Neuvoston jäsenet valitaan työyhdistyksien vuosikokouksissa vuodeksi kerrallaan. +

Maajärjestö.

Maajärjestö olisi ylimmäinen ja koko työväenliikettä kokoava elin. Järjestön toimintaelimet olisivat edustajakokoukset, edustajisto ja sihteeristö.

Edustajakokous.

Se kokoontuisi joka kolmas vuosi. Siinä määriteltäisiin yleispiirteisesti koko maan työväenliikkeen sekä poliittinen, että ammatillinen suunta. Se tarkistaisi myöskin kuluneen ajan toiminnan ja antaa lausuntonsa, jonka nojalla sihteeristön on toimittava. Kokouksessa voidaan myöskin, jos tarpeelliseksi katsotaan, erottaa sellaiset toimihenkilöt jotka katsotaan toimineen epätydyttävästi.

Samoin myöskin määritellään ja hyväksytään yleinen tulo- ja menoarvio. Kokouksessa valitaan sihteeristöön tarvittavat toimihenkilöt.

Edustajisto.

Siihen valitaan jäsenet piirien vuosikokouksissa ja kokoontuu se käsittelemään erityisesti tärkeitä asioita sekä poliittisessa että ammatillisessa suhteessa. Edustajisto kokoontuu sihteeristön puheenjohtajan kutsumuksesta. Edustajiston lukumäärä ei saisi nousta liian korkealle, vaan olisi pysytettävä ainakin alle sadan.

Sihteeristön

muodostavat kaikki toimihenkilöt jotka maajärjestön kokouksessa katsotaan tarpeelliseksi. Siihen kuuluisi etupäässä joku määrä vakinaisia jäseniä ja puheenjohtaja, jotka valitaan maajärjestön kokouksissa, sekä sitäpaitsi palkattuita sihteerejä.

Tarpeellista kansliahenkilökuntaa ei oteta lukuun, eikä niillä saa olla vaikutusvaltaa keskusteluun ja äänestyksiin.

Maajärjestön sihteeristö johtaa ja määrää ylimmäisenä elimenä työväenliikkeen sekä poliittisen, että ammatillisen toiminnan, niillä perusteilla kuin maajärjestön kokoukset ja edustajisto määräävät.

Suomen Metallityöntekijäin liiton Vaasan osasto n:o 15.

S. Metalliteollisuustyöntekijäin liiton toimikunnan esitys järjestömuotokysymyksestä.

Suomen Metalliteollisuustyöntekijäin liittotoimikunta on kokouksissaan 11—18 p:nä helmikuuta käsitellyt liiton eri osastojen alustus- ja esitysehdotuksia S. Ammattijärjestön tulevalle edustajakokoukselle ja saa täten niistä tehtyinä yhteenvetoina sekä omana lausuntonaan toimenpiteisiin ryhtymistä varten esittää seuraavaa:

Kolmisenkymmentä vuotta sitten, jolloin maahamme alkoi huomattavimmin ammattiosastoja ja yhdistyksiä muodostumaan ja jolloin siis laskettiin ammatilliselle järjestötoiminnalle perustus, oli teollisuus ja yleensä kapitalistinen talouselämä kokonaan toista, kuin mitä se on nykyään. Suurteollisuus oli verrattain heikkoa, sen työväestö vähälukuinen ja niidenkään luokkavaisto ei ollut vielä herännyt eikä* kehittynyt luokkatietoisuudeksi, joten se pysyi vieraana kaikille työväen yhteisille pyrinnoille.

Ensimmäiset ammattiosastot ovat käsityöläisten tai käsityötä lähellä olevien työläisten muodostamat. Järjestäytyminen saa yleensä sen mukaisen leiman. Ammattiosasto, kuten nimikin jo edellyttää, muodostuu samojen ammattilaisten yhdyssiteeksi. Luonnollisena jatkona tälle kehitykselle oli ammattiliitto ja liitton yhtymä, Ammattijärjestö.

Suurin piirtein katsoen ovat työväen ammatilliset järjestöt muotojensa puolesta aivan samalla pohjalla perusjärjestöihinsä nähden mille käsityöläiset ne yli kolmekymmentä vuotta sitten muodostivat. Ammattiliittoja on kyllä muokkailtu, mutta sekin on ollut vain korjailua eli paikkausta. Milloinkaan ei ole itse perusteisiin, pohjajärjestöihin tehty muuttuneiden olosuhteiden vaatimia uusimisia. Ne ovat saaneet olla vanhoillaan.

Kun tällä ajalla on tapahtunut maamme taloudellisessa elämässä sekä teollisuuden että kapitalismin kehityksessä yleensä valtavaa edistymistä, kapitalismin suuremmoista keskittymistä, joka jo sellaisenaan on muuttanut monet taloudellisessa elämässä esiintyneet suhteet, työnantajien liittoutumisia

joko suoranaiseksi taistelujärjestöiksi työläisiä vastaan tai teollisuuden »säännöstelyn" nimellä kulkevien orgaaniensa kautta, työnantajien suurien lakkorahastojen muodostuminen j.n.e., niin on se ankaran todellisuuden kautta johtanut tulokseen, joka osoittaa etteivät työläisten toisissa oloissa muodostamat ammatilliset järjestöt enään ole taistelueliminä saman arvoiset kuin ne ovat aikaisemmin näyttäneet olevan. Suhteellisesti on viimeisten vuosikymmenien aikana ollut taloudellinen kehitys työväenjärjestöjen voimasuhteille epäedullisempi kuin kapitalisteille. Työväenjärjestöjen voimasuhteet eivät ole kehittyneet samassa suhteessa kuin riistäjien, joiden voima on moninkertaistunut kapitalismin yleisestä kehityksestä. Tämä on surullinen tosiasia, jota emme voi emmekä saa kieltää.

Jos kapitalismin „rauhallinen" kehitys jo osoitti voimien siirtymistä työväen vihollisten puolelle, niin yhä räikeämmäksi kävivät suhteet sodan puhjettua. Imperialismiksi kehittynyt kapitalismi synnytti sodan ja sodan varjolla hyökkäsivät kapitalistit ja niiden luottamusmiehet, hallitukset, työväenjärjestöjen kimppuun, estäen niiden toiminnan joko kokonaan tai osittain tai pakoittaen ne palvelemaan kapitalistien tarkoituksia.

Tuon ajan seuraukset olivat työläisille tuhoisat. Sittenkin kapina, valkoinen terrori ja synkkä taantumus, jonka raskaan painon tunnemme edelleen joka hetki, ovat yhdessä johtaneet työväen taistelukuntoisuuden — sen tavallisessa merkityksessä — sanomattoman epäedulliseen 'asemaan.

Nämät ovat tuttuja asioita, mutta niitä ei sovi sentähden vaitiololla sivuuttaa. Päinvastoin on niitä tutkittava mitä suurimmalla antaumuksella, voidaksemme tehdä työväestölle tunnetuksi vastassamme olevat voimat sellaisena kuin ne todellisuudessa ovat. Vasta senjälkeen tulee parempi mahdollisuus ehkä myös suurempi halu löytää parhaat mahdolliset taisteluelimet ja -keinot. Sillä hetkeäkään emme epäile työväen lopullista voittoa, kysymys on vain siitä, miten se voitaisi pikemmin, helpommin ja vähemmillä uhreilla. Täten myöskin pelastamme ammatillisten järjestöjemme ehjyyden, joka nykyhetkellä, lukemattomine erilaisine ehdotuksineen saattaa työläiset haparoimaan sinne ja tänne.

Näistä syistä siirtyy huomio ensisijassa järjestömuotoihin. Siinä suhteessa ilmenneet haitat ovat yleisesti tunnetut ja ollaan yksimielisiä, että järjestömuodot täytyy saada nykyistään joustavammiksi ja tarkoituksenmukaisemmiksi. Kysymys on vaan lopullisesta muodosta. Mutta tuon lopullisen muodon antaminen ei ole vallan käden käänteessä tehty. Se vaatii melkoisen määrän esitöitä. Pitäisi saada selvyys kapitalististen maiden työ-

läisten uusimmista järjestömuotoharrastuksista ja saavutuksista sekä ennenkaikkea suuren naapurimaamme Neuvosto-Venäjän työläistoverien rikkaista ja opettavista kokemuksista tällä alalla. Sillä meidän täytyy päästä tuntemaan muiden maiden toverien kokemuksia, voidaksemme tietoisesti ottaa niistä sen, mikä niissä on hyvää ja meidän oloihimme soveltuvaa. Haitalliset, edistystä ehkäisevät ennakkoluulot tulee meidän ammattiyhdistysväen päättävän varmasti työntää luotamme. Meillä ei ole varaa sellaisen syyn takia voimien haaskaamiseen.

Mutta tästä johdumme alalle, joka ei enään välittömästi kuulu jollekin yksityiselle liitolle, vaan kaikille liitoille, eli lähinnä Ammattijärjestölle. Kysymystä kun ei sovi aidata ainoastaan nyt järjestöissä olevia työläisiä käsittäväksi, vaan sitä täytyy käsitellä kysymyksenä, joka sulkee piiriinsä koko työväenluokan. Minkäänlaiset ryhmäedut tai harrastukset eivät saa olla määräävänä tämänluontoista kysymystä käsiteltäessä ja ratkaistaessa, vaan yksinomaan työväenluokan etu ja menestys. Sosialismin puolesta taisteltaissa tulee ammatillisesti järjestyneiden työläisten olla ensimmäisten taistelijoiden riveissä.

Käsiteltäessä järjestömuotokysymystä tässä valossa — missä työväen kapitalismista vapauttaja ainoastaan voi kysymystä käsitellä — huomaamme, että sitä käsiteltäessä ei voida lähtökohdaksi ottaa yhtä teollisuutta muista irrallisena, vaan on se välttämättömästi laajennettava kaikkia teollisuuksia ja työaloja käsittäväksi. On siis todettava maan teollisuuden ja kapitalismin nykyinen tila yleensä ja vedettävä johtopäätökset lähimpään tulevaisuuteen, miten mikin teollisuuden pää- tai sivuhaara näyttää kehittyvän j.n.e. Vasta tällainen tutkimus luo oikean pohjan järjestömuodoille yleensä.

Kun on oikea perusta löydetty, ja vedetty oikeat johtopäätökset, silloin on tarkoituksenmukaisten järjestöelimien löytäminen verrattain helppoa. Mutta niin kauan kuin perustus on puutteellinen, tulee sen päälle rakentaminen olemaan epämääräistä, huojuvaa, olkoonpa sitten kysymys perus- tai keskusjärjestöistä.

Allekirjoittaneen järjestön mielestä olisi siis kiireesti puheenalainen tutkimus suoritettava ja sen perusteella tehtävä tulevalle Ammattijärjestön edustajakokoukselle kiinteä ehdotus teollisuuksiin nojautuviksi järjestömuodoiksi. Samalla on evästyksenä lausuttava, että ehdotukseen tulee alunpitäen suhtautua sillä huolellisuudella kuin kysymyksen tärkeys edellyttää. Sillä huomattava on, etteivät suuret kokoukset voi tämänluontoisia asioita riittävän yksityiskohtaisesti käsitellä. Se jää pakostakin enemmän tai vähemmän suurpiirteiseksi ja yksityiskohtiin me-

nevien ehdotusten hyväksymiseksi tai hylkäämiseksi. Mutta kunnollisen työn hylkäämisestä ei voi olla puhuttakaan; siksi räikeät ovat järjestömuodoissa ilmenneet epäkohdat.

Alunpitäen on lähdettävä siltä kannalta, etteivät sellaiset kuin rahastot, apukassat, jonkun alan suurempi tai pienempi järjestyneisyys, ammattilaisuus ja siitä johtuva ammattiyhteisyys tai muut sellaiset kokonaisuuden kannalta vähäiset, mutta silti vahingolliset seikat, saa olla esteenä ajanmukaisten järjestömuotojen käytäntöön ottamiselle. Kokonaisuuden vaatimusten mukaan on ajettava kysymys loppuun asti. Ja se mikä katsotaan työväenluokan etujen mukaiseksi, se toteutetaan heti, eikä hurskaiden toivomusten varaan jätetä mitään.

Menettelytapakysymys on niinkään mielestämme sellainen kysymys, että sen tutkimiseen ja siitä alustuksen valmistamiseen on Ammattijärjestön toimikunnalla suotuisimmat edellytykset. Tässäkin kysymyksessä on meille tunnettua näihin asti ammattiyhdistysliikkeessä käytännössä olleet menettelytavat työriidoissa ja muussa toiminnassa, tiedetään suunnilleen koeltujen menettelytapojen tuottamat edut ja haitat, mutta niiden menettelytapojen eduista ja mahdollisista haitoista, mitä muiden maiden toverit ovat kokeneet tai kirjallisuudessa käsitelleet meillä tunnettujen menettelytapojen lisäksi, siitä meillä ei ole läheskään riittävää käsitystä. Sitäpaitsi menettelytapakysymykseen liittyy eroittamattomana osana myös kysymys siitä, miten me arvioimme vallitsevan tilanteen, miten kapitalistien elinvoimaisuuden, miten työväenluokan tulee kapitalismiin suhtautua, uskotaanko, että huomaamatta kasvetaan sosialismiin vai ollaanko tietoisia ettei sosialismin toteuttaminen ole mahdollinen muuten kuin ankan ja paljon voimia kysyvän taistelun kautta, j.n.e. Nämä ovat kaikki kysymyksiä joita Suomenkaan työväki ei voi eikä saa keskustelutta sivuuttaa. Niihin nähden on kanta määrättävä. Ken sen jättää tekemättä, tekee rikoksen itseään ja luokkaansa vastaan.

Siihen nojautuen mitä edellä on lausuttu, ja mitä puheenalaisista kysymyksistä muutenkin tunnetaan, liittotoimikuntamme

päätti kehoittaa Suomen Ammattijärjestön toimikuntaa tutkimaan ja tutustumaan järjestömuotokysymyksen uusimpiin vaiheisiin eri maissa ja ennen kaikkea Neuvosto-Venäjällä, sekä saatujen kokemusten ynnä niiden tietojen perusteella valmistamaan tulevaan Ammattijärjestön edustajakokoukseen meidän oloihimme soveltuvan kiinteän ehdotuksen teollisuuksittani järjestymisen järjestömuodoista, sekä

alustuksen menettelytavaksi työriidoissa ja yleensä työväen elinehtojen parantamiseksi kapitalismin valitessa ja keinoista kapitalistisen järjestelmän kukistamiseksi ja työväenluokalle onnellisen ja sosialistisen yhteiskuntajärjestelmän luomiseksi.

Ammattijärjestön toimikunnan lausunto.

Vaikka Ammattijärjestön toimikunta onkin laatinut oman järjestömuotoehdotuksensa, niin sen lisäksi lausuu toimikunta edelläolevan esityksen johdosta seuraavaa:

Ammatillinen liike Suomessa on kehittynyt rinnakkain muiden maiden ammatillisen liikkeen kanssa. Länsi-Europan maista, etupäässä Skandinaviasta, ovat kaavat meidän ammatilliselle liikkeellemme otetut, se on tosiasia, jonka jokainen ammatilliseen liikkeeseemme perehtynyt henkilö tietää. Toinen tosiasia on se, että näissä yllämainituissa maissa on seurattu teollisuus- ja kapitalistista talouselämää, sekä kehitetty järjestöt sitä vastaaviksi, jota kehitystä on myös meidän maamme ammatillisessa liikkeessä seurattu, sitä käsittelevän kirjallisuuden ja kansainvälisiin kongresseihin osanoton kautta. Tämän kehityksen rinnalla ovat ammatilliset järjestömme kulkeneet, jopa joissakin suhteissa menneet miltei edelle, paitsi järjestyneiden lukumäärässä on, ikävä kyllä, oltu suhteellisesti takapajulla.

Että ammatilliset järjestöt meillä nyt vielä olisivat »aivan samalla pohjalla kuin mille käsityöläiset ne yli • 30 vuotta sitten muodostivat", niin se väite merkitsee samalla myös sitä, että kaikki Länsi-Europan ammatilliset järjestöt olisivat niinikään sillä vanhalla pohjalla, sillä kuten sanottu, niiden muodot ovat samat kuin meidän. Mutta kun nyt edelläolevan esityksen perusteluissakin sanotaan, että „tällä ajalla on tapahtunut teollisuuden ja kapitalismin kehityksessä valtavaa edistymistä", kuten on laita, niin se merkitsee, että *vanha pohja on jo aikoja sitten pudonnut pois ammatillisten järjestöjen alta, joten ne eivät voi enää olla sellaisella pohjalla, jota ei ole olemassa*. Käsityö on saanut suurteollisuuden muodon, *teollisuus on tullut järjestöjen pohjaksi ja järjestöt ovat jo siirtyneet tälle pohjalle*, lukuunottamatta joitakin harvoja ryhmiä, joiden pohjana vieläkin on käsityö, joka ei ole vielä tyyten hävinnyt. Vanhan tavan mukaan puhutaan vielä ammasteista ja ammattiosastoista, mutta itse asiassa ollaan teollisuuksissa ja *teollisuusjärjestöissä*. Ainoa oikea pohja työväen *taloudellisilla* järjestöille onkin teollisuus, sillä se tulee ja sen täytyy tulla aina pysymään, silloinkin, kun yhteiskuntamuodot vaihtuvat. Talous- ja teollisuuselämä

on kaikkien sekä yhteiskunta- että valtiomuotojen perustana,, joten se ehdottomasti siis on ja tulee olemaan myös työväen taloudellisten järjestöjen perustana. Eri teollisuuksilla tulee olemaan rajat yhteiskunnallisenkin tuotannon vallitessa, samoin kuin niillä on rajansa kapitalistisen eli yksilöllisen tuotannon vallitessa, ja sekä teollisuuksien pohjalla että myös *teollisuuksien rajoja myöten* tulee työväen taloudellisten järjestöjen seisoa» ainakin niinkauvan kun niiden tehtävänä on taistella pääomaa vastaan. Sitten kun yksityispääoma on kukistettu, muuttuvat työväen taloudellisten järjestöjen tehtävät, mutta kysymyksenalaista on, jos järjestöjen muotoja silloinkaan on edullista muuttaa, sillä teollisuuden pohjalla ja rajoissa toimiva järjestö lienee myös parhain uutta talous- ja teollisuuselämää *ra-
kentava* järjestö.

Kun meillä nyt on tämä pohja, niin on vain kuljettava eri teollisuuksien rajat selviksi, jota Ammattijärjestön toimikunta on järjestömuotoehdotuksessaan koettanut tehdä, ja jota voidaan edelleen täydentää ja kehittää. Meidän järjestöissämme kuten edellä on viitattu, on se puute, että ne kukin käsittävät vain osan, useissa tapauksissa pienen murto-osan, teollisuutensa työväestä, ja siinä on niiden heikkous, johon olisi kaikki huomio kiinnitettävä.

Taloudellisia järjestöjä ja niiden rakennetta suunniteltaessa ei saada antautua epämääräisyyteen, vaan tulee olla varma perusta ja selvä suunta, minkä meille viitoittaa juuri teollisuuden periaate.

Edelläolevan perusteella ja viitateten Ammattijärjestön toimikunnan ehdotukseen järjestömuodoista ehdottaa toimikunta:

että edelläoleva S. Metalliteollisuustyöntekijäin liiton toimikunnan esitys otetaan huomioon ainoastaan siinä merkityksessä, että saada kaikkia mahdollisia tietoja siitä, mitenkä taloudelliset järjestöt eri maissa kehittyvät. Mutta kun länsimaiden ammatillinen liike ja sen muodot ovat vielä samat kuin ennen sotaakin, ja kun nämä muodot perustuvat teollisuuden pohjalle, samoin myös meillä, niin katsoo edustajakokous, että tällä pohjalla ovat myös meidän järjestömme pidettävät, kehittäen eri työläisryhmien yhdistämistä suuremmiksi liitoiksi, kunkin teollisuuden rajoja myöten ja edistäen yhä kiinteämpää vuorovaikutusta eri liittojen kesken.

Kehoitus- ja valistustyö.

Ammattijärjestön toimikunnan ehdotus.

Ammattijärjestön ja liittojen edustajakokouksissa on miltei aina ollut käsiteltävänä n.s. agitationityön tehokkaammaksi saattaminen. Muukalainen sana *agitation*, joka merkitsee yllytystä eli kiihoitusta, ei ole tarkoitustaan vastaava silloin kun on kysymyksessä kehoitus- ja valistustyö työväenliikkeen pysyvästi voimistuttamiseksi ja kehittämiseksi. Agitationi eli yllytys sisältää jo itsessään jotain *hetkellistä*, esim. vaaleissa voidaan puhua agitationista, ja saavuttaa hetkellisellä yllytyksellä määrätty tarkoitus. Mutta pysyvän ja vakinaisen järjestäytymisen aikaansaamiseksi on agitationi eli yllytys kevyt ja henkisesti halpahintainen joskin taloudellisesti kallis keino, varsinkin ammatillisessa liikkeessä, jossa tulee luoda jotakin mikä pysyy ja kestää. Hetkellisesti voidaan yllytyksellä saada jäsenmäärä joissakin tapauksissa kohotetuksi, vaan yllytyksen tulos voi pian haihtua.

On siis oikeampaa puhua *kehoitus- ja valistustyöstä* ja sen näiden sanojen mukaisesti harjoittamisesta.

Ensiksikin on *kehoiittava* työläisiä yhtymään järjestöihin, luomalla heihin samalla sitä *vakaumusta*, että järjestyneinä voidaan paremmin toimia sekä lähimpien että tulevaisuuteen tähtäävien pyrkimysten toteuttamiseksi. Kehoittavan, sekä suullisen että kirjoitetun sanan tulee siis kyntää syvältä, olojen pohjajankkoa myöten, eikä jäädä vain pintaa raappivaksi kevyeksi agitationiksi eli yllytykseksi. Jos syvälinen kehoitustyö ei tuottaisikaan lyhyessä ajassa lukuisia joukkoja järjestöihin, niin se tuottaa sitävastoin varmempia aineksia, ja järjestöt muodostuvat siten sisäisesti vahvoiksi, joskin ulospäin näkyvä jäsenien lukumäärä kohoaisi hitaammin. Kiinteässä yhteydessä kehoitustyön kanssa on *valistustyö*, oikeastaan jo sisältyen ensinmainittuun, sillä perinpohjainen kehoitustyö on jo samalla valistustyötä sekin. Sana valistus merkitsee ihmisen henkisen näköpiirin avartamista, tiedon ja opin jakamista ja siten tiedonjanon herättämistä. Se on vaikea tehtävä senvuoksi, että se kysyy tekijältään oppia ja tietoa, ja sellaisista voimista meillä on puute työväen pii-

reissä. Tärkein aine mitä ammatillisessa valistustyössä on käytettävä, on *taloustiede*, johon olisi syvennyttävä perinpohjin. Se ei ole helppoa, sillä tämä aine on laadultaan raskas ja vaikeatajuinen, mutta jos tahdotaan ja ajkotaan todellista valistustyötä harjoittaa, niin on välttämätöntä käydä etupäässä käsiksi, tähän sitkeään aineeseen. Taloudelliset tekijät ovat kaiken perustekijöitä, niiden pohjalla lepää valtio ja yhteiskunta, siis on päästävä selville: ei ainoastaan siitä, miten ne ovat asetetut ja miten ne olisi asetettava, vaan myös miten ne *voidaan* asettaa, jotta varma ja pysyvä taloudellinen hyvinvointi kaikille kansankerroksille voitaisiin saavuttaa.

Nämä molemmat, sekä kehoitus että taloudellinen valistus, kuuluvat ammatilliselle liikkeelle, sen keskusjärjestöille. Eri* asia on, missä laajuudessa voidaan tehdä työtä niiden hyväksi. Se riippuu sekä varojen että työhön tarvittavien voimien käytettävänä olemisesta. Näinollen ei voida ennakolta määritellä kuinka suuressa mittakaavassa kehoitus- ja valistustyötä harjoitetaan, on vaan lausuttava se kiinteä periaate, että sitä on harjoitettava niinpaljon kuin käytettävissä olevat varat ja voimat suinkin myöten antavat.

Toimikunta siis ehdottaa kokouksen päätettäväksi:

että Ammattijärjestön tulee, sen mukaan kuin varoja ja voimia sen käytettävissä on, harjoittaa perinpohjaista kehoitustyötä työläisten liittämiseksi ammatillisiin järjestöihin, ja samalla harjoittaa pääasiassa yhteiskuntataloudellisia kysymyksiä selvittävää valistustyötä järjestöjen jäsenien keskuudessa, kuin myöskin sen ohella edistää teknillisen järjestötoiminnan oppimista, ja tehdä tunnetuksi työväen lainsäädäntöä.

Tie- ja Vesirakennustyöläisten liiton Uudenkaupungin osasto ehdottaa valistustyöstä seuraavaa:

Että Ammattijärjestö asettaisi 6 vakinaista puhujaa kautta vuoden ja edustajakokous osoittaisi tähän varat.

Koska liitot ovat nykyään heikkoja, joten ne vain harvoissa tapauksissa voivat puhujien avulla valistustyötä harjoittaa, eikä myöskään lyhyemmiksi ajoiksi juuri onnistuta saamaan kunnollisia puhujia, eikä heikommista ole järjestöille muuta kuin kuluja, vaan ei mitään todellista hyötyä, niin sentähden pitäisi Ammattijärjestön ryhtyä harjoittamaan valistustyötä voimakkaammin.

S. Kivityönt. liiton osaston n:o 2 ehdotus.

Ammatillinen valistustyö on uudistettava ja keskitettävä.

Se tapa millä tähän asti on valistustyötä harjoitettu, ei enää vastaa tarkoitustaan. Sillä sentapainen valistustyö, mitä kukin liitto on tähän asti harjoittanut, tulee kovin kalliiksi, kun sitä katselee yleensä koko ammatillista liikettä silmälläpitäen. Onhan usein mainittu, että liittojen puhujat kulkevat peräkkäin ympäri maata, puhuvat samoista asioista, samoille vähäisille kuulijakunnille, usein vielä samalla tavalla. Tällä tavalla järjestetty valistustyö on lopetettava tarkoitustaan vastaamattomana. „Lentävä agitationi” mitä tähän asti liittojen sekä Ammattijärjestön taholta on harjoitettu, pitäisi rajoittaa mahdollisimman vähään. Jos sitä harjoitetaan, niin vain semmoisisissa seuduissa missä ei ollenkaan ole ammattiosastoja.

Lentävän agitationin sijaan on ryhdyttävä järjestämään teollisuusseutuihin ympäri maata lyhempiä oppikursseja. Nämä kurssit järjestäisi osastot Ammattijärjestön toimikunnan ohjeiden mukaan. Oppikursseilla pidettäisiin luentoja, sekä annettaisiin opetusta käytännöllisissä aineissa, kuten kirjanpidossa, pöytä- ja asiakirjain laatimisessa, työehtosopimusten tekemisessä ja laskennossa y.m.

Oppikurssien toimeenpanijana olisi Ammattijärjestön toimikunta, joka Ammatillisen liikkeen keskuselimenä on katsottava siihen kaikkein sopivammaksi, ja liitot luopuisivat kokonaan valistustyön järjestämisestä.

Suuret liitot kyllä voisivat kyetä tämänkintapaista opetustyötä järjestämään, mutta ehdottomasti tulee vielä pitemmän aikaa olemaan pieniä liittoja, jotka eivät siihen kykene. Kun tällaisia asioita järjestetään, niin on mielestämme otettava huomioon yleinen etu, eikä yksityinen. Koko ammattiyhdistysliikettä silmälläpidetyt oppikurssit tulevat paljon arvokkaampia ja paljon vähemmillä kustannuksilla jäsentä kohden, kuin mitä ne yksityisten liittojen taholta toimeenpantuina tulisivat.

Ammattijärjestön toimikunta, senmukaan kun opintokursseja vaaditaan, ottaa kykeneviä opettajia tarpeen mukaan ja maksaa heille palkan. Osastot sitävästoin hankkivat huoneustot ja muut opintovälineet.

Ylläolevan perusteella ehdotamme tänä vuonna pidettävän Ammattijärjestön edustajakokouksen päätettäväksi:

- 1) että lentävä agitationi rajotetaan niin, ettei sitä harjoiteta muuta kuin vain semmoisisissa seuduissa joissa ei ole ammattiosastoja;

2) että järjestetään teollisuusseuduissa ympäri maata osastojen ja Ammattijärjestön toimikunnan yhteistoiminnalla oppikursseja, joilla pidetään luentoja sekä annetaan käytännöllistä opetusta esim. kirjanpidossa, pöytäkirjan laadinnassa y.m.;

3) että Ammattijärjestön toimikunta ottaa tarpeellisen määrän kykeneviä opettajia ja maksaa heidän palkkansa, sekä on korkein oppikurssien valvoja;

4) • että osastot hankkivat tarvittavat huoneet ja muut oppivälineet.

Edellä esitettyä ajatusta ammatillisen valistustyön toimeenpanemiseksi puollamme.

Suomen Kivityöntekijäin liiton Toimikunta.

S. Tehdas- ja Sekatyöväen liiton toimikunta ehdottaa seuraavaa:

„Ammatillinen agitationi ja erittäinkin järkipäisen valistustyön harjoittaminen ammattiyhdistysväen keskuudessa käy nykyoloissa yksityisille järjestöille taloudellisesti niin rasittavaksi etteivät ne, kukin erikseen toimien, voi sitä tarpeellisessa laajuudessa harjoittaa. Valistustyölle olisi mielestämme kuitenkin pantava mitä suurin merkitys, sillä ei ole tarpeeksi, jos järjestöistä saadaan jäsenlukuisia ja voimakkaita, vaan on niiden jäsenistöä kehitettävä valistuneeksi ja tietoiseksi kaikissa suhteissa, että se kykenee työskentelemään päämääränsä saavuttamiseksi ja luomaan yhteiskuntaamme uuden tuotantomuodon. Koska järkipäisen ja vaikuttavan agitationi- ja valistustyön aikaansaamiseksi mitä kiintein yhteistyö Ammattijärjestön ja eri liittojen kesken on välttämätön, ehdotamme

että Ammattijärjestö mahdollisimman laajassa mitassa yhdessä eri liittojen kanssa ryhtyy harjoittamaan valistus- ja agitationityötä ympäri maata sekä tätä varten myöntää toimikunnan käytettäväksi kuluva vuotta varten 12,500 markkaa sekä seuraavia vuosia varten 25,000 markkaa vuosittain;

että Ammattijärjestön toimikunnan tehtäväksi annetaan tämän yhteisen valistustyön järjestäminen ja oikeutetaan se sopivalla tavalla veroittamaan eri liittoja erikoisesti tätä tarkoitusta varten.”

Menettelytavat palkka- ja työehtoriidoissa.

Ammattijärjestön toimikunnan ehdotus.

Ammattijärjestön edustajakokous v. 1909 teki erinäisistä työriitakysymyksistä päätöksiä, joiden pääkohdiltaan voidaan katsoa nykyoloissakin edelleen käytäntöön soveltuvan. Kun uudet olot ja niiden luomat tapaukset ovat tuoneet esille seikkoja, jotka osottavat, että näitä päätöksiä joko ei tunneta tai ei niitä katsota nykyoloissa tarpeelliseksi noudattaa, niin on toimikunta pitänyt tarpeellisena, että Ammattijärjestön edustajakokous uudelleen ottaa nämä kysymykset käsittelynalaiseksi ja määrittelee noudatettavaksi ajan vaatimusten mukaiset menettelytavat.

Työehtosopimuksista.

Ammatillisessa liikkeessämme on yleisesti tunnustettu, että työehtosopimuksilla saatua työehdot joksikin ajaksi kiinteästi määriteltä, voidaan työntekijöille turvata erinäisiä etuja ja ehkäistä työnantajia voitonhimoissaan heille suotuisissa tilanteissa mielivaltaisesti polkemasta työehtoja. Siksi on myös pidetty tärkeänä, että työväen ammatilliset järjestöt pyrkivät mahdollisimman laajoille aloille työehtosopimuksia voimaan saamaan. Poikkeuksellisissa oloissa eivät kyllä työehtosopimuksetkaan ole turvanneet siinä määrin niissä määriteltä etuja kuin säännöllisissä oloissa. Sotatilanteen aikana rikkoivat työnostajat sopimuksia maksamalla alempia palkkoja kuin mitä niissä oli määriteltä; jopa sopimuksista poikkeavia työaika- ja muita työjärjestelyjäkin tapahtui. Elinkustannusten tavattomasti kohottua ovat myös työntekijät olleet pakotetut vaatimaan korkeampia palkkoja kuin mitä sopimuksissa säännöllistä taloudellisen elämän kehitystä silmällä pitäen on määriteltä. Mutta tämä kaikki ei kuitenkaan vähennä työehtosopimuksen merkitystä, sillä enemmän tai myöhemmin käyvät olosuhteet säännöllisimmiksi, jolloinka määräaikaiset sopimukset eivät joudu olevien olojen kanssa ristiriitaan, vaan voivat estää palkkojen ja työehtojen mielivaltaista huonontamista.

Toimikunta ehdottaa, että Ammattijärjestön edustajakokous, katsoen palkka- ja työehtojen kirjallisilla sopimuksilla varmentamisen edelleen tärkeäksi, varsinkin säännöllisimpiin oloihin päästyä, päättäisi sopimuksiin pyrittäessä noudatettavaksi seuraavaa :

1) Työehtosopimukset olisivat laadittavat niin selvään muotoon, etteivät ne tulkitsemisen kautta aiheuta uusia selkkauksia.

2) Työehtosopimukset tehdään määräajaksi ja enintään 3 vuodeksi kerrallaan.

3) Työehtosopimuksissa tulee olla taattu, että työpalkat järjestetään elinkustannusten vaihtelua vastaavalla tavalla ja että työläisiä ei järjestössä toimimisen takia eroteta tai aseteta mihinkään syrjätettyyn asemaan, sekä myös tulee sopimuksissa olla määrätty että työntekijä on vapaa eroamaan milloin tahansa. Myös tulee työehtosopimuksissa olla selvät määräykset sovinto-oikeudesta, joka tutkii ja ratkaisee sopimuksen tulkitsemisesta tai rikkomuksesta aiheutuneet riidat.

4) Työehtosopimuksia laadittaessa on yleensä noudatettava niitä ohjeita mitä asianomaisen liiton ja Ammattijärjestön toimikunta antavat.

Työlakkojen valmistelu.

Tässä suhteessa on tarkkoja määrittelyjä olemassa eri liittojen ja Ammattijärjestön säännöissä, kuin myöskin erinäisissä menettelytapaohjeissa ja päätöksissä. On kuitenkin sattunut runsaasti tapauksia, jolloinka ei sääntöjen määräyksiä tai järjestöjen antamia muita ohjeita ole noudatettu.

Järjestöjen jäsenetkin ovat tehneet lakkoja neuvottelematta niistä keskusjärjestöjensä kanssa ja saamatta niiltä lupaa. Vaikkakin n.s. korpilakoilla suotuisain olojen vallitessa saatetaan hetkellisiä etuja voittoa, ei niitä ammatillisen liikkeen yhtenäisen menettelytavan ja edun vuoksi ole sallittava. Hetkellisen innostuksen synnyttämistä eivät ne yleensä kestä kovempia koetuksia ja niissä on aina se vaara piilemässä, että yhtenäisen harkinnan puutteessa saatetaan toisia työläisryhmiä, jopa ilman näiden suostumusta, joko pakollisesti lakkoon osalliseksi tai muuten työttömyyteen. Saatetaan antaa työnantajille sulkuaikaa j.n.e. ilman, että aseman kärjistyessä mikään järjestö sitten olisi takana vastaamassa. Olosuhteiden käytyä hyökkäystoiminnalle epäsuotuisiksi käyvät tällaiset omavaltaiset la-

kot koko ammattiyhdistysliikkeellemme vakavaksi vaaraksi. Lukuunottamatta sulkumahdollisuuksien avaamista työnantajille, tuottavat ne vakavaa haittaa myös järjestöjen kehitykselle siten, että niillä, epäonnistuneina on järkytetty työvään luottamusta järjestöjensä voimaan, väsytetty työläiset hajanaisissa taisteluissa silloin kuin mahdollisesti tarvittaisiin joku yhtenäisesti suunniteltu taistelu alkaa j.n.e.

On sen vuoksi tärkeätä, että Ammattijärjestön edustajakoukous päättäisi, että järjestöjen ja niiden jäsenten on työriitaisuuksissa *kiinteästi* seurattava hyväksytyjä menettelytapoja ja ohjeita, joidenka mukaan työnseisaukseen voidaan ryhtyä vain sääntöjen ja voimassa olevien päätösten edellyttämässä järjestyksessä.

Ammattiyhdistysliikkeessä on yleisesti pidetty ohjeena, että työnseisaukseen on ryhdyttävä ainoastaan siinä tapauksessa, etteivät ajannukaiset työvään toimeentulon vaatimat kohtuulliset ehdot tule muuten hyväksytyksi ja jos työnseisauksen avulla näyttää olevan mahdollisuuksia ne läpi viedä. Näitä mahdollisuuksia arvioidessa ja harkitessa on katsottu tärkeäksi ennen kaikkea ottaa huomioon:

Onko aika sopiva työnseisauksen toimeenpanemiseen.

Onko työn valmistumisella kiire.

Voiko työnantaja teettää työnsä muualla.

Kuinka suuri prosentti työläisistä on järjestyneitä.

Kuinka paljon näistä sääntöjen mukaisesti avustusoikeutettuja.

Onko työnantajalla mahdollisuus hankkia rikkureita joko sivulta tai lakkolaisten riveistä.

Lähtevätkö työläiset lakkoon vakavan harkinnan jälkeen vaiko hetken innostuksesta.

Miten riittävät ovat lakkolaisten avustusvarat.

Y.m. onnistumiseen vaikuttavia seikkoja.

Kun työnseisauksen suunnittelijat ovat nämä seikat selvittäneet asianomaisen liiton toimikunnalle, on työnseisaus voitu alkaa vasta sitten kun siihen on saatu toimikunnan suostumus sekä myös Ammattijärjestön suostumus sellaisissa tapauksissa, kun aijottu työnseisaus on näyttäytynyt senlaatuiseksi, että se saattaa johtaa muita työläisiä sulkoon tai työtömyyteen taikka muuten osalliseksi työnseisaukseen tai jos työnseisaus on näyttänyt vaativan Ammattijärjestön avustusta. Myös on ollut sovittava yhteisistä menettelytavoista niiden järjestöjen kanssa, joiden jäseniä työriita välillisesti tai välittömästi on tullut koskemaan.

Toimikunta esittää, että kokous edellä esitettyihin perusteluihin yhtyen päättäisi:

että työehtojen parannusvaatimusten esittämisessä ja työnseisausten toimeenpanemisessa on jäsenten ja osastojen ehdottomasti aina noudatettava asianomaisen liiton ja Ammattijärjestön sääntöjä, päätöksiä ja ohjeita;

Julistettua työnseisausta ei saa ilman asianomaisen keskusjärjestön suostumusta laajentaa toisen keskusjärjestön alaisia työläisiä käsittäväksi, eikä laajemmalle alueelle kuin mitä työnseisauksen tehokkuudelle on todella välttämätöntä.

Lakonrikkojaksi julistaminen.

On sattunut tapauksia, jolloinka jokin työryhmä on tehnyt lakon, ja asianomaisia sen lähemmin kuulematta julistanut lakonalaisiksi toisten työnsuorituspiiriin kuuluvia töitä sekä velvottanut näin lakkoon toistenkin järjestöjen jäseniä, noudattamatta tässä yhteisesti hyväksyttyjä menettelyohjeita. Ja jollei heidän päätöksiään joku ole seurannut, on sellainen leimattu rikkuriksi. Yhtä vähän kuin sellaista lakon laajentamista on pidettävä oikeana, yhtä vähän oikeudenmukaista on tällainen rikkuriksi julistaminen. Ammattijärjestön edustajakokouksessa v. 1909 on tehty päätös, että toisen liiton jäsentä ei saa julistaa rikkuriksi ennenkuin asia on saatettu sen liiton tietoon, jonka jäsen hän on ja tämän liiton asiana on sitten ryhtyä jäsenensä suhteen asian aiheuttamiin kurinpitotoimenpiteisiin.

Eri ryhmien välisten suhteiden järjestelyssä saattaa kylläkin sattua usein kiusallisia tilanteita. Saattaa sattua tapauksia, että joku suorittaa lakosta vapaasta työstä yhden osan, mutta häntä ennen tai hänen jälkeensä suorittaa työnjaosta johtuvan osan joku rikkuri. Esim. rikkurityönä on kuljetettu tiiliä rakennuspaikalle tai kannettu muurarille, mutta muuraus on vapaata. Samoin saattaa paperitehtaan työläinen joutua valmistamaan paperia rikkurin käytettäväksi tai kirjatyöläinen käyttämään rikkurin valmistamaa paperia. Soikarisuus työläisten kesken ratkaisee tällaiset yhteensattumat useimmiten siten, että rikkuri-tuotteen edelleen käsittelystä työläiset kieltäytyvät. Mutta on kuitenkin katsottava, ettei itse työnseisauksessa olevilla ole oikeutta ilman muuta julistaa jotakin heidän tuotantoalansa rikkureiksi, vaan on heidän, jos taistelunsa menestyksen katsoyhteydessä olevaa työtä rikkurityöksi, eikä sellaisten suorittajia

vat sitä vaativan, pyydettyä tässä asianomaisten järjestöjen toimenpidettä, ja jollei näiden tekemät päätökset tyydytä, vedottava Ammattijärjestön toimikuntaan, jolla sääntöjen mukaisesti on oikeus eri aloja koskevan taistelun laajentamiseen tai supistamiseen. Mikäli se käy mahdolliseksi, olisi myös tällaisten yhteyskattumusten varalle jo ennen taistelun alkua asiaan osallisten järjestöjen kesken menettelytavoista sovittava.

Toimikunta siis ehdottaa päätettäväksi:

että rikkuriksi julistamisoikeus on ainoastaan sillä järjestöllä, johon kyseenalainen henkilö kuuluu. Niissä tapauksissa, jolloin henkilö on mennyt sellaiseen työhön, joka työnseisauksen alkaessa on asianomaiselta työläisiltä jäänyt suorastaan työnseisauksen alaiseksi tai asianomaisten järjestöjen päätöksellä työnseisauksen alaiseksi julistettu, ja milloin henkilö ei kuulu Ammattijärjestön alaiseen järjestöön, on rikkuriksi julistamisoikeus myöskin sillä järjestöllä, joka työnseisauksen on pannut toimeen.

S.-Puutyöntekijäin liiton Keravan osasto n:o 105 esittää menettelytavoista palkka- ja työehtoriidoissa seuraavaa:

Kun kehitys tällä kertaa on muuttanut työväenliikkeen menettelytapoja, tai ei oikeastaan muuttanut, vaan kun työväenliikkeessä ei näy enään saatavan toivottuja tuloksia niillä menettelytavoilla joita näihin asti on totuttu käyttämään, varsinkin ammatillisen työväenliikkeen taholla, niin tulee ehdottomasti ajateltavaksi uusia menettelytapoja, varsinkin tällä kertaa, kun työnantajat ovat mahdollisimman hyvin järjestyneet, sekä teollisuus keskittynyt (trustitutunut). Myös nykyinen valtiomahti näyttää olevan valmis tukahuttamaan kaikki työriidat sekä palkkataistelut, missä niitä mahdollisesti ilmeneekin, asevoimalla, vielä sitä paremmin, jos oletetusta työriidasta on valmistuksia tehty, siten kuin meidän entinen järjestelmämme edellyttää.

Kaikki tällaiset mahdollisuudet huomioon ottamalla jää työläiselle tälläkertaa ainoaksi tehokkaaksi taisteluvälineeksi taloudellisten pyrkimysten eteenpäin viemiseksi oma yksilöllinen toimintansa.

Yhteistoiminnallakin se voi käydä päinsä siten, että ammatilliset järjestöt paikkakunnillaan saisivat, jos he tilanteen edulliseksi katsovat, sanoa itsensä irti työpaikoistaan ilman, että siitä keskusjärjestöille ilmoitettaisiin lakkoluvan saantia varten. Tämä

sentähden, että ei menetettäisi tilaisuutta, eikä myöskään jäisi työnantajalle mahdollisuutta valmistuttaa töitään sillä aikaa kun. keskusjärjestöt harkitsevat lakkoluvan antamista.

Edellisen perusteella ehdotamme, että:

- 1) Osastot paikkakunnallaan saavat osastona esittää työnantajalle työehtojen parannusvaatimuksen, ilman, että siitä keskusjärjestöille ilmoitetaan.
- 2) Jos työriita tai lakko osaston ja työnantajan välillä syntyy, on siitä keskusjärjestölle ilmoitettava.
- 3) Että keskusjärjestöt työtaistelussa antavat osastolle ohjeita, lähettämällä asiamiehen paikkakunnalle, missä työriita on, jos osasto niitä ja sitä ilmoittaa haluavansa.
- 4) Jos työriita kehittyy pitempiaikaiseksi, niin keskusjärjestöt avustavat taloudellisesti jäseniään sääntöjen määräämällä tavalla.
- 5) Että keskusjärjestöt eivät saa lopettaa lakkoa tai työriitaa, ellei lopettamista, asianomaisen osasto jäsenistä, ²/s kannata.

S. Muurarien, Rapparien ja Uunintekijäin liiton H:gin osasta

esittää S. Ammattijärjestön edustajakokoukselle seuraavan-keskustelukysymyksen:

„että vastaisuudessa työehtosopimukset tehtäisiin yksinomaan järjestyneitä työläisiä koskeviksi.”

Liittotoimikunta on asian johdosta päättänyt seuraavaa:

Ehdotuksen toteuttaminen lähimpinä aikoina ei ehkä kaikilla teollisuusaloilla ole mahdollinen, siellä nimittäin jossa järjestymättömät ovat työpaikassa ja koko teollisuudessa tai ammattialallakin enemmistönä, koska siinäkin tapauksessa jos järjestö onnistuu sopimuksen aikaansaamaan, se veisi käytännössä siihen, että järjestyneet saavat ainoastaan kiireellisenä työaikana työtä, kun järjestymättömät sitävästoin saavat, jos tahtovat, työskennellä pienemmällä palkalla.

Mutta kun on jo olemassa sellaisiakin teollisuusaloja ja ammatteja joissa järjestyneillä on suurempi vaikutus työehtoihin, ja kun siihen suuntaan olisi pyrittävä, niin liittotoimikunta on päättänyt ehdottaa edelläolevan osaston ehdotuksen edustajakokoukselle esitettäväksi ainakin periaatteellisen päätöksen tekemistä varten, jotta asia sen kautta tulisi huomion alaiseksi kaikissa liitoissa, ja jo lähiaikoina toteutetuksi käytännössä niissä ammateissa joissa siihen on tilaisuutta.

Muutosehdotuksia Ammattijärjestön sääntöihin.

*S. Tie- ja Vesirakennustyöläisten liiton Uudenkaupungin osasto
ehdottaa Ammattijärjestön sääntöihin
seuraavia muutoksia:*

(Muutokset koskevat Ammattijärjestön toimikunnan v. 1917
laatimaa sääntöehdotusta.)

6 § 2:n kohta: Kukin liitto on oikeutettu valitsemaan Valtuustoon 1:den edustajan alle 1,000 jäseneltä, 2~edustajaa 1,000—5,000 jäseneltä, 3 edustajaa 5,000—10,000 jäseneltä, 4 edustajaa 10,000—15,000 jäseneltä ja yli 15,000 jäseneltä 5 edustajaa.

Samam kohdan loppuun olisi lisättävä: Jos jonkun liiton valtuutettu eroaa, on hänen sanottava itsensä irti 2 kuukautta ennen kuin hän on aikonut jättää toimensa.

7 § 3:mas kohta: Edustajakokoukseen lähettävät liitot 1:den edustajan 1—200 jäseneltä, 2 edustajaa 201—500 jäseneltä, 3 edustajaa 501—1,000 jäseneltä ja senjälkeen yhden edustajan jokaiselta alkavalta tuhannelta.

Nämä ehdotukset esittää osasto sentakia, kun nyt on paljon -pieniä liittoja jotka muutoin jäisivät kovin heikosti edustetuiksi, vaan pitäisihän pienemmänkin liiton saada asia edes keskustelun alaiseksi omalla painostuksellaan, joka muuten on kovin epävarmaa.

7:n §:län 3:n kohdan loppuosaksi ehdottaa osasto vielä: Toimikunnan jäseniä ei voida valita edustajiksi, vaan on heillä puhe- ja esitysoikeus, mutta ei äänestys-oikeutta missään asiassa.

Tämä määräys siksi, kun toimikunnan jäsenet eivät ole saaneet evästyksiä joukoilta kuten varsinaiset edustajat, eivätkä ole tilivelvollisia toiminnastaan kokouksessa, joten he edustavat vain omaa persoonaansa.

9 § 2:n kohta: Ammattijärjestön avustus on 5 mk:aa kokomaksavalle ja 3 mk. puolimaksavalle jäsenelle päivässä.

Ammattijärjestön vero olisi korotettava samassa suhteessa, mikä myöskin paremmin vastanee nykyisiä palkkasuhteita.

S. Kivityöntekijäin liiton osasto n:o 2

ehdottaa seuraavia muutoksia Ammattijärjestön sääntöihin:

3 § 1 kohta, jossa puhutaan vakinaisista veroista, olisi muutettava siten, että vero tulisi olemaan 1: 30 täysin- ja 65 p:ää puolimaksavilta jäseneltä, eli jos viikottainen maksutapa tulisi käytäntöön, olisi vero 10 p:ää täysin- ja 5 p:ää puolimaksavilta jäseniltä viikossa.

Saman §:län 11:ta kohdasta ehdotetaan poistettavaksi se osa joka koskee työtaistelulta, joten kohta kuuluisi: Veronsa laiminlyönyt järjestö voidaan 2 kuukauden kuluessa eroamis-päivästä lukien ottaa takaisin entisillä oikeuksilla, jos kaikki rästit suoritetaan.

Muissa tapauksissa tapahtuvat yhtymiset j.n.e.

Saman §:län 12:sta kohdan loppuosa olisi muutettava siten, että avustusta nauttiva järjestö on maksuvelvollisuuksista vapaa avustusajalla.

6:n §:län 1 kohdassa ehdotamme vähennettäväksi edustajain lukua siten, että liitto voi lähettää ensimmäiseltä alkavalta 3,000:lta tai siitä yli 2 edustajaa, 8,000:lta tai siitä yli 3 edustajaa, 15,000:lta tai siitä yli 4 edustajaa ja 20,000:lta tai siitä yli 5 edustajaa.

Saman §:län 4:ssä kohdassa ehdotetaan sanan „puolef si- jaan sanat: yksi kolmasosa.

8:n §:län 4:s kohta, joka koskee avustuksia työtaisteluissa, ehdotetaan muutettavaksi seuraavasti: Ammattijärjestön avustus alkaa 7 vuorokauden kuluttua työtaistelun alkamispäivästä lukien.

Saman §:län 5:n kohdan suhteen ehdotetaan, että avustus korotetaan 3 mkaan täysmmaksaville ja 1: 50 p:niin puolimaksaville jäsenille päivässä.

S. Tehdas- ja Sekatyöväen liiton toimikunta

ehdottaa sääntöjen suhteen seuraavaa:

„Edustajakokouksen päätettäväksi ehdotamme:

että ainoastaan Ammattijärjestön toimikunnan puheenjohtaja valitaan edustajakokouksessa, vaan muut tarpeelliset toimihenkilöt valitsee toimikunta;

että Ammattijärjestön alaiset liitot suorittavat jäsentensä puolesta määrättyjä viikkoveroja kolmessa luokassa;

että Ammattijärjestön edustajakokoukseen saavat

yhtyneet liitot valita yhden edustajan jokaista alkavaa 500 jäsentä kohti;

että Ammattijärjestön toimikunnan on järjestettävä koko maata käsittävä rikkuriluettelo, johon liitot ovat velvolliset antamaan tarvittavat tiedot;

että säännöissä ei erikoisemmin mainittaisi yhteistyötä jonkun nimitetyn puolueen kanssa."

Ammattijärjestön Valtuuston lakkauttaminen.

S. Tehdas- ja Sekaiyöväen liiton toimikunta ehdottaa seuraavaa:

„Mitä suurimmasta merkityksestä ammatillisen liikkeen edistymiselle olisi, että Ammattijärjestön toimikunnan ja eri ammattiliittojen toimikuntain välillä olisi mitä läheisin yhteys. Nyt sitä kuitenkaan ei ole niinkauan kuin Ammattijärjestön Toimikuntaan,, joka valitaan edustajakokouksessa, eivät kaikki liitot saa edustajaa. Voipa sattua niinkin, että toimikuntaan tulee valittua jäseniksi ainoastaan parin tai kolmen liiton edustajia. Tätä vaivallaisuutta Ammattijärjestön toimikunnan kokoonpanossa ei voi koiwata harvoin kokoontuva Ammattijärjestön Valtuusto, jonka kokouksekustannuksetkin nykyoloissa nousevat hyvin kalliiksi. Jos Ammattijärjestön toimikunta kokoonpanoltaan järjestettäisi niin, että siinä kaikki liitot ovat edustettuina, korvaisi tämä Ammattijärjestön Valtuuston, joka silloin voitaisiin poistaa. Tämän johdosta ehdotamme:

- 1) että Ammattijärjestön Valtuusto lakkautetaan;
- 2) että jokainen Ammattijärjestöön yhtynyt liitto valitsee Ammattijärjestön toimikuntaan yhden edustajan. Jos liitossa on yli 3,000 jäsentä, saa se valita kaksi edustajaa, jos jäsenluku on yli 8,000 kolme edustajaa ja yli 15,000 neljä edustajaa;
- 3) että edustajat toimikuntaan valitaan vuodeksi kerrallaan."

S. Muurarien, Rapparien ja Uunintekijäin liiton toimikunta

on keskustellut S. Ammattijärjestön Valtuuston vastaisesta kokoonpanosta ja pitäen silmällä, että Valtuuston työskentely saataisiin tarkoitustaan vastaavaksi, samoin kuin sitäkin, että siitä johtuvia kustannuksia säästettäisiin, on päättänyt ehdottaa:

että niitä liittoja, joilla on' Helsingissä jäseniä, kehoitetaan valitsemaan heitä Valtuustoon. Näin

tehtäessä voidaan valtuuston kokouksia pitää useimmin ja iltasilla, jolloin sen jäsenille riittää tavallinen iltakokouspalkkio ja matkakustannukset supistuvat yhden ainoaan liiton edustajaan, nimittäin Tie- ja Vesirakennustyöväen liiton, jolla ehkä ei ole Heisin» gissä asuvia jäseniä.

Jos tämä ehdotus tulisi noudatettavaksi päästäisiin, kuten sanottu, matkakuluissa hyvin vähiin ja Valtuusto voisi kumminkin kokouksissa ratkaista kaikki asiat ja tällöin voidaan luopua kirjeenvaihtppäätösten teosta. Vieläpä valtuustolle voidaan siirtää entistä enemmän asioita ja toimikunta supistaa nykyistä pienemmäksi.

Yhtäläiset jäsenkirjat kaikille osastoille.

*& Tehdas- ja Sekatyöväen liiton osasto n:o 16 Helsingissä
ehdottaa:*

„että S. Ammattijärjestön alaisille osastoille toimitettaisiin yhtäläiset jäsenkirjat”.

Liittotoimikunnan lausunto.

Edelläolevan johdosta päätti Suomen Tehdas- ja Sekatyöväen Liiton toimikunta ehdottaa S. Ammattijärjestön edustajakokoukselle, että kokous päättäisi kehoittaa S. Ammattijärjestön toimikuntaa ryhtymään toimenpiteisiin sekä jäsenkirjojen että muiden kirjallisten toimintavälineiden yhdenmukaistuttamiseksi Ammattijärjestön alaisissa liitoissa sikäli kuin se on mahdollista.

Käsiteltäväksi ehdotettuja asioita.

Suomen Metalliteollisuustyöntekijäin liiton Vaasan osasto n:o 57

esittää S. Ammattijärjestön edustajakokoukselle käsiteltäväksi seuraavat asiat:

- 1:si) Rauha Neuvosto-Venäjän kanssa.
- 2:si) Mitenkä saadaan S. Valtion Rautateiden Konepajojen t.t. liitto yhtymään S. Metalliteollisuustyöntekijäin liittoon?
- 3:si) Mitenkä saadaan 8-tunnin työaikalaki alkuperäiseen muotoonsa?

Liittotoimihunnan lausunto.

Jos siihen mennessä kun Ammattijärjestön edustajakokous kokoontuu, ei rauhaa Neuvosto-Venäjän kanssa ole solmittu, niin pidämme suotavana, että edustajakokous lausuu sanansa Suomen ja Venäjän välisestä rauhasta.

Toisen kohdan johdosta saamme käsityksenämme lausua, että kun järjestömuotokysymystä valmistellaan, ja kun asia tämän johdosta tulee käsittelyn alaiseksi, niin on meidänkin käsityksemme mukaan tarpeellista kiinnittää huomiota näiden liittojen yhdistämiseen.

Kysymys olisi vaatinut erikoisen alustuksen, jossa perustelujen kautta" olisi voitu todistaa näidenkin liittojen yhdistämisen tarpeellisuutta, mutta ajan vähyyden tähden emme ole siihen tilaisuudessa, ja kun lisäksi olemme tietoisia sen alustuksen sisällöstä jonka Ammattijärjestön toimikunta on järjestömuodoista laatinut, Diin tyydyimme vaan viittaamaan siihen, että teollisuusliittoperiaate näidenkin liittojen yhdistämisessä saisi olla ratkaisevana.

Kolmannen kohdan johdosta viittaamme liittotoimikunnan lausuntoon Helsingin Seppien ammattiosaston samaa asiaa koskevan alustuksen johdosta.

*Suomen Metalliteollisuustyöntekijäin Liiton
Toimikunta,*

8-tunnin työaikalain turvaaminen.

*S. Metalliteollisuustyöntekijäin liiton H:gin Seppien amm.-osaston
n:o 1 tekemä ehdotus Ammattijärjestön
edustajakokoukselle.*

Se häikäilemätöin luokkaetujensa ajaminen, jota tämän maan porvaristo kansalaissodan jälkeen on jatkanut, ilmenee nykyään kaikessa loistossaan ja kaikilla yhteiskuntaelämän eri aloilla. Porvariston on täytynyt, hinnalla millä tahansa, saada korvausta vaivoistaan ja «sankaritoistään», joita he rintoihinsa lyöden ovat julistaneet tehneensä maamme vapauden puolesta ja sen saavuttamiseksi. Tiedämme, että myöskin laki 8-tunnin työajasta, joka vahvistettiin eduskuntatietä 25 päivä marraskuuta 1917, oli heidän ensimmäisiä korvausvaatimuksiaan, koska tuo laki oli jonkun verran työväelle edullinen.

Porvaristo on saanut kaikkea mitä on vaan muistanut eduskunnaltaan ja hallitukseltaan anoa. Suurin osa 8-tuntisen työaikalain sisältöä on tullut tynkäeduskunnan ja hallituksen avulla kumotuksi. Tästä on ollut seurauksena, että kaikki ne työalat, joita olisi suojannut laki, jos sitä olisi noudatettu käytännössä, ovat jääneet tuon lain suomaa turvaa vaille, ja työpäivä niissä on tullut jatketuksi 9-tuntiseksi.

Mutta tällainen menettely on herättänyt työväenpiireissä oikeutettua suuttumusta ja mielipahaa.

Vallanpitäjien korviin ovat varmaankin kuuluneet ne monet työväen vastalauseet, joissa on vaadittu m.m. 8-tuntisen työpäivän käytäntöönottamista. Mutta niistä ei ole tullut apua. Viime loppukesällä esitti m.m. Suomen Metalliteollisuustyöntekijäin liitto hallitukselle ja eduskunnalle, että laki 8-tunnin normaalityöajasta saatettaisiin voimaan sellaisenaan kuin se vahvistettiin 27 p. marraskuuta 1917. Ja siltä varalta, että jos porvarillisen vastustuksen tähden ei saada 8-tunnin työaikaa lailla vahvistetuksi, niin Suomen Ammattijärjestö ryhtyisi järjestämään työväen mielenosoituksia 8-tunnin työaikalain puolesta sekä että jos edellämainitut toimenpiteet eivät johtaisi suotuisiin

tuloksiin, S. Ammattijärjestö antaisi liittojen välityksellä työläisille oikeuden ryhtyä työskentelemään ainoastaan 8-tuntisia työpäiviä kaikissa niissä ammateissa, joista 27 p. marraskuuta 1917 vahvistettu laki säättää, ja samalla Ammattijärjestö määräisi ajan mistä lähtien mainittu työaika otettaisiin käytäntöön. Näistäkään työväen vaatimuksista ei ollut mitään tulosta. S. Ammattijärjestön toimikunta ei katsonut velvollisuudekseen ryhtyä niihin toimenpiteisiin, joihin työläisten taholta sitä vaadittiin. Seurauksena oli, että Valtioneuvosto antamallaan päätöksellä elokuun 22 p:nä myönsi edelleenkin oikeuden työnantajille teettää 9-tuntisia työpäiviä aina 1 päivään heinäkuuta 1920 saakka metalliteollisuuden alalla. Ja tämän se teki huolimatta siitä, että Valtioneuvoston asettama työ aikalautakunta oli asettunut aivan yksimielisesti sille kannalle, että työnantajille ei myönnetä enään anomaansa pidennystä työaikaan jälkeen elokuun 27 päivän 1919.

Edelläoleva on räikeänä todisteena siitä, että työnantajat ja heidän hallituksensa ovat järjestelmällisesti sivuuttaneet työväenluokan tärkeimmät elinkysymykset. Tämän ovat työnantajaliitot ja hallitus tehneet ilman mitään pakoittavaa tosisuutta siihen. Onhan heidän teollisuutensa kannattanut niin hyvin, että voitoistaan on riittänyt suojeluskunnille ja Mannerheimin rahastoihin lahjoittaa kymmeniä, jopa satojakin miljoonia, joten työpäivän jatkaminen kannattavaisuussyillä perusteltuna, on ollut ainoastaan huonosti keksitty turhanpäiväinen veruke.

Tiedämme, että Ammattijärjestön politiikka on kansalaisodan jälkeen ollut pelkkää luikuria ja kompromissin tekoa hallituksen kanssa. Sentähden työnantajaliitot ja hallitus ovat voineet noin ilkeämielisesti ja röyhkeästi menetellä m.m. kysymyksessä olevaa työväen suojeluslakia vastaan. Uskomme kuitenkin, että S. Ammattijärjestön 5:s edustajakokous tekee tässä suhteessa kääntein ja lähtee selvän luokkataistelun avulla ja pohjalla turvaamaan Suomen kovia kokeneen köyhälistön ihmis-oikeuksia, nyt kun se niin kipeästi apua tarvitsee.

Emme katso tarpeelliseksi lähteä pitemmälle tässä selostelemaan 8-tunnin työaikalain tärkeyttä työväelle, sillä tiedämme, että sen jokainen kokoukseen saapuva edustaja jo ilmankin tuntee. Sanomme vaan, että 8-tunnin työaika on työväelle elinkysymys, ja sellaisena on sitä pidettävä aikaansa vastaavana ja ehdottomana työväen vaatimuksena.

Lopuksi huomautamme edustajakokoukselle, että 8-tuntinen normaalityöpäivä teollisuudessa alkaa jo olla muualla kansainvälinen tosiasia. Lainsäädäntötietä on se jo saatettu voimaan m.m. Saksassa, Itävallassa, Ranskassa, Espanjassa, Englannissa

ja osin Amerikan Yhdysvalloissa. Lyhyen ajan kysymys on, kun samasta asiasta annetaan lait Norjassa, Hollannissa ja Ruotsissa. Vapaan sopimuksen kautta on 8-tunnin työpäivä-periaate toteutettu jo Tanskassa. Turhaa on siis näinollen työnantajaliittojen ja hallitusten vedota kansainvälisyyteen tässä asiassa, sillä kuten näemme, on 8-tunnin työpäivä kaikkialla muualla sivistysmaissa otettu jo asiallisesti noudatettavaksi, joten jos Suomenkin työnantajat olisivat tahtoneet sivistyneestä työnantajasta käydä, niin ei heidän olisi sopinut tässä suhteessa jäädä poikkeusasemaan ja vielä vähemmin sitä vaatia. Kaiken edelläolevan perusteella ehdotamme siis:

1) että Suomen Ammattijärjestön 5:s edustajakokous ottaa kysymyksen 8-tunnin työaikalain soveltamisesta vakavaan harkintaansa, sekä tekee siitä kiinteän ja tinkimättömän päätöksensä ja vaatii: että 8-tunnin työaikalaki on saatettava voimaan sellaisena kuin sen eduskunta 27 päivänä marraskuuta 1917 hyväksyi;

2) jos siitä huolimatta hallitus myöntäisi työnantajille vielä edelleenkin poikkeuksia työaikalain noudattamisessa, niin Ammattijärjestön toimikunta velvoitettaisiin antamaan työläisille oikeuden ryhtyä työskentelemään 8-tuntisia työpäiviä kaikissa niissä töissä, joissa 8-tunnin työaikalaki alkuperäisessä muodossaan niin säätää.

Helsingissä, 30 päivänä tammikuuta 1920.

*Suomen MetaUiteollisuustyöntekijäinliiton Kyin
Seppien a.-o. n:o 1.*

*S. Metalliteollisuustyöntekijäin liiton toimikunnan lausunto edellä-
olevasta Helsingin Seppien a.-os. n:o 1, 8-tunnin työaikalakia
koskevasta alustuksesta Suomen Ammattijärjestön
/ ~ 5:nnelle edustajakokoukselle.*

Vuonna 1919 kesäkuun 4 p:nä päätti allekirjoittanut liitto kyseessä olevasta asiasta seuraavaa:

„1) että eduskuntaryhmän on kaikilla käytettävissä olevilla keinoilla toimittava siihen suuntaan, että laki 8-tunhin työajasta saatettaisiin uudestaan voimaan sellaisena kuin se vahvistettiin 27 p. marraskuuta 1917;

2) että työläisille varattaisiin oikeus saada työnantajaltaan

korvaus niistä ylityötunneista, joita työläiset ovat olleet pakotettuja tekemään poikkeusajan vallitessa yli lain määräämän 8-tunnin työajan;

3) että jos porvarillisen eduskuntaryhmän vastustuksen tähden ei saada 8-tunnin työaikaa lailla vahvistetuksi, niin Suomen Ammattijärjestö ryhtyisi järjestämään työväen mielenosoituksia 8-tunnin työaikalain puolesta;

4) että jos edellämainitut toimenpiteet eivät johtaisi suotuisiin tuloksiin, niin Suomen Ammattijärjestö antaisi liittojen välityksellä työläisille oikeuden ryhtyä työskentelemään 8-tuntisia päiviä kaikissa niissä töissä, joista 27 p. marraskuuta 1917 vahvistettu laki niin säättää, samalla Ammattijärjestö määräisi ajan, mistä lähtien mainittu työaika otettaisiin käytäntöön."

Katsoen siihen, että valtioneuvosto on vielä elokuun 27 p. 1919 jälkeenkin myöntänyt erinäisille teollisuusaloille, joukossa on metalliteollisuuskin, edelleenkin poikkeuksia 8-tunnin työaikalakiin, pidentämällä normaalityöpäivää ja lisäämällä runsain määrin ylityötunteja, niin yhdymme täydellisesti niihin loppuponsiin, mitkä Helsingin Seppien a.-o. on alustuksessaan esittänyt.

Mitä sitten tulee niihin perusteluihin, joilla osasto on esitystään tukenut, niin yhtyy allekirjoittanut toimikunta niihin pääpiirteissään. Kuitenkin katsomme velvollisuudeksemme huomauttaa perustelujen siitä kohdasta, jossa sanotaan „että Ammattijärjestön politiikka on kansalaissodan jälkeen ollut pelkkää luikuria ja kompromissin tekoa hallituksen kanssa", että se ei ole mielestämme oikeaan osattua.

Tiedämmehän, että maassamme käydyn luokkasodan jälkeinen aika on ollut hävinneelle luokalle erittäin raskasta. Koko porvarillinen yhteiskunta hallitusta myöten on asettunut ennen kuulumattomalla tavalla vastustamaan sekä laillisin että laittomin keinoin kaikkia työväenluokan pyrkimyksiä. Ottamalla myöskin huomioon sen tosiasian, että Ammattijärjestöä tuke-massa ei ole ollut sitä suurta työläisjoukkoa, joka olisi tarvittu antamaan pontta sen päätöksille ja voimaa sen esittämille vastalauseille. Lisäksi on vielä todettava sekin, että Ammattijärjestön valtuustokaan kokouksessaan 18—19 päivänä elokuuta 1919 ei katsonut voivansa syyttää toimikuntaa laiminlyönneistään, vaan sen sijaan asettui sille kannalle, että Ammattijärjestön toimikunta on tehnyt kaiken voitavansa työväenluokan etujen valvojana tässä maassa.

Helsingissä, 16 pnä helmik. 1920.

*Suomen Metalliteollisuusyöntekijäin Liiton
Toimikunta.*

Ammattijärjestön toimikunnan lausunto.

Edelläolevan H:gin Seppien ammattiosaston ehdotuksen perusteluissa sanotaan, että „Ammattijärjestön toimikunta ei katsonut velvollisuudekseen ryhtyä niihin toimenpiteisiin, joihin työväestön taholta sitä vaadittiin”, ja että siitä oli seurauksena että valtioneuvosto edelleenkin myönsi työnantajille oikeuden teettää 9-tuntisia päiviä. Myös sanotaan, että »Ammattijärjestön politiikka on kansalaissodan jälkeen ollut pelkkää luikuria ja kompromissin tekoa hallituksen kanssa.”

Että Ammattijärjestön toimikunta ei viime vuonna määrännyt, että esim. metallityöläiset alkakoot siitä ja siitä päivästä alkaen tekemään 8-tuntisia työpäiviä, niin sellaista mahtia ei ollut silloin koko Suomen Ammattijärjestöllä, vielä vähemmän sen toimikunnalla. Jos sellainen määräys olisi annettu, niin se olisi merkinnyt että ollaan myös valmiit kestämään seuraukset, ottamaan vastaan mahdollisia sulkuja j.n.e. Mutta tähän ei Ammattijärjestön toimikunta katsonut juuri jaloilleen saatujen järjestöjen olevan valmiita, sillä ne olivat vielä varsinkin taloudellisesti heikkoja.

Mitä tulee toiseen edellämainittuun syytökseen, niin sen johdosta mainittakoon, että toimikunta ei ole ollut esim. 8-tuntisen työpäivän suhteen hallituksen kanssa missään kompromississa, vaan se on, kuten Ammattijärjestön toimintakertomuksesta käy esiin, saattanut hallituksen tietoon työväestön mielipiteet myönnettyjen poikkeuksien johdosta, *painostaen 8-tuntisen työajan säilyttämistä*. Myös on toimikunta valinnut 2 jäsentä työaikalautekuntaan, joka on antanut poikkeuksien myöntämistä *vastustavia* lausuntoja hallitukselle, vaan joita ei hallitus ole ottanut huomionsa. Osaston esittämien ponsien johdosta lausuu toimikunta, että ensimmäinen niistä on oikea ja siis hyväksyttävä, mutta toisen ponnin suhteen on edelleen huomautettava, että ryhtyminen työskentelemään 8-tuntisia työpäiviä ei riipu Ammattijärjestön toimikunnan antamasta oikeudesta, vaan *kulloinkin vallitsevista voimasuhteista*, jotka eivät vielä näytä sellaisilta, että meidän järjestömme voisivat ryhtyä suureen voimainkoetukseen sekä työnantajaliiton, että myös hallituksen kanssa. — Toimikunta siis ehdottaa:

että edustajakokous hyväksyy osaston ehdottamista ponsista ainoastaan ensimmäisen, täydentäen sitä siten, että työaikalaki on lainsäädännöllistä tietä mitä pikemmin muutettava niin, että poikkeuksien myöntämistä 8-tuntin työajasta ei siinä sallita suuremmassa laajuudessa kuin mitä v. 1917 annetussa 8-tuntin laissa on säädetty.

Ehdotus työpalkkalaista.

*S. Tie- ja Vesirakennustyöläisten liiton Uudenkaupungin
osasto*

ehdottaa seuraavaa:

Yleisen työpalkkalain aikaansaamista haluaisimme seuraavia perusteita silmälläpitäen:

Että laki alimmasta tuntipalkasta ulottuisi suurteollisuuden ja aina huvityön rajoille, sekä kaikkia valtion ja kuntain töitä koskevaksi, vaikkapa ne olisivat hätäaputoitakin. Palkkalautakuntain huoleksi jätettäisiin palkkojen säännöstely kutakin aikaa vastaavaksi.

Palkkalautakuntiin kuuluisi 7 jäsentä, joista työnantajat valitsivat 3 ja työntekijät samoin 3, sekä kunnan valtuusto puheenjohtajan, ellei lautakunta itse pääsisi yksimielisyyteen puheenjohtajasta.

Palkkalaissa otettaisiin laskuperusteeksi vuoden 1914 palkka, ja elintarvesuhteet palkkalautakuntien toimintaohjeeksi.

Jokaiseen kuntaan valittaisiin palkkalautakunta, jonka toiminta kestäisi vuoden kerrallaan ja voitaisiin myös valita samat jäsenet uudelleen. Myös valittaisiin koko maata käsittävä keskuslautakunta, joka valvoisi kunnallisten palkkalautakuntien toimintaa ja ratkaisisi viimeisessä asteessa asiat, joista valitetaan.

Ammattijärjestön toimikunnan lausunto.

Edelläolevan johdosta lausuu toimikunta seuraavaa:

Tästä kysymyksestä oli Ammattijärjestö-lehden viime vuoden joulukuun numerossa T. Bryggarin kirjoitus, jossa kehoitettiin järjestöjä ottamaan kysymys keskusteltavakseen ja saattamaan siitä laaditut lausunnot Ammattijärjestön toimikunnan tietoon, jotta kävisi ilmi, pitävätkö työnteki-

jät työpalkkalakia ammatillisen liikkeen ja työväen luokkajärjestöjen mukaisena, vaiko niiden vastaisena. Yhdeltäkään järjestöltä ei kuitenkaan ole saapunut minkäänlaista lausuntoa, lukuunottamatta Tie- ja Vesirakennustyöntekijäin liiton Uudenkaupungin osastoa, joka edelläolevan ehdotuksen on tehnyt.

Kun asia on laajakantoinen ja vaatii perinpohjaista harkintaa, sekä kun sen suhteen voi löytyä paljonkin eri mieltä, niin on toimikunta sitä mieltä, että jos edustajakokous nyt päättäisi tästä asiasta jotain kiinteätä, niin se voisi antaa aiheutta suuriin erimielisyyksiin, varsinkin, jos päätös kävisi siihen suuntaan kuin edellämainittu osasto ehdottaa.

Toimikunta siis ehdottaa kokouksen päätettäväksi:

että asia tässä laajuudessaan ei tällä kertaa anna aiheutta muihin toimenpiteisiin kuin että jätetään Ammattijärjestön toimikunnan tehtäväksi suunnitella sellaista lakiehdotusta, jos järjestöiltä vastedes tullaan saamaan sellaisia lausuntoja, jotka sitä kannattavat ja tulee toimikunnan kehoittaa järjestöjä antamaan lausuntojaan asiasta.

,*'

" (ff
" j SH
" • * il

?
" ^ ^ S
" S ^ ^ f i S
t(" ^ ^ K l

¥
ltf
• V&

KERTOMUS

SUOMEN AMMATTIJÄRJESTÖN TOIMINNASTA

V. 1919.

-if*

• Ä

Kertomus

Suomen Ammattijärjestön toiminnasta Y. 1919.

Alku katsaus.

Kun vuotta 1919 aloitettiin, alkoi samalla ikäänkuin uusi ajanjakso maamme työväenliikkeessä, niin myöskin ammatillisessa toiminnassa. Olivathan työväenjärjestöt kansalaissodan päätyttyä tyyten olemattomiin hävinneet, ja niiden noususta ei ollut silloin suuria toiveita. Kuitenkin vielä saman vuoden kuluessa saatiin niihin jonkun verran eloa, vaan vasta vuoden 1919 alussa päästiin niitä uudelleen rakentamaan, ja sitä ajankohtaa, jolloin tämä raunioille rakentaminen alkoi, voidaan katsoa ikäänkuin uuden ajanjakson lähtökohdaksi työväenliikkeessämme.

Vuoden alussa rajoittui ammatillisten järjestöjen toiminta luonnollisesti ainoastaan sisäisten asioiden uudelleen järjestelyyn, järjestötalouden kunnostamiseen ja sotasaaliiksi anastetun järjestöjen omaisuuden takaisin hankkimisyrityksiin. Liittojen toimikunnat, mikäli niissä jäseniä jäljellä oli, koettivat saada osastoja virkoamaan, mikä oli vaikeaa, sillä vastuksia oli useita. Osastojen toimintapaikat, työväentalot, olivat hallituksen toimesta takavarikoidut, työväelle vihamieliset ainekset olivat valmiit sekaantumaan toiminnan aloittamisyrittäisiin ja ehkäisemään niitä, ja edellisenä vuonna raivonnut valkoinen terrori piti työläisiä edelleen, arkoina ja pelonalaisina. Suurilla joukoilla oli ehdonalainen tuomio, ja kansalaisluottamus pois riistettynä, joten näistä suuri osa katsoi itsensä mahdottomaksi mihinkään järjestötoimintaan. Tällaisten olojen vallitessa ei ollut helppoa saada rakennetuksi mitä oli hävitetty, mutta kuitenkin alkoi järjestörakenne uudelleen nousta, kun työväki niin tahtoi.

Kun vuosi alkoi, oli Ammattijärjestön toimistohuoneustokin vielä poliisiviranomaisten sinetillä sulettuna, ja vasta helmikuun 1 p. poistettiin maaherran määräyksestä sinetit, ja Ammattijärjestön omaisuutta koskeva myymis- ja hukkaamiskielto peruutettiin. Ammattijärjestön toimikunta kokoontui omassa toimistossa ensi kerran kansalaissodan päättymisen jälkeen helmik. 5 p:hä. Toimistosta havaittiin hävinneeksi kirjoituskone, 3 puhelinta, pöytä ja 5 tuolia, joista ainoastaan kirjoituskone onnistuttiin myöhemmin, taloudenhoitajan uutte-

rien etsiskelyjen kautta, saamaan takaisin, sotaministeriöön kuuluvasta virastosta.

Helsingin Työväentalolla sijainneista eri liittojen toimistoista anastettua omaisuutta eivät liitot myöskään onnistuneet saamaan takaisin muuta kuin nimeksi, ja arkistot, jäsenkirjat, rekisterikortit ja asiapaperit, jotka eivät olleet »saaliiksi» kelvanneet, oli viskeltu latvioille, sotkettu ja pilattu, mikä osaltaan osoitti mitä lajia niiden siivistys oli, joita »vapaussankareiksi» on nimitetty. (

Kaikkea tätä,* sekä järjestöjen toimistoissa että jäsenistön keskuudessa vallitsevaa kaaosta lyhdyttiin selvittämään jo ^edellisen vuoden lopulla, ja kertomusvuonna alettiin yhä enemmän ja enemmän saada taas järjestystä aikaan. Ja samalla kun alettiin saada asioita järjestykseen, alkoi myös muukin toiminta elpyä. Osasto toisen perään heräsi eloon, kokouksien pito kävi säännölliseksi, ja ryhdyttiin myös valmistelevaan liittojen edustajakokouksia.

Liittokokoukset.

Ensimmäisenä piti edustajakokouksensa *Kulta- ja Hopeatyöntekijäin liitto*, maaliskuun 23—25 p:nä Turussa. Tässä kokouksessa, jossa oli edustettuna 6 osastoa 11 edustajalla, muutettiin liiton nimi Jalometallityöntekijäin liitoksi. Ammattijärjestön edustajana kokouksessa oli Emil Leino.

Huhtikuun 19—21 p:nä piti ylimääräisen edustajakokouksensa *Tie- ja V esirakenustyöläisten liitto*, Iisalmessa. Kokouksessa oli edustettuna 24 osastoa 18:sta edustajalla. Ammattijärjestöä edusti Aatu Halme.

6'. *Kirjatyöntekijäin liitto* piti 7:nen edustajakokouksensa kesäkuun 6—7 p:nä Helsingissä. Kokouksessa oli edustettuna 21 osastoa 38 edustajalla. Ammattijärjestön edustajana oli Sv. Lehtonen. %

S."Ajurien liiton toinen edustajakokous pidettiin syyskuun 14—15 p:nä Helsingissä. Edustettuna oli 4 osastoa 9:llä edustajalla.

5. *Kauppa- ja Liiketyöntekijäin liiton* toinen edustajakokous oii syyskuun 21—22 p:nä Helsingissä. Edustettuna oli 17 osastoa 19 edustajalla. Ammattijärjestöä edusti M. Paasivuori, pitäen kokoukselle esitelmän liikeapulaislaista.

6'. *Paperiteollisuustyöväen liiton* 6:s edustajakokous pidettiin Tampereella marraskuun 1—3 p:nä Edustajia oli 36 ja Ammattijärjestön edustajana T. Bryggari.

S. *Kutomateollisuustyöväen liiton* 6:s edustajakokous pidettiin samoin Tampereella marraskuun 8—10 p:nä. Edustajia 45, ja Ammattijärjestöä edusti T. Bryggari.

S.*Puutyöntekijäin liiton* 6*s edustajakokous pidettiin Helsingissä marrask. 10—13 p:nä. Saapuvilla oli 64 edustajaa. Ammattijärjestöä edusti Sv. Lehtonen.

S'. *Sahateollisuustyöväen liiton* 4:s edustajakokous pidettiin Kotkassa marrask. 17—19 p:nä. Edustajia, oli 32 ja Ammattijärjestöä edusti Artturi Aalto.

S. Vaatetustyöntekijäin liiton ylimääräinen edustajakokous pidettiin Helsingissä marrask. 17—18 p:nä. Edustajia oli 27 osastosta yhteensä 36. Ammattijärjestöä edusti H. Moisio.

S. V. li. Konepajojen työväen liiton edustajakokous oli huhtikuun 19—20 p:nä Helsingissä. Edustajia oli 13, ja lisäksi liittotolmikunnan jäseniä. Ammattijärjestö ei ollut edustettuna, kun kutsua kokoukseen ei saapunut.

Kaikkiaan on siis 11 liittoa pitänyt edustajakokouksensa kulu-
neen vuoden ajalla. Myöskin Kuljetustyöntekijäin liitto aikoi pitää
vuoden loppupuolella edustajakokouksensa, vaan liiton eri osastoissa
puhjenneiden työlakkojen takia lykkäytyä kokouksen pito seuraavaan
vuoteen.

S. Ammattijärjestön Valtuuston kokous.

Sääntöjen mukaan olisi Valtuuston kokous ollut pidettävä huhti-
kuulla, vaan kun liitot eivät silloin vielä olleet sanottavasti ehtineet
elpymään ja jäsenluku niissä vielä oli alhainen, päätti Ammattijär-
jestön toimikunta lykätä kokouksen elokuulle, jolloin toisen vuosi-
neljänneksen jäsenluku olisi tiedossapa liitot sen perusteella voisivat
lähettää edustajia. Kokous pidettiin elok. 18—19 p:nä, ja oli siinä
edustajia-yhteensä 25. Valtuutettuja oli saapuvilla 17:sta liitosta.
Kokoukselle esitettiin toimikunnan puolesta vuosien 1917 ja 1918
toiminta- ja tilikertomukset, jotka hyväksyttiin.

Ammattijärjestön edustajakokous päätettiin toimikunnan ehdo-
tuksesta pidettäväksi toukokuulla 1920,

Myös päätettiin useista muista toimintaa koskevista kysymyk-
sistä, jotka näkyvät Valtuuston pöytäkirjasta, ja täydennettiin Am-
mattijärjestön toimikuntaa, josta kansalaissodan pyörteissä oli jäse;
niä poistunut, sekä valittiin Ammattijärjestön puheenjohtajaksi M.
Paasivuori.

Poikkeukset 8 tuntiseen työaikalakiin.

Kun jo vuoden alkupuolella, oli Valtioneuvostossa alettu myön-
tää poikkeuksia 8-tuntisen työaikalain soveltamisessa, jätti Ammatti-
järjestön toimikunta Sosialiministeriölle kirjelmin; jossa esitettiin
että 8-tuntiseen työaikaan palauduttaisiin, varsinkin sellaisilla työ-
aloilla, joilla ei töiden kiireellisyys työajan jatkamiseen pakota. Myös
viitattiin kirjelmässä siihen, että työttömyyden vallitessa on vahin-
gollista pitentää työaikaa, koska siten lisätään työttömien lukua, kun
sitävästoin pysyttämällä 8-tuntinen työaika voitaisiin työttömien lukua
jossain määrin vähentää, kun useampi työntekijä voisi saada työtä.

Myös lakiehdotuksesta työnteon rajoituksista eräissä ammateissa
antamassaan lausunnossa Sosialiministeriölle Ammattijärjestön toimi-
kunta vastusti rajoitusten väljentämistä, asettuen mainitussa lau-
sunnossaan. 8-tuntisen työajan kannalle.

Ammattijärjestö-lehden huhtikuun- numerossa julkaisi Ammatti-
järjestön toimikunta vfehoituksen ammatillisille järjestöille, että nämä

keskustelisivat yllämainittujen poikkeuksien myöntämisen johdosta, ja saattaisivat lausuntojaan julkisuuteen.

Kun sitten Ammattijärjestön Valtuusto elokuulla kokoontui, esitti toimikunta tämän työaikakysymyksen myös Valtuuston kokouksen käsiteltäväksi, ehdottaen että Valtuuston puolesta esitettäisiin hallitukselle ne mielipiteet, mitkä työväen keskuudessa työajan piten-
tämisen suhteen vallitsevat. Valtuusto otti asian käsiteltäväkseen, julaisten heti koolla ollessaan vastalauseen poikkeuksien myöntämisen johdosta. Sen lisäksi päätti Valtuusto tehdä asiasta esityksen valtioneuvostolle, hyväksyen sitävarten ponnet, joihin perustelujen laatiminen jäi Ammattijärjestön toimikunnan tehtäväksi. Xe laadittuaan jätti toimikunta elok. 27 p. seuraavan esityksen

Valtioneuvostolle:

»Kun viime vuonna elok. 19 p. julaistu Suomen senaatin päätös, joka sisältää yleisiä poikkeuksia 8-tunnin työajassa 27 p. marrask. 1917 annetun lain säännöksistä, lakkaa voimassaolemasta kuluvan elok. 27 p:nä, ja samalla myös päättyvät kaikki ne yksityiset poikkeukset mitä yllämainitun lain, säännöksistä on työnantajille myönnetty, niin on työväestö, toivonut, että näiden poikkeuksien päätettyä uusia ei enää myönnettäisi, vaan että 8-tunnin laki poikkeuksitta tulisi noudatettavaksi.

Valtioneuvosto on kuitenkin kuluvan elokuun 22 p:nä päättänyt, että työaika metalli- ja sahateollisuuksissa toistaiseksi ja korkeintaan tulevan vuoden heinäkuun 1 päivään asti saa olla 104 tuntia kahdessa viikossa. Tämän päätöksen perusteluja ei Valtioneuvosto ole julkaissut, joka olisi ollut toivottavaa.

Vaikka asetettu Työaikalautakunta on antanut hylkäävän lausunnon metalli- ja sahateollisuustyönantajain liittojen anomuksista, niin siitä huolimatta on Valtioneuvosto näihin anomuksiin suostunut, myöntäen edelleen näillä aloilla jatkuvan poikkeuksen 8-tunnin työaikaista.

Tämä on asianomaisiin työntekijöihin vaikuttanut levottomuutta herättävästi, sillä he katsovat että 8-tuntinen työaika on taasen siirtynyt hämärään tulevaisuuteen ja että sen toteutumisesta ei näinollen ole suuria toiveita. Kun metalliteollisuuslaitosten ja sahojenkin työskentely nykyään on supistettua, ja työvoiman kysyntä pieni, vaan työaika kuitenkin edelleen pidetään jatkettuna, niin käsittää työväestö, että työajan jatkaminen ei tapahdu pakottavien syiden, vaan työnantajain vaatimusten takia. Se voi johtaa työselkkauksiin, joita työväen ammatillisten järjestöjen keskuksien on vaikea estää, sillä vallitseviin oloihin perustuvat tosiasiat ovat työntekijäin puolella, mutta eivät vaikuta mitään työnantajjstoon.

Kun on luultavaa, että yksityisiä työaikalain poikkeusanomuksia vielä Valtioneuvostolle esitetään työnantajain taholta, varsinkin nyt, kun edellämainittujen suurien työnantajaliittojen anomuksiin on suostuttu, niin esittää Suomen Ammattijärjestö, että kaikki vatedes esitettävät anomukset ehdottomasti hylättäisiin, - koska millään alalla ei

tux>tanto vaadi työaikaa jatkettavaksi., Sitäpaitsi työajan jatkainuui lisää työttömien lukua, joka jo Sosiälihallituksen tilastojenkin mukaan oli kuluvaan elokuun 9 p:nä 967, joka luku on vain murto-osa todellisista työttömien luvusta, sillä työnvälitystoimistoihin, joiden antamiin tietoihin Sosialihallituksen tilasto perustuu, on ilmoittautunut ainoastaan pieni prosentti työttömistä. Jo s^, että työttömyyttä on maassa huomattavasti olemassa, osaltaan osoittaa, ei ainoastaan työajan jatkamisen tarpeettomuuden, vaan myös sen yhteiskunnallisen vahingollisuuden. Samalla aikaa kun jatketaan työaikaa ja vähennetään työhön tarvittavien työntekijäin lukumäärää, saadaan, ryhtyä järjestämään hätäaputoita tarpeettomiksi jääneille työläisille, teettämällä mahdollisesti sellaisiakin töitä yhteiskunnan kustannuksella, joita ei välttämättömästi tarvittaisi teettää. Täten valmistetaan yksityistyönantajille tilaisuus käyttää pienempää työntekijämäärää edukseen pitemmän työajan avulla ja työntää heille .tarpeettomat •työntekijät yhteiskunnan huollettaviksi — mikäli se niistä voi huolta pitää. Kuviteltu teollisuustuotannon kohottamisen yhteiskunnallinen hyöty riittänee täten tuskin korvaamaan sitä yhteiskunnallista tappiota mikä syntyy, kun suuri osa maan työvoimasta on, joko tykkänään mitään tuottamatta', tai sijoitettuna vähemmän tarpeellisiin töihin. Tuotannon kohottaminen nykyoloissa on tosin tarpeellista, mutta että se myös todella muodostuisi yhteiskunnalle hyödylliseksi, • on ensikädessä sijoitettava tuotannon palvelukseen kaikki maan työvoima, sillä lisätyllä työvoimalla lisätään tuotantoa enempi kuin lisätyllä työajalla. i

_ Pyydämme vielä huomauttaa toisesta tekijästä työaikakysymyksessä, nimittäin työntekijäin toimeentulosta ja työvoiman suojelemisesta. Uusi hallitusmuoto sisältää että »kansalaisten työvoima on valtakunnan erikoisessa suojeluksessa». Mutta työaikaa jatkamalla johdutaan siihen, että ainoastaan osa kansalaisten työvoimasta tarvitaan käytettäväksi, mutta toinen osa jää käyttämättömäksi ja siis vaille toimeentuloa, jolloin se myös ei ole suojeltu, vaan alttiina työttömyyden tuottamalle puutteelle. Sitten vedotaan 'työssäolevien; ansioihin, lukuunottaen myös mahdolliset ylityöt — joita teetetään, ennemmin kuin lisätään työvoimaa — ja osoitetaan kuinka paljon muka työntekijä voi ansaita päivässä, asettamalla jonkun, esim. 12^ tuntisen työpäivän ansio näytteille, kuten on tehty esim. satamatyöläisiin nähden. Täten esitetään työssäolevainkin työntekijäin elintaso harhaanjohtavasti, puhumattakaan siitä, että tykkänään sivuutetaan tarpeettomiksi tehtyjen työntekijäin asema ja työntekijäin yleinen elintaso, jonka alhaisuus on osoitettu.

Siis, sekä yhteiskunnan edun että työntekijäin toimeentulon kannalta katsoen on työajan jatkaminen vahingoksi, lukuunottamatta, sitä hyötyä minkä yksityiset työnantajat siitä saavuttavat.

Tahdomme lopuksi viitata 8-tuntisen työajan käytäntöönottamiseen ulkomaille, sekä että samaan aikaan kun muissa maissa pyritään 5-tuntiseen työaikaan, meillä sitävastoin pyritään peräytymään

Y*

'h

~.14-

, r

%

X*--

^ y>

m

"k ^
»-6J-

* .vii

. #
' i
»<

.".M

'..<&

jo laaditusta 8-tuntisesta työaikalaista, ennenkuin sitä on 'käytän^
nössä tuskin koeteltukaan.

Suomen Ammattijärjestön Valtuusto kokouksessaan kuluvan^
elokuun 19 p:nä käsitteli työaikakysymystä ja päätti sen johdosta,
edelläesitetyillä perusteilla, lausua seuraavaa:

•»Otaen huomioon teollisuuden kohottamisen ja työrauhan säi-
lyttämisen kaikilla työaloilla, katsoo valtuusto välttämättömäksi vaka-
vasti lausua Valtioneuvostolle, ettei se missään tapauksessa, milteään
työalalla, myönnä poikkeuksia v. 1917 hyväksytyn työaikalain nou-
dattamisesta, koska minkäänlaiset syyt eivät siihen pakota ja koska
työpäivän pitennys lisää työttömien lukua, aiheuttaen siten vahinkoa
yhteiskunnalle.

Jos Valtioneuvosto, vastoin työväestön vakavaa mielipidettä,
myöntää poikkeuksia 8-tuntisesta työajasta, niin eivät työväen amma-
tilliset järjestöt siinä tapauksessa ole syyvät, jos työselkkauksia synty-
tyy, eikä niille ole mahdollista sovinnollista tietä saada näitä, työehto-
kysymyksiä järjestetyiksi.»

Nämä työajan pitentämistä vastustavat toimenpiteet, sekä myös
se, että valtion puolesta asetetussa työaikalautakuunassa on ollut mu-
kana kaksi Ammattijärjestön taholta ehdotettua jäsentä, ovat, vaikka-
kaan ei poikkeuksien myöntämistä kokonaan ole voitu estää, kuiten-
kin vaikuttaneet sen, että kaikkiin työajan jatkamisenomuksiin ei ole
Valtioneuvostossa, suostuttu, eikä niillekään, joiden anomukset on
hyväksytty, ole myönnetty lupaa 8-tuntisen työajan ylittämiseen kuin
enintään heinäk. 1 p:ään asti 1920, kuten esim. metalliteollisuuden
harjoittajille. Näinkin pitkäaikainen myönnytyks tosm on tarpeeton
ja työntekijöille yastenmielinen, mutta varmaa on, että jos ammatil-
lisesti järjestyneen työväen taholta ei olisi edellämainittuihin vastus-
tustoimenpiteisiin ryhdytty, vaan annettu Valtioneuvoston ja työn-
antajien rauhassa järjestellä asiat, niin vielä useampia -ja pitempi-
aikaisia poikkeuksia olisi myönnetty. Ammatillisten järjestöjen vai-
kutukset tähän työaikakysymykseen ei siis ole ollut merkitystä vailla.

Kulutustarpeiden hintakysymys ja työpalkat.

Vaikka maailmansota näennäisesti olikin päättynyt, niin sen.
päättymistä ei seurannu: hintojen aleneminen, kuten oli odotettu.
Aluksi ne tosin hieman alenivat, alkaen kuitenkin taas uudelleen
kohota, jota kohoamista saatettiin*huomata jo kertomusvuoden alusta
alkaen. Työpalkat olivat jääneet tästä hintatason kohoamisesta mo-
ninverroin jällelle, joten kulutustarpeiden hintojen ja työpalkkojen
suhde oli räikeä. Tähän kiinnitti Ammattijärjestön toimikunta jo
kevätkesällä huomiotaan, ja päätti kehoiltaa ammattiosastoja ympäri
maata tekemään samoin. Ammattijärjestö-tehden kesäkuun nume-
rossa julkaisi toimikunta kehoituksen kaikille ammattiosastoille, otta-
maan kulutustarpeiden hintakysymyksen esille, ja numeroilla osoitta-
maani se suuri eroavaisuus, mikä työpalkkojen ja hintojen välillä val-
litsee. Osastoissa otettiin kehoitus huomioon, käsiteltiin kysymyst^

ja laadittiin vertailuja ennen sotaa vallinneiden ja paraillaan vallitsevien työpalkkojen ja kulutustarpeiden hintojen välillä. Kun näitä numerollisia vertailuja saapui Ammattijärjestölle, laadittiin niistä tilastoa, jota julaistiin Ammattijärjestö-lehden heinä-, elo- ja lokakuun numeroissa, ja joka osoitti, että kulutustarpeiden hinnat ovat sitte vuoden 1914 kohonneet yli 900 pros. mutta työpalkat sitävastoin ei täyttä 400 prosenttia.

Saadakseen tällekin kysymykselle vielä enemmän kantavuutta, esitti Ammattijärjestön toimikunta sen Valtuuston kokoukselle, ehdottaen että kokous ottaa sen käsiteltäväkseen ja päättää, että toimikunta sen nimessä ja valtuuttamana tekee laadittuun tilastoon nojautuvan ja perustellun esityksen Valtioneuvostolle siitä, että luonnottoman korkeat kulutustarpeiden hinnat suuresti vaikeuttavat työntekijäin toimeentuloa, joten haititusviranomaisten olisi kaikella heillä olevalla vallalla ja keinoilla tarmokkaasti vaikutettava ja toimittava hintatason alentamiseksi.

Valtuusto, asiaa käsiteltyään, hyväksyi toimikunnan ehdotuksen, ja elokuun 23 p:nä jätti toimikunta seuraavan esityksen

Valtioneuvostolle:

»Sen johdosta, että kulutustarpeiden hintataso nykyään vielä on luonnottoman korkea, vaikka näitä tarpeita onkin jo enempi saatavissa, oti' Suomen Ammattijärjestön Valtuusto kokouksessaan kulu- van elokuun 18 p. käsitellyt tätä kulutustarpeiden hinta- ja työpalkka- kysymystä sekä päättänyt sen johdosta esiintuoda Valtioneuvostolle seuraavaa:

Kun S. Ammattijärjestön toimikunta havaitsi jo kevätpuolella vuotta, että kulutustarpeiden yhä jatkuva kalleus ja työntekijäin puutuva ostokyky muodostavat sellaisen maaperän, josta voi kasvaa palkkariittpja, päätti se ryhtyä kiinnittämään huomiota tähän työrauhan rikkoutumisen perussyhyyn, ja siinä tarkoituksessa se kehoitti työväen ammatillisia järjestöjä ottamaan kulutustarpeiden hintakysymyksen käsiteltäväkseen ja antamaan vertailevia numerotietoja hintojen ja työpalkkojen kohoamisesta sekä niiden suhteesta toisiinsa. Eri ammattiosastot ympäri maata ovatkin antaneet pyydettyjä tieto ja, esittämällä minkälaiset olivat kulutustarpeiden hinnat ja työpalkat ennen sotaa v. 1914 ja minkälaiset ne ovat nyt. 3Staiden tietojen perusteella on Ammattijärjestön toimikunta laatinut tilaston, joka osoittaa, että kulutustarpeiden hinnat ovat sitten* v:n 1914 kohonneet keskimäärin 963 prosentilla ja työpalkat vain 374 prosentilla, siis erotus. 589 pros. Tätä tilastoa laadittaessa on otettu huomioon ainoastaan tärkeimpien kulutustarpeiden hinnat, siis eivät mitkään nautintoaineiden, mausteiden ja ylellisyystavarain hinnat ole tilastoon päässeet vaikuttamaan. Myös on nykyisiä hintoja määriteltäessä seurattu ainoastaan viimeisimpiä säännöstelyhintoja tykkänään sivuuttaen n. s. gulashihinnat. Täten on tilasto tullut todellisuutta vastaavaksi ainakin siinä suhteessa, että nykyisiä kulutustarpeiden hintoja ei ole laskettu liian korkeiksi eikä myöskään palkkoja liian alhaisiksi,

eikä myöskään, v. 1914 vallinneita hintoja liian alhaisiksi eikä palkkoja liian korkeiksi, joten ero hintojen ja palkkojen kohoamisprosentin-välillä ei ole ainakaan suurempi todellisuutta, mutta päinvastoin se saattaa olla pienempi., Sellaisenaankin se jo kuitenkin osoittaa, että työntekijäin elintaso on jäänyt moninverroin alhaisemmaksi kuin mitä se oli ennen sotaa. Ansio menee tyyten vuokraan ja ruokaan, ja viimeksimainittuakaan ei voi varsinkaan alempipalkkainen työntekijä saada riittävästi, vaatuksesta puhumattakaan.

Kun näin on, niin, on kulutustarpeiden¹ hintataso saatava tuntuvasti alenemaan.

Kun-ulkoa maahan tuodut ja tuotavat tarvikkeet nykyään ovat suurena tekijänä hintatasoon nähden, ja kun hallituksella on näiden tarvikkeiden tuonnin ja kaupan suhteen määräysvaltaa, niin olisi sen kaikella sillä olevalla vallalla vaikuttava ulkomailta hankittavien tarvikkeiden tuontiin siten, että mahdollisimman halpahintaista ja kunnollista tavaraa tuotetaan maahan, etupäässä välttämättömystarvikkeita, jotavastoin ylellisyystavarani tuontia ei olisi sallittava. Tavarana myyntiin täällä kotimaassa olisi hallitusviranomaisten vaikuttava hintoja alas painavasti, käsissään olevien tarvikkeiden hintojen alentamisella ja tarmokkailla, kiskomista estävillä ja rankaisvilla toimenpiteillä. Yksityisten, suurta liikevoittoa himoitsevien yrittäjiin edut ovat syrjäytettävät yleisen toimeentulon parantamisen ja rauhallisuuden saavuttamisen tieltä, sillä niistä on nyt kysymys.

Aivan näinä aikoma on esiintynyt ilmiöitä, jotka osoittavat, että kulutustarpeiden hintoja pyritään vielä koroittamaan, sensijaan että niitä olisi alennettava. Viittaamme esim. polttopuiden ja voin hintojen koroittamiseen, jota jo on tapahtunut. Kun esim. näihin tarvikkeisiin nähden ei olla tilkomaisen tuotannon varassa, vaan ne päinvastoin ovat vientitavaraa, niin jo se, että tällaisten kulutustarpeiden hintoja pyritään koroittamaan, osoittaa, että tässä on tekijänä ainoastaan voitonpyynti, jota hallitusvallan on ehkäistävä.

Suomen Ammattijärjestön Valtuusto siis lausuu:

että Valtioneuvoston tulisi kaikilla käytettävissään olevilla keinoilla ja, vallalla ehkäistä hintakiskontaa ja painaa nykyisiä hintoja alas mahdollisimman tuntuvasti, sekä lain kaikella ankaruudella ran- gaista keinottelijoita.

Tämän on Valtuusto katsonut ehdottomaksi välttämättömyydeksi, jos työväen ja yleensä pienituloisien toimeentuloa tahdotaan parantaa sekä työrauhaa säilyttää.»

Missä määrin hallitus on tätä esitystä ottanut huomionsa, ei ole lähemmin tunnettua, mutta ainakin se, että ylellisyystavarani maahan-tuonti sittemmin on kielletty, on senmukainen toimenpide johon esityksessä on kehitetty.

Työväestön mielipide ja sen tukala asema on kuitenkin järjestöjen kautta esitetty hallitukselle, ja siis tehty se mikä on ollut mahdollista.

Palkkaliikkeet.

Kalliin ajan painostaessa työläisiä, ja kun suhde kulutustarpeiden hintojen ja työpalkkojen välillä oli sellainen kuin edellisestä kappaleesta käy esiin, olisi palkkojen korotus kaikilla aloilla ollut välttämätöntä. Vaan kun järjestöt, tointuskin uudelleen kuntoon saatua, olivat vielä heikkoja, ja teollisuuden ja työmarkkinain yleensä ollessa lamassa, oli palkkaliikkeiden onnistaminen suuressa määrin epäiltävää.

Eräillä aloilla kuitenkin palkka- ja työehtoliikkeitä syntyi. Toukokuun 15 p. puhkesi lakko *Tampereen puuteollisuusliikkeissä*, mutta se ei koskenut palkkoja, vaan 8-tuntista työaikaa, jota puusepät vaativat käytäntöön otettavaksi. Lakko kesti 7 viikkoa, päättyen. puoleen työntekijäin liiton välityksellä siten, että 8-tuntinen työpäivä tuli käytäntöön. Tämän lakon johdosta pidettiin porvarillisissa sanomalehdissä ja työnostajapiireissä melua, "ja tahdottiin väittää että sillä on poliittinen, luonne ja että se on tähdätty muka hallitusta vastaan. Lakko tosin alettiin ilman keskusjärjestöille ilmoittamatta, mutta johtui se puhtaasti työntekijäin ja liikkeenharjoittajani välisestä riidasta. ^ . - .

Toukok. 26 p. puhkesi lakko *Munkkisaaren Nahkatehtaalla Helsingissä*, kun työntekijäin vaatimukseen, että palkka korotettaisiin 2: 50 pennistä 3150 penniin tunnilta, "ei suostuttu. Lakko, joka käsitti 24 työntekijää, joista 19 järjestynyttä, kesti 3 viikkoa, päättyen siten, että työntekijät saavuttivat vaatimansa palkankorotuksen y. m. parannuksia. Tämän lakon alottamisesta ilmoitti Nahkatyöntekijäin liitto Ammattijärjestön toimikunnalle, ja antoi toimikunta sille kannatusensa.

Aikaisemmin keväällä käsitteli Ammattijärjestön toimikunta useampia *Kuljetustyöntekijäin liitolta* esitettyjä sopimusehdotuksia jjt, hyväksyttiin ne työnantajille esitettäväksi, paitsi ©ulun psaston sopimusehdotuksessa olevan tuntipalkkavaatimuksen katsoi toimikunta; mahdottomaksi toteuttaa/ Kaikkien sopimusehdotuksien suhteen toimikunta kuitenkin päätti, että jos ne uhkaavat johtaa työselkkauksiin, niin otetaan ne uudelleen käsiteltäväksi, edellyttäen että työselkkausten uhatessa ajoissa kysytään toimikunnan mielipidettä. Työriitoja kuitenkin puhkesi sätamatyöalalla Pietarsaareissa, Helsingissä, Turussa, Oulussa, Hangossa ja Kotkassa, ilman että Ammattijärjestön toimikunta niiden alkamisesta sai ennakolta tietoa, paitsi Helsingin sätamatyöläisten lakosta, vaan siitäkin vasta paria päivää ennen lakoit alkamista. Eräistä maaseutukaupungeissa puhjenneista satamalakoi- lakoista ei asianomainen liittotoimikuntakaan liene saanut tietoja ennenkuin ne jo olivat alkanee. Syynä lakkojen puhkeamiseen, oli pääasiassa se, että työnantajat eivät antautuneet neuvotteluihin, eivätkä tahtoneet tunnustaa työntekijäin järjestöjä miksiäkään tekijäksi asiassa. Tähän katsoen on näiden lakkojen puhkeaminen ymmärrettävissä, mutta niitä alettaessa noudatettu menettelytapa ei silti ole puolustettavissa, sillä jos työnantajat eivät tahtoneet tunnustaa iyontek. järjestöä, niin samoin työntekijät itse syrjäyttivät keskusjärjestö jään.

Pietarsaaren satamalakko uhkasi laajeta myös sikäläiselle kone-pajalle, mutta neuvotteluilla metalliteollisuustyönantajain ja -työntekijäin liittojen edustajain sekä Ammattijärjestön edustajan kesken saatiin konepajaa uhannut selkkaus vältetyksi.

Helsingin satamalakon sovittamiseksi kääntyi Ammattijärjestön puheenjohtaja Sosialihallituksen puoleen, kehoittaen sitä ryhtymään » välittäjäksi, jonka se tekikin, saaden neuvottelut aikaan, jotka eivät kuitenkaan johtaneet mihinkään tuloksiin, kun molemmin puolin oltiin tinkimättömällä kannalla palkkakysymykseen nähden. Työntekijäin vaatimus oli 4:50 tunnilta ja työnantajat pysyivät kiinni entisessä 3: 50 pennin tuntipalkassa.

Myös näiden lakkojen johdosta porvarilliset sanomalehdet saivat aihetta puhua niiden poliittisista ja »kapinallisista» tarkoituksista, niihin sekaantuivat poliisit ja maaherrat, jopa itse hallitus, joka ryhtyi hankkimaan työnhaluisia Helsingin satamatöihin, joissa käytettiin sekä poliittisia että rikosvankeja, sotilaita, suojeluskuntalaisia y.m. Kotkan poliisimestari vangitutti lakkokomitean jäseniä, Turussa yritettiin samaa, Helsingissä vangittiin eräitä lakkolaisia ja tutkimuksia pidettiin, mutta tulos oli, että lakot jäivät vain taloudelliseksi palkkalakoiksi. Ja sellaisina ne jatkuivat syyskuulle, jolloin ne, pääasiassa suuren rikkurimäärän takia, näyttäytyivät epäonnistuvan, ja asianomaisen liiton taholta ryhdyttiin niitä lopettamaan. Mainitun kuukauden loppupuolella ne kaikki päättyivät, työntekijäin häviöllä. Pietarsaaren lakko kuitenkin jatkui jonkun verran myöhemmän, mutta lopulta sekin päättyi työläisten häviöön. Tunnustukseksi Kuljetustyöntekijäin liitolle on mainittava, että se päätti lakot kunnollisesti, jättämättä niitä rempalleen, kuten usein on epäonnistuneiden lakkojen suhteen tapahtunut.

Nämä lakot eivät avustusten muodossa rasittaneet toisia työläisiä omassa maassa, sillä vaikka lakkoavustusta jaettiin, niin se saatiin kaikki ulkomailta, vastaavien järjestöjen kautta. Lakkoihin otti osaa yhteensä 1,765 työntekijää. Ammattijärjestö^xjäi näiden satamalakkojen suhteen tavallaan sivustakatsojaksi, lukuunottamatta edellämainittuja sovitteluyrityksiä, sillä>kun niistä ei. sääntöjen määräämällä tavalla Ammattijärjestölle ilmoitettu, eikä myöskään sen apua niihin pyydetty, niin ei sillä sääntöjen ja v. 1917 pidetyn Valtuuston kokouksen päätöksen perusteella ollut oikeuttakaan niihin sekaantua. Porvarillisen sanomalehdistön ja työnantajapiirien taholta tätä sekaantumista miltei vaadittiin, eli toisin sanoen että Ammattijärjestön taholta • olisi annettu jonkinlainen mahtikäsky näides lakkojen lopettamiseksi, joka olisi ollut samaa kuin asettua yhteisvaikutukseen satamatyöläisten vaatimusten vastustajain kanssa.

Kesäk. 14 p. puhkesi lakko *Työväen kirjapainonsa Helsingissä*, kun työntekijäin palkkoja alennettiin siitä mitä väliaikaisesti oli suosituttu maksamaan siksi kunnes sopimus Graafillisen Työnantajaliiton kanssa saadaan aikaan. Lakko kesti 2 päivää ja päättyi siten, että asetettiin sovinto-oikeus riitaa ratkaisemaan, ja päätti sovinto-oikeus, että yhtiön on maksettava työläisilleen johtokunnan väliaikaisesti hy-

väksymät palkat, siksi kunnes palkkakysymys on ratkaistu työntekijäin ja johtokunnan välisillä neuvotteluilla.

Kirjatyöntekijäin ja Graafillisen Teollisuudenharjoittajain liito/i välillä oli myös. palkka- ja työehtokysymykset vireillä.

Kuten muillakin työaloilla, niinpä kirjateollisuudessaakin käyttivät työnantajat hyväkseen vallankumousliikkeen kukistumisen kautta saavutettuja etuja. Niin voimassaolevia joukkotyösopimuksia kuin 8-tunnm työaikalakia rikottiin mielinmäärin. Kun Kirjatyöntekijäin liitto ei ollut tilaisuudessa valvomaan jäsentensä etuja, niin painuivat toimeentulomahdollisuudet, elintarvehintojen kohotessa, varsin vähiin. Kun liitto sittemmin taas osoitti elpymisen merkkejä, niin lähetti se jo tammikuussa työnantajain liitoille kirjelmiä, joissa se[^] huomautti näistä rikkomuksista sekä anoi työpalkkojen järjestelyä enemmän kohtuutta vastaavalle kannalle. Näihin kirjelmiin eivät työnantajat katsoneet sopivaksi edes vastatakaan.

Nähtävästi oivaltaessaan ne vaikeudet, jotka olisivat koituneet • Graafillisen Teollisuudenharjoittajain ja Kirjansitomo-omistajain liitoille jäädessään edelleenkin ilman joukkotyösopimusta hyvää vaurastumista osoittavan Kirjatyöntekijäin liiton kanssa, lähettivät he maaliskuun keskivaiheilla kirjelmiä Kirjatyöntekijäin liitolle, jossa anottiin neuvotteluja uusista joukkotyösopimuksista. Vaikka Kirjatyöntekijäin liiton toimikunta olikin sitä mieltä, että vanhat sopimukset edelleenkin olivat voimassa, vaan koska ne jo olivat varsin van- - tientuneet, niin valitsi se neuvottelijansa siltä varalta, että mahdolliset uudet sopimukset saataisiin enemmän nykyoloja vastaaviksi.

•Kun aika ei kuitenkaan ollut-sovelias viedä kirjatyöläisiä taisteluun parempien etujen saavuttamiseksi, niin supistuivat tulokset varsin vähiin. Saatiinhan kuitenkin jo ennen saavutettu, 46-tuntinen työviikko päivätöissä (yötyössä 40 tuntia) turvatuksi sekä työpalkat hiukan korkeammiksi, joten ne silloin tekivät sekä kirjaltajille että kirjansitojille ensi luokassa keskimäärin 4 mk. tunnille (ennen 3: 60).

Nämä joukkotyösopimukset hyväksyttiin Kirjatyöntekijäin liiton 7:ssä edustajakokouksessa kesäkuun J6—7 p:nä ja ovat ne voimassa vuoden 1920 loppuun asti. Sopimuksia sisällytetyillä kalliinajan palkankorotuksilla oli kuitenkin vain kahden kuukauden irtisanonta-aika, ja myöhemmin syksyllä saatiin niihin sovitteijien kautta korotuksia, joten keskimääräinen tuntipalkka tuli jouluk. 1 p:stä olemaan 4:70 tunnilta.

Kirjatyöntekijäin ja Työväen Kustannusliikkeiden liittojen välillä ryhdyttiin myös neuvotteluihin, ja jouluk. 1 p:nä hyväksyttiin, paitsi Graafillisen Teollisuudenharjoittajain ja Kirjansitomo-omistajain liiton kanssa tehtyä sopimusta, myös erikoinen lisäsopimus, joka sisälsi määräykset viikkopalkkaan siirtymisestä ja kesälomien myöntämisestä työläisille.

Näihin neuvotteluihin otti myös Ammattijärjestön puolesta osaa allekirjoittanut. Täten saadun sopimuksen kautta tuli lopullisesti ratkaistuksi myös se palkkariita, joka syntyi jo kesäkuulla, kuten edellä on mainittu.

- ^ Heinäk. 24 p. ryhtyivät *uunintekijät Helsingissä* lakkoon, vaatien 5 markan tuntipalkkaa entisen 3: 50 sijasta ja 500 prosentin korotusta urakkatöissä. Lakko päättyi 30~p. elokuuta siten, että tuli hyväksytyksi 4:75 tuntipalkka ja urakkatöissä majoliikka-kaakeliuuneista vaadittu 500 pros. korotus mutta liitumassa-kaakeliuuneista 475 pros. korotus. Lakko, joka käsitti 8 liikettä ja 30 työntekijää, joista 20 järjestynyttä, päättyi siis työntekijäin voitollal

Helsingin jalkinetyöntekijät esittivät liikkeenharjoittajille palkan-
korotusvaatimuksen kevätkesällä, mutta kun sitä ei kaikissa liikkeissä
hyväksytty, asetti työntekijäin osasto hyväksymättömät liikkeet lakko-
tilaan kesäk. 6 p. Tämä lakkotila jatkui elok. 8 päivään asti, jolloin
liikkeenharjoittajat taipuivat sopimuksen allekirjoittamaan vaaditussa
muodossaan. Varsinaisia lakkolaisia ei ollut, sillä työntekijät voitiin
sijoittaa niihin liikkeisiin jotka heti alussa suostuivat, ja lakkoavustus
ei näinollen myös tullut kysymykseen.

Tampereen maalarien osasto esitti keväällä palkankorotusvaari-
muksen liikkeenharjoittajille, ja johti vaatimus lakkoon, joka alkoi
huhtik. 15 p. ja päättyi huhtik. 23 p., työntekijäin osittaisella voitoUa,
kirjalliseen sopimukseen. Lakko koski 5 liikettä ja otti siilien osaa
23 työntekijää, kaikki järjestyneitä.

Vaasan maalarien osasto samoin esitti palkankorotusvaatimuksen,
josta myös aiheutui lakko, joka alkoi toukok. 2 p., kestäen saman
kuun 15 päivään, jolloin se päättyi myös työntekijäin osittaisella vo¹-
tolla, ilman kirjallista sopimusta. Lakossa oli osallisena 10 työnteki-
jää, kaikki järjestyneitä, ja koski se 8 liikettä.

Leipomotyöntekijäin liiton H:gin osasto esitti syksyllä palkanko-
rotusvaatimuksen työnantajille, johon nämät eivät suostuneet, joten
uhkasi puhjeta' lakko. Kuitenkin saatiin neuvottelut aikaan, jotka
päätyivät kirjalliseen sopimukseen, mikä hyväksyttiin marrask. 17 p.
Sopimuksessa määriteltiin miehille alimpana palkkana 192: — ja nai-
sille 151: — viikossa, sekä kesälomat ja sairausajan palkka.

Myös *Talometallityöntekijäin liitolla* on eri paikkakunnilla ollut
palkkaliikkeitä vireillä, vaan ne, on saatu ratkaistuksi ilman työselk-
kauksia, työntekijäin eduksi, mikä on johtunut siitä, että ammatissa
ovat vallinneet vilkkaat työolot.

Palkka- ja työehtoliikkeitä on siis esiintynyt vuoden kuluessa kah-
deksalla eri alalla.

Ammattijärjestön toimikunta ja toimitsijat sekä toimi- kunnan kokoukset.

Vuoden alussa kuuluivat Ammattijärjestön toimikuntaan: Matti
Paasivuori puheenjohtajana, Aatu Halme taloudenhoitajana ja muina
jäseninä Artturi Aalto, Aug. Raatikainen, Emil Leino, O. A. Nyman,
Sv.¹ Lehtonen, Ida Kantanen, E. J. Hämäläinen, E. Härmä, Hj.
Blomqvist ja J. Sundberg, sekä varajäseninä T. Bryggari, F. Heino-
nen, J. Jokinen, A. Tolonen, S. Hellsten, J. K. Lehtonen, E. Jalava,
, Valter Laakso ja E. Ekholm, joista osa oli valittu joulttk. 17 p. 1918

pidetyssä liittotoimikuntien yhteisessä kokouksessa. 'Näistä'poistui kuoleman kautta elokuulla E. J. Hämäläinen.

Edellämainitussa Valtuuston kokouksessa elok. 18—19 plnä valittiin M. Paasivuori edelleen puheenjohtajaksi ja toimikuntaan vakinaisiksi Hj. Blomqvist, Artturi Aalto, Aug. Raatikainen, Heikki Moisio, T. Bryggari, F. Heinonen ja Ida Kantanen. Entiseltään v. 1917 edustajakokouksen valitsemina kuuluivat toimikuntaan Emil Leino, O. A. Nyman ja Sv. Lehtonen.

Varajäseniksi valitsi Valtuusto Viljo Visan, V. Koivulan, Aatu Halmeen, A. Tolosen, J. K. Lehtosen, Erkki Lujan, J. F. Venholan, H. Hautalan, E. Forstenin ja J. Sundbergin.

Toimikunta on siis edelleen tässä Valtuuston valinnan mukaisessa kokoonpanossa. ,

Toimitsijoina orat olleet: M." Paasivuori puheenjohtajana, kuten mainittu. Aatu Halme taloudenhoitajana, ja sihteerinä Sv. Lehtonen, jonka toimikunta valitsi maaliskuulla ja ryhtyi-hän toimeensa-huhtik. 1 p:nä. Toimistoapulaisena on ollut neiti Lempi Paasivuori.

Toimikunta on kokoontunut vuoden ajalla 30 kertaa, ja ovat kokouksiin | osaaottaneet: M. Paasivuori 24 kertaa, A. Halme 29 kertaa, Sv. Lehtonen 28 kertaa, Hj. Blomqvist 27 kertaa, A. Aalto 24 kertaa, Ida Kantanen 24 kertaa, O. A. Nyman 23 kertaa, A. Raatikainen 23 kertaa, E. Leino 22 kertaa, J. Sundberg 13 kertaa, F. Heinonen 10 kertaa, E. Härmä 9 kertaa, H. Moisio 9 kertaa, E. J. Hämäläinen 7 kertaa, T. Bryggari 7 kertaa, J. K. Lehtonen 4 kertaa ja varajäsenet V. Visa 3 kertaa ja V. Koivula 3 kertaa.

• Toimikunnan kokouksissa on käsitelty ja päätetty, paitsi juoksevia, asioita ja edelläkerrottuja palkkaliike-, työaika- ja kulutustarpeiden hintakysymyksiä, myös erinäisiä hallitusviranömaisilta saapuneita asioita, j oteta mainittakoon,;

Lausunnon antaminen ammattientarkastajain työläisapulaisten toimia hakeneista henkilöistä, jota lausuntoa pyys-i Sosialihallitus;

Sosiaaliministeriön pyyntö saada lausunto Valtioneuvoston päätös-ehdotuksesta, jolla työstä teollisuus- ynnä eräissä muissa ammateissa 18 p:nä elokuuta 1917 annetun asetuksen nojalla määrätään, mitkä ammatit tai ammatin haarat lapsiin ja nuoriin, henkilöihin nähden, ovat luettavat erittäin vaarallisiin ja annetaan määräyksiä sellaisista töistä, jotka ovat omansa vahingoittamaan lasten ja nuorten henkilöitten terveyttä tai ehkäisemään heidän ruumiinkehitystään;

Sosiaalihallituksen pyyntö saada lausunto¹ Valtioneuvoston päätös-ehdotuksesta järjestysohjeiksi rätien lajittelu- ja revintätyötä varten, mitkä ohjeet annetaan asetuksen ammatinvaaralta suojelemisesta 4 p:nä.huhtikuuta 1914 annetun asetuksen 17 pykälän nojalla;

Sosiaalihallituksen pyyntö saada lausunto ehdotuksista järjestysohjeiksi seuraaville teollisuuslaitoksille: Sahoille, puuhion**; paperija selluloosatehtaille, selluloosan sivutuotteiden talteenottamislaitoksille, kutoma- ja kehrutehtaille, kerassiimi-, kaakeli-, porsliini- ja -fajanssitehtaille, tulitikkutehtaille ja pienille sähkölaitoksille sekä puunjalostus- ja rullatehtaille;

::E

-?E

• 'A

...s

"&

V#s

Sosiaaliministeriön pyyntö saada lausunto lakiehdotuksesta koskeva työnteon rajoituksia eräissä ammateissa;

Sosiaaliministeriön pyyntö ehdokkaitten asettamisesta työaikalautekuntaan; ja Kauppa- ja Teollisuusministeriön pyyntö jäsenen ehdottamisesta Kauppa- ja Teollisuushallituksen Kauppaosaston yhteydessä toimivaksi ajottuun hinnoitteluneuvostoon.

Näistä yllämainituista asioista on toimikunta, tiedusteltuaan liittotoimikuntien mielipidettä, antanut lausuntoja ja myöskin esittänyt pyydettyjä ehdokkaita. Ehdokkailta on hyväksytty työaikalautekuntaan Aug. Raatikainen ja Väinö Salovaara, sekä hinnoitteluneuvostoon F. Heinonen.

Sahateollisuustyöntekijäin ja Veturimiesten sekä Rautatieläisten Hittojen omaisuuden palauttamiseksi niille takaisin on Ammattijärjestön taholta pyydetty Sosialihallituksen myötävaikutusta, ja vapautui ensinmainitun liiton omaisuus silloin kun työväenjärjestöjen omaisuudet yleensä vapautettiin, sekä Rautatieläisten liiton varat myös saatiin vuoden lopulla ulos pankista, missä ne olivat talletettavina, kun liiton entiset jäsenet pitivät edustajakokouksen ja siinä tekivät päätöksen varojen suhteen. Mainittuja varoja on jätetty Ammattijärjestön talletettavaksi 35,000 mkaa. Veturimiesten liiton varoja sitävastoin eivät liiton entiset jäsenet ole vielä saaneet haltuunsa.

«

Rautatieläisten ja Veturimiesten liittojen toiminnan uudelleen aloittamisen mahdollisuuksia on Ammattijärjestön taholta myös tiedusteltu Kululaitosministeriöstä, jossa selitettiin, että kun mainitut liitot ovat hallinnollisella määräyksellä lakautetut, niin niiden toimintaa ei voida jatkaa, vaan kyMäkin voidaan perustaa uusia vastavia liittoja uusilla nimillä. *

Mainittakoon myös, että Viipurissa olevien erotettujen rautatieläisten komitean pyynnöstä kutsui toimikunta koolle yleisen erotettujen rautatieläisten kokouksen, joka pidettiin Helsingissä syysk! 21 päivänä.

Kansainvälinen edustus.

Kansainväliseen sosialistiseen kongressiin Lausannessa tammik. 21 p:nä ei edustajaa voitu varojen vähyyden takia lähettää. Samasta syystä ei myöskään voitu lähettää edustajaa Bernin ammattiyhdistyskongressiin, joka oli helmik. 3 p., eikä myöskään Amsterdamissa heinäkuun lopulla pidettyyn ammatilliseen konferenssiin.

Köpenhaminassa, huhtik. 23 ja sitä seuraavina päivinä pidettyyn sosialipoliittiseen konferenssiin asetti toimikunta ehdokkaakseen Artturi Aallon, jonka Sosialiministeriö hyväksyi, ja otti Aalto osaa mainittuun konferenssiin. Matka- y.m. kustannukset korvattiin valtion puolbsta.

Pohjoismaiden väliseen erikoisvaliokuntaan kehoitti Sosialiministeriö Ammattijärjestöä, asettamaan ehdokkaansa, ja ehdokkaaksi asetti toimikunta Matti Paasivuoren, jonka Sosialiministeriö hyväksyi. Tämän valiokunnan piti kokoontua Ruotsissa ja käsitellä alus-

tavasti Vashingtonin sosialipoliittisessa konferenssissa esille tulevia asioita, vaan valiokunnan kokoontumisesta ei kuitenkaan tullut mitään.

Mainittuun Vashingtonin konferenssiin pyysi Sosialiministeriö Ammattijärjestöä myös asettamaan edustajaehdokkaan. Toimikunta, asiaa käsiteltyään, päätti 7 äänellä 4 vastaan edustajaehdokkaan asettaa, joksi valittiin *Matti Paasivuori* ja varalle *Artturi Aalto* sekä *Sv. Lehtonen*. Kuitenkin päätettiin vielä pyytää Ammattijärjestön Valtuuston jäsenien lausuntoa edustajan lähettämisen, suhteen, ja pyydetyn lausunnon antoi 15 jäsentä, joista 14 puolsi ja 1 vastusti edustajan lähettämistä. Yhteensä siis antoivat toimikunnan ja Valtuuston jäsenet 21 ääntä edustajan lähettämisen puolesta ja 5 sitä vastaan, joten 16 äänen enemmistöllä edustaja lopullisesti päätettiin lähettää. Edustajaksi asetettu *M. Paasivuori* lähti matkalle, loka-, kuun 15 p. ja saapui takaisin joulukuun lopulla. Matka tapahtui valtion kustannuksella.

Suomen Am matti järjestö-lehti.

Kun Ammattijärjestön toimikunta helmik. 5 p. kokontui omassa toimistossa ensi kerran kansalaissodan jälkeen, niin tässä kokouksesta päätettiin m.m. myös ryhtyä taasen julkaisemaan Suomen Ammattijärjestö-lehteä, koska pidettiin se tarpeellisena siihen katsoen, että puoluelehdet eivät voi omistaa riittävästi tilaa ammatilliselle liikkeelle ja koska ammatilliselle keskusjärjestölle muutenkin on oma lehti tarpeen. Lehti ilmestyi helmikuulla kaksoisnumerona ja senjälkeen on se ilmestynyt kuukausittain, 16-sivuisena. Sitä levisi vuoden ajalla yhteensä 682 kpl.

Työnjuhlat ja Työnjuhla-julkaisu.

Edellämainitussa kokouksessaan päätti Ammattijärjestön toimikunta kehoittaa osastoja toimeenpanemaan taasen Työnjuhlja kullakin paikkakunnalla elok. 3 p:nä. Juhlja pidettiinkin sanottuna päivänä 101 paikkakunnalla. Niistä on ollut puhdasta tuloa Ammattijärjestölle yhteensä Smk. 76,106: 53.

Myöskin päätti toimikunta mainitussa kokouksessaan julaista taasen jo seitsemänä vuotena ennemmin ilmestyneen Työnjuhla-julkaisun, jota ei v. 1918 voitu julaista. Julkaisua päätettiin myöhemmin ottaa 20,000 painos, ja hinnaksi asetettiin 3 mk. -kappaleelta. Painos meni kaikki kaupaksi, joten menekki siis oli odotuksia vahtaava.

Puhdas tulo siitä oli Smk. 20,426: 03.

. Joululehti.

Elokuulla pidetty Valtuuston kokous päätti toimikunnan esityksestä julaistavaksi Ammattijärjestön toimesta ja kustannuksella jour lulehden nimeltä »Suomen Työväen Jouluk». Lehteä otettiin 25,800 kpl. painos, joka ei aivan kokonaan mennyt kaupaksi, joten ylijäänyt

osa lahjoitettiin H.-gin Työväenyhdistyksen lasten joulujuhliin /niissä jaettavaksi. Lehden tuottama puhdas tulo oli Smk. 10,730: —.

Kehoitus ja valistustyö.

Kysymys kehoitus- ja valistustyön harjoittamisesta, jonka Valtuusto oli jättänyt toimikunnan harkittavaksi, otettiin toimikunnassa käsiteltäväksi syyskuulla, ja päätettiin ottaa Ammattijärjestön palvelukseen matkapuhuja 6 kk. ajaksi. Toimi ilmoitettiin haettavaksi ja lokak. 10 pmä valittiin toimeen 9:stä hakijasta T. Bryggari, joka ryhtyi toimeensa lokak. 15 p:nä. Tästä ajasta vuoden loppuun mennessä on puhuja pitänyt puheita ja luentoja 30 paikkakunnalla, 34 eri tilaisuudessa 2,780 kuulijalle.

Ammatillisten järjestöjen rekisteröiminen.

Kun uuden yhdistyslain mukaan oli kaikki yhdistykset rekisteröitävä tammikuun 14 päivään 1920 mennessä, niin rydtyttiin Ammattijärjestön taholta näistä rekisteröimistoimenpiteistä tekemään selkoa järjestöille, julkaisemalla Ammattijärjestö-lehdessä niitä koskevia ohjeita. Kirjeellisesti myös pyydettyä selostettiin näitä asioita useissa tapauksissa, ja useiden järjestöjen sääntöjä tarkastettiin ja korjattiin sekä kokonaan uudestaan kirjoitettiin Ammattijärjestön toimistossa. Ammattijärjestön säännöt saatiin rekisteriviranomaisen hyväksymänä takaisin vuoden loppupuolella, vaan useimmat liittojen ja osastojen säännöt, jotka kyllä määräaikana rekisteriviranomaiselle jätettiin, eivät ehtineet vielä vuoden loppuun mennessä tulla rekisteröidyiksi. Näissä rekisteröimisissä syntyi jonkunverraa kiistaa rekisteriviranomaisten ja eräiden järjestöjen välillä, vaan selvidyttiin niistä kuitenkin.

Ammattijärjestön tila vuoden lopussa.

Kuri vuosi alettiin, ja, kuten tämän kertomuksen alussa lausutaan, alkoi ikäänkuin uusi ajanjakso, niin alkoivat myös järjestöt ikäänkuin aivan alusta. Ammattijärjestön jäsenlukua ei vuotta alettaessa voitu vielä merkitä millään numerolla. Mutta ensimmäisen vuosineljänneksen päätyttyä kuului Ammattijärjestöön taas 20 liittoa, niissä 480 osastoa ja 20,740 jäsentä. Toisen neljänneksen päättyessä oli liittojen luku sama, mutta osastojen luku 599 ja niissä jäseniä yhteensä 27,508. Kolmannen neljänneksen päättyessä oli liittoja 21, osastoja 712 ja jäseniä 35,143. Vuoden lopussa oli liittojen luku entisellään, mutta osastoja 812, ja jäseniä niissä yhteensä 40,677, mikä siis oli Ammattijärjestön jäsenluku vuoden päättyessä.

Liittojen osasto- ja jäsenluku vuosineljänneksittäin käy selville j
alempana olevasta taulukosta. •

Kuten edelläoleva t numerot osoittavat, on ammatillinen järjestäytyminen ottanut huomattavan askeleen vuoden kuluessa, siitä huoli-

matta, että järjestöt ja suuri osa niiden jäsenistä oli edellisen vuoden aikana perinpohjin hävitetty ja vaikka työolot maassa ovat olleet huonot sekä palkkataso hintoihin verraten alhaisempi kuin tuskin milloinkaan.

Vertailun vuoksi katsottakoon kuinka suuri on Ammattijärjestön jäsenluku ollut kansalaissodan edellisinä vuosina, v:sta 1909 lähtien.

Se oli:

V. 1909	19,928	jäsentä.
» 1910	15,346	»
• » 1911	19,640	»
» 1912	20,989	»
» 1913	28,021	»
>> 1914	30,871	»
» 1915	30,150	»
» 1916	41,804	»
» 1917	160,695	»

Näemme siis, että korkein normaalisaavutus oli v. 1916, vaan nyt, yhden vuoden kuluessa, on kaikesta tapahtuneesta huolimatta saavutettu jotensakin sama jäsenmäärä. Mitä tulee vuoteen 1917, jolloin jäsenmäärä oli-lähes neljä kertaa niin suuri kuin edellisenä vuonna, niin sitä lukua ei voida pitää normaalisaavutuksena, sillä kuten tunnettua, syntyi se oloissa, jolloin suurimmaksi osaksi muut vaikuttimet kuin puhdas järjestäytymisharrastus saattoi uusia jäseniä tulvimaan järjestöihin.

* Nyt tapahtunutta järjestöjen kasvamista voidaan pitää vakaumuksellisenä, ja siihen katsoen voidaan olettaa tämän 40-tuhantisen ammatillisesti järjestyneen joukon olevan sellaista kantajoukkoa, joka muodostaa luotettavan ja horjumattoman pohjan maamme ammatilliselle työväenliikkeelle.

Ammattijärjestön ja siihen yhtyneiden liittojen taloudellinen tila vuoden lopussa käy esiin jalempana olevista tilastoista ja tilikertomuksesta.

⁵

S. Ammattijärjestön toimikunnan puolesta: -

Svante Lehtonen.

S. Ammattijärjestön tilit 1 p:stä tammik. 31 p:vään jouluk. 1919.

Voitto-ja Tappiotili.

Voitoksi:

Vakinaisia veroja ja rästä v. 1917.	53,535: 20
Va 1917 edustajakokouksen kulujen rästä	9,120: —
Työnjuhlista	76,106: 53
Työnjuhla-julkaisusta	20,426: 03
Joululehdestä	10,730: —
Voitto-osuutta sos.-dem. puolueelta	20,000: —
Korkoja	4,115: 77
8-tunnin merkeistä	1,206: —
Kirjallisuudesta	90: 17
Ammattijärjestö-lehdestä	27: JO
Keräystuloja, v:n 1917 rästä>	33: 85
Hylkypapereista y. m.	66: 56
Smk. .	195,457:31

Tappioksi:

Palkkoja	41,406: 10
Agitatsioonimenoja	5,128: 35
Tilapäisavustuksiin	3,000: —
Kertomusten, tilastolomakk. y. m. painotöistä	4,236: —
Järjestömuotokomitean julkaisusta	2,170: 40
Valtuuston kokouskulut	5,027: 10
Vuokraan	4,440: —
Matkakuluja ja palkkiota toimik. jäsenille, siivoojalle ja tilintarkastajille	4,543: 40
Konttoritarpeita, puhelimesta y.'m. kulunkeja	4,334: 15
Postimaksuja	669: 10
Kaluston poisto	3,406: --
Omaisuuuden lisäys (voitto).	117,096: 71
Smk. .	195,457:31

Tasausttli.*Varat:*

Rahaa kassassa	50,795:67	
» talletettu Työv. Säästöpankissa ..	156,198:89	
» talletus Venäjällä, J. Lumivuokolla	121,803:22	328,797:78
Saatavia: Sahateollisuustyöväen liitolta ..	11,230:20	
» Kirjakaupoilta	489:91	11,720:11
Kirjallisuusvarasto.	1,694: 60	
Osakkeita.	390: —	
Kalusto.	1: —	
Kirjasto.	1 • —	
	<u>Smk. ,342,604:49</u>	

Velat:

Rautatieläisten liitolle.	35,236:25	
Arbetet-lehdelle	* ,390 MJ5	36,626: 90
Omaisuus 1 p:nä tammik. 1920.	188 ¹ 880788	
Omaisuden lisäys vuoden kuluessa	117,096:71	305,977:59
	<u>~ Smk. 342,604:49</u>	

Helsingissä, helmik. 16 p:nä 1920.

A. Halme.

Tilintarkastajain lausunnot*

Olemme tänään tarkastaneet Suomen Ammattijärjestön tilit vuoden 1919 ensimmäiseltä neljännekseltä ja havainneet, että kassakirjaan merkityt tulot ja menot ovat esitettyjen laskujen kanssa, yhtäpitävät sekä summat pääkirjaan oikein siirretyt. Kassa vastasi myös päivän saldoa.

Helsingissä, 26 p. huhtik. 1919.

K. F. Hellgren.

Valter Leino.

Suoritettuumme tänään Suomen Ammattijärjestön 2:sen neljänneksen tilien tarkastuksen, saamme niistä esittää seuraavan lausunnon:

että kassakirjan tulo- ja menoerät ovat meille esitettyjen todisteiden mukaiset;

että siirrot pääkirjaan ovat oikein merkityt; sekä että~tänään-laskemamme kassa vastasi kirjojen mukaista jäännöstä. \

S. Ammattijärjestön valtuustolle saamme siis ylläolevan perusteella ehdottaa, että toimikunnalle ja rahastonhoitajalle myönnettäisiin tilivapaus kuluvan vuoden ensimmäiseltä puolivuodelta.

Helsingissä, 13 p. elokuuta 1919.

*K. F. Hellgren. • * • - . • ' Valt?r Leino.*

¹ S, Ammattijärjestön tilintarkastajat.

Olemme tänään suorittaneet S. Ammattijärjestön tilien tarkastuksen elo- ja syyskuun ajalta, emmekä havainneet mitään syytä mustuttamiseen.

Helsinki, 14 p, lokakuuta 1919.

K. F. Hellgren. Matti Väisänen. Valter Leino

Allekirjoittaneet, valitut tilintarkastajat, olemme tänään loppuun suorittaneet Suomen Ammattijärjestön tilien tarkastuksen vuodelta 1919, ja voimme tarkastuksen tuloksena esittää:

- 1) että kirjoihin merkityt tulo- ja menoerät ovat yhtäpitävät meille esitettyjen todisteiden kanssa;
- 2) että siirrot pääkirjaan ovat oikeat;
- 3) että tilinpäätös on oikein tehty;
- 4) että käteinen raha vastasi kirjojen osoittamaa saldoa, sekä
- 5) että taloutta on yleensä huolellisesti hoidettu.

Tämän perusteella voimme siis ehdottaa Suomen Ammattijärjestön toimikunnalle ja rahastonhoitajalle tilinvapauden myöntämistä sanotulta tilivuodelta.

Helsingissä, 22 p:nä helmikuuta 1920.

K. F. Hellgren. Valter Leino. Matti Väisänen.

Kokonatstasaus 31 pmS joulukuuta 1910.

	Saanut	Antanut
Kassatili	517,490: 39	539,285: 10
Pankkitili	180,549: 42	25,000: —
Kaluston tili	3,686:—	280: —
Velallistili	73,241:55	61,899:84
KirjalHsuustili	1,531:— *	1,333:60
Ammattijärjestön tili»...	11,130: 23	4,208: 46
Palkkatili	41,406:10	—
Kulunkitili	4,366:15	32: —
Postitili	751:10	82: —
Agitatsionitili	5,128: 35	—
Tilapäisavustusten tili	3,000: —	—
Palkkio- ja matkakulujen- tili	4,543: 40	—
Vakinaisten verojen tili	—	53,535:20
Edustajakokouksen tili	—	9,120: —
Vuokratili	4,440: —	—
Avustustili (ulkomailta)	126,328: 43	126,328: 43
Keräystili	—	33:85
Korkotili	—	4,115:77
Merkitili	—	1,206: —
Sekalaisten tulojen tili	—	66: 50
Sekalaisten painatustöiden tili	4,236:---	—
Järjestömuotokomitean tili	2,170:40	— ,
Valtuustonkokoustitili	5,027: 10	—
Työnjuhlan tili	29,790: 42	50,216: 45
Juhlien tili	1,500: —	77,606: 53
Joululehden tili	48,584:25	59,314:25
Rautatieläisten liiton tili	2,307: 58	37,543: 83
Voitto-osuustili (Sos.-dem. puolueelta)	—	20,000: —
Yht. Smk.	1,071,207:87	1,071,207:87

Tietoja

- S. Ammattijärjestöön kuuluvien liittojen jäsenistä, työpäivän pituudesta, keskimääräisistä tuntipalkoista, , varallisuudesta, avustuksista, sekä tuloista ja menoista liittotoimikuntien ja osastojen antamien tietojen mukaan v:lta 1919.

Taulukko 1.

**Tietoja S. Ammattijärjestöön kuuluvien liittojen osasto- ja jäsen-
luvusta v» 1919 tilitysten mukaan.**

Liiton nimi	Osastojen luku				Jäsenluku			
	1 nelj.	2 nelj.	3 nelj.	4 nelj.	1 nelj.	2 nelj.	3 nelj.	4 nelj.
1 Tie- ja Vesirakennustyöl. liitto	29	29	33	33	1,4971	1,3621	1,355	1,362
2 Puutyöntekijäin »	60		80	78	2,000j	2,234'	2,680l	3,010
3 Sukeltajain »					43	45'	45i	40
4 Sahateollisuustyöväen »	25		251	49	743i	1,082'	1,6551	2,740
5 Paperiteollisuustyöväen »	20		431	43	754	1,397!	1,899!	2,205
6 Jalometallityöntekijäin »	1	6	6	7	211	209'	2281	252
7 Leipomotyöntekijäin »	i	9	9	9	294i	232,'	344'	417
8 Kivityöntekijäin »	i	26 ¹	26!	31,'	707	720,	851'	1,001
9 Kutomateollisuustyöväen »	i	58	75 ¹	84	94,j	3,100'	3,000'	2,500
10 Metalliteollisuustyönt. - »		25	25,'	26	28	1,325	4,673i	5,301,'
11 Kirjätöyöntekijäin »		98	163	26	28	1,325	4,673i	5,301,'
12 Tehdas- ja Sekatyöväen »		15	27j	176,	192.	3,453	1,625'	2,060,'
13 Muur., Rappar. ja Uunint. »		18	21	28,	31!	700	5,253'	5,7311
14 Nahkateollisuustyöntek. »		11	16,	27	'35i	692	860 ¹	915,
15 Vaatefistityöntekijäin »		431	42i	29i	38i	658!	9821	1,083,
16 Kuljetustyöntekijäin »		14:	14	451	51i	2,077	7811	1,148,
17 Maalarintyöntekijäin »		14:	14	451	51i	2,077	7811	1,148,
18 Talous- ja Ravintolatyönt. ¹) »	?	?i	181	19	600'	2,413	3,460!	4,088
19 Kauppa- ja Liiketyönt. ¹) »	14,	9	6	14	221- ¹	686	698;	811
20 Ajurien »	3,	31	12	19,'	441'	653	8741	892
21 S.V.R. Konepajojentyönt. »	6	6!	4	7	298'	382	5361	803j
Yhteensä	450	614	712	812j	20,879	29,352'	35,540	40,677

^x) Eroavaisuutta tämän ja neljännesvuosittain julaistujen taulukkojen välillä esiintyy 1 ja 2 nelj. ja johtuu se siitä, että Kutomateollisuustyöväen liiton lisätilitys 900 jäsenestä ja Talous- ja Ravintolatyönt. liiton sekä Kauppa- ja Liiketyönt. liiton tilitykset eivät ehtineet neljännestaulukoihin, mutta on niiden jäsenluku tähän taulukkoon otettu.

Taulukko 2. Tietoja S. Ammattijärjestöön kuuluvien Hittojen jäsenistä v:Ita 1919
kyselylomakkeiden mukaan.

N:o	N i m i											Maksuluokkansa mukaan jakaantuivat jäsenet:			Jäsenmaksuista oli va- pautettu:					
		S < pa B a	s II s. ff »8	R S en "0. bw -, 3a Soo S:»	n 9 O S a x e en < O g. s	Sukupuoleensa nähdn laxaan* tuivat äsenet		Z o, o o, S				H - S sr» p KL p 3	5= S? s<	5-3 H 3	f*					
						vuoden lopussa:			I l.	II l.	m l.									
						Miehiä	Naisia													
1	Tie- ja vesirak. työl. liitto	1,545	255	438	1,362	—	183	1,174	188	•	1,174	188								
2	Puutyöntekijäin »	2,028	1,402	420	3,010	+	982	2,960	50	17	2,726	196	•88	4	5	42	9	7		
3	Sukeltajain »	45	—	5	40	—	" 5	•40	—		" 40	—		1	—	—	—	—		
4	Sahateollisuustyöv. »	743	1,997	—	2,740	+	1,997	2,740	?	—	2,404	336	-	—	—	—	—	—		
5"	Paperiteollisuustyöv. »	754	1,683	232	2,205	+	1,451	1,528	677	.3	1,738	467		30	15.	14	20	79		
6	Jalometallityöntek. »	211	41	—	252	4-	41	226	26	45	181	71								
7	Leipomotyöntekijäin »	290	228	62	456	+	166	257	199	11	227	215	14	1	1	—	—	—		
8	Kivityöntek'jäin »	707	324	30	1,001	+	294	1,001	—	—	917	84	—	2	6	21	2	31		
9	Kutomateollisuust. 1») »	—	3,000	—	3,000	+	8,000	751	2,249	5	751	2,249	—	9	15	14	5	55		
10	Metallileollisuustyönt.»	3,660	3,137	591	6,206	+	2,546	6,175	31	246	5,060	868	278	22	20	4	71	70187		
11	Kirjatyöntekijäin - »	1,673	987	—	2,660	-F	087	2,100	560	—	2,100	560	—	<-	—	—	—	241*24		
12	Tehdas ja Sekatyöv. »	4,387	-2,831	964	6,254	4"	1,867	5,241	1,013	—	2,242	1,346	2,666	47	47	12	87	42'235		
13	M. R. ja Uunintek. »	700	316	—	1,016	4-	'316	1,016	—	38	863	38	115	—	—	8	H	"8		
14	Nahkateollisuustyöv. »	967	942	185	1,724	4-	757	1,340	384	?	t,018	429	277	7	2	1	15	8 33		
15	Vaatetustyöntekijäin »	903	589	69	1,427	4- -	520	711	712	—	858	361	204	1	11	19	5	1 37		
16	Kuljetustyöntekijäin »	3,502	1,295	795	4,002	4-	500	3,648	. 354	—	3,633	369	—	—	18	—	9	W 45		
17	Maalarintyöntekijäin »#	.773	166	113	826	4-	53	826	—	37	789	37	—	-i	4	6	e	8 24		
18	Talous- ja Ravintplat. »	221	757	86	892	+	671	90	802	—	892	-	—	—	1	—	2	a '1*		
19	Kauppa- ja Llikei »	441	362	—	803	4	362	390	413	—	803	—	—	—	—	—	—			
20	Ajurien »	410	86	2	494	4--	84	494	—	—	387	78	29	—	—	—	1	11 12		
21	S»V. R. Konep.työnt. »,	603	233	—	836	4	233	' 836	-	88	748	\$8	—	—	—	—	-	-		
, Yhteensä		24,563	20,631	3,992	41,202	4-16,63^		33,544	7,658	490	29,561	7,980..	3,671	123	151	198	258	214J944		

!> Aloitti toimintansa vasta II vuosinelj. alusta.

Taulukko 3.

Tietoja S. Ammattijärjestöön kuuluvien liittojen jäsenten työpäivän pituudesta ja keskimääräisistä tuntipalkoista osastojen antamien tietojen mukaan v. 1919 lopussa.

N:o	Liiton nimi	Tietoja antaneiden osastojen luku	Jäsenillä oli			; Keskim. tunti-palkka		
			8-tunt. työpäivä	9-tunt. työpäivä	yli 9-tuntia	aikuis. 1 oppii.		
						mk.	p.	mk. ! p.
i	Tie- ja Vesirakenn. työl. liitto	21				248		
2	Puutyöntekijäin »	49	1,236	249	13	324	1	57
3	Sukeltajain »	-				!		-
4	Sahateollisuustyöväen »	21	191	919	11	227		
5	Paperiteollisuustyöväen »	20	662	114	14	173	1	13
6	Jalometallityöntekijäin *	—	—	—	—	- i —		
7	Leipomotyöväen »	—	—	—	—	!		
8	Kivityöntekijäin »	17	664	29	—	359		
9	Kutomateollisuustyöväen »	21	-	—	—	148		90
10	Metalliteollisuustyöntekij. »	66	1,425	2,373	1	261	1	48
11	Kirjatyöntekijäin »	—	—	—	—	1		
12	Tehdas- ja Sekatyöväen »	108	2,401	953	111	248		191
13	Muurar., R. ja Uunintekij. »	—	—	—	—			
14	Nahkateollisuustyöväen »	23	1,817	172	10	329	-1	78
15	Vaatetustyöntekijäin »	15	87	—	6	270	1	58
16	Kuljetustyöntekijäin »	28	1,471	365	—	363		
17	Maalarintyöntekijäin »	19	753	59	—	374	1	75
18	Talous- ja Ravintolatyönt. »	—	—	—	—			
19	Kauppa- ja Liiketyöntekij. »	—	—	—	-r-			
20	Ajurien »	—	—	—	—			
21	S.V.R. Konepajojen työv. »	—	—	—	—			
	Yhteensä	408	11,517	5,233	166	277	1	51

Taulukko 4.

**Tietoja S. Ammattijärjestöön kuuluvien liittojen varallisuudesta
vuoden 1919 lopussa.'**

N:o	Liiton nimi	Liittojen pääkas- soissa ole- va omai- suus	Osastojen kassoissa oleva omai- suus	Yhteensä	Keskin jokais- sen k	3 S
		m. p.	m. p.	m. p.	m. p.	sf
1	Tie- ja Vesirakennust. liitto	56,727 29	20,060 66	76,787 95	56 38	22
2	Puutyöntekijäin . . »	190,721 08	96,335 69	287,056 77	95.36	57
3	Sukeltajain »	1,584 01	—	1,584 01	3960	—
4	Sahateollisuustyöväen »	—	29,629.86	29,629 86	10*1	22
5	Paperiteollisuustyöv.. »	42,300,75	22,954 04	65,254 79	29155	26
6	Jalometallityöntekij. »	—	—	—	—	—
7	Leipomotyöntekijäin . »	29,527 46	15,955 23	45,482 69	109 06	7
8	Kivityöntekijäin . . »	45,793 03	36,694 59	81,487 62	81 40	19
9	Kutomateollisuustyöv. »	31,600 20	45,368.67	76,968 87	30 78	21
10	Metalliteollisuustyönt. »	121,071 38	142,570 34	263,641 72	42 48	66
11	Kirjatyöntekijäin . . »	26,241 86	56,918 39	83,160 25	30*80	16
12	Tehdas- ja Sekatyöv. »	157,723 25	252,779 79	410.503 04	65 63	158
13	M. R. ja Uunintekijäin »	21,996 47	37,482 59	59,479 06	58 54	21
14	Nahkateollisuustyöv.. »	42,822 92	44,956 04	87,778 96	50.91	26
15	Vaateustyöntekijäin . »	58,890:64	46,157 06	105,047 70	7958	15
16	Kuljetustyöntekijäin . » *)	102,799 07	334,792 45	437,591:52	107,04	39
17	Maalarintyöntekijäin . »	19,311'37	32,813 15	52,124 52	64:27	17
18	Talous- ja Ravintolat. »	12,203 46	11,317 63	23,521 09	26 36	7
19	Kauppa- ja Liikeryönt. >	9,881 73	—	9,881 73	12 30	—
20		10,258 55	—	10,258 55	20 51	—
21	S.V.R. Konepaj. työnt »	—	—	—	—	—
Yhteensä		981,454,52	1,225,786 18	2,207,240 70	53 23	539
Ammattijärj.Jtoimikunnan hoidossa oleva omaisuus				342,604j49		
Yht. Smk.				2.549.845J19	62 68	

!) Osastojen varojen mukana on osa liikepääomaa työliikettä varten;

Taulukko 5.			Tietoja S.			Ammattijärjestöön			kuuluvien ?"iÄ\$		
•z ö	Liiton nimi	Lakko- avustusta	Työttömyys» avustusta			Sairaus- avustusta					
		"S: CA n S	mk.	p-	"söi Üi n	mk.	p-	"ps Öi n	mk.	p-	- " ,5
1	Tie- ja Vesirakennust. liitto *)	35	1,459		1	50	115	11,28*	25		
2	Puutyöntekijäin »		370	65	2	43	45	155	8,647	75	
3	Sukeltajain »										
4	Sahateoilisuustyöväen »		—	.-							
5	Paperiteolisuustyöväen »				31	1,545	95	1	143	50	
6	Jalometaliityöntekijäin »										
7	Leipomotyöväen »										
8	Kivityöntekijäin »							53	3,918	25	
9	kutomateollisuustyöv. »				5	331					
10	Metaliiteollisuustyönt. »	10	1,357	75	216	14,385	25	355	21,213	15	
11	Kirjatyöntekijäin »				?	13,398	70	?	6,903	30	
12	Tehdas- ja Sekatyöväen »	12	1,638	80	36	2 071	50	13	987		
13	M.- R- ja Uunintekijäin »										
14	Nahkateolisuustyöväen »	22	1,538		54	—	20	1	150		
15	Vaateustyöntekijäin »					2,062		8	554	65	
16	Kuljetustyöntekijäin »							84	10,813		
17	Maalarintyöntekijäin »				1'	20		3'	146		
18	Talous- ja Ravintolatyönt. >										
19	Kauppa- ja Liiketyönt. »										
20	Ajurien »							2	160		
21	S.V.R. Konepajojentyöv. »~										
	Yhteensä	79	6,364	30	346	33,908	05	771	64,919	85	

v¹) Rästia v. 1917.

1

•'i

;-m

- • liittojen ja saastojen maksamista avustuksista v. J>I9., , >" , "'-A -^;i^ s*S						
	Hautaus- avustusta	Matka- avustusta	Oikeus- avustusta	Kansalaissodan jöhd. kärsiir. y.nt	Avustuksiaan^ nettiin yhteensä	
	mk.	mk.	mk.	01 m. S.	mk.	mk.
•". .i-	1,000 5,460	330 50 185 05	500	.160	19,151 3,231 200	327 247 15937 200
	645	44 45	100	354	21,844	C 24,322 90
rJ	950					63 4,
i	50					6
?	35,056	3,044 55	6025		,40,722 6011,439	11^,839
ii	2,285	37320				22,960 20
	1,472	\$3	100	M	7,27&fl7 ?	13.62V 47
	150	341 55			' 1,985	' 6,226 88
-?.,•	2,583	34	200	300	10,757 87	' 8
	1,550				3,10.1	406 38,38787; 3,817
					m	
	1,594					13 VW
Söi	50,795-- -76	4,43630 10}	960(25 1,347	116,267 64 3,131	277,651 3»	> •"»

'-H
:M
S

Taulukko 7.

Tietoja S. Ammattijärjestöön kuuluvien

		Tulo ja vuoden kuluessa --]																	
z	Liiton nimi	Tietoja antaneiden osastojen luku	2> a « » E » E		M: n a • n »		< sf 3.5 ES:		S S g! ST		'»3. ats to		V S. ff ET		i o				
			mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	
			mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	
1	Tie- ja Vesirak.-työl. liitto	21	772	75	21,732	25	6,729	15	10,718	50	5,476	51	20,962	86				12	50
2	Puutyöntekijäin »	60	2,129		61,287	10	1,266	50	6,934	15	481		21,419	37				1,661	11
3	Sukeltajain »				• 474		354	30										76	63
4	Sahateollisuustyöväen »	23	1,518	85	18,735	44	1,883	90	22				18,330	76				411	78
5	Paperiteollisuustyöväen »	27	1,201	50	25,489	60	3,222	25	3,222	70	550	75	20,866	68				205	49
b	Jalometallityöni. »																		*
7	Leipomotyönt. »	7	183		15,976	45	1,455	50					3,241	37	-1			335	89
8	Kivityöntekijäin »	18	233		13,361	95	1,122		1,853		1,245	15	7,325	76				756	53
9	Kutomateollisuustyöväen »	21	1,196		30,292	25	5,785	75			1,102	50	15,190	18	81			1,250	10
10	Metalliteollisuustyönt. »	bb	7,083	60	210,019	35	7,140	60	50,471	55	4,131	11	40,478	01				1,391	46
11	Kirjatyöntekijäin »																		
121	Tehdas- ja Sekatyöväen »	158	7,833	88	150,720	75	8,050	20	1,629	30	1,128	95	85,832	44				6,484	07
13	M. R. ja Uunintek. »	23	1,034		31,226	60	4,394	50			255	75	8,630	52	15			2,190	95
14	Nahkateollisuustyönt. »	25	3,907	25	54,444	75	3,466	25	2,259	05	1,095	33	14,479	26				1,101	22
15	Vaateustyönt. »	14	1,331	78	28,074	40	1,857	50	78	75	569	75	16,251	44				491	83
16	Kuljetustyönt. 1) »	42	9,217		94,728	65	2,491		16,596	50	2,525	50	18,639	91				4,254	23
17	Maalarintyönt. »	17	1,508		27,545	20	2,264	30	105		1,641	65	11,510	73				792	63
18	Talous- ja Ravintolat.t. »																		
iy	Kauppa- ja Liiketyönt. »																		
20	Ajuriin »	2	235		13,228				1,556		905		1,797	62				29	94
21	S.V.R. Konepaj. työnt. »																		
		514	39,384	58	817,336	74	51,483	70	95,446	50	21,158	95	304,956	96	96	-		21,446	97

*) Sarekkeisiin muut tulot ja menot sisältyy myöskin eräiden osastojen työliikkeiden liikevaihto.

*) Sareke »Saatu liitolta» pitäisi vastata taulukossa 6 olevaa sarekettä »Avustuksiin»: samoin sareke »Liiton verot» samassa taulukossa olevaa sarekettä »Sis. kirj. ja vak. veroja». Eroavaisuus johtuu siitä kun kaikki osastot eivät antaneet tietoja.

K-

liittojen osastojen tuloista Ja menoista v. 1919.

		Menoja vuoden kuluessa																		*
Muuta tuloja		Tuloja yhteensä		5 S e: « . . ?		Ylim. verot (sisältyy Amm - järjestön verot)		JS lii S n S i n		Huoneenvuokria		Palkat ja palk- kiot y.m.		Puolekoko työv. yhd.		S _o s		sr S Il <A M		
mk.	p.	mk.	lp.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	
2,836	57	69,241	09	14,103	45	6,429	90	415	15	1,492	50	3,178	90	4,314	50	6,865	U	33,620	61	
2,770	88	117,949	12	61,671	60	827	50	1,069	95	2,206	95	50		14,994	30	28,110	95	112,060	61	
		904	93	70								938	35	3,348	25	729	95	849	85	
4,666	91	45,569	64	13,265	90			93		494	85			8,099	95	18,517	21	36,627	85	
4,088	14	58,847	11	23,347	98	3,475	60	1,124		1,884						22,268	08	60,197	M	
156	85	21,349	06	9,273	m	50		38	50	54				2,713	41	6,211	45	18,3»	71	*
1,369	15	27,316	54	11,517	90			444	75	891	85			5,314	90	3,078	70	21,248	w	
1,418	95	56,317	J3	18,145	59	5,965	50	84	95	688		145		7,469	15	18,299	54	50,797		
19,384	»4	340,100	02	183,119	34	1,329		1,224	6b	3,120	98	108		25,760	25	42,754	22	257,416	n	
16,457	93	278,137	52	112,560	62	2,737	15	2,262	20	6,826	23	13,493	47	33,325	66	73,314	51	244,519	84	
430	72	48,178	04	20,957	37	1,827	15	142	50	413				8,103	78	12,172	32	43,615	92	
1,619	41	82,372	52	41,701	85	2,407	80	95	75	686	20			9,669	25	18,878	56	73,439	41	
170	55	48,825	97	16,510	20	1,744	93	76	40	216	50			5,508	48	13,059	17	37,115	40	
V 1,705,699	83	1,854,152	67	56,901	25	1,380	30	496	60	2,665	86	1,473	80	20,223	45	1,658,495	24	1,740,936	50	
353	81	45,721	ii	16,292	40			888	45	599	50	467		7,079		14,103	32	39,429	m	
775	-	18,526	56	6,159	70	-	-	-	-	60	-	-	-	1,862	80	5,538	55	13,621	09	
1,762,199	104	1,113,»09	44	604,598	50	28,174	70	8,456	85	22,300	22	19,854	52	158,»56	83	1,942,396	88	2,783,838	52	^
Taulukossa n:o 5 olevat avustukset																		277i651	3»	i
Osastojen yhteinen säästö . . .																		52,019	9	
																		3,113,509	44	

Taulukko 6.

Tietoja S. Ammattijärjestöön kuuluvien liittojen pääkassojen tuloista ja menoista v. 1919.

2 0	Liiton nimi	T u l o t "						M e n o t :									
		Sis. kirj. maks. (a vak. veroja)		Muut tulot		Yhteensä		Avustuksiin		Agitatsiooniin		Palkkoja		Muut menot		Yhteensä	
		mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.	mk.	p.
1	Tie- ja Vesirakenn. työl. liitto	24,355	45	21,403	18	45,758	63	34 014	95			9,381		21,488	37	64,884	32
2	Puutyöntekijäin »	97,276	05	6,265	84	103,541	89	15,937	90	7,384	25	24,512	65	29,501	74	77,336	54
3	Sukeltajaan »	474	—	430	93	904	93	200	—	—	—	50	—	799	95	1,049	95
4	Sahateollisuustyöväen »																
5	Paperiteollisuustyöväen »	32,981	35	34,054	68	67,036	03	24,134	95	18,617	80	12,049	50	19,781	45	74,583	70
6	Jalometallityön-tekijäin »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Leipomotyöväen »	9,101	35	3,308	63	12 409	98	387	35	—	—	2,500	—	2,545	33	5 432	68
8	Kivityöntekijäin »	19,123	05	2,054	32	21,177	37	4,868	25	—	—	4,226	—	2,856	95	11,951	20
9	Kutomaleollisuustyöväen »	18 166	90	4,457	70	22,624	60	331	—	3,652	35	11,874	—	20,670	45	38,527	80
10	Metalliteollisuustyöntek. »	265,720	75	49,181	42	314,902	17	113,004	m	22,247	80	28,198	—	40,597	82	204,048	27
11	Kirjatyöntekijäin	88,937	45	3,391	12	92,328	57	22,960	20	2,672	40	19,321	15	51,326	63	96,280	38
12	Tehdas- ja Sekatyöväen *	128,656	50	23,532	81	152,189	31	2,328	55	4,336	85	40,080	—	28,911	01	75,657	m
13	Muur., Rapp ja Uunint. »	30,054	61	1,708	37	31,762	98	—	—	399	29	4,898	—	8,664	55	13,961	84
14	Nahkateollisuustyöväen »	41 JOI	85	7,894	50	49,596	35	2,592	30	—	—	10,771	50	22,700	06	30,063	86
15	Vaateustyöntekijäin »	18,875	65	1,051	42	19,927	07	*	—	—	—	2,350	—	16,151	38	18,501	38
16	Kuljetustyöntekijäin »	70,860	45	59,659	05	130 519	50	31,242	25	899	50	41,582	30	25,113	47	98,887	52
17	Maalarintyöntekijäin »	~ 15,891	35	-5,817	96	21,709	31	—	—	50	—	2,789	—	4,616	62	7,455	62
18	Talous- ja Ravintolatyönt. »	2,469	60	1,413	75	3,883	35	—	—	—	—	2,162	60	586	75	2,749	35
110	Kauppa- ja Liiketyöntek. »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Ajuriin »	10,898	80	3,980	30	14,879	10	160	—	-200	—	5,783	—	2,104	40	8,247	40
121	S. V. R. Konepajojen työv. »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	~
i	Yhteensä Smk.	875,545,16,	'	229,60598		1,105,15114		252.162J35		60,460:24!!		222,528'70,,	"298,417'>3'			833,568J82	
	Yhteinen säästö															271 582'32	
																<u>Smk 1,105,151,14</u>	

Selostusta edellä oleviin taulukkoihin.

Kyselylomakkeet tilastoja varten lähetettiin osastoille hyvissä ajoin ja pyydettiin ne asianmukaisesti täytettynä palauttamaan liittonsa toimistoon viimeistään kuluvan vuoden tammikuun loppuun. Mutta vaikka tietoja odotettiin aina huhtikuun 6 päivään asti, eivät läheskään kaikki osastot palauttaneet kyselylomakkeita liito-I-¹ lensa, eivätkä kaikki liittotoimikunnatkaan antaneet kaikkia pyydet*-¹ tyjä tietoja, joten tilasto ei täydellisesti vastaa kaikkien Animatti^ järjestöön kuuluvien liittojen tilaa, mutta antaa se kuitenkin osittaisen kuvan yhtyneiden järjestöjen tilasta v. 1919.- Seuraavassa¹, selostamme lyhyesti eri taulukkojen sisältöä.

Taulukot 1 ja 2.

Molemmat taulukot koskettelevat Ammattijärjestön jäsenlukua, edellinen tilitysten¹ ja jälkimäinen kyselylomakkeiden mukaan. Kyselylomakkeiden mukaan on Ammattijärjestön jäsenluku jonkun verran suurempi kuin tilitysten mukaan, ja johtuu se pääasiassa¹ siitä, millä tavalla kukin liitto laskee jäsenlukunsa. Vuoden alussa¹ pleva huomattava eroavaisuus johtuu rästien suorituksesta perästä-päin. Eroavaisuus on seuraava:

	Vuoden alussa.	Vuoden ¹ lopusa.
Kyselylomakkeiden mukaan oli jäsenluku	24,563	41,202,
Tilitysten mukaan	<u>20,979</u>	<u>40,677</u>
Eroitus	3,584	iii ¹ "

Vuoden alussa oli siis taulukon n:o 2 mukahan jäsenluku 3,584 ja vuoden lopussa 525 suurempi. Kun v. 1918 ei ollut mitään tietoja jäsenistä, niin on vuoden alussa olevaksi merkitty I neljännek-¹ sen jäsenluku. Taulukon n:o 2 suhteen on vielä huomautettava, että¹ kaikki liitot eivät antaneet tietoja liittyneistä ja eronneista jäsenistä, naisten luvusta, oppilaista ja jäsenten maksuluokittani jakaantu-¹ misesta, joten puuttuvia tietoja on koitettu korvata tilitysten mu-¹, -kaan saaduista tiedoista.

Taulukko 3. , "" .

Tässä taulukossa olevat tiedot työpäivän pituudesta ja tuntipalkoista olisivat, vallankin nykyaikana, olket erittäin tarpeelliset saada kaikilta Ammattijärjestön jäsenilta. Valitettavasti antoi kuitenkin¹ tietoja työpäivän pituudesta ainoastaan 408 osastoa, eli noin puolet vuoden lopussa olleesta osastojen luvusta. Palkoista antoi tietoja-

useimmat osastot. Tietoja antaneissa osastoissa oli 16,916 jäsentä. Ei siis puoltakaan Ammattijärjestöön kuuluvista jäsenistä. Hyvälle puolelle on kuitenkin merkittävä se seikka, että tietoja antaneiden osastojen kotipaikka on eri puolilta maata, josta johtuu, etteivät tiedot ole yhdeltä paikkakunnalta. Taulukosta käy selville, että tietoja antaneilla jäsenillä oli * 11,517:11a 8-t. työpäivä, 5,233:11a 9-t. ja 166:11a yli 9 tuntia.

Mitä keskimääräisiin palkkoihin tuke, niin huomautetaan jo alussa, että taulukossa esiintyvät palkat tarkoittavat koko liiton keskimäärää, naisetkin siihen luettuna. Eri liittojen jäsenten palkat vaihtelevat huomattavasti. Kaikista pienimmät ovat palkat varsinaisessa suurteollisuudessa, nimittäin kutoma-, paperi- ja sahateollisuudessa. Korkeimmat taas ammattialoilla. Ammattialoilla on kuitenkin otettava huomioon, että työ useilla aloilla on enempi tai vähempi sesonkityötä, joten vuosiansio ei nouse niin korkeaksi kuin tuntipalkat edellyttäisi. Eri liittojen jäsenten palkat vaihtelivat vuoden lopussa seuraavasti:

Tie- ja Vesirakennustylaisten liitossa:		A _{lin}	Korkein
		mk.	mk.
Iisalmella		2:50	3: —
Kunnilla		2: —	3: —
Uudessakaupungissa		2: 30	3: 70
Loimaalla		2: —	4:50
Varkaudessa		1: 60	2: 75

Kun useilla muilla paikkakunnilla esiintyy vielä pieniä palkkoja ja kun pienipalkkaisia on enemmän kuin korkeapalkkaisia, niin tulee koko liitossa keskimääräiseksi tuntipalkaksi 2: 48.

Puutyöntekijäin liitossa: Tähän liittoon kuuluu pääasiassa kirvesmiehiä ja puuseppiä, ollen ensiksimäinitut huomattavana enemmistönä. Tuntipalkat molemmilla ryhmillä ovat suunnilleen samansuuruiset. Palkat olivat:

	A _{lin}	Korkein
	mk.	mk.
Helsingissä, kirvesmiehillä	2:85	5: —
» puusepiltä ei ole tietoa	—	—
Tampereella, puusepillä	3: 50	5: •—
» kirvesmiehillä	3:50	4:25
Turussa, puusepillä	3: —»	4: •—
» kirvesmiehillä	2: 85	5: —
Oulussa	3: —	4:25
» puusepillä	2: 75	4: 50
Imatralla, kirvesmiehillä	1: 40	3: 25
Kuusankoskella	1:58	1:90
Kaskisissa	3:50	6: —
Outokummussa	2:25	2:75

Tietoja on yhteensä 49 osastosta ja kun kaikki otetaan huomioon, tulee keskituntipalkka koko liitossa 3:24.

<i>Sahateollisimistyöväen liitossa:</i>	Alin mk.	Korkein mk.
Sörnäsissä (Helsingissä)	3	5: —
Kotkassa	1	40
Oulussa	1 30	
Tampereella	1 30	85
j.n. e. Koko liiton keskimäärä 2:27.		

Paperiteollisuustyöväen liitossa:

Tähän, samoin kuin Kutomateollisuustyöväen liittoonkin, kuuluu huomattavasti naisia ja naiset ovat yleensä huonosti palkattuja. Tässä liitossa olivat palkat:

	Alin mk.	Korkein mk.
Kuusankoskella	1: 10	2:70
Hallassa	1:50	2:80
Juvankoskella	-: 9 *	1:55
Ensossa	1: 10	3:20
Epilässä	-: 80	3:— •
Killinkoskella	1:30	2: —
Nokiällä	1:25	3: —

Tampereelta ei ole tietoa. Koko liitossa keskimäärä 1:73'.

<i>Kutomateollisuuksilyövien liitossa:</i>	Alin mk.	Korkein mk.
Tampereella	1 40	3: —
Turussa	— 09	1:65
Vaasassa	— 70	2:30
Seinäjoella	— 90	2:50
Killinkoskella	— 85	1:40
j.n. e. Keskimäärin koko liitossa 1:48.		

<i>Kiviyöntekijäin liitossa:</i>	Alin mk.	Korkein mk.
Helsingissä	3: 50	50
Tampereella	3:50	50
Turussa	3: 50	
Viipurissa	2: 50	
Kotkassa	2:70	60
Hyvinkäällä	2: 80	
Ensossa	2: 40	80
j.n. e. Keskimäärin koko liitossa 3:59.		

Metalliteollisuustyöväen liitossa: '

Tähän liittoon kuuluu huomattavasti nuoria työntekijöitä, joka vaikuttaa keskimääräiseen palkkaan. Palkat olivat:

	Alin mk.	Korkein mk.
Helsingissä	1: 55	4: 50
Tampereella	1: 75	• 3: —
Turussa	1: 50	4: 20
Viipurissa	2: —	4: —
Vaasassa	1: —	2: 30
Lahdessa	1: 25	3: 25
Karhulassa	1: 50	3: 50
j. n. e. Keskimäärin koko liitossa	2:6i.	

Tehdas- ja Sekatyöväen liitossa: Tähän liittoon kuuluu sangen, erilaisia työntekijöitä, vaihdellen tuntipalkatkin samoin kuin jäsenten työalatkin. Tietoja palkoisti antoi 108 osastoa ja esiintyy niissä eri suuruisia palkkoja, vaihdellen 1 markasta 5 markkaan asti tunnilta. Ottaen kaikki alat huomioon, tulee koko liitossa keskimääräiseksi tuntipalkaksi 2:48.

Muissa tietoja antaneissa liitoissa käy palkkojen vaihtelu samaan suuntaan. Erityisesti on vielä mainittava, että Vaatetustyöntekijäin liiton jäsenen keskipalkka menee alhaiseksi s en tähden kun siihen liittoon kuuluu paljon'naisia/joilla on alemmat palkat kuin miehillä. Miesten palkat ovat muiden parhaiten palkattujen ammattilaisten kanssa samanlaiset. Talous- ja¹ Ravintolatyöntekijäin liiton antamia tietoja ei puutteellisuuksien jvuoksi voitu käyttää.

Taulukko 4.

Tämä taulukko osoittaa yhtyneiden järjestöjen yhteenlasketun omaisuuden, velat pois luettuna. Taulukon mukaan on tietoja antaneiden liittojen pääkassoissa omaisuutta 981,454:52, osastojen kas->noissa 1,225,786:18 ja Ammattijärjestön toimikunnan hoidossa '342,604:49 eli kaikilla yhteensä Smk. 2,549,845:19. Osastoista, joita oli vuoden lopussa 812, antoi tietoja vain 539, joten osastojen, hallussa on jankunverran enemmän varoja kuin taulukko osoittaa. Xiinikään ei saatu tietoja jalometallityönt.- ja S. V. R. Konepajan työnt. liitolta. Entisestäään kuitenkin tiedetään, että Jalometallityönt.liitto on jäsenlukuunsa nähden rikkain, joten, jos kaikilta liitoilta olisi tiedot saatu, olisi varallisuus jäsentä kohden tullut paljoa suuremmaksi. . Varallisuus jäsentä kohden on jaettu kaikkien tilityksen mukaan vuoden lopussa olleiden jäseni- kesken tasan, eikä tietoja antaneiden, sekä loppusumma vihdoin koko Ammattijärjestön jäsenluvun, 40,677 jäsenen perusteella.

Varallisuudesta on suurin osa käteiskassoina ja pankeissa, s^kä .loppuosa osakkeissa ja kalustossa!

Taulukko 5. *

Tämä taulukko sisältää liittojen ja osastojen vuoden kuluessa maksamat - erilaiset avustukset. Taulukon mukaan on maksettu avustusta yhteensä Smk. 277,651:39. Kun verrataan taulukkoa n:o 6, josta näkyy, että liittojen pääkassoista on maksettu avustusta yhteensä 252,162:35, niin huomataan, -että osastot ovat omista kassoistaan maksaneet 25,489:04. Taulukon mukaan on avustusta saanut yhteensä 3,131' jäsentä. Avustusta saaneiden luku on kuitenkin jonkunverran suurempi, sillä kaikki eivät ilmoittaneet avustusta saaneiden lukua.

Taulukot 6 ja 7.

Liittojen pääkassojen tulot on supistettu kahdelle sarekkeelle ja menot, neljälle. Sarekke'elle »muut tulot» sisältyy korot, ylim. verot, lahjotukset, kirjallisuudesta y, m. tulot. Sarekkeelle »muut menot» taas vuokrat, konttoritarpeet, useilla liitoilla edustajakokouskulut, Ammattijärjestön verot y. m. sekalaiset menot.

-«8

Taulukossa n:o 7 ovat tulot ja menot tarkemmin eristetty. Siinäkin on kuitenkin sareke «Kuita menoja», joka osoittaa tavattoman suurta summaa. Se johtuu siitä, että Kuljetustyöntekijäin liiton kohdalla, muiden menojen joukossa on 1 ,658,495: 24 meno-erä. Tulopuolella on samalla liitolla vielä suurempi summa, ja johtuu nämä suuret summat siitä, että tämän liiton osastot (osuuskunnat) harjoittavat työliikettä ja käyttävät siis suuria summia palkkoihin y. m.

•!fPj

Taulukon n:o 7 menopuolelta on vielä huomautettava, että avustukset, niin liiton pääkassasta saadut kuin osaston omilla varoillaan maksamatkin, esiintyvät taulukossa 5. Kun taulukko 7 osoittaa säästöä 329,670:94, niin on siitä vähennettävä taulukossa 5 olevat avustukset 277,651:39, joten lopullinen osastojen yhteinen säästö on 52,019:55. Varojen lisäys v. 1919 kaikille yhteensä on Smk. 440,697: 98, jakautuen eri järjestöjen kesken seuraavasti:

Ammattijärjestön kassan lisäys	117,096: 71
Liittojen pääkassojen lisäys (17 liittoa)	271,582:32
Osastojen kassojen lisäys (1,514 osastoa)	52,019:55

Kaikkien yhteinen lisäys Smk. 440,697:98

'm

rt'-

;''*%^_

Lopuksi pyydämme vielä mainita', että oli tarkoitus tehdä taulukko siitä, kuinka paljon ilman lakkoja ja lakkojen avulla on saatu työpäivän lyhennystä ja palkan parannusta, mutta kun tiedot näistä olivat perin vaillinaiset, niin. täytyi siitä luopua. Työ-olot vuoden kuluessa olivatkin harvinaisen rauhalliset. Kyselylomakkeiden mukaan oli ainoastaan 15 lakkoa, joista muut perin pieniä, paitsi Kuljetustyöntekijäin lakot. Ilmoitusten mukaan päättyi lakoista voitolla 4, osittaisella voitolla 6 ja häviöllä 5. Lakkojen avulla ilmoitetaan saadun työpäivän lyhennystä 185 jäsenelle 1 tunti päivässä jäsentä kohden ja palkankorotusta keskimäärin 87 penniä tunnilta jäsentä kohden. Työpäiviä ilmoitetaan menetetyn Kuljetustyönteki-

jäin lakoissa 50,579 ja- muissa 2,322, eli yhteensä 52,901 työpäivää. Lakkaav.ustuksista ei ole kaikilta tietoja.

Ilman lakkoja ilmoitetaan saadun työpäivän lyhennystä 1,322 jäsenelle 1 tunti päivässä jäsentä kohden ja palkankorotusta 3,245 jäsenelle, vaihdellen korotus 25 pennistä 1: 50 tunnilta, eli keskimäärin noin 1 markka tunnilta.

Kun tiedot järj.estöjen asemasta ja jäsenten työpäivän pituudesta, palkoista y. m. ovat erittäin tärkeit, niin rohkenemme toivoa, että vastaisuudessa saadaan näistä asioista nykyistä enemmän tietoja.

Helsingissä 6 p:nä huhtik. 1920.

> A. Halme.,

J. K.

Sen jälkeen kun edellä olevat taulukot ja selostus niistä olivat valmistuneet ja kirjapainoon jätetty, saapui tiedot Jalometallityöntekijäin liitolta. Tietojen mukaan oli liiton ja osastojen yhteinen varallisuus 168:59 jäsentä kohden, siis korkeampi kuin -millään muulla liitolla; työpäivä yleensä 8-tuntinen ja tuntipalkat vaihtelivat 2: 75 ja 6:30 välillä, tehden keskimääräinen tuntipalkka koko liitossa 4: 10. Sekin siis korkeampi kuntoiluilla liitoilla. Oppilasten keskimääräiset tuntipalkat olivat 1:73.

. A. H.